Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część XXXVI.

Wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 2. Czerwca 1852,
w wydaniu niniejszem: dnia 31. Lipca 1852.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

XXXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 2. Juni 1852,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 31. Juli 1852.

Część XXXVI.

Wydana i rozesłana:
w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 2. Czerwca 1852,
w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: dnia 31. Lipca 1852.

117.

Cesarski patent z dnia 27. Maja 1852 r.,

mocą którego nowe, późniejszemi ustawami uzupełnione wydanie księgi ustaw karnych na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne, z dnia 3. Września 1803 roku, z zamieszczeniem niektórych nowych postanowień, jako wyłączna ustawa karna na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa dla całego obrębu państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, obwieszczonem i począwszy od dnia 1. Września 1852 roku w wykonanie wprowadzonem zostaje.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Chcąc tym krajom koronnym Naszego państwa, w których obowiązuje dotąd ustawa karna na zbrodnie i ciężkie przestępstwa policyjne z dnia 3. Września 1803 roku wraz z późniejszemi do niej wydanemi objaśnieniami, zmianami i dodatkami, nastręczyć sposobność łatwego i dokładnego obznajomienia się z istniejącem prawem karnem; wszystkim zaś innym krajom koronnym, w których co do prawa karnego, po części wątpliwe tylko istnieją zwyczaje prawne, i w których dla obrony tak praw publicznych jak prywatnych, pod wielu względami potrzebnemi się być ukazują nowe normy karne, użyczyć dobrodziejstwo zupełnej obrony prawa, jako też pewnego i stałego prawa karnego,

XXXVI. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 2. Juni 1852, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 31. Juli 1852.

117.

Kaiserliches Patent vom 27. Mai 1852.

wodurch eine neue, durch die späteren Gesetze ergänzte, Ausgabe des Strafgesetzbuches über Verbrechen und schwere Polizei-Uebertretungen vom 3. September 1803, mit Aufnahme mehrerer neuer Bestimmungen, als alleiniges Strafgesetz über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgränze, kundgemacht, und vom 1. September 1852 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

Um denjenigen Kronländern Unseres Reiches, in welchen bisher das Strafgesetz über Verbrechen und schwere Polizei-Uebertretungen vom 3. September 1803 mit den durch spätere Gesetze hinzugekommenen Erläuterungen, Abänderungen und Zusätzen in Wirksamkeit steht, eine leichte und zuverlässige Uebersicht des bestehenden Strafrechtes; allen übrigen Kronländern aber, wo hinsichtlich des Strafrechtes theilweise nur schwankende Rechtsgewohnheiten und unbestimmte Gesetze bestehen, und wo zum Schutze der öffentlichen, so wie der Privatrechte in vielen Beziehungen neue Strafnormen erforderlich sind, die Wohlthat eines umfassenden Schutzes durch das Gesetz, so wie eines festen und gesicher-

nakazaliśmy uskutecznić nowe wydanie wzmiankowanej księgi ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 roku, a to, tak z zamieszczeniem wszystkich, późniejszemi ustawami poczynionych zmian, jak z dołączeniem niektórych postanowień nowych.

Ponieważeśmy już w zasadach, dla organicznego ustawodawstwa państwa Naszemi uchwałami z dnia 31. Grudnia 1851 r. ustanowionych, zarządzili, ażeby ustawa karna w całym obrębie państwa w wykonanie wprowadzoną była, przeto, po wysłuchaniu Naszych ministrów i po zasiągnieniu zdania Naszej Rady państwa, rozporządzamy, co następuje:

Artykuł I.

Począwszy od dnia 1. Września 1852 r., tak w krajach koronnych, w których obowięzywała dotąd księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 r., jak równie w królestwach: Węgier, Kroacyi, Slawonii z Pobrzeżem kroackiem, w Wielkiem-księstwie Siedmiogrodzkiem, w województwie Serbskiem i w banacie Temeskim, tudzież w Wielkiem-Księstwie Krakowskiem, w życie wejść ma następująca ustawa karna na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa, jako wyłączny przepis, według którego wymienione w niej czyny karane być winny; zaczem wszelkie ustawy, rozporządzenia i zwyczaje, moc swą do przedmiotów niniejszej ustawy karnej w jakiejkolwiekbądź części państwa Naszego dotąd odnoszące, z wyłączeniem jedynie ustaw karnych, dla c. k. wojska i Pogranicza wojskowego, oddzielnie istniejących, z dniem powyższym zupełnie ustają.

Artykuł II.

Z tymże właśnie dniem w zastosowanie wejdzie niniejsza ustawa karna także i co do tych czynów karygodnych, w niej jako zbrodnie, wykroczenia lub przestępstwa wymienionych, które przez pisma drukowe popełnione zostały. Oprócz tego, winny sądy karne, przy przykazanem im osądzeniu czynów karygodnych, przez pisma drukowe popełnionych, zachować postanowienia przez Nas w ustawie drukowej wydane. Począwszy przeto od dnia wyż rzeczonego, czyny karygodne, przez treść pism drukowych popełnione, nie będą już więcej jako osobne wykroczenia drukowe uważane, i oraz w tych krajach koronnych, w których dotychczas w mocy zostawała ustawa drukowa pod d. 13. Marca 1849 r. przeciw nadużyciu druku wydana, już wszelkie do tego przedmiotu odnoszące się postanowienia karne, uchylone zostają.

Gdziekolwiek niniejsza ustawa karna używa wyrazu: „pisma drukowe„ lub „dzieła drukowe“, rozumieć pod nim należy nietylko wyroby drukarskie, lecz też wszelkie przez odcisk kamienio-, metalo- lub drzeworytu, przez odbijanie, odformowanie, lub przez jakiebądź środki mechaniczne lub chemiczne rozmnażane płody ducha i utwory sztuki plastycznej (dzieła literackie i artystyczne).

Artykuł III.

W tych krajach koronnych, w których dotychczas ustawa karna z d. 3. Września z r. 1803 już obowiązywała, prowizoryczna atoliż ustawa postępowania karnego z d. 17. Stycznia 1850 r. jeszcze zaprowadzoną nie była, równie jak w Naszem Wielkiem-Księ-

ten Strafrechtes zuzuwenden, haben Wir von dem obigen Strafgesetzbuche vom 3. September 1803, mit Einschaltung der durch spätere Gesetze verfügten Abänderungen, und mit Aufnahme mehrerer neuen Bestimmungen, eine neue Ausgabe veranstalten lassen.

Nachdem Wir bereits in den mit Unseren Beschlüssen vom 31. December 1851 festgesetzten Grundsätzen für die organische Gesetzgebung des Reiches verfügt haben, dass das Strafgesetz für den ganzen Umfang des Reiches in Wirksamkeit gesetzt werde, so verordnen Wir, nach Einvernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, wie folgt:

Artikel I.

Vom 1. September 1852 angefangen hat sowohl in jenen Kronländern, in welchen bisher das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Rechtskraft stand, als auch in den Königreichen Ungarn, Croatien, Slavonien mit dem croatischen Küstenlande, dem Grossfürstenthume Siebenbürgen, der Woiwodschaft Serbien, dem Temeser Banate und dem Grossherzogthume Krakau das nachfolgende Strafgesetz über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen als alleinige Vorschrift für die Bestrafung der darin bezeichneten Handlungen in Wirksamkeit zu treten, und es werden hiermit alle Gesetze, Verordnungen und Gewohnheiten, welche in irgend einem Theile Unseres Reiches in Beziehung auf die Gegenstände dieses Strafgesetzes bisher bestanden haben, mit alleiniger Ausnahme der für das k. k. Militär und für die Militär-Gränzgebiete bestehenden besonderen Strafgesetze, von eben jenem Tage angefangen, ausser Geltung gesetzt.

Artikel II.

Von eben diesem Tage angefangen hat das gegenwärtige Strafgesetz in Beziehung auf die darin als Verbrechen, Vergehen oder Uebertretungen erklärten strafbaren Handlungen auch dann zur Richtschnur zu dienen, wenn dieselben durch Druckschriften begangen werden. Ausserdem haben die Strafgerichte bei der ihnen zugewiesenen Beurtheilung von strafbaren Handlungen, welche durch Druckschriften begangen werden, die Bestimmungen der von Uns erlassenen Press-Ordnung zu beobachten. Vom obigen Tage angefangen sind daher die durch den Inhalt von Druckschriften begangenen strafbaren Handlungen nicht mehr als besondere Pressvergehen zu behandeln, und es haben sofort in denjenigen Kronländern, in welchen bisher das Gesetz gegen den Missbrauch der Presse vom 13. März 1849 in Geltung stand, alle hierauf Bezug nehmenden Strafbestimmungen desselben ausser Wirksamkeit zu treten.

Wo sich das gegenwärtige Strafgesetz des Ausdruckes „Druckschriften" oder „Druckwerke" bedient, sind darunter nicht bloss Erzeugnisse der Presse, sondern auch alle durch Stein-, Metall- oder Holzdruck, Prägung, Abformung oder durch was immer für mechanische oder chemische Mittel vervielfältigte Erzeugnisse des Geistes und der bildenden Kunst (literarische und artistische Werke) zu verstehen.

Artikel III.

In denjenigen Kronländern, in welchen bisher schon das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Geltung war, aber die provisorische Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 noch nicht eingeführt wurde, sowie in Unserem Grossherzogthume Krakau, ist die

stwie Krakowskiem, wykonywanem być ma sądownictwo co do czynów karygodnych, w niniejszej ustawie jako zbrodnie i wykroczenia wymienionych, przez sądy karne, do których obecnie sądownictwo w zbrodniach należy, a to, zanim zaprowadzoną zostanie ustawa karno-procesowa, podług przepisów, dla postępowania kryminalnego w tychże krajach koronnych istniejących; co do czynów zaś, przestępstwa stanowiących, przez władze, do których obecnie sądownictwo w ciężkich przestępstwach policyjnych należy, a to, tymczasem podług przepisów o postępowaniu karnem dla ostatnio wymienionych przestępstw istniejących, z tem dalszem postanowieniem, iż wszelkie uchwały względem zaniechania postępowania dalszego w śledztwach przygototowawczych z powodu zbrodni, w §§ch 58 — 66 ustawy karnej oznaczonych, wprzód nim wydane zostaną, przedłożone być winny sądowi apelacyjnemu do potwierdzenia lub stosownego odmienienia, tudzież, iż przepis §§fów 433, 434 i 442 części I. księgi ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 r., wedle którego wyroki sądów karnych pierwszej instancyi w niektórych przypadkach, także dla ważności czynu karygodnego, przed ich ogłoszeniem, sądowi wyższemu, a znowu w pewnych przypadkach, przez tegoż najwyższemu trybunałowi sądowemu przedłożone być winny, zastosowanym być ma pod pierwszym względem do wszystkich zbrodni i wykroczeń, w §§ch 58—66, 68—73, 76—82, 85 lit. *c)*, 87. 101—104, 106—121, 134—142, 158—170, 190—196, 279—300 i 302—305 ustawy karnej oznaczonych, a zaś, co się tycze dalszego przedłożenia najwyższemu trybunałowi sądowemu, do zbrodni i wykroczeń, w §§ch 58—66, 101—103 i 106—117 ustawy karnej oznaczonych.

Dla tych zaś krajów koronnych, w których właśnie wspomniona ustawa o postępowaniu karno-procesowem, równie jak dla wszystkich innych krajów koronnych, w których dotąd ani księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 r., ani też ustawa karno-procesowa z dnia 17. Stycznia 1850, nie zostały zaprowadzone, ustanowiona jest kompetencya w sprawach karnych, zgodnie z niniejszą ustawą, osobnemi rozporządzeniami, do niniejszej ustawy karnej dołączonemi.

Artykuł IV.

Stosownie do niniejszej ustawy karnej, od dnia, w którym taż obowiązywać zacznie, to tylko za zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo może być uważanem i jako takie ukaranem, co wyraźnie w niej za zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo jest uznanem.

Artykuł V.

Co do innych przestąpień ustawy, do których się nie odnoszą ani obecna ustawa karna, ani też wyż (Art. II) wzmiankowane szczególne ustawy, postępowanie i ukaranie takowych, według istniejących pod tym względem przepisów, zostawionem jest przeznaczonym do tego władzom.

Artykuł VI.

Tak też pozostają tymczasowo w swej mocy ustawy karne, jakie przeciw lichwie w różnych krajach koronnych istnieją. Lichwa za wykroczenie ma być uważaną, i przez te władze dochodzoną, którym przekazanem zostało postępowanie z powodu wykroczeń, a to podług przepisów prawnych, co do postępowania w tej mierze istniejących.

Gerichtsbarkeit über die in diesem Gesetze als Verbrechen und als Vergehen bezeichneten strafbaren Handlungen von denjenigen Strafgerichten, welchen gegenwärtig die Gerichtsbarkeit über Verbrechen zusteht, und zwar bis zur Einführung einer neuen Strafprocess-Ordnung, nach den für das Criminal-Verfahren in diesen Kronländern bestehenden Vorschriften, hinsichtlich der Uebertretungen aber von denjenigen Behörden, welchen dermal die Gerichtsbarkeit über schwere Polizei-Uebertretungen zusteht, und zwar einstweilen nach den für das Strafverfahren über letztere bestehenden Vorschriften mit der weiteren Bestimmung auszuüben, dass alle Beschlüsse über die Ablassung von dem weiteren Verfahren bei Voruntersuchungen hinsichtlich der in den §§. 58—66 des Strafgesetzes bezeichneten Verbrechen, vor ihrer Ausfertigung dem Appellations-Gerichte zur Bestätigung, oder angemessen erscheinenden Abänderung vorzulegen sind, und dass die Vorschrift der §§. 433, 434 und 442 des I. Theiles des Strafgesetzbuches vom 3. September 1803, wornach die Urtheile der Strafgerichte erster Instanz in mehreren Fällen auch wegen Wichtigkeit der strafbaren Handlung vor ihrer Kundmachung an das Obergericht, und in gewissen Fällen von diesem an den obersten Gerichtshof vorzulegen sind, in ersterer Beziehung auf alle in den §§. 58—66, 68—73, 76-82, 85 lit. c), 87, 101—104, 106—121, 134—142, 158—170, 190—196, 279—300 und 302—305, und in Beziehung auf die weitere Vorlage an den obersten Gerichtshof auf die in den §§. 58—66, 101—103 und 106—117 des Strafgesetzes bezeichneten Verbrechen und Vergehen Anwendung finden soll.

Für diejenigen Kronländer aber, in welchen die ebengenannte Strafprocess-Ordnung bereits in Geltung ist, gleichwie für alle anderen Kronländer, in welchen bisher weder das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803, noch die Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 Giltigkeit hatten, wird die Competenz in Strafangelegenheiten, in Uebereinstimmung mit diesem Gesetze, durch besondere, diesem Strafgesetze beigefügte Verordnungen bestimmt.

Artikel IV.

Nach Massgabe dieses Strafgesetzes kann vom Tage seiner Wirksamkeit angefangen nur dasjenige als Verbrechen, Vergehen oder Uebertretung behandelt und bestraft werden, was in demselben ausdrücklich als Verbrechen, Vergehen oder Uebertretung erklärt wird.

Artikel V.

Die Behandlung und Bestrafung anderer Gesetzesübertretungen, worauf weder das gegenwärtige Strafgesetzbuch, noch die oben (Art. II.) erwähnten besonderen Strafgesetze Beziehung haben, bleibt den dazu bestimmten Behörden nach den darüber bestehenden Vorschriften überlassen.

Artikel VI.

Ebenso haben einstweilen die in verschiedenen Kronländern wider den Wucher bestehenden Strafgesetze aufrecht zu verbleiben. Derselbe soll als Vergehen behandelt, und von denjenigen Behörden, welchen das Verfahren über Vergehen zugewiesen ist, nach den für eben dieses Verfahren bestehenden gesetzlichen Vorschriften untersucht werden.

Artykuł VII.

Wszystkie w niniejszej ustawie wspomniane kwoty pieniężne, rozumieć należy w monecie konwencyjnej w stopie 20-reńskowej, dla tego też każda wartość, na przepis niniejszej ustawy wpływająca, według tejże stopy obliczoną być winna.

Artykuł VIII.

Wszystkie w ustawie tejże zachodzące oznaczenia czasu, według roku kalendarzowego liczone być winny.

Artykuł IX.

Obecna ustawa, stosowaną być winna do wszystkich już rozpoczętych dochodzeń i do wszystkich przed wzmiankowanym dniem popełnionych karygodnych czynów, o tyle, o ile ustawa obecna nie stanowi surowszego z niemi postępowania, jak dawniejsza.

Dano w Naszem cesarskiem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia 27. Maja 1852 roku.

Franciszek Józef.

Hr. **Buol-Schauenstein** m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu,
Ransonnet m. p.

Artikel VII.

Alle in diesem Gesetze vorkommenden Geldbeträge sind in Conventions-Münze nach dem 20 Gulden-Fusse zu verstehen, und es ist daher jede auf eine Bestimmung dieses Strafgesetzes Einfluss nehmende Werthserhebung nach dieser Währung zu berechnen.

Artikel VIII.

Alle in diesem Gesetze vorkommenden Zeitbestimmungen sind nach dem Kalenderjahre zu berechnen.

Artikel IX.

Dieses Gesetz soll auch auf bereits anhängige Untersuchungen und auf alle vor dem bezeichneten Tage begangenen strafbaren Handlungen nur in soferne Anwendung finden, als dieselben durch das gegenwärtige Strafgesetz keiner strengeren Behandlung als nach dem früher bestandenen Rechte unterliegen.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien den 27. Mai 1852.

Gr. Buol-Schauenstein *m. p.* **Krauss** *m. p.*

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet *m. p.*

USTAWA KARNA

na

zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

O zbrodniach.

Rozdział pierwszy.

O zbrodniach w ogólności.

§. 1.

Zły zamiar.

Do zbrodni potrzeba złego zamiaru. Zły zamiar zaś nie tylko wtenczas winę stanowi, gdy złe, które ze zbrodnią jest połączone, przed czynności przedsięwzięciem lub opuszczeniem, albo przy takowem, wprost było zamyślone i postanowione; lecz także i wtenczas, gdy w innym złym zamyśle, co takiego przedsięwziętem lub opuszczonem zostało, z czego złe, które z tąd powstało, pospolicie następuje, albo przynajmniej łatwo nastąpić może.

§. 2.

Powody, zły zamiar wyłączające.

Czyn lub opuszczenie, nie będzie przeto za zbrodnię poczytanem:

a) jeżeli sprawca używania rozumu zupełnie jest pozbawionym;

b) jeżeli czyn popełnionym został albo w stanie przemijającego chwilami pomieszania zmysłów, w czasie gdy pomięszanie trwało; albo

c) w stanie zupełnego pijaństwa, sprowadzonego bez zamiaru popełnienia zbrodni (§§. 236 i 523), albo w innem obłąkaniu zmysłów, w którem sprawca nie wiedział, co czynił;

d) jeżeli sprawca czternastu lat wieku swego jeszcze nie skończył (§§. 237 i 269);

e) jeżeli taki zaszedł błąd, któryby zbrodni w uczynku poznać nie dawał;

f) jeżeli złe wyniknęło z przypadku, niedbalstwa lub niewiadomości skutków uczynku;

g) jeżeli czyn nastąpił w skutek nieodpornego przymusu lub w wykonaniu sprawiedliwej obrony koniecznej.

Sprawiedliwa zaś obrona konieczna wtedy tylko ma być uznaną za takową, jeżeli okoliczności osób, czasu lub miejsca, rodzaj napadu lub inny stan rzeczy wnosić każą, iż sprawca potrzebnej tylko użył obrony, dla odparcia od siebie lub innych bezprawnego napadu na życie, wolność lub majątek; — albo też, iż on tylko z zatrwożenia, bojaźni lub przestrachu przestąpił granice obrony takowej. — Przestąpienie to może atoli, wedle stanu okoliczności jako czyn karygodny, pochodzący z niedbałości, karanem być podług postanowień części drugiej niniejszej ustawy karnej (§§. 335 i 431).

Strafgesetz

über

Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen.

Erster Theil.

Von den Verbrechen.

Erstes Hauptstück.

Von Verbrechen überhaupt.

§. 1.

Böser Vorsatz.

Zu einem Verbrechen wird böser Vorsatz erfordert. Böser Vorsatz aber fällt nicht nur dann zur Schuld, wenn vor, oder bei der Unternehmung oder Unterlassung das Uebel, welches mit dem Verbrechen verbunden ist, geradezu bedacht und beschlossen; sondern auch, wenn aus einer anderen bösen Absicht etwas unternommen, oder unterlassen worden, woraus das Uebel, welches dadurch entstanden ist, gemeiniglich erfolgt, oder doch leicht erfolgen kann.

§. 2.

Gründe, die den bösen Vorsatz ausschliessen.

Daher wird die Handlung oder Unterlassung nicht als Verbrechen zugerechnet:

a) *wenn der Thäter des Gebrauches der Vernunft ganz beraubt ist;*

b) *wenn die That bei abwechselnder Sinnenverrückung zu der Zeit, da die Verrückung dauerte; oder*

c) *in einer ohne Absicht auf das Verbrechen zugezogenen vollen Berauschung (§§. 236 und 523) oder einer anderen Sinnenverwirrung, in welcher der Thäter sich seiner Handlung nicht bewusst war, begangen worden;*

d) *wenn der Thäter noch das vierzehnte Jahr nicht zurückgelegt hat (§§. 237 und 269);*

e) *wenn ein solcher Irrthum mit unterlief, der ein Verbrechen in der Handlung nicht erkennen liess;*

f) *wenn das Uebel aus Zufall, Nachlässigkeit oder Unwissenheit der Folgen der Handlung entstanden ist;*

g) *wenn die That durch unwiderstehlichen Zwang, oder in Ausübung gerechter Nothwehr erfolgte.*

Gerechte Nothwehr ist aber nur dann anzunehmen, wenn sich aus der Beschaffenheit der Personen, der Zeit, des Ortes, der Art des Angriffes oder aus anderen Umständen mit Grund schliessen lässt, dass sich der Thäter nur der nöthigen Vertheidigung bedient habe, um einen rechtswidrigen Angriff auf Leben, Freiheit oder Vermögen von sich oder Anderen abzuwehren; — oder dass er nur aus Bestürzung, Furcht oder Schrecken die Gränzen einer solchen Vertheidigung überschritten habe. — Eine solche Ueberschreitung kann jedoch nach Beschaffenheit der Umstände als eine strafbare Handlung aus Fahrlässigkeit nach Massgabe der Bestimmungen des zweiten Theiles dieses Strafgesetzes geahndet werden (§§. 335 und 431).

§. 3.

Wymówki bezzasadne.

Niewiadomością niniejszej ustawy o zbrodniach nikt wymówić się nie może.

§. 4.

Zbrodnia pochodzi ze złośliwości sprawcy, nie ze stanu tego, na którym jest popełnioną. Zbrodnie więc popełnione być mogą także na złoczyńcach, bezrozumnych, dzieciach, śpiących, a nawet i na takowych osobach, któreby same szkody swej żądały, lub na nią zezwalały.

§. 5.

Spólnicy i uczestnicy zbrodni.

Nie tylko sam bezpośredni sprawca staje się winnym zbrodni, lecz także każdy, który przez rozkaz, poradę, nauczanie, pochwałę, czyn zbrodniczy urządzał, rozmyślnie takowy spowodował, wykonanie onegoż umyślnem dostarczaniem środków, usuwaniem przeszkód, lub innym jakimkolwiekbądź sposobem, popierał, ku temu był pomocnym, do pewniejszego spełnienia onegoż przykładał się; tudzież, który tylko naprzód porozumiał się ze sprawcą względem dania mu pomocy i wsparcia po spełnieniu czynu, albo względem udziału w zysku i korzyści.

Okoliczności uniewinniające, znoszące karygodność zbrodni li tylko w skutek osobistych stosunków sprawcy lub jednego z spólników albo uczestników, nie mają być rozciągane do innych spółwinowajców i uczestników.

§. 6.

Danie pomocy po spełnionej zbrodni.

Kto bez uprzedniego porozumienia się, dopiero po dopełnionej zbrodni, sprawcy pomoc i wsparcie daje, albo z wyjawionej sobie zbrodni zysk i korzyści odnosi, staje się w prawdzie nie tej samej zbrodni winnym, atoliż innej osobnej, — w dalszym ciągu księgi niniejszej oznaczonej.

§. 7.

Osobne postanowienia o przypisaniu winy przy zbrodniach przez pisma drukowe.

Jeżeli zbrodnia popełnioną została przez treść pisma drukowego stają się winnymi tej samej zbrodni autor, tłumacz, wydawca, nakładca lub zawiadowca rozprzedaży, księgarz, drukarz, przy pismach drukowych peryodycznych także i redaktor odpowiedzialny, jako też ogólnie wszystkie osoby, które współdziałały przy drukowaniu lub rozszerzaniu pisma drukowego karygodnego, jeżeli znajdują zastósowanie do nich ogólne postanowienia §§fów 1, 5, 6, 8, 9, 10 i 11,

§. 8.

Usiłowanie zbrodni.

Do zbrodni nie potrzeba, ażeby czyn rzeczywiście był dokonanym. Samo już usiłowanie w wykonaniu złego uczynku zbrodnią jest, skoro tylko kto w złym umyśle przedsięwziął czynność, do rzeczywistego wykonania zbrodni prowadzącą, a spełnienie zbrodni tylko dla niemocy, dla nadejścia obcej przeszkody lub dla przypadku nie nastąpiło.

Zaczem więc we wszystkich przypadkach, gdzie ustawa nie czyni wyraźnego wyjątku, powinny wszelkie przepisy, o pewnej zbrodni stanowiące, zastosowanemi być także i do zbrodni usiłowania, i na usiłowaną zbrodnię powinna przy zastósowaniu §fu 47 lit. *a)* ta sama kara być orzeczoną, która na wykonaną zbrodnię jest ustanowioną.

§. 3.

Ungegründete Entschuldigungsursachen.

Mit der Unwissenheit des gegenwärtigen Gesetzes über Verbrechen kann sich Niemand entschuldigen.

§. 4.

Das Verbrechen entsteht aus der Bosheit des Thäters, nicht aus der Beschaffenheit desjenigen, an dem es verübt wird. Verbrechen werden also auch an Uebelthätern, Unsinnigen, Kindern, Schlafenden, auch an solchen Personen begangen, die ihren Schaden selbst verlangen, oder zu demselben einwilligen.

§. 5.

Mitschuldige und Theilnehmer an Verbrechen.

Nicht der unmittelbare Thäter allein wird des Verbrechens schuldig, sondern auch jeder, der durch Befehl, Anrathen, Unterricht, Lob, die Uebelthat eingeleitet, vorsätzlich veranlasset, zu ihrer Ausübung durch absichtliche Herbeischaffung der Mittel, Hintanhaltung der Hindernisse, oder auf was immer für eine Art, Vorschub gegeben, Hilfe geleistet, zu ihrer sicheren Vollstreckung beigetragen; auch wer nur vorläufig sich mit dem Thäter über die nach vollbrachter That ihm zu leistende Hilfe und Beistand, oder über einen Antheil an Gewinn und Vortheil einverstanden hat.

Entschuldigungsumstände, welche die Strafbarkeit eines Verbrechens für den Thäter oder für einen der Mitschuldigen oder Theilnehmer nur vermöge persönlicher Verhältnisse desselben aufheben, sind auf die übrigen Mitschuldigen und Theilnehmer nicht auszudehnen.

§. 6.

Hilfeleistung nach verübtem Verbrechen.

Wer ohne vorläufiges Einverständniss, nur erst nach begangenem Verbrechen dem Thäter mit Hilfe und Beistand beförderlich ist, oder, von dem ihm bekannt gewordenen Verbrechen Gewinn und Vortheil zieht, macht sich zwar nicht eben desselben, wohl aber eines besonderen Verbrechens schuldig, wie solches in der Folge dieses Gesetzbuches bestimmt werden wird.

§. 7.

Besonder Bestimmungen über die Zurechnung bei Verbrechen durch Druckschriften.

Wurde ein Verbrechen durch den Inhalt einer Druckschrift begangen, so sind der Verfasser, der Uebersetzer, der Herausgeber, der Verleger oder Vertriebsbesorger, Buchhändler, Drucker, bei periodischen Druckschriften auch der verantwortliche Redacteur, wie überhaupt alle Personen, die bei der Drucklegung oder Verbreitung der strafbaren Druckschrift mitgewirkt haben, desselben Verbrechens schuldig, wenn die allgemeinen Bestimmungen der §§. 1, 5, 6, 8, 9, 10 und 11 auf sie in Anwendung kommen.

§. 8.

Versuch eines Verbrechens.

Zu einem Verbrechen ist nicht nöthig, dass die That wirklich ausgeführt werde. Schon der Versuch einer Uebelthat ist das Verbrechen, sobald der Bösgesinnte eine zur wirklichen Ausübung führende Handlung unternommen hat; die Vollbringung des Verbrechens aber nur wegen Unvermögenheit, wegen Dazwischenkunft eines fremden Hindernisses oder durch Zufall unterblieben ist.

Es ist daher in allen Fällen, wo das Gesetz nicht besondere Ausnahmen anordnet, jede für ein Verbrechen überhaupt gegebene Bestimmung auch auf das versuchte Verbrechen anzuwenden, und der Versuch einer Uebelthat, unter Anwendung des §. 47, lit. a), mit derselben Strafe zu ahnden, welche auf das vollbrachte Verbrechen verhängt ist.

§. 9.

Kto kogo do zbrodni wzywa, zachęca lub skłonić usiłuje, staje się wtedy, gdy działanie jego bezskutecznem zostało, winnym usiłowanego skłonienia do zbrodni takowej, i skazanym być ma na tę karę, jakaby na usiłowanie zbrodni wyrzeczoną być miała.

§. 10.

Przy zbrodniach, przez pisma drukowe popełnionych, początek bierze karygodność uczynku, co do autora, tłumacza, wydawcy, redaktora i nakładcy (§. 7), od chwili oddania do druku dzieła, mającego być rozmnożonym; co do innych zaś winowajców, od chwili spółdziałania ich.

§. 11.

O myśli lub wewnętrzne przedsięwzięcia, jeżeli nie dopuszczono się żadnego czynu złego, albo nieopuszczono nic, co prawa przepisują, nikt nie może do odpowiedzialności być pociąganym.

Rozdział drugi.

O ukaraniu zbrodni w ogólności.

§. 12.

Główne rodzaje kar.

Kara za zbrodnie jest śmierć zbrodniarza lub uwięzienie onegoż.

§. 13.

Sposób karania śmiercią.

Kara śmierci wykonywa się przez powieszenie na szubienicy.

§. 14.

Stopnie kary więzienia: a) wedle surowości.

Kara więzienia dzieli się wedle różnicy surowości, na dwa stopnie: pierwszy stopień oznacza się przez wyraz: „więzienie“ bez dodatku, drugi przez „ciężkie więzienie.“

§. 15.

Pierwszy stopień.

W pierwszym stopniu kary więzienia zostawać będzie skazany bez kajdan, wszakże pod ścisłą strażą; a co do opatrywania go w potrzeby, tak będzie trzymanym, jak tego wymaga urządzenie zakładów karnych, dla takowych więźni przeznaczonych, stosownie do osobnych przepisów, pod tym względem istniejących, albo jeszcze wydać się mających.

Nie wolno mu będzie zejść się z nikim inaczej, jak tylko w przytomności dozorcy więzienia, ani też rozmawiać językiem, dozorcy niezrozumiałym.

§. 16.

Drugi stopień.

Skazany na więzienie stopnia drugiego okuty będzie w kajdany na nogach. Rozmawiać z ludzmi, nie należącymi bezpośrednio do straży jego, nie będzie mu wolno, jak tylko w osobliwszych i nader ważnych przypadkach.

§. 17.

Stopnie kary więzienia: b) wedle długości czasu.

Na karę więzienia będzie zbrodniarz skazany albo na całe swe życie, albo na czas pewny. Najkrótsza kara doczasowa trwa w powszechności (§§. 54 i 55) miesięcy sześć, najdłuższa lat dwadzieścia. Przeciąg kary, równie jak wszelki inny skutek pra-

§. 9.

Wer Jemanden zu einem Verbrechen auffordert, aneifert oder zu verleiten sucht, ist dann, wenn seine Einwirkung ohne Erfolg geblieben wär, der versuchten Verleitung zu jenem Verbrechen schuldig, und zu derjenigen Strafe zu verurtheilen, welche auf den Versuch dieses Verbrechens zu verhängen wäre.

§. 10.

Bei Verbrechen, die durch Druckschriften begangen werden, beginnt die Strafbarkeit der Handlung für den Verfasser, Uebersetzer, Herausgeber, Redacteur und Verleger (§. 7) mit der Uebergabe des zu vervielfältigenden Werkes zur Drucklegung; für die übrigen Schuldigen aber mit dem Anfange ihrer Mitwirkung.

§. 11.

Ueber Gedanken oder innerliches Vorhaben, wenn keine äussere böse Handlung unternommen, oder nicht etwas, das die Gesetze vorschreiben, unterlassen worden, kann Niemand zur Rede gestellt werden.

Zweites Hauptstück.

Von Bestrafung der Verbrechen überhaupt.

§. 12.

Hauptarten der Strafen.

Die Strafe der Verbrechen ist der Tod des Verbrechers, oder dessen Anhaltung im Kerker.

§. 13.

Art der Todesstrafe.

Die Todesstrafe wird mit dem Strange vollzogen.

§. 14.

Grade der Kerkerstrafe: a) nach der Strenge.

Die Kerkerstrafe wird nach dem Unterschiede der Strenge in zwei Grade eingetheilt. Der erste Grad wird durch das Wort „Kerker" ohne Zusatz, der zweite durch „schwerer Kerker" bezeichnet.

§. 15.

Erster Grad.

In dem ersten Grade der Kerkerstrafe wird der Sträfling ohne Eisen, jedoch enge verwahrt, und in der Verpflegung so gehalten, wie es die Einrichtung der für solche Sträflinge bestimmten Strafanstalten nach den darüber bestehenden oder noch zu erlassenden besonderen Vorschriften mit sich bringt.

Es wird ihm mit Niemanden eine Zusammenkunft ohne Gegenwart des Gefangenwärters, auch keine Unterredung in einer dem Letzteren unverständlichen Sprache gestattet.

§. 16.

Zweiter Grad.

Der zur Kerkerstrafe des zweiten Grades Verurtheilte wird mit Eisen an den Füssen angehalten. Eine Unterredung mit Leuten, die nicht unmittelbar auf seine Verwahrung Bezug haben, wird ihm nur in ganz besonderen und wichtigen Fällen gestattet.

§. 17.

Grade der Kerkerstrafe: b) nach der Dauer.

Zur Kerkerstrafe wird der Verbrecher entweder auf sein ganzes Leben oder auf gewisse Zeit verurtheilt. Die kürzeste Dauer der letzteren ist in der Regel (§§. 54 und 55) von sechs Monaten, die längste von zwanzig Jahren. Die Strafzeit und jede andere Rechtswirkung eines Strafurtheiles beginnt, in soweit nicht in dem Urtheile etwas anderes fest-

wny wyroku karnego poczyna się, jeżeli w wyroku nie jest inaczej orzeczono, od chwili, w której nastąpiło ogłoszenie wyroku, nieulegającego już żadnemu dalszemu odwołaniu.

Ponieważ rozmaitość okoliczności, zbrodnię zwiększających lub zmniejszających, niedozwala, ażeby wymiar kary na każdy poszczególny przypadek w samejże ustawie już był wyrażony, oznaczono zatem w następujących rozdziałach przy każdej zbrodni tylko przeciąg od czasu najkrótszego do najdłuższego, w którym w powszechności ciąg kary podług wielkości zbrodni będzie wymierzony.

§. 18.

Połączenie stosownej roboty z karą więzienia.

Z karą więzienia zawsze jest przymus do roboty połączony. Każdy więzień musi przeto takie wykonywać roboty, jakich wymaga urządzenie zakładu karnego.

Przy wydzielaniu robót, ile możności na uwadze mieć należy stopień kary więzienia, dotychczasowy sposób zatrudnienia, równie jak stopień wykształcenia więźni.

§. 19.

Zaostrzenie kary więziennej.

Kara więzienia także jeszcze zaostrzoną być może:

a) przez post;

b) przez wyznaczenie twardego łoża;

c) przez trzymanie w oddzielnem więzieniu;

d) przez odosobnione zamknięcie w ciemnej celi;

e) przez chłostę kijami i rózgami;

f) przez wygnanie z kraju po odbytej karze.

§. 20.

Post.

Pierwszy i drugi stopień kary więzienia, postem w ten sposób może być zaostrzonym, iż więzień w niektórych dniach o chlebie tylko i wodzie trzymanym będzie. Co jednak w tydzień nie więcej nad trzy razy miejsce mieć może, i to tylko w dniach, przez inne przegrodzonych.

§. 21.

Twarde łoże.

Zaostrzenie przez wyznaczenie twardego łoża, zależy na ograniczeniu więźnia do gołej ławy, co jednak tylko dniami przez inne przegrodzonemi, i nie więcej nad trzy razy w tydzień nastąpić może.

§. 22.

Więzienie oddzielne.

Trzymanie w oddzielnem więzieniu nie może trwać dłużej nieprzerwanie, jak przez miesiąc, i dopiero potem po przerwie jednego miesiąca znowu nastąpić może. Zresztą więzień i w czasie takowego zamknięcia odwiedzanym być winien przynajmniej dwa razy na dzień przez osobę od dozoru więziennego, i zatrudnianym w sposób odpowiedni.

§. 23.

Osobnione zamknięcie w ciemnej celi.

Odosobnione zamknięcie w ciemnej celi nie może nieprzerwanie trwać dłużej nad dni trzy, i dopiero po upływie jednego tygodnia znowu miejsce mieć, a ze wszystkiem najwięcej dni trzydzieści w roku dosięgać może.

§. 24.

Kara chłosty.

Kara chłosty wykonaną będzie na młodzieńcach niżej lat ośmnastu i na białogłowach, rózgami, na osobach dorosłych rodzaju męskiego, kijami, i ogranicza się w ilości najwięcej do razów trzydzieści. Chłosta nie będzie użytą, jak tylko przeciw oso-

gesetzt wird, von dem Zeitpuncte, wo das, keinem weiteren Rechtszuge unterliegende Urtheil kundgemacht wurde.

Da die Verschiedenheit der Umstände, wodurch ein Verbrechen vergrössert oder verringert wird, das Mass der Strafe für jeden einzelnen Fall bestimmt in dem Gesetze selbst auszudrücken nicht zulässt; so wird in den folgenden Hauptstücken bei jedem Verbrechen nur der Raum von der kürzesten bis zur längsten Zeit festgesetzt, innerhalb dessen in der Regel die Strafdauer nach der Grösse des Verbrechens ausgemessen werden soll.

§. 18.

Verbindung einer der Kerkerstrafe angemessenen Arbeit.

Mit der Kerkerstrafe ist stets die Anhaltung zur Arbeit verbunden. Jeder Sträfling muss daher diejenige Arbeit verrichten, welche die Einrichtung der Strafanstalt mit sich bringt.

Bei der Vertheilung dieser Arbeiten soll auf den Grad der Kerkerstrafe, die bisherige Beschäftigungsweise und die Bildungsstufe der Sträflinge thunliche Rücksicht getragen werden.

§. 19.

Verschärfungen der Kerkerstrafe.

Die Kerkerstrafe kann noch verschärft werden.

a) *durch Fasten;*

b) *durch Anweisung eines harten Lagers;*

c) *durch Anhaltung in Einzelnhaft;*

d) *durch einsame Absperrung in dunkler Zelle;*

e) *durch Züchtigung mit Stock- oder Ruthenstreichen;*

f) *durch Landesverweisung nach ausgestandener Strafe.*

§. 20.

Fasten.

Der erste und zweite Grad der Kerkerstrafe kann durch Fasten dergestalt verschärft werden, dass der Sträfling an einigen Tagen nur bei Wasser und Brot gehalten werde. Doch soll dieses wöchentlich nicht über drei Mal, und nur in unterbrochenen Tagen geschehen.

§. 21.

Hartes Lager.

Die Verschärfung durch Anweisung eines harten Lagers besteht in der Beschränkung des Sträflinges auf blosse Breter, dieselbe darf jedoch nur an unterbrochenen Tagen und nicht öfter als drei Mal in der Woche stattfinden.

§. 22.

Einzelnhaft.

Die Anhaltung in Einzelnhaft darf ununterbrochen nicht länger als einen Monat dauern, und dann erst wieder nach einem Zwischenraume von einem Monate in Anwendung gebracht werden. Uebrigens hat der Sträfling auch während derselben täglich mindestens zwei Besuche durch eine der Aufsichtspersonen der Strafanstalt zu empfangen, und es ist ihm angemessene Beschäftigung zuzuweisen.

§. 23.

Einsame Absperrung in dunkler Zelle.

Die einsame Absperrung in dunkler Zelle darf ununterbrochen nicht länger als drei Tage, dann erst wieder nach einem Zwischenraume von einer Woche und im Ganzen höchstens dreissig Tage in einem Jahre stattfinden.

§. 24.

Züchtigung mit Streichen.

Die Züchtigung besteht bei Jünglingen unter achtzehn Jahren und bei Frauenspersonen in Ruthenstreichen, bei erwachsenen Personen des männlichen Geschlechtes in Stockstreichen, und kann höchstens dreissig Streiche betragen. Sie darf nur gegen Rückfällige,

bom, na powrót w zbrodnię zapadłym, i za uprzedniem oświadczeniem ze strony lekarza, iż stan zdrowia winowajcy szkody z tąd nie poniesie, a wykonaną być ma podczas całego ciągu kary, nie częściej, jak raz jeden i nigdy publicznie.

§. 25.

Wygnanie z kraju.

Wygnanie z kraju wyrzeczonem być może tylko przeciw zbrodniarzom cudzoziemcom, i rozciągać się musi zawsze na wszystkie kraje koronne cesarstwa austryackiego.

§. 26.

Prawne skutki każdego osądzenia za zbrodnię.

Każde osądzenie dla zbrodni pociąga za sobą z mocy ustawy skutki następne:

a) odebranie wszystkich tak krajowych jak zagranicznych orderów, cywilnych i wojskowych znaków zaszczytnych;

b) utratę wszystkich tytułów publicznych, stopni i godności akademickich, tudzież odjęcie prawa odzyskania takowych lub uzyskania nowych, bez pozwolenia Cesarza;

c) wykluczenie od prowadzenia odpowiedzialnej redakcyi pism peryodycznych;

d) utratę wszelkiego publicznego urzędu lub służby, włącznie urzędu nauczycielskiego, tudzież niezdolność do otrzymania takowego, lub odzyskania utraconego, bez wyraźnego pozwolenia Cesarza;

e) usunięcie duchownych od beneficyum i niezdolność otrzymania kiedy takowego bez wyraźnego zezwolenia Cesarza;

f) utratę zdolności do sprawowania urzędu sędziowskiego, adwokatury i notaryatu, publicznego ajentostwa, i wszelkiego zastępstwa przed władzami publicznemi;

g) odjęcie wszelkich na przepisach pensyjnych uzasadnionych pensyj, prowizyj, zasiłków na wychowanie, lub innych poborów, równie jak wszelkich darów łaski.

Prócz tego utrzymane zostają w swej mocy te postanowienia przepisów cywilnych, politycznych i kościelnych, które do skazania za zbrodnię przywięzują dalsze jeszcze skutki szkodliwe.

Regulacya przepisów co do oddania zbrodniarzy po odcierpieniu kary pod dozór policyi, tudzież postanowienie, jak dalece sądy przytem wpływ swój wywierać mają, zastrzega się późniejszym zarządzeniom.

§. 27.

Prawne skutki kary śmierci i ciężkiego więzienia.

Nadto zaś pociągają za sobą w szczególności wyroki karne, skazujące zbrodniarza na karę śmierci, lub więzienia ciężkiego, wedle ustawy następujące jeszcze skutki:

a) Jeżeli zbrodniarz jest stanu szlacheckiego, w wyroku karnym dołożonem być ma, że traci ślachectwo. Ta utrata jednak dotyka tylko jego samego, przetoż nierozciąga się ani do małżonki jego, ani do dzieci, przed wyrokiem takowym spłodzonych;

b) zbrodniarz nie może przez cały ciąg trwania kary, ani obowiązywać się interesami między żyjącymi, ani czynić rozporządzenia ostatniej woli. Poprzedzające atoliż czynności lub rozporządzenia jego, nie tracą dla tej kary ważności swej.

§. 28.

Osobne postanowienia co do zbrodni przez pisma drukowe.

Jeżeli zbrodnia popełnioną została przez peryodyczne pismo drukowe, zakaucyonowane, należy oprócz kary prawnej orzec zupełny lub częściowy przepad kaucyi na rzecz funduszu ubogich tego miejsca, gdzie czyn zbrodniczy został popełniony, a to

erst nach vorausgegangener Erklärung des Arztes, dass sie dem Gesundheitszustande des Sträflinges unnachtheilig sei, während der Strafdauer nicht öfter als Einmal, und nie öffentlich vollzogen werden.

§. 25.

Landesverweisung.

Die Landesverweisung kann nur gegen Verbrecher, die Ausländer sind, Statt haben und muss allezeit auf sämmtliche Kronländer des österreichischen Kaiserstaates sich erstrecken.

§. 26.

Gesetzliche Wirkungen jeder Verurtheilung wegen eines Verbrechens.

Mit jeder Verurtheilung wegen eines Verbrechens sind kraft des Gesetzes folgende Wirkungen verbunden:

a) die Abnahme aller in- und ausländischen Orden, Civil- und Militär-Ehrenzeichen;
b) der Verlust aller öffentlichen Titel, akademischen Grade und Würden, und die Entziehung des Rechtes, solche ohne Bewilligung des Kaisers neu oder wieder zu erlangen;
c) die Ausschliessung von der verantwortlichen Redaction periodischer Druckschriften;
d) der Verlust jedes öffentlichen Amtes oder Dienstes, mit Einschluss des Lehramtes, und die Unfähigkeit, ohne ausdrückliche Erlaubniss des Kaisers solche neu oder wieder zu erlangen;
e) bei Geistlichen die Entsetzung von der Pfründe und die Unfähigkeit, ohne ausdrückliche Bewilligung des Kaisers je wieder eine solche zu erlangen;
f) der Verlust der Richteramts-, Advocaturs- und Notariats-Befähigung, der öffentlichen Agentien, und jeder Parteienvertretung vor den öffentlichen Behörden;
g) Entziehung aller auf die Pensionsvorschriften gegründeten Pensionen, Provisionen, Erziehungsbeiträge oder sonstigen Bezüge, sowie aller Gnadengaben.

Ausserdem bleiben diejenigen Bestimmungen der bürgerlichen, politischen und kirchlichen Vorschriften aufrecht, welche mit der Verurtheilung wegen eines Verbrechens noch anderweitige nachtheilige Folgen verknüpfen.

Die Regelung der Vorschriften über die Stellung abgestrafter Verbrecher unter Polizei-Aufsicht und die Bestimmung, in wieferne die Gerichte dabei Einfluss zu nehmen haben, bleibt besonderen Anordnungen vorbehalten.

§. 27.

Gesetzliche Wirkungen der Todes- und schweren Kerkerstrafe.

Ausserdem sind aber insbesondere mit den Strafurtheilen, wodurch ein Verbrecher zur Todesstrafe oder schweren Kerkerstrafe verurtheilt wird, kraft des Gesetzes noch folgende Wirkungen verbunden:

a) Ist der Verbrecher von Adel, so muss dem Strafurtheile beigefügt werden, dass er des Adels verlustig wird. Doch trifft dieser Verlust nur ihn allein, folglich weder seine Ehegattin, noch die vor dem Strafurtheile erzeugten Kinder;
b) der Verbrecher kann, so lange seine Strafzeit dauert, weder unter Lebenden ein für ihn verbindliches Geschäft schliessen, noch einen letzten Willen errichten. Seine vorigen Handlungen oder Anordnungen aber verlieren wegen der Strafe ihre Giltigkeit nicht.

§. 28.

Besondere Bestimmungen bei Verbrechen durch Druckschriften.

Wenn ein Verbrechen durch eine periodische Druckschrift, wofür eine Caution bestellt ist, begangen wurde, so ist nebst der gesetzlichen Strafe der gänzliche oder theilweise Verfall der Caution zu Gunsten des Armenfondes des Ortes, wo die strafbare Handlung began-

przy zbrodniach, na które wedle ustawy orzeczoną być może kara więzienia nad lat pięć, od połowy aż do zupełnej summy kaucyi; przy zbrodniach takowych, na które ustawa wyznacza karę więzienia, najwięcej lat pięciu dochodzącą, w ilości złotych reńskich tysiąc aż do połowy kaucyi; przy zbrodniach zaś niższej jeszcze kary, w ilości złotych reńskich pięćset aż do tysiąc. Co się tycze tego przepadu kaucyi nie może nigdy trybunał sądowy schylić orzeczenie swe pod najniższy wymiar prawny.

§. 29.

W tym razie dalej, gdy przez pismo drukowe zbrodnia popełnioną została, może dalsze onegoż wydawanie zawieszonem być przez ciąg miesięcy trzech, a przy okolicznościach szczególniej obciążających, może zupełne jego zniesienie być orzeczonem.

Nadto we wszystkich przypadkach, gdzie przez pismo drukowe zbrodnia popełnioną została, orzeczonem być może także zniweczenie skazanego na karę pisma drukowego, czy to w całości, czy w części onegoż, równie jak zniszczenie przyrządu do rozmnożenia onegoż sposobnego, tudzież czcionkoskładu, blatów, form, kamieni i t. p.

§. 30.

Postanowienia względem utraty profesyi, patentu okrętowego i uprawnienia do prowadzenia statku kabotażowego.

Utrata profesyi nie jest skutkiem, już z samej ustawy ze zbrodni wypływającym, nie może więc wyrokiem karnym być orzeczoną. Atoliż, jeżeli dla zbrodni skazany posiada profesyę, winien sąd karny po ogłoszonym wyroku akta zakomunikować tej władzy, której służy prawo nadawania profesyi takowej. W razie, gdyby władzy tej zdawało się rzeczą niebezpieczną, dozwolić zbrodniarzowi wykonywania profesyi po odbytej karze, winna takowa zarządzić odebranie profesyi z zachowaniem przepisów istniejących.

Postępowanie to także i wtedy nastąpić ma, jeżeli skazany posiadał patent okrętowy albo prawo do prowadzenia statku kabotażowego. W takowym razie należy zasądzenie co do utraty prawa takowego, do morskiej władzy centralnej.

§. 31.

Ograniczenie kary do zbrodniarza.

Jak karygodność, tak też i sama kara nikogo innego dotknąć nie może, jak tylko zbrodniarza.

§. 32.

Ograniczenie swobody sędziego w wymierzeniu kary.

Kara musi ściśle wedle ustawy być wyrzeczoną, zatem ani ostrzej ani łagodniej wymierzoną, jak przepisuje ustawa wedle wykazującego się stanu tak zbrodni, jak zbrodniarza.

§. 33.

W powszechności (§§. 52, 54 i 55) nie może też żaden rodzaj kary na zbrodniarza być orzeczonym, jak tylko, który przez niniejszą ustawę wyznaczonym jest. Nie mniej też nie może kara zasłużona zniesioną być przez ugodzenie się zbrodniarza z poszkodowanym (§§. 187 i 188).

gen wurde, und zwar bei Verbrechen, gegen welche nach dem Gesetze auf eine mehr als fünfjährige Kerkerstrafe erkannt werden kann, vom halben bis zum vollen Betrage der Caution; bei solchen Verbrechen, wider welche das Gesetz höchstens eine fünfjährige Kerkerstrafe verhängt, im Betrage von eintausend Gulden bis zur halben Caution; und bei noch geringer bestraften Verbrechen im Betrage von fünfhundert Gulden bis eintausend Gulden auszusprechen. Hinsichtlich dieses Cautions-Verfalles kann der Gerichtshof nie unter das geringste gesetzliche Ausmass herabgehen.

§. 29.

Ferner kann in dem Falle, wenn ein Verbrechen durch eine periodische Druckschrift begangen wird, auf die Einstellung des weiteren Erscheinens derselben bis auf die Dauer von drei Monaten, und bei besonders erschwerenden Umständen auf deren gänzliche Unterdrückung erkannt werden.

Ueberdiess kann in allen Fällen, wo ein Verbrechen durch eine Druckschrift begangen wurde, auch auf die Vernichtung der für strafbar erklärten Druckschrift im Ganzen oder eines Theiles derselben, so wie auf die Zerstörung der zu deren Vervielfältigung geeigneten Zurichtung, des Satzes, der Platten, Formen, Steine u. dgl. erkannt werden.

§. 30.

Bestimmungen wegen des Verlustes eines Gewerbes, eines Schiffs-Patentes und der Berechtigung zur Führung eines Cabotage-Fahrzeuges.

Der Verlust des Gewerbes ist keine schon durch das Gesetz mit dem Verbrechen verknüpfte Folge, kann daher nicht durch das Strafurtheil ausgesprochen werden. Jedoch hat das Strafgericht, wenn der wegen eines Verbrechens Verurtheilte ein Gewerbe besitzt, nach kundgemachtem Urtheile die Acten an diejenige Behörde mitzutheilen, welcher die Verleihung eines solchen Gewerbes zusteht. In dem Falle, wenn es dieser Behörde bedenklich schiene, dem Verbrecher nach ausgestandener Strafe die Ausübung seines Gewerbes zu gestatten, hat sie die Entziehung des Gewerbes unter Beobachtung der bestehenden Vorschriften zu verfügen.

Eben dieses Verfahren hat auch dann stattzufinden, wenn der Verurtheilte ein Schiffs-Patent oder die Berechtigung zur Führung eines Cabotage-Fahrzeuges besessen hat. In diesem Falle steht das Erkenntniss über den Verlust einer solchen Berechtigung der Central-Seebehörde zu.

§. 31.

Einschränkung der Strafe auf den Verbrecher.

Wie die Strafwürdigkeit, so kann auch die wirkliche Strafe Niemand als den Verbrecher treffen.

§. 32.

Beschränkung der richterlichen Willkür in Ausmessung der Strafe.

Die Strafe muss genau nach dem Gesetze bestimmt, und darf weder schärfer, noch gelinder ausgemessen werden, als das Gesetz nach der vorliegenden Beschaffenheit des Verbrechens, und des Thäters vorschreibt.

§. 33.

Auch kann in der Regel (§§. 52, 54 und 55) keine andere Strafart über den Verbrecher verhängt werden, als welche in dem gegenwärtigen Gesetze bestimmt ist. Noch kann die verwirkte Strafe gegen eine Ausgleichung zwischen dem Verbrecher und dem Beschädigten aufgehoben werden (§§. 187 und 188).

§. 34.

O zbiegu więcej zbrodni;

Jeżeli zbrodniarz popełnił więcej zbrodni, będących przedmiotem tego samego dochodzenia i osądzenia, wówczas ukaranym być winien wedle tej zbrodni, na którą surowsza kara jest ustanowiona, wszakże ze względem i na zbrodnie inne.

§. 35.

lub zbrodni z wykroczeniami lub przestępstwami.

Przepis ten zachowanym być musi także i w przypadku zbiegu zbrodni z wykroczeniami lub przestępstwami.

Postanowienia osobne, w §§. 28 i 29 wyszczególnione, mają w przypadku zbiegu więcej zbrodni albo zbrodni z wykroczeniami lub przestępstwami, oprócz innej kary, prawem przepisanej, nawet i wtenczas być zastosowane, gdyby przez treść pisma drukowego jedna tylko z karygodnych czynności zbiegających się popełnioną została. — Niemniej i w tym razie, gdyby tylko na jednę z tych karygodnych czynności zbiegających się, w tej lub innej ustawie postanowioną była kara pieniężna, lub która z kar, w §. 240 lit. *b)* i *c)*, oznaczonych, orzeczoną być ma na winowajcę zawsze oprócz innej kary prawnej, także i ta kara osobna.

§. 36.

O zbrodniach, popełnionych przez poddanych za granicą.

Poddany cesarstwa austryackiego popełniwszy zbrodnię za granicą, w krajach tutejszych ujęty, nigdy nie będzie wydanym za granicę; lecz bez względu na ustawy kraju, gdzie zbrodnię popełnił, postępować się będzie z nim podług tejże karnej ustawy.

Jeżeli jednak za ten czyn już za granicą był ukarany, wliczoną mu być winna kara odcierpiana do kary, mającej być wyrzeczoną podług niniejszej karnej ustawy.

W żadnym przypadku nie będą wykonywane w krajach tutejszych wyroki zagranicznych władz karnych.

§. 37.

O zbrodniach, popełnionych przez cudzych a) w krajach tutejszych;

Także i na cudzoziemca, w austryackiem państwie zbrodnię pełniącego, wyrok jedynie podług niniejszej ustawy będzie wydanym (§. 41).

§. 38.

b) w zagranicy.

Jeżeli cudzoziemiec popełnił za granicą zbrodnię zdrady głównej, ściągającej się do państwa austryackiego lub związku niemieckiego (§. 58), albo zbrodnię fałszowania publicznych papierów kredytowych lub monet austryackich, (§§. 106—121), wówczas z nim tak jak z krajowcem, wedle niniejszej ustawy postąpić należy.

§. 39.

Jeżeli cudzoziemiec w zagranicy popełnił zbrodnię inną, nie zbrodnie w powyższym paragrafie namienione, będzie wprawdzie takowy, gdy zostanie schwytanym, zawsze przytrzymanym, jednakowoż natychmiast porozumieć się należy względem wydania onegoż z rządem tego kraju, w którym zbrodnię popełnił.

§. 40.

Gdyby rząd obcy odmawiał przyjęcia, wówczas ze zbrodniarzem zagranicznym postąpić należy w powszechności wedle przepisu niniejszej ustawy karnej. Jeżeliby zaś podług ustawy karnej miejsca, gdzie się czynu zbrodniczego dopuścił, postępo-

§. 34.

Vom Zusammentreffen mehrerer Verbrechen;

Hat ein Verbrecher mehrere Verbrechen begangen, welche Gegenstand der nämlichen Untersuchung und Aburtheilung sind, so ist er nach jenem, auf welches die schärfere Strafe gesetzt ist, jedoch mit Bedacht auf die übrigen Verbrechen, zu bestrafen.

§. 35.

oder von Verbrechen mit Vergehen oder Uebertretungen.

Diese Vorschrift muss auch in dem Falle beobachtet werden, wenn Verbrechen mit Vergehen oder Uebertretungen zusammentreffen.

Die in den §§. 28 und 29 festgesetzten besonderen Bestimmungen sind jedoch im Falle eines Zusammentreffens von mehreren Verbrechen oder von Verbrechen mit Vergehen oder Uebertretungen nebst der sonstigen gesetzlichen Strafe auch dann in Anwendung zu bringen, wenn auch nur eine der zusammentreffenden strafbaren Handlungen durch den Inhalt einer Druckschrift begangen wurde. — Ebenso ist in dem Falle, wenn auch nur auf eine dieser zusammentreffenden strafbaren Handlungen in diesem, oder einem anderen Gesetze eine Geldstrafe oder eine der im §. 240, lit. b) und c), bestimmten Strafen festgesetzt ist, nebst der sonstigen gesetzlichen jedenfalls auch diese besondere Strafe gegen den Schuldigen zu verhängen.

§. 36.

Von Verbrechen der Unterthanen im Auslande.

Wegen Verbrechen, die ein Unterthan des österreichischen Kaiserthumes im Auslande begangen hat, ist er bei seiner Betretung im Inlande nie an das Ausland auszuliefern, sondern ohne Rücksicht auf die Gesetze des Landes, wo das Verbrechen begangen worden, nach diesem Strafgesetze zu behandeln.

Ist er jedoch für diese Handlung bereits im Auslande gestraft worden, so ist die erlittene Strafe in die nach diesem Strafgesetze zu verhängende einzurechnen.

In keinem Falle sind Urtheile ausländischer Strafbehörden im Inlande zu vollziehen.

§. 37.

Von Verbrechen der Fremden a) im Inlande;

Auch über einen Fremden, der im österreichischen Staatsgebiete ein Verbrechen begeht, ist nur nach gegenwärtigem Gesetze das Urtheil zu fällen (§. 41).

§. 38.

b) im Auslande.

Hat ein Fremder im Auslande das Verbrechen des Hochverrathes in Beziehung auf den österreichischen Staat oder auf den deutschen Bund (§. 58), oder das Verbrechen der Verfälschung österreichischer öffentlicher Creditspapiere oder Münzen begangen (§§. 106—121), so ist derselbe gleich einem Eingebornen nach diesem Gesetze zu behandeln.

§. 39.

Hat aber ein Fremder im Auslande ein anderes als die im vorstehenden Paragraphe bezeichneten Verbrechen begangen, so ist er bei seiner Betretung im Inlande zwar immer in Verhaft zu nehmen; man hat sich aber sogleich mit demjenigen Staate, wo er das Verbrechen begangen hat, über die Auslieferung desselben in Vernehmen zu setzen.

§. 40.

Sollte der auswärtige Staat die Uebernehmung verweigern; so ist gegen den ausländischen Verbrecher in der Regel nach Vorschrift des gegenwärtigen Strafgesetzes vorzugehen. Wenn aber nach dem Strafgesetze des Ortes, wo er die That begangen hat, die Behandlung

wanie łagodniej wypadało, należy z nim postąpić wedle tejże właśnie ustawy łagodniejszej. W wyroku karnym musi jeszcze dołożonem być wygnanie po odbytej karze.

§. 41.

Jeżeli pod względem wzajemnego wydawania zbrodniarzy, osobne z cudzemi państwami istnieją traktaty, natedy podług takowych postępować należy.

§. 42.

Prawo domagania się wynagrodzenia szkody od zbrodniarza.

Ukaranie zbrodniarza nie ubliża bynajmniej prawu tych, którzy przez zbrodnię zostali obrażeni lub uszkodzeni, i którym z tego powodu należy się zadosyćuczynienie lub wynagrodzenie od zbrodniarza, jego dziedziców lub z majątku jego.

Rozdział trzeci.

O okolicznościach obciążających.

§. 43.

Ogólne prawidło przy ocenianiu okoliczności obciążających.

W ogólności zbrodnia tem jest większą, im dojrzalsza rozwaga, im rozmyślniejsze przygotowanie do popełnienia zbrodni, im większa przez nią zrządzoną została szkoda, lub większe z nią połączone jest niebezpieczeństwo, im mniej przeciw zbrodni użyć można ostrożności, lub więcej przez nią jest pogwałconych obowiązków.

§. 44.

Szczególne okoliczności obciążające

Szczególne okoliczności obciążające są:

a) kiedy więcej zbrodni rozmaitego gatunku jest popełnionych;

b) kiedy ta sama zbrodnia powtórzoną;

c) kiedy zbrodniarz za podobną zbrodnię już był ukaranym;

d) kiedy innych do zbrodni uwiódł;

e) kiedy był sprawcą, podżegaczem, przywódcą w zbrodni, przez więcej osób popełnionych.

§. 45.

Obciążającą także okolicznością jest, kiedy obwiniony, przez zmyślanie fałszywych okoliczności, sędziego w dochodzeniu podejść usiłował.

Rozdział czwarty.

O okolicznościach łagodzących.

§. 46.

Powody łagodzące: a) pod względem na stan sprawcy;

Powody łagodzące pod względem na stan osoby są:

a) kiedy sprawca nie ma jeszcze lat dwudziestu, kiedy jest na rozumie słabym, lub wychowanie jego bardzo było zaniedbanem;

b) kiedy przed popełnieniem zbrodni, prowadził życie beznaganne;

c) kiedy zbrodni się dopuścił za pobudką drugiego z bojaźni lub z posłuszeństwa;

d) kiedy w gwałtownem z zwyczajnego uczucia ludzkiego wynikłem uniesieniu umysłu, dał się uwieść do popełnienia zbrodni;

gelinder ausfiele, ist er nach diesem gelinderen Gesetze zu behandeln. Dem Strafurtheile muss noch die Verweisung nach vollendeter Strafzeit angehängt werden.

§. 41.

Bestehen über die gegenseitige Auslieferung von Verbrechern mit auswärtigen Staaten besondere Verträge, so ist in Gemässheit derselben vorzugehen.

§. 42.

Recht der Entschädigung gegen den Verbrecher

Die Strafe des Verbrechers ändert nichts an dem Rechte derjenigen, welche durch das Verbrechen beleidiget oder beschädiget worden sind, und welchen dafür Genugthuung, oder Entschädigung von dem Verbrecher, seinen Erben, oder aus seinem Vermögen gebühret.

Drittes Hauptstück.

Von erschwerenden Umständen.

§. 43.

Allgemeiner Masstab der Erschwerungs-Umstände.

Im Allgemeinen ist das Verbrechen desto grösser, je reifer die Ueberlegung, je geflissentlicher die Vorbereitung, womit das Verbrechen unternommen wird, je grösser der dadurch verursachte Schade, oder die damit verbundene Gefahr ist, je weniger Vorsicht dawider gebraucht werden kann, oder je mehr Pflichten dadurch verletzet werden.

§. 44.

Besondere Erschwerungs-Umstände.

Besondere Erschwerungs-Umstände sind:

a) wenn mehrere Verbrechen verschiedener Art begangen;

b) wenn eben dasselbe Verbrechen wiederholt;

c) wenn der Verbrecher schon wegen eines gleichen Verbrechens gestraft worden;

d) wenn er andere zum Verbrechen verführt hat;

e) wenn er der Urheber, Anstifter, Rädelsführer eines von mehreren Personen begangenen Verbrechens gewesen ist.

§. 45.

Auch ist es ein erschwerender Umstand, wenn der Beschuldigte in der Untersuchung den Richter durch Erdichtung falscher Umstände zu hintergehen sucht.

Viertes Hauptstück.

Von Milderungs-Umständen.

§. 46.

Milderungsgründe: a) aus der Beschaffenheit des Thäters;

Milderungs-Umstände, welche auf die Person des Thäters Beziehung haben, sind:

a) wenn der Thäter in einem Alter unter zwanzig Jahren, wenn er schwach an Verstand, oder seine Erziehung sehr vernachlässiget worden ist;

b) wenn er vor dem Verbrechen eines untadelhaften Wandels gewesen;

c) wenn er auf Antrieb eines Dritten, aus Furcht oder Gehorsam das Verbrechen begangen hat;

d) wenn er in einer aus dem gewöhnlichen Menschengefühle entstandenen heftigen Gemüthsbewegung sich zu dem Verbrechen hat hinreissen lassen;

e) kiedy bardziej przez sposobność, jaką mu nadarzyło niedbalstwo drugich, został do zbrodni znęconym, niżeli z zamiarem, uprzednio ułożonym, do tego nakłonił się;

f) kiedy z przyczyny dotkliwej nędzy był do popełnienia zbrodni przywiedzionym;

g) kiedy z czynną gorliwością starał się zrządzoną szkodę wynagrodzić, lub dalszym złym skutkom zapobiedz;

h) kiedy mogąc łatwo umknąć lub ukrytym zostać, sam się stawił i zbrodnię wyznał;

i) kiedy innych ukrytych zbrodniarzy wydał, i do ujęcia onychże sposobność i środki podał;

k) kiedy z przyczyny przedłużonego mimo własnej winy dochodzenia, przez dłuższy czas w areszcie trzymanym był.

§. 47.

b) pod względem na stan uczynku,

Okoliczności łagodzące pod względem na stan uczynku są:

a) kiedy tylko na samem usiłowaniu przestano, w miarę tego, jak usiłowanie oddalonem jeszcze było od wykonania zbrodni;

b) kiedy zbrodnia popełnioną została dobrowolnem wstrzymaniem się od wyrządzenia większej szkody, do czego sposobność była;

c) kiedy szkoda, ze zbrodni wynikła, jest małą, lub uszkodzony zupełne odzyskał wynagrodzenie albo zadosyćuczynienie.

Rozdział piąty.

O zastosowaniu obciążających i łagodzących okoliczności przy wymierzeniu kary.

§. 48.

Ogólne prawidło przy ocenianiu okoliczności obciążających i łagodzących.

Na okoliczności obciążające, wtenczas tylko wzgląd mieć należy, kiedy przeciw nim nie zachodzą okoliczności łagodzące; równie też i na okoliczności łagodzące wtenczas tylko zważać się będzie, kiedy przeciw nim nie zachodzą okoliczności obciążające. W miarę tego, czy jedne, czy drugie przeważają, nastąpić winno, albo zaostrzenie albo zmniejszenie kary.

§. 49.

Ograniczenie prawa zaostrzenia w ogólności.

Przez zaostrzenie nie może ani rodzaj ustanowionej na każdą zbrodnię kary, być zmienionym, ani też ciąg kary nad czas, ustawą zakreślony, przedłużonym.

§. 50.

W szczególności:
a) co do kary śmierci i więzienia na całe życie;

Kara śmierci i więzienia na całe życie, nie będzie miała żadnego zaostrzenia.

§. 51.

b) co do kary doczasowego więzienia.

Przeciwnie zaś winna kara doczasowego więzienia dla zachodzących okoliczności obciążających, wymierzoną być na dłuższy lub najdłuższy czas jej trwania, jaki jest przez ustawę wyznaczony, która także stosownie zaostrzoną być ma jednym lub więcej zaostrzenia sposobami, w §. 19. wyszczególnionemi.

§. 52.

Zastosowanie powodów zwalniających.
a) do kary śmierci;

Kiedy przy zbrodni, na którą kara śmierci jest postanowiona, zachodzą okoliczności łagodzące, wówczas sędzia wyda wprawdzie wyrok, odpowiedni ustawie, atoliż

e) *wenn er mehr durch die ihm aus fremder Nachlässigkeit aufgestossene Gelegenheit zum Verbrechen angelocket worden ist, als sich mit vorausgefasster Absicht dazu bestimmet hat;*

f) *wenn er von drückender Armuth sich zu dem Verbrechen hat verleiten lassen;*

g) *wenn er den verursachten Schaden gut zu machen, oder die weiteren üblen Folgen zu verhindern, mit thätigem Eifer sich bestrebet hat;*

h) *wenn er, da er leicht entfliehen, oder unentdeckt hätte bleiben können, sich selbst angegeben und das Verbrechen bekannt;*

i) *wenn er andere, verborgen gewesene Verbrecher entdecket, und zu ihrer Einbringung Gelegenheit und Mittel an die Hand gegeben hat;*

k) *wenn er wegen der ohne sein Verschulden verlängerten Untersuchung durch längere Zeit verhaftet war.*

§. 47.

b) aus der Beschaffenheit der That.

Milderungsumstände in Rücksicht auf die Beschaffenheit der That sind:

a) *wenn es bei dem Versuche geblieben ist, nach Mass, als der Versuch noch von der Vollbringung des Verbrechens entfernt gewesen;*

b) *wenn das Verbrechen mit freiwilliger Enthaltung von Zufügung grösseren Schadens, wozu die Gelegenheit offen stund, verübt worden;*

c) *wenn der aus dem Verbrechen entstandene Schade gering ist, oder wenn der Beschädigte vollkommenen Ersatz oder Genugthuung erhält.*

Fünftes Hauptstück.

Von Anwendung der Erschwerungs- und Milderungsumstände bei Bestimmung der Strafe.

§. 48.

Allgemeine Vorschrift in der Beurtheilung der Erschwerungs- und Milderungsumstände.

Auf Erschwerungsumstände ist nur in soferne Rücksicht zu nehmen, als dagegen nicht Milderungsumstände, und eben so auf Milderungsumstände, in soferne dagegen keine Erschwerungsumstände vorkommen. Nach Mass, als die einen oder die anderen überwiegend sind, muss davon zur Verschärfung oder Verringerung der Strafe Anwendung gemacht werden.

§. 49.

Beschränkung des Verschärfungsrechtes überhaupt.

Bei Verschärfung kann weder die Art der für jedes Verbrechen bestimmten Strafe geändert, noch dieselbe über die gesetzlich ausgemessene Dauer hinaus verlängert werden.

§. 50.

Insbesondere a) bei der Todes- und lebenslangen Kerkerstrafe;

Bei der Todes- und lebenslangen Kerkerstrafe findet keine Verschärfung Statt.

§. 51.

b) bei der zeitlichen Kerkerstrafe.

Die zeitliche Kerkerstrafe hingegen soll wegen Erschwerungsumständen nach der längeren oder längsten von dem Gesetze bestimmten Dauer ausgemessen, dieselbe auch verhältnissmässig durch eine oder mehrere der im §. 19 aufgezählten Verschärfungsarten verschärft werden.

§. 52.

Anwendung der Milderungsgründe: a) Bei der Todesstrafe;

Wenn bei Verbrechen, worauf Todesstrafe verhängt ist, Milderungsumstände eintreten, so wird zwar der Richter das Urtheil nach dem Gesetze schöpfen, sich aber weiters nach den

oraz w dalszej mierze zachować się będzie winien wedle przepisów, co do postępowania wydanych. — Wszakże jeźliby zbrodniarz w czasie popełnienia zbrodni nie doszedł był jeszcze lat dwudziestu wieku swego, orzec należy, zamiast kary śmierci lub więzienia na całe życie, karę ciężkiego więzienia od lat dziesięciu do dwudziestu.

§. 53.

b) do innych przypadków.

Co do innych przypadków stanowi się za prawidło, iż dla łagodzących okoliczności nie może ani rodzaj kary, ani czas jej trwania, ustawą przepisany, być zmienionym, lecz tylko czas kary w przeciągu, jaki ustawami jest zakreślony, może być skróconym.

§. 54.

Nadzwyczajne łagodzenia prawo.

Co się tycze zbrodni, na które kara więzienia nad lat pięć nie jest postanowioną, może i więzienie na wolniejszy stopień być zmienionem, i trwanie jego, prawem ustanowione, nawet niżej miesięcy sześciu skróconem, w tym przypadku, jeżeli zachodzi więcej, a to takich okoliczności łagodzących, po których niepłonnie spodziewać się można poprawy zbrodniarza.

§. 55.

Zmiana kary.

Równie też przy zbrodniach, za które kara wedle ustawy nie miałaby trwać dłużej nad lat pięć, wzgląd mieć należy na familię niewinną, a jeżeliby dla niej, z powodu dłużej trwającej kary, w zarobkowym jej stanie ważny wynikał uszczerbek, może trwanie kary, nawet i niżej miesięcy sześciu być skróconem, wszelako w ten sposób tylko, żeby dłuższe trwanie kary więzienia zastąpionem było przez jedno lub więcej zaostrzeń, w §. 19 wyszczególnionych.

Rozdział szósty.

O różnych gatunkach zbrodni.

§. 56.

Podział zbrodni

Zbrodnie albo zagrażają powszechnemu bezpieczeństwu wprost w związku społeczności, w urządzeniach publicznych, lub w zaufaniu publicznem, albo też naruszają bezpieczeństwo osób, majątku, wolności lub innych praw ludzi pojedynczo uważanych.

§. 57.

Szczególne gatunki zbrodni.

Pod tym względem więc uważają się niniejszem za szczególne gatunki zbrodni:

1. Zdrada główna.
2. Obraza Majestatu i Członków Domu cesarskiego.
3. Zamieszanie publicznej spokojności.
4. ~~Powstanie.~~ Bunt.
5. Rozruch.
6. Gwałt publiczny przez gwałtowne działanie przeciw zgromadzeniu jakiemu, przez rząd do rozpraw w rzeczach publicznych powołanemu, przeciw sądowi, lub przeciw innej władzy publicznej.
7. Gwałt publiczny przez gwałtowne działanie przeciw korporacyom, prawnie uznanym, albo przeciw zgromadzeniom, odbywającym się pod spółdziałaniem lub nadzorem władzy publicznej.

über das Verfahren erlassenen Vorschriften zu benehmen haben. — Wenn jedoch der Verbrecher zur Zeit des begangenen Verbrechens das Alter von zwanzig Jahren noch nicht zurückgelegt hat, so ist anstatt der Todes- oder lebenslangen Kerkerstrafe auf schweren Kerker zwischen zehn und zwanzig Jahren zu erkennen.

§. 53.

b) in anderen Fällen.

In allen anderen Fällen wird zur Regel festgestellt, dass wegen Milderungsumständen weder die Art der Strafe, noch die gesetzliche Dauer verändert werden kann, sondern die Strafzeit nur innerhalb des Raumes, den die Gesetze gestatten, zu verkürzen ist.

§. 54.

Ausserordentliches Milderungsrecht.

Bei Verbrechen, für welche die Strafzeit nicht über fünf Jahre bestimmt ist, kann sowohl der Kerker in einen gelinderen Grad verändert, als die gesetzliche Dauer selbst unter sechs Monate verkürzt werden, in dem Falle, dass mehrere und zwar solche Milderungsumstände zusammentreffen, welche mit Grund die Besserung des Verbrechers erwarten lassen.

§. 55.

Veränderung der Strafe.

Auch soll bei Verbrechen, deren Strafe nach dem Gesetze nicht über fünf Jahre zu dauern hätte, auf die schuldlose Familie zurückgesehen, und soferne für dieselbe durch die längere Dauer der Strafe in ihrem Erwerbungsstande wichtiger Schade entstände, kann die Strafdauer selbst unter sechs Monaten abgekürzt werden, jedoch nur in der Weise, dass die längere Dauer der Kerkerstrafe durch eine oder mehrere der im §. 19 aufgezählten Verschärfungen ersetzt werde.

Sechstes Hauptstück.

Von den verschiedenen Gattungen der Verbrechen.

§. 56.

Eintheilung der Verbrechen.

Die Verbrechen greifen entweder die gemeinschaftliche Sicherheit unmittelbar in dem Bande des Staates, in den öffentlichen Vorkehrungen, oder dem öffentlichen Zutrauen an, oder sie verletzen die Sicherheit einzelner Menschen, an der Person, dem Vermögen, der Freiheit, oder anderen Rechten.

§. 57.

Besondere Gattungen von Verbrechen.

Nach dieser Beziehung werden hiermit als besondere Gattungen von Verbrechen erklärt:

1. Hochverrath.
2. Beleidigungen der Majestät und der Mitglieder des kaiserlichen Hauses.
3. Störung der öffentlichen Ruhe.
4. Aufstand.
5. Aufruhr.
6. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch gewaltsames Handeln gegen eine von der Regierung zur Verhandlung öffentlicher Angelegenheiten berufene Versammlung, gegen ein Gericht oder eine andere öffentliche Behörde.
7. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch gewaltsames Handeln gegen gesetzlich anerkannte Körperschaften oder gegen Versammlungen, die unter Mitwirkung oder Aufsicht einer öffentlichen Behörde gehalten werden.

8. Gwałt publiczny przez gwałtowne porwanie się lub niebezpieczne przegrażanie się na osoby rządowe, w ich sprawach urzędowych.

9. Gwałt publiczny przez gwałtowne najście cudzego dobra nieruchomego.

10. Gwałt publiczny przez złośliwe uszkodzenie cudzej własności.

11. Gwałt publiczny przez złośliwe uczynki lub opuszczenia pod okolicznościami, szczególniej niebezpiecznemi.

12. Gwałt publiczny przez złośliwe uszkodzenia lub przeszkodzenia w telegrafach rządowych.

13. Gwałt publiczny przez ludokradztwo.

14. Gwałt publiczny przez nieprawne ograniczenie osobistej wolności człowieka.

15. Gwałt publiczny przez postępowanie z człowiekiem jak z niewolnikiem.

16. Gwałt publiczny przez porwanie.

17. Gwałt publiczny przez wymożenie przymusem.

18. Gwałt publiczny przez niebezpieczne zagrożenia.

19. Nadużycie władzy urzędowej.

20. Fałszowanie papierów kredytowych publicznych.

21. Fałszowanie monety.

22. Zgwałcenie religii.

23. Zgwałcenie niewiasty.

24. Zhańbienie.

25. Inne zbrodnie nierządu.

26. Morderstwo.

27. Zabójstwo.

28. Spędzenie płodu.

29. Porzucenie dziecka.

30. Ciężkie uszkodzenie cielesne.

31. Pojedynek.

32. Podpalenie.

33. Kradzież.

34. Przeniewierzenie.

35. Rozbój.

36. Oszustwo.

37. Dwużeństwo.

38. Potwarz.

39. Danie zbrodniarzom pomocy.

Rozdział siódmy.

O zbrodniach zdrady głównej, obrazy Majestatu lub Członków Domu cesarskiego, i zamieszania publicznej spokojności.

§. 58.

Zdrada główna.

Zbrodnię zdrady głównej popełnia: kto przedsiębierze co takiego,

a) przez coby Osoba Cesarza na ciele, zdrowiu lub wolności miała być zgwałconą,

8. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch gewaltsame Handanlegung oder gefährliche Drohung gegen obrigkeitliche Personen in Amtssachen.

9. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch gewaltsamen Einfall in fremdes unbewegliches Gut.

10. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch boshafte Beschädigung fremden Eigenthumes.

11. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch boshafte Handlungen oder Unterlassungen unter besonders gefährlichen Verhältnissen.

12. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch boshafte Beschädigungen oder Störungen am Staats-Telegraphen.

13. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch Menschenraub.

14. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch unbefugte Einschränkung der persönlichen Freiheit eines Menschen.

15. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch Behandlung eines Menschen als Sklaven.

16. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch Entführung.

17. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch Erpressung.

18. Oeffentliche Gewaltthätigkeit durch gefährliche Drohung.

19. Missbrauch der Amtsgewalt.

20. Verfälschung der öffentlichen Creditspapiere.

21. Münzverfälschung.

22. Religionsstörung.

23. Nothzucht.

24. Schändung.

25. Andere Verbrechen der Unzucht.

26. Mord.

27. Todtschlag

28. Abtreibung der Leibesfrucht.

29. Weglegung eines Kindes.

30. Schwere körperliche Beschädigung.

31. Zweikampf.

32. Brandlegung.

33. Diebstahl.

34. Veruntreuung.

35. Raub.

36. Betrug.

37. Zweifache Ehe.

38. Verläumdung.

39. Den Verbrechern geleisteter Vorschub.

Siebentes Hauptstück.

Von den Verbrechen des Hochverrathes, der Beleidigung der Majestät und der Mitglieder des kaiserlichen Hauses, und der Störung der öffentlichen Ruhe.

§. 58.

Hochverrath.

Das Verbrechen des Hochverrathes begeht: wer etwas unternimmt,

a) wodurch die Person des Kaisers an Körper, Gesundheit oder Freiheit verletzt oder

lub na niebezpieczeństwo narażoną, albo przez coby przeszkodzenie w wykonywaniu praw Rządów Jego miało być uskutecznionem; — albo

b) coby zmierzało do gwałtownego zmienienia kształtu rządu; — albo

c) do oderwania części od jednotnego związku państwa czyli objętości krajów cesarstwa austryackiego, albo do sprowadzenia i powiększenia niebezpieczeństwa dla Stanu z zewnątrz, lub zaburzenia i wojny domowej w wewnątrz; czyby to się działo publicznie, czy potajemnie, przez osoby pojedyncze lub w zawiązaniach, przez knowanie, wzywanie, pobudzanie, nakłanianie słowem, pismem, drukami lub obrazami i wizerunkami, poradą lub własnemi czyny, z bronią w ręku lub bez broni, przez udzielanie prowadzących do celu tego tajemnic lub zamachów, przez podburzanie, werbowanie, śpiegowanie, wspieranie, lub przez inną jakąkolwiekbądź do tego zmierzającą czynność, nawet choćby bez wszelkiego została skutku. —

Gdyby czynności te, wzwyż wyszczególnione, wymierzone były przeciw egzystencyi, całości, bezpieczeństwu lub konstytucyi związku niemieckiego, winny takowe także za zdradę główną być uznane i jako taka ukarane.

§. 59.

Kara za zdradę główną.

Za zbrodnię tę wyrzec należy karę śmierci:

a) na każdego, który się winnym stał jednej z czynności, oznaczonych w §. 58, lit. *a)*, nawet choćby takowa bez skutku była została;

b) na sprawców, podżegaczy, przywódców i wszystkie te osoby, które bezpośrednio spółdziałały przy przedsiębraniu zdrady głównej sposobami, w §. 58, lit. *b)* i *c)* oznaczonemi.

Ci zaś wszyscy, którzy w takowem przedsiębraniu dalszym sposobem udział mieli, skazani być winni na karę ciężkiego więzienia od lat dziesięciu do dwudziestu, przy szczególnej niebezpieczności przedsięwzięcia lub sprawcy zaś, na karę ciężkiego więzienia na całe życie.

Gdyby nareszcie

c) przez głos, publicznie lub przed kilkoma ludźmi zabierany, przez druki, rozszerzanie obrazów i wizerunków lub pism do jednej z czynności, w §. 58 oznaczonych, wzywano, pobudzano, lub skłonić usiłowano, a działanie to bez związku z innem przedsięwzięciem zbrodniczem i bez skutku zostało (§. 9), będzie miejsce miało skazanie na ciężkie więzienie od dziesięciu do lat dwudziestu.

Za szkodę, wyrządzoną przez zbrodnię zdrady głównej czy państwu, czy osobom prywatnym, odpowiada każdy zbrodzień, całym majątkiem swym.

§. 60.

Spólnictwo winy w zdradzie głównej. a) z zaniechania przeszkodzenia.

Kto, mogąc łatwo i bez narażenia na niebezpieczeństwo siebie samego, swych należących (§. 216), lub osób, pod jego prawną obroną zostających, przeszkodzić dalszym zamachom, do zdrady głównej prowadzącym, rozmyślnie przeszkodzić zaniedbuje, ten staje się spólnikiem zbrodni i ukaranym będzie ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu.

gefährdet, oder eine Verhinderung der Ausübung seiner Regierungsrechte bewirkt werden soll; — oder

b) *was auf eine gewaltsame Veränderung der Regierungsform; — oder*

c) *auf die Losreissung eines Theiles von dem einheitlichen Staatsverbande oder Länderumfange des Kaiserthumes Oesterreich, oder auf Herbeiführung oder Vergrösserung einer Gefahr für den Staat von Aussen, oder einer Empörung oder eines Bürgerkrieges im Innern angelegt wäre; es geschähe solches öffentlich oder im Verborgenen, von einzelnen Personen oder in Verbindungen, durch Anspinnung, Aufforderung, Aneiferung, Verleitung durch Wort, Schrift, Druckwerke oder bildliche Darstellung, Rath oder eigene That, mit oder ohne Ergreifung der Waffen, durch mitgetheilte zu solchen Zwecken leitende Geheimnisse oder Anschläge, durch Aufwieglung, Anwerbung, Ausspähung, Unterstützung oder durch was sonst immer für eine dahin abzielende Handlung, wenn dieselbe auch ohne Erfolg geblieben wäre.*

Wenn die vorstehend erwähnten Handlungen gegen die Existenz, die Integrität, die Sicherheit oder die Verfassung des deutschen Bundes gerichtet werden, so sind sie ebenfalls als Hochverrath zu beurtheilen und zu bestrafen.

§. 59.

Strafe des Hochverrathes.

Wegen dieses Verbrechens ist auf Todesstrafe zu erkennen:

a) *gegen Jeden, der sich einer der im §. 58,* lit. a) *bezeichneten Handlungen schuldig gemacht hat, wenn diese auch ohne Erfolg geblieben ist;*

b) *gegen die Urheber, Anstifter, Rädelsführer und alle diejenigen Personen, welche bei einer hochverrätherischen Unternehmung der im §. 58,* lit. b) *und* c) *bezeichneten Arten unmittelbar mitgewirkt haben.*

Gegen alle diejenigen aber, welche sich bei einer solchen Unternehmung auf eine entferntere Weise betheiliget haben, ist die Strafe des schweren Kerkers von zehn bis zu zwanzig Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit des Unternehmens oder des Thäters aber die Strafe des lebenslangen schweren Kerkers zu verhängen.

Wurde endlich

c) *durch öffentlich oder vor mehreren Leuten vorgebrachte Reden, durch Druckwerke, verbreitete bildliche Darstellung oder Schriften zu einer der im §. 58 bezeichneten Handlungen aufgefordert, angeeifert oder zu verleiten gesucht, und ist diese Einwirkung ohne Zusammenhang mit einer anderen verbrecherischen Unternehmung und ohne Erfolg geblieben (§. 9), so ist auf schweren Kerker zwischen zehn und zwanzig Jahren zu erkennen.*

Für den Ersatz des durch das Verbrechen des Hochverrathes dem Staate oder Privatpersonen verursachten Schadens bleibt jeder Schuldige mit seinem ganzen Vermögen verantwortlich.

§. 60.

Mitschuld am Hochverrathe: a) durch Unterlassung der Verhinderung;

Wer eine in den Hochverrath einschlagende Unternehmung, die er leicht und ohne Gefahr für sich, seine Angehörigen (§. 216), oder diejenigen Personen, die unter seinem gesetzlichen Schutze stehen, in ihrer weiteren Fortschreitung verhindern konnte, zu verhindern vorsätzlich unterlässt, macht sich des Verbrechens mitschuldig, und soll mit schwerem Kerker von fünf bis zu zehn Jahren bestraft werden.

§. 61.

b) z zaniechania doniesienia.

Także i ten staje się spólnikiem zdrady głównej, kto o przedsięwzięciu zdrady głównej, lub o wiadomej sobie w takiem przedsięwzięciu osobie, rozmyślnie zwierzchności donieść zaniedbuje, mając możność doniesienia o tem, bez narażenia siebie samego, swych należących (§. 216), lub osób, pod jego prawną obroną zostających, jeżeliby nie okazywało się z okoliczności, iż pomimo opuszczonego doniesienia, szkodliwych obawiać się skutków żadnego niema już powodu. Taki spólnik także ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu ma być ukaranym.

§. 62.

Uwolnienie od kary z powodu żalu czynnego.

Kto, wdawszy się w związki, na celu zdradę główną mające, później żalem spowodowany, o członkach związku, jego statutach, zamiarach i przedsięwzięciach, w czasie, gdy jeszcze były ukryte, i szkodzie zapobiedz można było, zwierzchności donosi, temu zapewnia się zupełne uwolnienie od kary i zamilczenie o uczynionem doniesieniu.

§. 63.

Obraza Majestatu.

Kto Cesarza we czci narusza, bądź że to się dzieje przez obrazę osobistą, przez publicznie lub przed kilką ludźmi wyrządzone Mu zniewagi, obelgi i szyderstwa, bądź też przez druki, udzielanie i rozszerzanie obrazów i wizerunków lub pism, staje się winnym zbrodni obrazy Majestatu, i ukarany być ma ciężkiem więzieniem od roku jednego do lat pięciu.

§ 64.

Obrazy, Członkom Domu Cesarskiego wyrządzone.

Jeżeli czynności takowe, lub obrazy uczynkowe wyrządzone będą przeciw innym Członkom Domu cesarskiego, w których atoliż nie ukazuje się zbrodnia, cięższą zagrożona karą, ukarane być winny więzieniem od roku jednego do lat pięciu.

§. 65.

Zamieszania publicznej spokojności.

Zbrodni zamięszania publicznej spokojności staje się winnym, kto publicznie lub przed więcej ludźmi, albo w drukach, rozszerzanych pismach, obrazach i wizerunkach

a) pogardę lub nienawiść przeciw Osobie Cesarza, przeciw jednotnemu związkowi cesarstwa, przeciw formie rządu lub administracyi państwa wzniecić usiłuje, albo

b) do nieposłuszeństwa, do sprzeciwienia się czyli do oporu przeciw ustawom, rozporządzeniom, wyrokom lub zarządzeniom sądów lub innych władz publicznych, albo do odmówienia podatków lub zarządzonych na cele publiczne opłat wzywa, pobudza lub nakłonić usiłuje.

Tej samej zbrodni staje się winnym, kto

c) zawiązania utworzyć, lub innych do uczestnictwa w nich skłonić usiłuje, lub sam w jakikolwiekbądź sposób w nich udział bierze, które sobie w zadaniu położyły jeden z celów karygodnych, pod lit. *a)* i *b)* oznaczonych.

Ta zbrodnia ulega karze od roku jednego do lat pięciu.

§. 61.

b) durch Unterlassung der Anzeige.

Auch derjenige macht sich des Hochverrathes mitschuldig, der eine hochverrätherische Unternehmung oder eine Person, von welcher ihm eine solche Unternehmung bekannt ist, der Behörde unzuzeigen vorsätzlich unterlässt, in soferne er diese Anzeige machen konnte, ohne sich, seine Angehörigen (§. 216), oder diejenigen Personen, die unter seinem gesetzlichen Schutze stehen, einer Gefahr auszusetzen, und wenn nicht aus den Umständen erhellet, dass der unterbleibenden Anzeige ungeachtet eine schädliche Folge nicht mehr zu besorgen ist. Ein solcher Mitschuldiger soll ebenfalls mit schwerem Kerker von fünf bis zu zehn Jahren bestraft werden.

§. 62.

Straflosigkeit wegen der thätigen Reue.

Wer sich in eine auf Hochverrath abzielende Verbindung eingelassen, in der Folge aber, durch Reue bewogen, die Mitglieder derselben, ihre Satzungen, Absichten und Unternehmungen der Obrigkeit zu einer Zeit, da sie noch geheim waren, und der Schade verhindert werden konnte, entdeckt, dem wird die gänzliche Straflosigkeit und die Geheimhaltung der gemachten Anzeige zugesichert.

§. 63.

Majestätsbeleidigung.

Wer die Ehrfurcht gegen den Kaiser verletzt, es geschehe diess durch persönliche Beleidigung, durch öffentlich oder vor mehreren Leuten vorgebrachte Schmähungen, Lästerungen oder Verspottungen, durch Druckwerke, Mittheilung oder Verbreitung von bildlichen Darstellungen oder Schriften, macht sich des Verbrechens der Majestäts-Beleidigung schuldig, und ist mit schwerem Kerker von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen.

§. 64.

Beleidigungen der Mitglieder des kaiserlichen Hauses.

Werden derlei Handlungen, oder thätliche Beleidigungen gegen andere Mitglieder des kaiserlichen Hauses vorgenommen, so sind sie, in soferne sich darin nicht ein schwerer verpöntes Verbrechen darstellt, als Verbrechen mit Kerker von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen.

§. 65.

Störung der öffentlichen Ruhe.

Des Verbrechens der Störung der öffentlichen Ruhe macht sich schuldig, wer öffentlich oder vor mehreren Leuten, oder in Druckwerken, verbreiteten Schriften oder bildlichen Darstellungen

a) zur Verachtung oder zum Hasse wider die Person des Kaisers, wider den einheitlichen Staatsverband des Kaiserthumes, wider die Regierungsform oder Staatsverwaltung aufzureizen sucht, oder

b) zum Ungehorsam, zur Auflehnung oder zum Widerstande gegen Gesetze, Verordnungen, Erkenntnisse oder Verfügungen der Gerichte oder anderer öffentlicher Behörden, oder zur Verweigerung von Steuern oder für öffentliche Zwecke angeordneten Abgaben auffordert, aneifert oder zu verleiten sucht.

Des gleichen Verbrechens macht sich auch derjenige schuldig, der

c) Verbindungen zu stiften, oder Andere zur Theilnahme an solchen zu verleiten sucht, oder selbst in was immer für einer Weise daran Theil nimmt, die sich einen der unter lit. a) und b) bezeichneten strafbaren Zwecke zur Aufgabe setzen.

Die Strafe dieses Verbrechens ist schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren.

§. 66.

Kto się dopuszcza jednej z czynności, w §^fie 58 oznaczonych, przeciw któremu z państw związkowych niemieckich, lub przeciw Panującemu jego, o ile nieukazuje się w niej zbrodnia, cięższej uległa karze, staje się także winnym zbrodni naruszenia publicznej spokojności, i ukarana być ma więzieniem od roku jednego do lat pięciu, przy okolicznościach zaś obciążających, od pięciu do lat dziesięciu.

Tejże samej zbrodni staje się winnym, i w ten sam sposób ma być ukaranym, kto się dopuszcza jednej z czynności tych przeciw innemu państwu cudzemu lub Rządcy jego, jeżeli szczególnemi onegoż ustawami lub traktatami wzajemność jest zawarowana, i takowa w cesarstwie austryackiem prawnie obwieszczona.

§. 67.

Śpiegostwo i inne porozumienia z nieprzyjacielem.

Kto stosunki lub przedmioty, ściągające się do obrony wojskowej państwa lub do działań armii, w tym zamiarze wyśladuje, aby o nich w jakikolwiekbądź sposób udzielić nieprzyjacielowi wiadomości; albo kto w czasie pokoju o urządzeniach lub przedmiotach, odnoszących się do siły zbrojnej państwa lub wojskowej onegoż obrony, a nie publicznie przez państwo przedsiębranych lub wykonywanych, w tym celu wywiaduje się, aby o nich udzielić obcemu państwu wiadomości, ten staje się winnym zbrodni śpiegostwa, i dochodzonym i ukaranym będzie przez sądy wojskowe, według oddzielnych pod tym względem przepisów.

W ten sam podobnie sposób postępować się winno i z innemi także porozumieniami z nieprzyjacielem, tudzież z wszelkiemi przedsięwzięciami, zamierzającemi, cesarsko-austryackiej armii lub sprzymierzonym jej wojskom szkodę wyrządzić, albo nieprzyjacielowi korzyść sprawić.

Rozdział ósmy.

O powstaniu i rozruchu.

§. 68.

Powstanie.

Skupienie się wielu osób, dla czynienia gwałtownego oporu zwierzchności, jest zbrodnią powstania; bądź że celem takowego oporu było wymuszenie czego, wyłamanie się od jakiej powinności, udaremnienie jakiego zarządzenia lub wykonania nakazu publicznego, bądź też naruszenie jakimkolwiekbądź sposobem publicznej spokojności.

Przy tem nie ma różnicy, czy gwałt ten wymierzonym był przeciw sędziemu, przeciw osobie zwierzchniczej, przeciw urzędnikowi, przeciw delegowanemu, przeciw umocowanemu lub przeciw słudze rządowemu albo gminnemu, przeciw straży cywilnej, finansowej lub wojskowej, albo przeciw żandarmowi, czy też przeciw ustanowionemu do pilnowania lasów, chociażby tylko w prywatnej służbie zostającemu, atoliż przez właściwą władzę rządową przysięgą związanemu urzędnikowi leśnemu, lub przeciw personale od dozoru leśnego, w taki sam sposób zaprzysiężonemu, albo przeciw postanowionemu do nadzoru na kolejach rządowych lub prywatnych, do zawiadowania o obrocie na takowych, lub też do strzeżenia albo zajmowania się czynnościami przy telegrafach rządowych; jeżeli osoby rzeczone zajętemi są właśnie wykonaniem zlecenia zwierzchności, lub pełnieniem urzędu albo służby.

§. 66.

Wer eine der in dem §. 58 bezeichneten Handlungen gegen einen deutschen Bundesstaat oder gegen ein Oberhaupt eines dieser Staaten begeht, macht sich, in soferne sich darin nicht ein schwerer verpöntes Verbrechen darstellt, ebenfalls des Verbrechens der Störung der öffentlichen Ruhe schuldig, und ist mit Kerker von einem bis zu fünf Jahren, bei erschwerenden Umständen aber mit schwerem Kerker von fünf bis zu zehn Jahren zu bestrafen.

Desselben Verbrechens macht sich schuldig, und ist auf dieselbe Art zu bestrafen, wer eine dieser Handlungen gegen einen anderen fremden Staat oder gegen dessen Oberhaupt unternimmt, in soferne von dessen Gesetzen oder durch besondere Verträge die Gegenseitigkeit verbürgt, und im Kaiserthume Oesterreich gesetzlich kundgemacht ist.

§. 67.

Ausspähung (Spionerie) und andere Einverständnisse mit dem Feinde.

Wer solche Verhältnisse oder Gegenstände, welche auf die militärische Vertheidigung des Staates oder die Operationen der Armee Bezug haben, in der Absicht auskundschaftet, um dem Feinde auf was immer für eine Weise davon Nachricht zu geben; oder wer im Frieden solche Vorkehrungen oder Gegenstände, welche auf die Kriegsmacht des Staates oder die militärische Vertheidigung desselben Beziehung haben, und die von dem Staate nicht öffentlich getroffen oder behandelt werden, in der Absicht auskundschaftet, um einem fremden Staate davon Nachricht zu geben, macht sich des Verbrechens der Ausspähung (Spionerie) schuldig, und wird nach den hierüber bestehenden besonderen Vorschriften von den Militärgerichten untersucht und bestraft.

In gleicher Art sind auch andere Einverständnisse mit dem Feinde und sonstige Unternehmungen zu behandeln, welche beabsichtigen, der kaiserlich-österreichischen Armee oder einem mit derselben verbündeten Heere einen Nachtheil, oder dem Feinde einen Vortheil zuzuwenden

Achtes Hauptstück.

Von dem Aufstande und Aufruhre.

§. 68.

Aufstand.

Die Zusammenrottung mehrerer Personen, um der Obrigkeit mit Gewalt Widerstand zu leisten, ist das Verbrechen des Aufstandes; die Absicht eines solchen Widerstandes mag seyn, um etwas zu erzwingen, sich einer aufliegenden Pflicht zu entschlagen, eine Anstalt oder die Vollziehung eines öffentlichen Befehles zu vereiteln, oder auf was immer für eine Art die öffentliche Ruhe zu stören.

Dabei macht es keinen Unterschied, ob diese Gewaltthätigkeit gegen einen Richter, eine obrigkeitliche Person, einen Beamten, Abgeordneten, Bestellten oder Diener einer Staats- oder Gemeindebehörde, gegen eine Civil-, Finanz- oder Militärwache, oder einen Gensd'armen, oder gegen einen zur Bewachung der Wälder aufgestellten, wenn auch in Privatdiensten stehenden, jedoch von der zuständigen landesfürstlichen Behörde beeideten Forstbeamten, oder gegen das auf solche Weise beeidete Forstaufsichtspersonale, oder gegen einen zur Aufsicht auf Staats- oder Privat-Eisenbahnen, oder zur Besorgung des Verkehres auf denselben, oder zum Schutze oder Betriebe des Staats-Telegraphen Bestellten gerichtet ist, in soferne diese Personen in Vollziehung eines obrigkeitlichen Auftrages, oder in Ausübung ihres Amtes oder Dienstes begriffen sind.

§. 69.

Każdy staje się winnym zbrodni powstania, kto do zgrai skupiającej się przyłącza się, czy to w samym początku, czy dopiero w dalszym postępie.

§. 70.

Kara.

Ci, którzyby się przy powstaniu osobom urzędowym lub wartom, do uśmierzeni niepokoju przybyłym, uporczywie opierali, podpadają ciężkiemu więzieniu od pięciu do lat dziesięciu; a jezeliby oraz byli buntownikami lub przywódcami, od dziesięciu do lat dwudziestu.

§. 71.

Oprócz wyrażonego w poprzedzającym paragrafie przypadku, skazani będą buntownicy i przywódcy, na karę ciężkiego więzienia od pięciu do lat dziesięciu, inni spółwinowajcy zaś w miarę niebezpieczności, szkodliwości i udziału ich w zbrodni, od roku jednego do lat pięciu.

§. 72.

Jeżeliby niepokój w pierwszych początkach swych, wkrótce, bez dalszego niebezpiecznego wybuchnienia ustał, natenczas skazani być mają buntownicy i przywodcy na karę więzienia od jednego roku do lat pięciu, inni zaś winowajcy, od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 73.

Rozruch.

Jeżeli przy skupieniu się osób, wynikłem z jakiegobądź powodu, przez uporczywe poprzedzającemu upomnieniu zwierzchności sprzeciwianie się i przez łączenie gwałtownych rzeczywiście środków, zbrodnia tak dalece się posunęła, iż dla przywrócenia spokojności i porządku nadzwyczajna siła użytą być musiała, wówczas jest rozruch, i każdy staje się zbrodni tej winnym, kto w takiem skupieniu się udział bierze.

§. 74.

Kara: a) w razie zaprowadzenia sądu doraźnego;

Jeżeli dla uśmierzenia rozruchu sąd doraźny zaprowadzonym być musi, wówczas kara śmierci miejsce ma, stosownie do przepisów, w ustawie o postępowaniu wskazanych.

§. 75.

b) w razie, gdy sąd doraźny nie był zaprowadzonym.

Jeżeli sąd doraźny nie był zaprowadzonym, wówczas buntownicy i przywódcy skazani być winni na karę ciężkiego więzienia od dziesięciu do lat dwudziestu, a gdyby zachodził wielki stopień złośliwości i niebespieczności zamachu, na całe życie.

Inni spólnicy ukarani będą ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu, a w razie większego stopnia złośliwości i uczestnictwa od pięciu do lat dziesięciu.

Rozdział dziewiąty.

O gwałcie publicznym.

§. 76.

Gwałt publiczny: a) przez gwałtowne działanie przeciw zgromadzeniu jakiemu, przez rząd do rozpraw publicznych powołanemu, prze-

Zbrodnia gwałtu publicznego zachodzi w następujących przypadkach:

Przypadek pierwszy. Kiedy kto sam jeden, lub w połączeniu z innymi, zgromadzeniu, przez rząd do rozpraw publicznych powołanemu, sądowi, albo innej władzy publicznej, w ich zebraniu się, trwaniu lub działaniu zamieszki czyni lub

§. 69.

Jeder macht sich des Aufstandes schuldig, der sich der Rottirung, es sei gleich anfänglich, oder erst in dem Fortgange, zugesellet.

§. 70.

Strafe.

Diejenigen, welche bei einem Aufstande gegen die zur Stillung der Unruhe herbeikommenden obrigkeitlichen Personen oder Wachen in der Widersetzlichkeit beharren, haben schwere Kerkerstrafe von fünf bis zehn Jahren, und wenn sie zugleich Aufwiegler oder Rädelsführer sind, von zehn bis zwanzig Jahren verwirkt.

§. 71.

Ausser dem Falle des vorstehenden Paragraphes sind die Aufwiegler und Rädelsführer zu schwerer Kerkerstrafe von fünf bis zehn Jahren, die übrigen Mitschuldigen aber nach Mass der Gefährlichkeit, Schädlichkeit und ihrer Theilnahme auf ein bis fünf Jahre zu verurtheilen.

§. 72.

Hat sich die Unruhe bei ihrer Entstehung ohne weiteren gefährlichen Ausbruch bald wieder gelegt, so ist gegen die Aufwiegler und Rädelsführer Kerker zwischen einem und fünf Jahren, gegen die übrigen Schuldigen aber zwischen sechs Monaten und einem Jahre zu verhängen.

§. 73.

Aufruhr.

Wenn es bei einer, aus was immer für einer Veranlassung entstandenen, Zusammenrottung durch die Widerspänstigkeit gegen die von der Behörde vorausgegangene Abmahnung und durch die Vereinigung wirklich gewaltsamer Mittel so weit kommt, dass zur Herstellung der Ruhe und Ordnung eine ausserordentliche Gewalt angewendet werden muss, so ist Aufruhr vorhanden, und jeder macht sich des Verbrechens schuldig, der an einer solchen Rottirung Theil nimmt.

§. 74.

Strafe: a) im Falle des Standrechtes;

Wenn dem Aufruhre durch Standrecht Einhalt geschehen muss, so hat die Todesstrafe nach den im Gesetze über das Verfahren enthaltenen Vorschriften Statt.

§. 75.

b) ausser dem Standrechte.

Ausser dem Falle des Standrechtes sollen die Aufwiegler und Rädelsführer zu schwerer Kerkerstrafe von zehn bis zwanzig Jahren und bei sehr hohem Grade der Bosheit und Gefährlichkeit des Anschlages auf lebenslang verurtheilt werden.

Die übrigen Mitschuldigen sollen mit schwerem Kerker von einem bis fünf Jahren, bei höherem Grade der Bosheit und Theilnahme aber von fünf bis zu zehn Jahren bestraft werden.

Neuntes Hauptstück.

Von öffentlicher Gewaltthätigkeit.

§. 76.

Oeffentliche Gewaltthätigkeit: a) durch gewaltsames Handeln gegen eine von der Regierung zur Verhandlung öffentlicher Angelegenheiten berufene Versammlung, gegen

Das Verbrechen der öffentlichen Gewaltthätigkeit wird in folgenden Fällen begangen:

Erster Fall. Wenn Jemand für sich allein, oder in Verbindung mit Anderen, eine von der Regierung zur Verhandlung öffentlicher Angelegenheiten berufene Versammlung, ein Gericht, oder eine andere öffentliche Behörde in ihrem Zusammentritte, Bestande oder in ihrer Wirksamkeit gewaltthätig stört oder hindert, oder auf ihre Beschlüsse durch ge-

ciw sądowi, lub przeciw innej władzy publicznej.

przeszkody stawia, albo na ich uchwały niebezpiecznem przegrożeniem się działać usiłuje, o ile czyn takowy nie ukazuje się być inną cięższą zbrodnią.

§. 77.

Kara.

Zbrodnia takowa ukaraną być ma ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu, a przy szczególniej obciążających okolicznościach, aż do lat dziesięciu.

b) przez gwałtowne działanie przeciw korporacyom, prawnie uzuanym, albo przeciw zgromadzeniom, pod spółdziałaniem lub nadzorem władzy publicznej odbywającym się.

§. 78.

Przypadek drugi. Tejże samej zbrodni staje się winnym, kto się dopuszcza czynności, w §. 76. oznaczonych, przeciw prawnie uznanym korporacyom lub przeciw zgromadzeniom, pod spółdziałaniem lub nadzorem władzy publicznej odbywającym się.

§. 79.

Kara.

Zbrodnia ta ukaraną być winna ciężkiem więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku, a przy szczególniej obciążających okolicznościach, aż do lat pięciu.

§. 80.

Jeżeli do jednej z czynności, oznaczonych w §§-fach 76 i 78, przez publicznie lub przed więcej ludźmi zabierany głos, albo przez druki, rozszerzane obrazy i wizerunki, lub przez pisma wzywano, pobudzano lub nakłonić usiłowano, a działanie takowe w żadnym związku nie stało z innem przedsięwzięciem zbrodniczem i bez skutku zostało (§. 9.), natenczas w przypadkach §fu 76. wyrzeczoną być ma kara więzienia od jednego roku do lat pięciu, w przypadkach zaś §fu 78, od miesięcy sześciu do jednego roku.

§. 81.

c) przez gwałtowne porwanie się lub niebezpieczne przegrażanie się na osoby rządowe w ich sprawach urzędowych.

Przypadek trzeci. Kiedy kto sam jeden, bądź też więcej osób, jednakże bez skupienia się, której z osób, w §fie 68. rzeczonych, w wykonaniu zlecenia zwierzchności, lub w pełnieniu urzędu albo służby jej, w celu udaremnienia wykonania tego niebezpiecznem zagrażaniem albo rzeczywistem gwałtownem porwaniem się opór stawia, chociażby bez broni i zranienia; albo jednę z tych czynności popełnia, aby wymusić czynność jaką urzędową lub służbową.

§. 82.

Kara.

Zbrodniarz taki karanym będzie ciężkiem więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku; a gdyby opór zbrojną ręką był stawiany, lub z uszkodzeniem lub zranieniem połączony, albo w celu wymuszenia czynności urzędowej lub służbowej popełniony, od jednego roku do lat pięciu.

§. 83.

d) przez gwałtowne najście cudzego dobra nieruchomego.

Przypadek czwarty. Kiedy kto z pominięciem zwierzchności, spokojne posiadanie gruntu i ziemi lub polegających na nich innej osoby praw, z dobraniem sobie więcej ludzi, gwałtownem najściem narusza; albo, kiedy kto, chociaż bez pomocników na dom lub na pomieszkanie drugiego zbrojno napada i tamże na osobie tegoż, lub na domownikach jego, majątku i dobru gwałt wyrządza; bądź dla pomszczenia się za mniemaną krzywdę, dla osiągnienia roszczonych praw, dla wymożenia na kim jakowej obietnicy lub dowodu potrzebnego, albo też dla dogodzenia nienawiści jakiej.

fährliche Bedrohung einzuwirken sucht, in soferne die Handlung sich nicht als ein anderes schwereres Verbrechen darstellt.

ein Gericht oder eine andere öffentliche Behörde.

§. 77.

Strafe.

Dieses Verbrechen soll mit schwerem Kerker von einem bis zu fünf Jahren, und bei besonders erschwerenden Umständen bis zu zehn Jahren bestraft werden.

b) durch gewaltsames Handeln gegen gesetzlich anerkannte Körperschaften oder gegen Versammlungen, die unter Mitwirkung oder Aufsicht einer öffentlichen Behörde gehalten werden.

§. 78.

Zweiter Fall. Eben dieses Verbrechens macht sich Derjenige schuldig, welcher die im §. 76 bezeichneten Handlungen gegen gesetzlich anerkannte Körperschaften oder gegen Versammlungen begeht, die unter Mitwirkung oder Aufsicht einer öffentlichen Behörde gehalten werden.

§. 79.

Strafe.

Dieses Verbrechen soll mit schwerem Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre, und bei besonders erschwerenden Umständen bis zu fünf Jahren bestraft werden.

§. 80.

Wurde zu einer der in den §§. 76 und 78 bezeichneten Handlungen durch öffentlich, oder vor mehreren Leuten vorgebrachte Reden, oder durch Druckwerke, verbreitete bildliche Darstellungen oder Schriften aufgefordert, angeeifert oder zu verleiten versucht, und ist diese Einwirkung ohne Zusammenhang mit einer anderen verbrecherischen Unternehmung gestanden, und ohne Erfolg geblieben (§. 9), so ist in den Fällen des §. 76 auf Kerker von einem bis zu fünf Jahren, in den Fällen des §. 78 aber von sechs Monaten bis zu einem Jahre zu erkennen.

§. 81.

c) durch gewaltsame Handanlegung oder gefährliche Drohung gegen obrigkeitliche Personen in Amtssachen.

Dritter Fall. Wenn Jemand für sich allein, oder auch wenn Mehrere, jedoch ohne Zusammenrottung, sich einer der im §. 68 genannten Personen in Vollziehung eines obrigkeitlichen Auftrages, oder in der Ausübung ihres Amtes oder Dienstes in der Absicht, um diese Vollziehung zu vereiteln, mit gefährlicher Drohung oder wirklicher gewaltsamer Handanlegung, obgleich ohne Waffen und Verwundung, widersetzt; oder eine dieser Handlungen begeht, um eine Amtshandlung oder Dienstesverrichtung zu erzwingen.

§. 82.

Strafe.

Ein solcher Verbrecher ist mit schwerem Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre; wäre aber der Widerstand mit Waffen geschehen oder mit einer Beschädigung oder Verwundung begleitet, oder um eine Amtshandlung oder Dienstverrichtung zu erzwingen, begangen worden, von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen.

§. 83.

d) durch gewaltsamen Einfall in fremdes unbewegliches Gut.

Vierter Fall. Wenn mit Uebergehung der Obrigkeit, der ruhige Besitz von Grund und Boden, oder der darauf sich beziehenden Rechte eines Anderen, mit gesammelten mehreren Leuten, durch einen gewaltsamen Einfall gestört; oder, wenn auch ohne Gehilfen in das Haus, oder die Wohnung eines Anderen bewaffnet eingedrungen, und daselbst an dessen Person, oder an dessen Hausleuten, Habe und Gut, Gewalt ausgeübt wird; es geschehe solches, um sich wegen eines vermeinten Unrechtes Rache zu verschaffen, ein angesprochenes Recht durchzusetzen, ein Versprechen oder Beweismittel abzunöthigen, oder sonst eine Gehässigkeit zu befriedigen.

§. 84.

Kara.

Sprawca gwałtu takowego ulega karze ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu. Pomocnicy karani będą więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 85.

e) przez złośliwe uszkodzenia cudzej własności.

Przypadek piąty. Inne złośliwe uszkodzenia cudzej własności będą za zbrodnię gwałtu publicznego uważane, jeżeli:

a) albo szkoda, wynikła lub przez sprawcę zamierzona, przechodzi złotych reńskich dwadzieścia pięć; albo, bez względu na wielkość szkody,

b) z nich powstać może niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia, ciała osób lub we większej rozciągłości dla cudzej własności; albo

c) złośliwe uszkodzenie popełnionem zostało na kolejach żelaznych, bez różnicy, czy za pomocą siły parowej, czy bez takowej, w ruchu utrzymywanych, albo na zakładach do nich należących, środkach przeprawy, maszynach, sprzętach, lub na innych przedmiotach, do utrzymania ruchu służących, niemniej na okrętach parowych, maszynach parowych, kotłach parowych, machinach wodnych, mostach, przyrządach kopalnianych, albo też w ogólności, pod okolicznościami, szczególniej niebezpiecznemi.

§. 86.

Kara.

Kara za takową zbrodnię, w przypadku lit. *a)* poprzedzającego paragrafu, jest ciężkie więzienie od sześciu miesięcy do jednego roku; w przypadku lit. *b)* i *c)* zaś, ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu, a w miarę stopnia złośliwości i wielkości niebezpieczeństwa, nawet i do lat dziesięciu.

Jeżeli zaś z uszkodzenia wyniknął rzeczywiście zły wypadek, nadwerężający zdrowie, cielesną bezpieczność, lub w większej rozciągłości własność cudzą, wówczas winowajcy karani być winni, ciężkiem więzieniem od lat dziesięciu do lat dwudziestu, a przy okolicznościach szczególniej obciążających, ciężkiem więzieniem na całe życie. Jeżeli zresztą w skutku takowego uszkodzenia nastąpiła śmierć człowieka, a sprawca ją przewidzieć był mógł, wówczas tenże śmiercią ukarany być winien.

§. 87.

f) przez złośliwe uczynki lub opuszczenia pod okolicznościami, szczególniej niebezpiecznemi.

Przypadek szósty. Tejże samej zbrodni staje się też winnym i ten, kto przez jakąkolwiekbądź inną, z złośliwości przedsięwziętą czynność, lub przez rozmyślne zaniedbanie obowiązku, jaki ma na sobie przy czynności około kolei żelaznych, albo około urządzeń lub przedsiębiorstw, w §fie 85. lit. *c)* oznaczonych, sprowadzi jedno z niebezpieczeństw, w §fie 85 lit. *b)* określonych.

§. 88.

Kara.

Kara za takową zbrodnię jest ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu, w miarę stopnia złośliwości i wielkości niebezpieczeństwa, i do lat dziesięciu. Jeżeli zaś zachodzi jedna z dalszych okoliczności obciążających, w §fie 86 wspomnionych, wówczas zastosowanie znajdują także i kary wyższe, tamże ustanowione.

§. 89.

g) przez złośliwe uszkodzenia lub przeszkodzenia w telegrafach rządowych.

Przypadek siódmy. Złośliwe uszkodzenia jakiejkolwiekbądź części składowej telegrafu rządowego i każde umyślne przeszkodzenie czynności jego, tudzież wszelkie rozmyślne nadużycie zakładu tego rządowego, ukarane być mają, bez

§. 84.

Der Urheber einer solchen Gewaltthätigkeit unterliegt der Strafe des schweren Kerkers von einem bis auf fünf Jahre. Diejenigen, die sich als Mithelfer haben brauchen lassen, sollen mit Kerker von sechs Monaten bis auf ein Jahr bestrafet werden.

Strafe.

§. 85.

e) durch boshafte Beschädigung fremden Eigenthumes.

Fünfter Fall. Andere boshafte Beschädigungen eines fremden Eigenthumes sind als Verbrechen der öffentlichen Gewaltthätigkeit anzusehen, wenn entweder:

a) der Schade, welcher entstanden, oder in dem Vorsatze des Thäters gelegen ist, fünfundzwanzig Gulden übersteigt; oder wenn, ohne Rücksicht auf die Grösse des Schadens

b) daraus eine Gefahr für das Leben, die Gesundheit, körperliche Sicherheit von Menschen, oder in grösserer Ausdehnung für fremdes Eigenthum entstehen kann; oder

c) die boshafte Beschädigung an Eisenbahnen, diese mögen mit oder ohne Dampfkraft betrieben werden, oder an den dazu gehörigen Anlagen, Beförderungsmitteln, Maschinen, Geräthschaften oder anderen zum Betriebe derselben dienenden Gegenständen, oder an Dampfschiffen, Dampfmaschinen, Dampfkesseln, Wasserwerken, Brücken, Vorrichtungen in Bergwerken oder überhaupt unter besonders gefährlichen Verhältnissen verübt worden ist.

§. 86.

Strafe.

Die Strafe dieses Verbrechens ist im Falle der lit. a) des vorigen Paragraphes schwerer Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre; im Falle der lit. b) und c) aber schwerer Kerker von einem bis zu fünf und nach der Grösse der Bosheit und Gefahr auch bis zu zehn Jahren.

Wenn aber aus der Beschädigung wirklich ein Unfall für die Gesundheit, körperliche Sicherheit, oder in grösserer Ausdehnung für das Eigenthum Anderer entstanden ist, so sollen die Schuldigen mit schwerem Kerker von zehn bis zu zwanzig Jahren, bei besonders erschwerenden Umständen mit lebenslangem schweren Kerker bestraft werden. Hatte endlich eine solche Beschädigung den Tod eines Menschen zur Folge und konnte dieses von dem Thäter vorhergesehen werden, so soll derselbe mit dem Tode bestraft werden.

§. 87.

f) durch boshafte Handlungen oder Unterlassungen unter besonders gefährlichen Verhältnissen.

Sechster Fall. Eben dieses Verbrechens macht sich auch derjenige schuldig, welcher durch was immer für eine andere aus Bosheit unternommene Handlung oder durch die geflissentliche Ausserachtlassung der ihm, bei dem Betriebe von Eisenbahnen oder von den im §. 85 lit. c) bezeichneten Werken oder Unternehmungen obliegenden Verpflichtung eine der im §. 85 lit. b) bezeichneten Gefahren herbeiführt.

§. 88.

Strafe.

Die Strafe dieses Verbrechens ist schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren, nach der Grösse der Bosheit und Gefahr auch bis zu zehn Jahren. — Tritt jedoch einer der im §. 86 erwähnten weiteren Erschwerungsumstände ein, so sind die hierfür ebenda festgesetzten höheren Strafen in Anwendung zu bringen.

§. 89.

g) durch boshafte Beschädigungen oder Störungen am Staats-Telegraphen.

Siebenter Fall. Boshafte Beschädigungen irgend eines Bestandtheiles des Staats-Telegraphen und jede absichtliche Störung des Betriebes, sowie jeder vorsätzliche Missbrauch dieser Staatsanstalt, sind, ohne Rücksicht auf den Betrag des Schadens, als Verbrechen der

względu na kwotę wyrządzonej szkody, jako zbrodnie gwałtu publicznego ciężkiem więzieniem od miesięcy sześciu do roku jednego, w razie ważnej szczególnie szkody lub osobliwej złośliwości, od roku jednego do lat pięciu.

§. 90.

h) przez ludokradztwo.

Przypadek ósmy. Kiedy kto bez wiedzy i zezwolenia przyzwoitej zwierzchności, podstępem czy gwałtem człowieka w swoję moc zabiera, aby go, wbrew woli jego, wydać władzy zagranicznej.

§. 91.

Kara.

Na taką zbrodnię stanowi się kara ciężkiego więzienia od pięciu do lat dziesięciu, która atoliż aż do lat dwudziestu przedłużoną być może w razie, gdy skrzywdzony na niebezpieczeństwo życia lub nieodzyskania wolności był narażony.

§. 92.

Postępowanie z nieupoważnionymi werbownikami.

Kto bez szczególnego pozwolenia rządu do innej, nie cesarsko-austryackiej służby wojskowej werbuje, albo w czasie wojny żołnierzy lub ludzi od służby, do wojska należących, chociażby tylko do osiedlenia się w krajach obcych werbuje, albo kto w takimże czasie staje się winnym ludokradztwa, aby innym, nie cesarsko-austryackim wojskom dostawić rekrutów, albo cudzemu państwu, z osób do wojska należących dostarczyć osadników, ten staje się winnym zbrodni nieprawnego werbowania, i ulega postępowaniu i ukaraniu przez władze wojskowe, według osobnych, pod tym względem istniejących przepisów.

§. 93.

i) przez nieprawne ścieśnienie osobistej wolności człowieka.

Przypadek dziewiąty. Gdy kto człowieka, nad którym mu z mocy praw żadna nie przystoi władza, i którego, ani za zbrodniarza uznawać, ani też za człowieka szkodliwego lub niebezpiecznego uważać nie ma powodu, samowładnie w zamknięciu trzyma, lub onemuż, jakimkolwiekbądź sposobem, w używaniu osobistej wolności przeszkody czyni; albo, gdy kto z przyczyny, zdającej się być niebezzasadną, zatrzymawszy człowieka, o tem zwierzchności przyzwoitej natychmiast donieść rozmyślnie zaniedbuje.

§. 94.

Kara.

Kara za tę zbrodnię jest więzienie od sześciu miesięcy do jednego roku. Jeżeli zatrzymanie dłużej nad dni trzy trwało, albo jeżeli zatrzymany oprócz pozbawienia wolności, innego jeszcze doznawał udręczenia, wówczas orzeczonem być winno ciężkie więzienie od roku jednego do lat pięciu.

§. 95.

k) przez postępowanie z człowiekiem jak z niewolnikiem.

Przypadek dziesiąty. Ponieważ w cesarstwie austryackiem ani niewola, ani też wykonywanie ściągającej się do niej władzy nie jest pozwolonem, i każdy niewolnik w tej chwili wolnym się staje, skoro tylko dostanie się na ziemię cesarsko-austryacką, albo choćby tylko na okręt austryacki, a podobnie także i w zagranicy, w tej chwili wolności dostępuje, jak skoro w jakimkolwiekbądź tytule poddanemu cesarstwa austryackiego jako niewolnik oddanym będzie, przeto każdy, ktokolwiek nabytemu przez siebie niewolnikowi osobistej wolności używać wzbrania, albo go w kraju lub za granicą jako niewolnika dalej pozbywa, tudzież każdy kapitan okrętu, który

öffentlichen Gewaltthätigkeit, mit schwerem Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre und bei besonders wichtigem Schaden oder besonderer Bosheit, von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen.

§. 90.

h) durch Menschenraub.

Achter Fall. Wenn Jemand ohne Vorwissen und Einwilligung der rechtmässigen Obrigkeit sich eines Menschen mit List oder Gewalt bemächtiget, um ihn wider seinen Willen in eine auswärtige Gewalt zu überliefern.

§. 91.

Strafe.

Auf dieses Verbrechen ist zur Strafe schwerer Kerker von fünf bis zehn Jahren zu verhängen, welcher jedoch, wenn der Misshandelte einer Gefahr am Leben, oder an Wiedererlangung der Freiheit ausgesetzt worden, bis auf zwanzig Jahre verlängert werden kann.

§. 92.

Behandlung unbefugter Werber.

Wer ohne besondere Bewilligung der Regierung für andere, als kaiserlich-österreichische Kriegsdienste wirbt, oder zur Zeit des Krieges Soldaten oder zum Militärkörper gehörige Dienstmänner auch nur zur Ansiedlung für fremde Länder wirbt, oder zu solcher Zeit sich des Menschenraubes schuldig macht, um anderen als kaiserlich-österreichischen Truppen Recruten, oder einem fremden Staate zum Militärkörper gehörige Personen als Ansiedler zuzuführen, macht sich des Verbrechens der unbefugten Werbung schuldig und wird nach den hierüber bestehenden besonderen Vorschriften von den Militärgerichten untersucht und bestraft.

§. 93.

i) durch unbefugte Einschränkung der persönlichen Freiheit eines Menschen.

Neunter Fall. Wenn Jemand einen Menschen, über welchen ihm vermöge der Gesetze keine Gewalt zusteht, und welchen er weder als einen Verbrecher zu erkennen, noch als einen schädlichen oder gefährlichen Menschen mit Grund anzusehen Anlass hat, eigenmächtig verschlossen hält, oder auf was immer für eine Art an dem Gebrauche seiner persönlichen Freiheit hindert; oder, wenn Jemand, auch bei einer gegründet scheinenden Ursache der unternommenen Anhaltung, die Anzeige darüber sogleich der ordentlichen Obrigkeit zu thun geflissentlich unterlässt.

§. 94.

Strafe.

Die Strafe dieses Verbrechens ist Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre. Hätte die Anhaltung über drei Tage gedauert, oder der Angehaltene einen Schaden, oder nebst der entzogenen Freiheit noch anderes Ungemach zu leiden gehabt; so soll auf ein- bis fünfjährigen schweren Kerker erkannt werden.

§. 95.

k) durch Behandlung eines Menschen als Sklaven.

Zehnter Fall. Da in dem Kaiserthume Oesterreich die Sklaverei und die Ausübung einer hierauf sich beziehenden Macht nicht gestattet, und jeder Sklave in dem Augenblicke frei wird, wenn er das kaiserlich-österreichische Gebiet oder auch nur ein österreichisches Schiff betritt, und ebenso auch im Auslande seine Freiheit in dem Augenblicke erlangt, in welchem er unter was immer für einem Titel an einen Unterthan des österreichischen Kaiserthumes als Sklave überlassen wird, so begeht Jedermann, welcher einen an sich gebrachten Sklaven an dem Gebrauche seiner persönlichen Freiheit hindert, oder im In- oder Auslande als Sklaven wieder weiter veräussert, und jeder Schiffscapitän, welcher auch nur die

podjął się choćby tylko przefrachtowania jednego lub więcej niewolników, albo który niewolnikowi, na austryacki okręt przybyłemu, w użyciu uzyskanej przez to wolności osobistej przeszkadza, lub przez innych przeszkody w temże czynić dopuszcza, staje się winnym zbrodni gwałtu publicznego i ukarany będzie ciężkiem więzieniem od roku jednego do lat pięciu.

Gdyby zaś kapitan okrętu austryackiego lub inny poddany austryacki prowadził handel niewolnikami, w ówczas rozciągnioną zostanie kara ciężkiego więzienia do lat dziesięciu, a w razie szczególniej obciążających okoliczności, aż do lat dwudziestu.

§. 96.

l) przez porwanie.

Przypadek jedenasty. Kiedy kto niewiastę, czy to w zamiarze żenienia się, czy dopuszczenia się nierządu, wbrew woli jej gwałtem lub podstępem wykrada; albo, gdy kto zamężną, chociaż za jej zezwoleniem, od męża; dziecię od rodziców, pupila od opiekuna lub opatrzyciela podstępem lub gwałtem uprowadza; bez względu, czy zamiar przedsięwzięcia takowego osiągnionym był, lub nie.

§. 97.

Kara.

Kara za porwanie osoby wbrew woli jej, lub osoby, która nie ma jeszcze lat skończonych czternaście wieku, jest ciężkie więzienie od pięciu do lat dziesięciu, w miarę tak środków użytych jak złego, czy zamierzonego czy dokonanego. — Jeżeli zaś osoba porwana, liczyła przynajmniej lat czternaście wieku, i uprowadzenie jej za jej zezwoleniem nastąpiło, wówczas orzeczonem być winno ciężkie więzienie od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 98.

m) przez wymożenie przymusem.

Przypadek dwunasty. Zbrodni publicznego gwałtu przez wymożenie przymusem staje się winnym, kto

a) na jakiej osobie rzeczywiście gwałtu się dopuszcza, by ją zmusić do świadczenia, znoszenia lub opuszczenia czegoś, jeżeli czyn ten jego nie stanowi zbrodni, cięższą zagrożonej karą.

Pod tymże samym zastrzeżeniem, staje się winnym tej zbrodni, kto

b) pośrednio lub bezpośrednio, piśmiennie lub ustnie, albo innym sposobem, z wymienieniem lub bez wymienienia nazwiska swego, komu naruszeniem go na ciele, wolności, honorze lub własności w tym celu zagraża, by wymusić na zagrożonym jakie świadczenie, znoszenie lub opuszczenie; jeżeli zagrożenie takiej jest natury, iż takowe ze względu na stosunki i osobisty stan zagrożonego, albo ze względu na ważność zagrożonych złych skutków, wzbudzić w nim może uzasadnioną obawę; bez różnicy, czy rzeczone złe wymierzone było przeciwko samemu zagrożonemu, przeciwko familii i krewnym jego, czy przeciwko innym pod jego opieką zostającym osobom. i czy zagrożenie skutek odniosło, lub nie.

§. 99.

n) przez niebezpieczne zagrożenia.

Przypadek trzynasty. Kto przegrożek, w §fie 98 oznaczonych, a w sposób, tamże wyszczególniony, uzasadnione obawy sprowadzić mogących, w tym jedynie celu używa, aby pojedyncze osoby, gminy lub powiaty strachu i niepokoju nabawić, ten popełnia zbrodnię gwałtu publicznego przez niebezpieczne zagrożenia.

Verfrachtung eines oder mehrerer Sklaven übernimmt, oder einen auf das österreichische Schiff gekommenen Sklaven an dem Gebrauche der dadurch erlangten persönlichen Freiheit hindert oder durch andere hindern lässt, das Verbrechen der öffentlichen Gewaltthätigkeit und wird mit schwerem Kerker von einem bis fünf Jahren bestraft.

Würde aber der Capitän eines österreichischen Schiffes oder ein anderer österreichischer Unterthan einen fortgesetzten Verkehr mit Sklaven treiben, so wird die schwere Kerkerstrafe auf zehn und unter besonders erschwerenden Umständen bis auf zwanzig Jahre ausgedehnt.

§. 96.

l) durch Entführung.

Eilfter Fall. Wenn eine Frauensperson in einer, sei es auf Heirath oder Unzucht gerichteten Absicht, wider ihren Willen mit Gewalt oder List entführt; oder, wenn eine verheirathete Frauensperson, obgleich mit ihrem Willen, dem Ehegatten; wenn ein Kind seinen Eltern; ein Mündel seinem Vormunde oder Versorger mit List oder Gewalt entführt wird, die Absicht des Unternehmens mag erreicht worden seyn, oder nicht.

§. 97.

Strafe.

Die Strafe der Entführung wider Willen der entführten Person, oder der Entführung einer Person, die noch nicht das vierzehnte Lebensjahr zurückgelegt hat, ist schwerer Kerker von fünf bis zu zehn Jahren, nach Mass der angewandten Mittel und des beabsichtigten oder erfolgten Uebels. — Ist aber die entführte Person wenigstens schon vierzehn Jahre alt gewesen und ihre Einwilligung beigetreten, so soll schwerer Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre verhängt werden.

§. 98.

m) durch Erpressung.

Zwölfter Fall. Des Verbrechens der öffentlichen Gewaltthätigkeit durch Erpressung macht sich schuldig, wer

a) *einer Person wirklich Gewalt anthut, um sie zu einer Leistung, Duldung oder Unterlassung zu zwingen, in soferne sich seine Handlung nicht als ein schwerer verpöntes Verbrechen darstellt.*

Unter derselben Voraussetzung begeht eben dieses Verbrechen derjenige, der

b) *mittelbar oder unmittelbar, schriftlich oder mündlich, oder auf andere Art, mit oder ohne Angabe seines Namens, Jemanden mit einer Verletzung an Körper, Freiheit, Ehre oder Eigenthum in der Absicht bedroht, um von dem Bedrohten eine Leistung, Duldung oder Unterlassung zu erzwingen, wenn die Drohung geeignet ist, dem Bedrohten mit Rücksicht auf die Verhältnisse und die persönliche Beschaffenheit desselben, oder auf die Wichtigkeit des angedrohten Uebels gegründete Besorgnisse einzuflössen; ohne Unterschied, ob die erwähnten Uebel gegen den Bedrohten selbst, dessen Familie und Verwandte, oder gegen andere unter seinen Schutz gestellte Personen gerichtet sind, und ob die Drohung einen Erfolg gehabt hat oder nicht.*

§. 99.

n) durch gefährliche Drohung.

Dreizehnter Fall. Wer die im §. 98 bezeichnete und auf die dort angegebene Art zur Erregung gegründeter Besorgnisse geeignete Drohung bloss in der Absicht anwendet, um einzelne Personen, Gemeinden oder Bezirke in Furcht und Unruhe zu versetzen, begeht das Verbrechen der öffentlichen Gewaltthätigkeit durch gefährliche Drohung.

§. 100.

Kara za wyż rzeczone dwie zbrodnie.

Kara za wyż rzeczone dwie zbrodnie, w §§. 98 i 99 oznaczone, jest ciężkie więzienie od sześciu miesięcy do jednego roku.

Jeżeli zachodzą okoliczności szczególniej obciążające, zwłaszcza, gdy przez wyrządzony gwałt lub niebezpieczne zagrożenie, skrzywdzony przez dłuższy czas w udręczeniach był pogrążony; — gdy morderstwem lub podpaleniem grożono; — gdy zagrożone uszkodzenie kwotę złotych reńskich tysiąc, lub szkoda, z wymuszonego świadczenia, znoszenia lub opuszczenia, kwotę złotych reńskich trzysta przechodzi; — gdy przegrożenie przeciw całym gminom lub powiatom wymierzono, wówczas kara ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu ma być orzeczoną.

Rozdział dziesiąty.

O nadużyciu władzy urzędowej.

§. 101.

Nadużycie władzy urzędowej.

Każdy urzędnik państwa lub gminy, który w urzędzie, do jakiego jest zobowiązanym, powierzonej sobie władzy, w celu wyrządzenia komu szkody, czy to państwu, gminie, czy innej osobie, jakimkolwiekbądź sposobem nadużywa, popełnia przez takie nadużycie zbrodnię; bądź do tego uwieść się dał chęcią zysku, bądź namiętnością, lub też innym celem ubocznym.

Za urzędnika ma być ten uważanym, kto na mocy bezpośredniego lub pośredniego zlecenia publicznego, związany lub nie związany przysięgą, obowiązanym jest do sprawowania czynności rządowych.

§. 102.

Szczególne tegoż przypadki.

Pod takiemi okolicznościami popełnia zbrodnię tę w szczególności:

a) sędzia, prokurator rządowy lub inny zwierzchnik, równie też każdy w obowiązkach zostający urzędnik, który się od prawego pełnienia obowiązków urzędu swego odwieść daje;

b) każdy urzędnik, który w rzeczach urzędowych, a zatem także i notaryusz, który przyjmując lub sporządzając akt notaryalny, nieprawdę poświadcza;

c) który powierzoną sobie tajemnicę urzędową, sposobem niebezpiecznym wyjawia; który powierzony swemu urzędowemu dozorowi dokument niszczy, lub go wbrew obowiązkowi urzędu swego komu udziela;

d) adwokat lub inny zaprzysięgły rzecznik, który na szkodę swej strony, przeciwnikowi ułożeniem prawnych pism, lub innym sposobem radą i uczynkiem pomocnym się staje.

§. 103.

Kara.

Kara za tę zbrodnię jest ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu. W miarę złośliwości i szkody może takowa do lat dziesięciu być przedłużoną.

§. 104.

Przyjęcie podarków w rzeczach urzędowych.

Urzędnik, który przy wymierzaniu sprawiedliwości, przy udzielaniu urzędu, lub przy rozstrzygnieniu interesów publicznych urząd swój wprawdzie wedle obowiązku

§. 100.

Strafe der vorstehenden zwei Verbrechen.

Die Strafe der vorstehenden zwei, in den §. 98 und 99 bezeichneten Verbrechen ist schwerer Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre.

Unter erschwerenden Umständen, insbesondere, wenn durch die zugefügte Gewalt oder gefährliche Bedrohung der Misshandelte durch längere Zeit in einen qualvollen Zustand versetzt worden ist: — wenn mit Mord oder Brandlegung gedroht wird; — wenn die angedrohte Beschädigung den Betrag von tausend Gulden, oder der Schade, welcher aus der zu erzwingenden Leistung, Duldung oder Unterlassung hervorgehen würde, den Betrag von dreihundert Gulden übersteigt; — wenn die Drohung gegen ganze Gemeinden oder Bezirke gerichtet wäre, so ist die Strafe mit schwerem Kerker von einem bis zu fünf Jahren auszumessen.

Zehntes Hauptstück.

Von dem Missbrauche der Amtsgewalt.

§. 101.

Missbrauch der Amtsgewalt.

Jeder Staats- oder Gemeindebeamte, welcher in dem Amte, in dem er verpflichtet ist, von der ihm anvertrauten Gewalt, um Jemanden, sei es der Staat, eine Gemeinde oder eine andere Person, Schaden zuzufügen, was immer für einen Missbrauch macht, begeht durch einen solchen Missbrauch ein Verbrechen; er mag sich durch Eigennutz, oder sonst durch Leidenschaft oder Nebenabsicht dazu haben verleiten lassen.

Als Beamter ist derjenige anzusehen, welcher vermöge unmittelbaren oder mittelbaren öffentlichen Auftrages mit oder ohne Beeidigung, Geschäfte der Regierung zu besorgen verpflichtet ist.

§. 102.

Besondere Fälle.

Unter solchen Umständen begeht dieses Verbrechen insbesondere:

a) ein Richter, Staatsanwalt oder anderer obrigkeitlicher, wie auch sonst jeder in Pflichten stehende Beamte, der sich von gesetzmässiger Erfüllung seiner Amtspflicht abwenden lässt;

b) jeder Beamte, der in Amtssachen, daher auch ein Notar, der bei Aufnahme oder Ausfertigung einer Notariatsurkunde eine Unwahrheit bezeugt;

c) der ein ihm anvertrautes Amtsgeheimniss gefährlicher Weise eröffnet; der eine seiner Amtsaufsicht anvertraute Urkunde vernichtet, oder Jemanden pflichtwidrig mittheilt;

d) ein Advocat oder anderer beeideter Sachwalter, der zum Schaden seiner Partei dem Gegentheile in Verfassung der Rechtsschriften oder sonst mit Rath und That behilflich ist.

§. 103.

Strafe.

Die Strafe dieses Verbrechens ist schwerer Kerker von einem bis auf fünf Jahre. Nach der Grösse der Bosheit und des Schadens kann derselbe auch bis auf zehn Jahre verlängert werden.

§. 104.

Geschenkannahme in Amtssachen.

Ein Beamter, der bei Verwaltung der Gerechtigkeit, bei Dienstverleihungen, oder bei Entscheidungen über öffentliche Angelegenheiten zwar sein Amt nach Pflicht ausübt, aber,

pełni, lecz za dopełnienie onegoż, bezpośrednio lub pośrednio podarunek przyjmuje, lub inną jaką korzyść z tąd odnosi, lub przyrzeczenie w tej mierze odbiera, tudzież, który przezto w ogólności w sprawowaniu interesów swoich urzędowych, do stronności uwieść się daje, ukaranym być ma więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku. Nadto powinien tenże także i podarunek otrzymany, lub wartość onegoż, oddać na rzecz funduszu ubogich miejsca tego, gdzie zbrodnię popełnił.

§. 105.

Uwiedzenie do nadużycia władzy urzędowej

Kto sędziego cywilnego lub karnego, prokuratora rządowego, albo w razie udzielenia posady, lub rozstrzygnienia interesów publicznych, jakiegokolwiekbądź innego urzędnika do stronności lub do zgwałcenia obowiązków urzędowych uwieść usiłuje, staje się winnym zbrodni, bez względu, czy zamiar ściągał się do własnej korzyści jego, lub do korzyści trzeciego, i czy się udał lub nie.

Kara za takie uwodzenie jest więzienie od miesięcy sześciu do roku jednego; jeżeli zaś zachodzi wielki podstęp lub wyrządzoną była rzeczywiście szkoda znaczna, ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu. Nadto złożony być ma podarunek, ofiarowany lub rzeczywiście dany, na rzecz funduszu ubogich miejsca.

Rozdział jedenasty.

O fałszowaniu papierów kredytowych.

§. 106.

I. Podrabianie publicznych papierów kredytowych.

Zbrodnię fałszowania publicznych papierów kredytowych popełnia, kto publiczne papiery kredytowe, za monetę uchodzące, albo zapisy długu, przez publiczną kasę wystawiane, wypłatę kapitału lub rocznej renty zabezpieczające, albo należące do nich kupony lub talony podrabia. Przytem nie ma różnicy, czy podrobienie papieru kredytowego dotycze papierów kredytowych tutejszo-krajowych, lub też pod jakąbądź nazwą wystawionych zagranicznych; tudzież, czy podrobiony papier kredytowy do oszukania jest zdolnym lub nie, czy wydanym już został i szkoda ztąd wynikła, lub nie.

Noty i akcye, przez uprzywilejowany austryacki bank narodowy, tudzież zapisy długu, przez publiczny zakład kredytowy krajowy, ze strony władzy potwierdzony, wystawione, wraz z należącemi do nich kuponami i talonami uważane będą za publiczne papiery kredytowe.

§. 107.

Spólnicy tej zbrodni.

Spółwinnym zbrodni tej jest ten, kto zwykłe przy publicznych papierach kredytowych pieczęcie naśladując wyrzyna, papier, stęple, matryce, litery, prasy i coby tylko do podrobienia publicznych papierów kredytowych służyć mogło, chociaż tylko o jednej sztuce sporządza i ku poparciu podrobienia wiadomie wydaje, albo jakimkolwiekbądź sposobem do podrabiania przyczynia się, nawet gdyby to spółdziałanie jego żadnego skutku nie odniosło.

§. 108.

Kara.
a) za podrobienie publicznych papierów kredytowych, za monetę uchodzących.
aa) za dokonane podrobienie.

Jeżeli publiczny kredytowy papier, za monetę uchodzący, rzeczywiście został sporządzony a to, narzędziami, rozmnożenie tych papierów ułatwiającemi, wówczas nie tylko podrabiacz, ale i każdy spółwinny skazany być ma na karę ciężkiego więzienia

um es auszuüben, ein Geschenk unmittelbar oder mittelbar annimmt, oder sonst sich daher einen Vortheil zuwendet, oder versprechen lässt; ingleichen, welcher dadurch überhaupt bei Führung seiner Amtsgeschäfte sich zu einer Parteilichkeit verleiten lässt, soll mit Kerker zwischen sechs Monaten und einem Jahre bestraft werden. Auch hat er das erhaltene Geschenk, oder dessen Werth, zum Armenfonde des Ortes, wo er das Verbrechen begangen hat, zu erlegen.

§. 105.

Verleitung zum Missbrauche der Amtsgewalt.

Wer durch Geschenke einen Civil- oder Strafrichter, einen Staatsanwalt, oder in Fällen einer Dienstverleihung, oder einer Entscheidung öffentlicher Angelegenheiten was immer für einen Beamten zu einer Parteilichkeit oder zur Verletzung der Amtspflicht zu verleiten sucht, macht sich eines Verbrechens schuldig; die Absicht mag auf seinen eigenen oder eines Dritten Vortheil gerichtet seyn, sie mag ihm gelingen oder nicht.

Die Strafe einer solchen Verleitung ist Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre; bei grosser Arglist oder wirklich verursachtem erheblichen Schaden schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren. Ausserdem ist das angetragene oder wirklich gegebene Geschenk zum Armenfonde des Ortes zu erlegen.

Eilftes Hauptstück.

Von der Verfälschung der öffentlichen Creditspapiere.

§. 106.

1. Nachmachung der öffentlichen Creditspapiere.

Das Verbrechen der Verfälschung öffentlicher Creditspapiere begeht, wer öffentliche Creditspapiere, die als Münze gelten, oder die von einer öffentlichen Casse ausgestellten, die Zahlung eines Capitales oder einer jährlichen Rente zusichernden, Schuldverschreibungen, oder die zu denselben gehörigen Coupons oder Talons nachmacht. Dabei macht es keinen Unterschied, ob das nachgemachte Creditspapier ein inländisches oder ein unter was immer für einer Benennung ausgefertigtes ausländisches Creditspapier; ob dasselbe zur Täuschung geeignet oder nicht geeignet ist; ob es schon ausgegeben wurde und ein Nachtheil erfolgt ist oder nicht.

Die von der privilegirten österreichischen Nationalbank ausgefertigten Noten und Actien, so wie die von einer inländischen, von der Behörde genehmigten, öffentlichen Creditsanstalt ausgestellten Schuldverschreibungen, und die dazu gehörigen Coupons und Talons werden den öffentlichen Creditspapieren gleichgehalten.

§. 107.

Mitschuldige dieses Verbrechens.

Mitschuldiger dieses Verbrechens ist, wer die bei öffentlichen Creditspapieren gewöhnlichen Wappen nachsticht, Papier, Stämpel, Matritzen, Buchstaben, Pressen oder was immer zur Hervorbringung falscher Creditspapiere dienen kann, obgleich nur in einem einzelnen Stücke verfertiget und zum Vorschube der Nachmachung wissentlich überliefert, oder auf was immer für eine Art zur Nachmachung mitwirket, wenn gleich seine Mitwirkung ohne Erfolg geblieben wäre.

§. 108.

Strafe. a) der Nachmachung der als Münze geltenden öffentlichen Creditspapiere. aa) der vollbrachten Nachmachung.

Wenn ein als Münze geltendes öffentliches Creditspapier wirklich verfertiget worden und die Verfertigung mit Werkzeugen geschehen ist, welche die Vervielfältigung dieser Papiere erleichtern, so ist der Nachmacher sowohl, als jeder Mitschuldige zu lebenslangem

na całe życie; — a zaś, jeżeli podrobienie uskutecznionem zostało piórem lub innemi narzędziami, oprócz wyż namienionego rodzaju, na karę ciężkiego więzienia od dziesięciu do lat dwudziestu.

§. 109.

bb) na uczestników.

Też same kary orzeczone być winny także i na uczestnika, który w porozumieniu z podrabiaczem, spółwinnym lub innymi uczestnikami podrobione takowe publiczne papiery kredytowe wydał, bez względu, czy porozumienie to nastąpiło przed podrobieniem, czy podczas podrobienia, czy po takowem.

§. 110.

cc) za usiłowane podrobienie.

Jeżeli podrobienie publicznych papierów kredytowych, za monetę uchodzących, było wprawdzie usiłowanem, lecz uskutecznionem nie zostało, wówczas każdy przytem spółdziałający, jeżeli usiłowanie (§. 8) miejsce miało narzędziami, rozmnożenie ułatwiającemi, ukaranym być winien ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu, przy osobliwej niebezpieczności, od dziesięciu do lat dwudziestu; — w innych przypadkach zaś, ciężkiem więzieniem od jednego do lat pięciu, a przy szczególniej obciążających okolicznościach, od pięciu do lat dziesięciu.

§. 111.

b) za podrobienie publicznych zapisów długu. aa) za dokonane podrobienie.

Jeżeli wystawiony przez publiczną kasę zapis długu rzeczywiście został sporządzonym i oraz sporządzenie miejsce miało narzędziami, rozmnożenie tych papierów ułatwiającemi, wówczas tak podrabiacz jak każdy spółwinny skazany być ma na ciężkie więzienie, od dziesięciu do lat dwudziestu; — a zaś, jeżeli podrobienie piórem lub innemi narzędziami, lecz nie rodzaju co dopiero namienionego, uskutecznionem zostało, od pięciu do lat dziesięciu.

§. 112.

bb) na uczestników.

Takie same kary czekają uczestnika, który w porozumieniu (§. 109), podrobione takowe publiczne papiery kredytowe wydał.

§. 113.

cc) za usiłowane podrobienie.

Jeżeli podrobienie takowych papierów kredytowych wprawdzie usiłowanem było, lecz dokonanem nie zostało, wówczas każdy, który się do tego przykładał, jeżeli usiłowanie (§. 8) miejsce miało narzędziami, rozmnożenie ułatwiającemi, ukaranym być ma ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu; — oprócz tego zaś ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu.

§. 114.

ff. Przeistoczenie publicznych papierów kredytowych.

Fałszowania publicznych papierów kredytowych staje się winnym także i ten, który

a) takowe (§. 106) prawdziwe papiery na wyższą summę nad tę przeistacza, na jaką pierwotnie wystawione były; albo

b) w takowych papierach numera lub inne części ich treści zmienia, lub ku temu pomocnym jest.

§. 115.

Kara a) na główno winowajców i spólników.

Zbrodniarz taki ukarany być ma ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu, a jeżeli sfałszowanie wprawdzie usiłowanem było, lecz dokonanem nie zostało, od roku jednego do lat pięciu.

schweren Kerker; — wenn aber die Nachmachung mit der Feder oder mit anderen Werkzeugen, als jenen der erwähnten Art, stattgefunden hat, zu schwerem Kerker von zehn bis zwanzig Jahren zu verurtheilen.

§. 109.

bb) der Theilnehmer.

Eben diese Strafen sind auch gegen den Theilnehmer zu verhängen, welcher im Einverständnisse mit dem Nachmacher, einem Mitschuldigen oder mit anderen Theilnehmern derlei nachgemachte öffentliche Creditspapiere ausgegeben hat, mag nun dieses Einverständniss vor, während oder nach der Nachmachung getroffen worden seyn.

§. 110.

cc) der versuchten Nachmachung.

Ist die Nahmachung der als Münze geltenden öffentlichen Creditspapiere zwar versucht, aber nicht vollbracht worden, so soll Jeder, welcher hierzu mitgewirkt hat, wenn der Versuch (§. 8) mit Werkzeugen stattgefunden hat, welche die Vervielfältigung erleichtern, mit schwerem Kerker von fünf bis zehn Jahren, bei besonderer Gefährlichkeit von zehn bis zwanzig Jahren; — ausserdem aber mit schwerem Kerker von einem bis fünf, und bei besonders erschwerenden Umständen von fünf bis zehn Jahren bestraft werden.

§. 111.

b) der Nachmachung der öffentlichen Schuldverschreibungen.
aa) der vollbrachten Nachmachung.

Wenn eine von einer öffentlichen Casse ausgestellte Schuldverschreibung wirklich verfertiget worden und die Verfertigung mit Werkzeugen geschehen ist, welche die Vervielfältigung dieser Papiere erleichtern, so ist der Nachmacher sowohl, als jeder Mitschuldige zu zehn bis zwanzigjährigem; — wenn aber die Nahmachung mit der Feder oder mit anderen Werkzeugen als jenen der erwähnten Art stattgefunden hat, zu fünf- bis zehnjährigem schweren Kerker zu verurtheilen.

§. 112.

bb) der Theilnehmer.

Gleiche Strafen haben den Theilnehmer zu treffen, welcher einverständlich (§. 109) derlei nachgemachte öffentliche Creditspapiere ausgegeben hat.

§. 113.

cc) der versuchten Nachmachung.

Ist die Nachahmung von solchen Creditspapieren zwar versucht, aber nicht vollbracht worden, so ist Jeder, welcher hierzu mitgewirkt hat, wenn der Versuch (§. 8) mit Werkzeugen stattgefunden hat, welche die Vervielfältigung erleichtern, mit schwerem Kerker von fünf bis zehn Jahren; — ausserdem aber mit schwerem Kerker von einem bis fünf Jahren zu bestrafen.

§. 114.

II. Abänderung der öffentlichen Creditspapiere.

Der Verfälschung der öffentlichen Creditspapiere ist auch derjenige schuldig, welcher

a) *dergleichen (§. 106) echte Papiere in eine höhere Summe, als für welche sie ursprünglich ausgestellt gewesen sind; oder*

b) *in solchen Papieren die Nummern oder andere Theile des Inhaltes derselben abändert, oder dazu Hilfe leistet.*

§. 115.

Strafe a) der Haupt- und Mitschuldigen.

Ein solcher Verbrecher soll mit schwerem Kerker von fünf bis zehn Jahren, und ist die Verfälschung zwar versucht, aber nicht vollbracht worden, von einem bis fünf Jahren bestraft werden.

§. 116.

b) na uczestników.

Kto w porozumieniu (§. 109) z fałszerzem, spółwinnym lub innym uczestnikiem sfałszowane publiczne papiery kredytowe wydał, ukarany być winien ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu.

§. 117.

Osobna okoliczność obciążająca.

Przy wymierzeniu kary za podrobienie lub przeistoczenie publicznych zapisów długu, na okaziciela wystawionych, właściwość ta publicznych zapisów długu za okoliczność obciążającą ma być uważaną.

Rozdział dwunasty.

O fałszowaniu monety.

§. 118.

Fałszowanie monety.

Zbrodnię fałszowania monety popełnia ten:

a) kto nie będąc do tego upoważnionym, pieniądze pod stęplem bije, gdziebądź w obiegu ich używanym, chociażby waga i wartość wewnętrzna zupełnie wyrównywała wadze i wartości prawdziwych pieniędzy, albo tę nawet przewyższała;

b) kto pod stęplem, gdziebądź zwyczajnym, albo z kruszcu dobrego bije pieniądze mniejszej wartości, albo z pośledniejszego pieniądze fałszywe, albo inaczej monecie fałszywej nadaje pozór prawdziwej;

c) kto wewnętrzną prawdziwych pieniędzy wartość i wagę, podług których z pod stępla wyszły, jakimbądź sposobem uszczupla, lub onym postać pieniędzy większej wartości nadać usiłuje;

d) kto narzędzi do fałszowania monety dostarcza, lub w jakibądź sposób do sfałszowania przyczynia się.

§. 119.

Kara.

Kara za tę zbrodnię jest ciężkie więzienie od pięciu do lat dziesięciu; jeżeli zaś przytem szczególna zachodzi niebezpieczność, lub znaczna szkoda, od dziesięciu do lat dwudziestu. Tylko wtenczas, gdy sfałszowanie każdego w oczy uderza, lub gdy moneta, samowładnie bita, wagą i wartością swą wewnątrzną prawdziwej monecie wyrównywa, może kara od roku jednego do lat pięciu być wymierzoną.

§. 120.

Uczestnictwo w fałszowaniu monety.

Jako uczestnik fałszowania monety popełnia zbrodnię ten, kto w porozumieniu (§. 109) z fałszerzem lub jego pomocnikiem, albo innym uczestnikiem, pieniądze sfałszowane wydał; albo kto cząstki nabywa, o które, w przypadku §fu 118. *c)*, monety prawdziwe uszczuplone zostały.

§. 121.

Kara.

Takie uczestnictwo ukarane być ma ciężkiem więzieniem od roku jednego do lat pięciu, a gdy znaczną wyrządzono szkodę, aż do lat dziesięciu.

§. 116.

Wer einverständlich (§. 109) mit dem Verfälscher, einem Mitschuldigen oder einem anderen Theilnehmer die fälschlich abgeänderten öffentlichen Creditspapiere ausgegeben hat, ist mit schwerem Kerker von fünf bis zehn Jahren zu bestrafen.

b) der Theilnehmer.

§. 117.

Bei der Strafbemessung wegen Nachmachung oder Abänderung von öffentlichen Schuldverschreibungen, welche auf Ueberbringer lauten, ist diese Beschaffenheit der öffentlichen Schuldverschreibungen als ein Erschwerungsumstand zu betrachten.

Besonderer Erschwerungsumstand.

Zwölftes Hauptstück.

Von der Münzverfälschung.

§. 118.

Das Verbrechen der Münzverfälschung begeht derjenige:

Münzverfälschung.

a) der unbefugt nach einem, wo immer im Umlaufe gangbaren Gepräge Münze schlägt obschon Schrott und Korn der echten Münze gleich, oder noch hältiger wäre;

b) der nach einem, wo immer gangbaren Gepräge entweder aus echtem Metalle geringhältigere, oder aus geringschätzigerem Metalle unechte Münze schlägt, oder sonst falscher Münze das Ansehen echten Geldes gibt;

c) der echte Stücke Geldes auf was immer für eine Art in ihrem inneren Werthe und Gehalte, nach welchem sie gemünzet worden, verringert, oder ihnen die Gestalt von Stücken höheren Werthes zu geben sucht;

d) der Werkzeuge zur falschen Münzung herbeischafft, oder auf was sonst immer für eine Art zur Verfälschung mitwirkt.

§. 119.

Die Strafe dieses Verbrechens ist schwerer Kerker von fünf bis zehn Jahren; wenn aber besondere Gefährlichkeit, oder grosser Schade dazu kommt, von zehn bis zwanzig Jahren. Nur dann, wenn die Verfälschung sich für Jedermann kennbar darstellet, oder, wenn die unbefugt geprägte Münze der echten an Schrott und Korn gleich ist, kann die Strafe zwischen einem und fünf Jahren ausgemessen werden.

Strafe.

§. 120.

Als Theilnehmer an der Münzverfälschung begeht ein Verbrechen, wer verfälschtes Geld im Einverständnisse (§. 109) mit demjenigen, der die Verfälschung begangen, oder begehen geholfen hat, oder mit einem anderen Theilnehmer ausgegeben hat; oder die Theile, um welche die echten Geldstücke in dem Falle des §. 118. c) verringert worden, an sich löset.

Theilnahme an der Münzverfälschung.

§. 121.

Eine solche Theilnahme soll mit schwerem Kerker von einem bis fünf, und bei verursachtem grossen Schaden, bis zehn Jahren bestrafet werden.

Strafe.

Rozdział trzynasty.

O zgwałceniu religii.

§. 122.

Zgwałcenie religii.

Zbrodnię zgwałcenia religii popełnia:

a) kto mową, uczynkami, drukami lub rozszerzanemi pismami Boga bluźni;

b) kto obrządki istniejącej w państwie religii gwałci, lub przez obelżywe postępowanie z sprzętami, służbie Bożej poświęconemi, lub przez inne czyny, mowy, druki lub rozszerzane pisma, publicznie wzgardę religii okazuje;

c) kto chrześcianina do odszczepieństwa od wiary chrześciańskiej skłonić, albo

d) kto niewiarę rozkrzewić, lub błędną jaką naukę, sprzeczną z religią chrześciańską rozsiewać usiłuje.

§. 123.

Kara.

Jeżeli zgwałcenie religii publiczne zgorszenie sprawiło, lub przez to odwiedzenie nastąpiło, albo jeżeli z czynnością takową powszechne niebezpieczeństwo połączone było; wówczas zbrodnia ta ukaraną być ma ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu, przy wielkim stopniu złośliwości lub niebezpieczności zaś, nawet do lat dziesięciu.

§. 124.

Jeżeli żadna z wymienionych w poprzedzającym paragrafie okoliczności nie zachodzi, wówczas zgwałcenie religii ukaranem będzie więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku.

Rozdział czternasty.

O zgwałceniu niewiasty, zhańbieniu i innych ciężkich przypadkach nierządu.

§. 125.

Zgwałcenie niewiasty.

Kto niewiastę, przez niebezpieczne zagrożenie, przez rzeczywiste użycie gwałtu, lub przez podstępne odurzenie zmysłów jej, wprawia w niemożność oparcia się mu, i w takim stanie do bezmałżeńskiego spółkowania cielesnego jej nadużywa, popełnia zbrodnię zgwałcenia niewiasty.

§. 126.

Kara.

Kara za zgwałcenie niewiasty jest ciężkie więzienie od pięciu do lat dziesięciu. Jeżeli gwałt zrządził znaczny uszczerbek na zdrowiu albo nawet i na życiu zgwałconej, wówczas kara ta przedłużoną będzie od lat dziesięciu do dwudziestu. Jeżeliby w skutku zbrodni zgwałcenia śmierć zgwałconej nastąpiła, miejsce mieć będzie ciężkie więzienie na całe życie.

§. 127.

Przedsięwzięte nadużycie niewiasty do bezmałżeńskiego spółkowania cielesnego, w stan bezbronności i bezprzytomności niezależnie od sprawcy wprawionej, albo ukończonych lat czternaście wieku jeszcze nie mającej, będzie także za zgwałcenie niewiasty uważane i podług §fu 126 ukarane.

§. 128.

Zhańbienie.

Kto chłopca lub dziewczyny niżej lat czternastu, albo osoby, znajdującej się w stanie bezbronności lub bezprzytomności, dla dogodzenia chuciom swym, w sposób

Dreizehntes Hauptstück.

Von der Religionsstörung.

§. 122.

Religionsstörung.

Das Verbrechen der Religionsstörung begeht:

a) wer durch Reden, Handlungen, in Druckwerken oder verbreiteten Schriften Gott lästert;

b) wer eine im Staate bestehende Religionsübung stört, oder durch entehrende Misshandlung an den zum Gottesdienste gewidmeten Geräthschaften, oder sonst durch Handlungen, Reden, Druckwerken oder verbreiteten Schriften öffentlich der Religion Verachtung bezeigt;

c) wer einen Christen zum Abfalle vom Christenthume zu verleiten, oder

d) wer Unglauben zu verbreiten, oder eine der christlichen Religion widerstrebende Irrlehre auszustreuen sucht.

§. 123.

Strafe.

Ist durch die Religionsstörung öffentliches Aergerniss gegeben worden, oder eine Verführung erfolgt, oder gemeine Gefahr mit dem Unternehmen verbunden gewesen; so soll dieses Verbrechen mit schwerem Kerker von einem bis auf fünf Jahre, bei grosser Bosheit oder Gefährlichkeit aber auch bis auf zehn Jahre bestraft werden.

§. 124.

Trifft keiner der in dem vorhergehenden Paragraphe erwähnten Umstände ein, so ist die Religionsstörung mit Kerker von sechs Monaten bis auf ein Jahr zu bestrafen.

Vierzehntes Hauptstück.

Von der Nothzucht, Schändung und anderen schweren Unzuchtfällen.

§. 125.

Nothzucht.

Wer eine Frauensperson durch gefährliche Bedrohung, wirklich ausgeübte Gewaltthätigkeit oder durch arglistige Betäubung ihrer Sinne ausser Stand setzt, ihm Widerstand zu thun, und sie in diesem Zustande zu ausserehelichem Beischlafe missbraucht, begeht das Verbrechen der Nothzucht.

§. 126.

Strafe.

Die Strafe der Nothzucht ist schwerer Kerker zwischen fünf und zehn Jahren. Hat die Gewaltthätigkeit einen wichtigen Nachtheil der Beleidigten an ihrer Gesundheit, oder gar am Leben zur Folge gehabt, so soll die Strafe auf eine Dauer zwischen zehn und zwanzig Jahren verlängert werden. Hat das Verbrechen den Tod der Beleidigten verursacht, so tritt lebenslanger schwerer Kerker ein.

§. 127.

Der an einer Frauensperson, die sich ohne Zuthun des Thäters im Zustande der Wehr- oder Bewusstlosigkeit befindet, oder die noch nicht das vierzehnte Lebensjahr zurückgelegt hat, unternommene aussereheliche Beischlaf ist gleichfalls als Nothzucht anzusehen und nach §. 126 zu bestrafen.

§. 128.

Schändung

Wer einen Knaben oder ein Mädchen unter vierzehn Jahren, oder eine im Zustande der Wehr- oder Bewusstlosigkeit befindliche Person zur Befriedigung seiner Lüste auf eine

inny, jak w §fie 127 oznaczony, cieleśnie nadużywa, popełnia, jeżeli czyn ten nie stanowi zbrodni, w §fie 129, lit. *b)* oznaczonej, zbrodnię zhańbienia, i ukarany być ma ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu, przy okolicznościach nader obciążających, aż do lat dziesięciu, a jeżeli zachodzi jedno z następstw w §. 126. wymienionych, aż do lat dwudziestu.

§. 129.

Zbrodnia nierządu. I. przeciwnego naturze.

Jako zbrodnie ukarane będą także następujące rodzaje nierządu:

I. nierząd przeciwny naturze, a to

a) ze zwierzęciem;

b) z osobą jednej płci.

§. 130.

Kara.

Kara jest ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu.

Jeżeli zaś w przypadku lit. *b)* użyto jednego z środków, w §. 125 wspomnionych, wówczas wyrzeczoną będzie kara od pięciu do lat dziesięciu, a jeżeli zachodzi jedna z okoliczności §fu 126, także i kara tamże wyznaczona.

§. 131.

II. Kazirodztwo.

II. Kazirodztwo, popełnione między krewnymi w linii wstępnej i zstępnej, czyliby ich pokrewieństwo pochodziło z łoża prawego lub nieprawego. — Kara jest więzienie od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 132.

III. Uwiedzenie do nierządu.

III. Uwiedzenie do nierządu, przez które kto osobę, do dozoru, lub do wychowania albo do nauki sobie powierzoną, do dopuszczenia się nierządu, lub do niesprzeciwania się temuż nakłania.

IV. Stręczenie do nierządu, pod względem na osobę niewinną.

IV. Stręczenie do nierządu, jeżeli przez to niewinna osoba do nierządu uwiedzioną została, albo jeżeli onegoż winnymi się stają rodzice, opiekunowie, wychowawcy lub nauczyciele, pod względem swych dzieci, pupilów lub innych osób, do wychowania albo do nauki im poruczonych.

§. 133.

Kara.

Kara jest ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu.

Rozdział piętnasty.

O morderstwie i zabójstwie.

§. 134.

Morderstwo.

Kto przeciw człowiekowi, celem zabicia go, taki czyn popełnia, następstwem którego jest śmierć człowieka tego albo innego, staje się winnym zbrodni morderstwa; a to nawet, choćby skutek ten nastąpił był tylko z powodu osobistej własności zamordowanego, albo z powodu przypadkowych tylko okoliczności, lub też z powodu przypadkowo tylko zaszłych przyczyn pośrednich, o ileby te ostatnie przez sam czyn sprowadzone były.

§. 135.

Gatunki morderstwa są:

1. Skrytobójstwo, które się popełnia przez zadanie trucizny lub innym zdradziecko-podstępnym sposobem.

andere als die im §. 127 bezeichnete Weise geschlechtlich missbraucht, begeht, wenn diese Handlung nicht das im §. 129, lit. b) bezeichnete Verbrechen bildet, das Verbrechen der Schändung, und soll mit schwerem Kerker von einem bis zu fünf Jahren, bei sehr erschwerenden Umständen bis zu zehn, und wenn eine der im §. 126 erwähnten Folgen eintritt, bis zu zwanzig Jahren bestraft werden.

§. 129.

Verbrechen der Unzucht. I. wider die Natur.

Als Verbrechen werden auch nachstehende Arten der Unzucht bestraft:

I. Unzucht wider die Natur, das ist

a) *mit Thieren;*

b) *mit Personen desselben Geschlechtes.*

§. 130.

Strafe.

Die Strafe ist schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren.

Wenn sich aber im Falle der lit. b) eines der im §. 125 erwähnten Mittel bedient wurde, so ist die Strafe von fünf bis zu zehn Jahren, und wenn einer der Umstände des §. 126 eintritt, auch die dort bestimmte Strafe zu verhängen.

§. 131.

II. Blutschande.

II. Blutschande, welche zwischen Verwandten in auf- und absteigender Linie, ihre Verwandtschaft mag von ehelicher, oder unehelicher Geburt herrühren, begangen wird. — Die Strafe ist Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre.

§. 132.

III. Verführung zur Unzucht.

III Verführung, wodurch Jemand eine seiner Aufsicht oder Erziehung oder seinem Unterrichte anvertraute Person zur Begehung oder Duldung einer unzüchtigen Handlung verleitet.

IV. Kuppelei in Beziehung auf eine unschuldige Person.

IV. Kuppelei, woferne dadurch eine unschuldige Person verführt wurde, oder wenn sich Eltern, Vormünder, Erzieher oder Lehrer, derselben gegen ihre Kinder, Mündel, oder die ihnen zur Erziehung oder zum Unterrichte anvertrauten Personen schuldig machen.

§. 133.

Strafe.

Die Strafe ist schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren.

Fünfzehntes Hauptstück.

Von dem Morde und Todtschlage.

§. 134.

Mord.

Wer gegen einen Menschen, in der Absicht, ihn zu tödten, auf eine solche Art handelt, dass daraus dessen oder eines anderen Menschen Tod erfolgte, macht sich des Verbrechens des Mordes schuldig; wenn auch dieser Erfolg nur vermöge der persönlichen Beschaffenheit des Verletzten, oder bloss vermöge der zufälligen Umstände, unter welchen die Handlung verübt wurde, oder nur vermöge der zufällig hinzugekommenen Zwischen-Ursachen eingetreten ist, in soferne diese letzteren durch die Handlung selbst veranlasst wurden.

§. 135.

Arten des Mordes.

Arten des Mordes sind:

1. Meuchelmord, welcher durch Gift oder sonst tückischer Weise geschicht.

2. Morderstwo rozbójnicze, które się popełnia przez użycie gwałtu przeciw osobie dla owładnięcia cudzej rzeczy ruchomej.

3. Morderstwo nasadzone, do którego popełnienia kto najętym, lub w inny sposób przez trzecią osobę został nakłonionym.

4. Morderstwo proste, nie należące do żadnego z wyż przytoczonych ciężkich gatunków morderstwa.

Kara za dokonane morderstwo: a) na sprawcę, na nasadzającego i na bezpośrednio spółdziałających.

§. 136.

Za każde morderstwo dokonane ukarani być winni śmiercią tak bezpośredni morderca, jako i ten, któryby go do tego nasadził, lub bezpośrednio do wykonania morderstwa rąk własnych przyłożył, albo czynnym sposobem spólnie ku temu działał.

b) na odleglejszych spólników i uczestników.

§. 137.

Ci, którzy, nieprzyłożywszy bezpośrednio rąk własnych do wykonania morderstwa, ani nienależąc do niego z czynnem spółdziałaniem swem, w innym odleglejszym sposobie, w §. 5. wyrażonym, przyłożyli się do czynu tego zbrodniczego, winni być ukarani za proste morderstwo ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu; a jeżeli popełnili morderstwo na krewnym w linii wstępnej lub zstępnej, na małżonku którego z spółdziałających, podczas gdy im stosunki te wiadome były, albo jeżeli skrytobójstwo, morderstwo rozbójnicze lub morderstwo nasadzone popełnili, od lat dziesięciu do dwudziestu.

Kara za usiłowanie.

§. 138.

Za morderstwo proste przedsięwzięte lecz niedokonane, ukarani być mają tak sprawca, jak bezpośredni spółwinowajcy (§. 136), ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu, odleglejsi zaś spólnicy i uczestnicy (§. 137) od jednego roku do lat pięciu. Jeżeli zaś usiłowanem było morderstwo rozbójnicze, skrytobójstwo, morderstwo nasadzone lub morderstwo na należących, w poprzedzającym paragrafie wyrażonych, wówczas ukarani być winni, sprawca i bezpośredni spółwinowajcy, ciężkiem więzieniem od dziesięciu do lat dwudziestu, a w razie zachodzących okoliczności szczególniej obciążających, nawet i na całe życie; odleglejsi zaś spólnicy i uczestnicy, od pięciu do lat dziesięciu.

Kara za dzieciobójstwo.

§. 139.

Na matkę, która dziecię swe przy porodzie zabija, albo przez umyślne zaniechanie dania mu potrzebnej przy porodzie pomocy, takowe w śmierć wprawia, orzec należy, jeżeli morderstwo nastąpiło na dziecku z łoża prawego, karę ciężkiego więzienia na całe życie. Jeżeli dziecię było z łoża nieprawego, natenczas miejsce ma kara ciężkiego więzienia, a to, w przypadku zabicia onegoż, od dziesięciu do lat dwudziestu, w przypadku śmierci zaś zaszłej li z powodu zaniechanej potrzebnej pomocy, od pięciu do lat dziesięciu.

Zabójstwo.

§. 140.

Jeźli czyn, następstwem którego człowiek życie traci (§. 134), wykonanym będzie wprawdzie nie w zamiarze zabicia go, wszelakoż w innym zamiarze nieprzyjacielskim, natenczas jest zbrodnia zabójstwa.

Kara za rozbójnicze zabójstwo.

§. 141.

Kiedy przy przedsięwzięciu rabunku postąpiono z człowiekiem jakim, tak gwałtownym sposobem, iż z tąd śmierć onegoż wynikła (§. 134), wówczas zabójstwo takie ukaranem być ma śmiercią na wszystkich, którzy się do zabicia przyczynili.

2. Raubmord, welcher in der Absicht, eine fremde bewegliche Sache mit Gewaltthätigkeiten gegen die Person an sich zu bringen, begangen wird.

3. Der bestellte Mord, wozu Jemand gedungen oder auf eine andere Art von einem Dritten bewogen worden ist.

4. Der gemeine Mord, der zu keiner der angeführten schweren Gattungen gehört.

§. 136.

Strafe des vollbrachten Mordes: a) für den Thäter, Besteller und die unmittelbar Mitwirkenden;

Jeder vollbrachte Mord soll sowohl an dem unmittelbaren Mörder, als an demjenigen, der ihn etwa dazu bestellt, oder unmittelbar bei der Vollziehung des Mordes selbst Hand angelegt oder auf eine thätige Weise mitgewirkt hat, mit dem Tode bestraft werden.

§. 137.

b) für die entfernten Mitschuldigen oder Theilnehmer.

Diejenigen, welche, ohne unmittelbar bei der Vollziehung des Mordes selbst Hand anzulegen und auf eine thätige Weise mitzuwirken, auf eine andere, in dem §. 5 enthaltene, entferntere Art zur That beigetragen haben, sollen bei einem gemeinen Morde mit schwerem Kerker von fünf bis zu zehn Jahren; wenn aber die Mordthat an Verwandten der aufsteigenden oder absteigenden Linie, an dem Ehegenossen eines der Mitwirkenden, da ihnen diese Verhältnisse bekannt waren, oder wenn ein Meuchelmord, Raubmord oder bestellter Mord verübt worden, zwischen zehn und zwanzig Jahren bestraft werden.

§. 138.

Strafe des Versuches.

Der unternommene, aber nicht vollbrachte gemeine Mord ist an dem Thäter und den unmittelbaren Mitschuldigen (§. 136) mit schwerem Kerker von fünf bis zehn Jahren, an den entfernten Mitschuldigen und Theilnehmern (§. 137) aber von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen. Ist aber ein Raubmord, Meuchelmord, bestellter Mord oder ein Mord an den in dem vorigen Paragraphe erwähnten Angehörigen versucht worden, so ist die Strafe des schweren Kerkers gegen den Thäter und die unmittelbaren Mitschuldigen zwischen zehn und zwanzig Jahren, und bei besonders erschwerenden Umständen auf lebenslang; gegen die entfernten Mitschuldigen und Theilnehmer aber zwischen fünf und zehn Jahren auszumessen.

§. 139.

Strafe des Kindesmordes.

Gegen eine Mutter, die ihr Kind bei der Geburt tödtet, oder durch absichtliche Unterlassung des bei der Geburt nöthigen Beistandes umkommen lässt, ist, wenn der Mord an einem ehelichen Kinde geschehen, lebenslanger schwerer Kerker zu verhängen. War das Kind unehelich, so hat im Falle der Tödtung zehn- bis zwanzigjährige, wenn aber das Kind durch Unterlassung des nöthigen Beistandes umkam, fünf- bis zehnjährige schwere Kerkerstrafe Statt.

§. 140.

Todtschlag.

Wird die Handlung, wodurch ein Mensch um das Leben kommt (§. 134), zwar nicht in der Absicht, ihn zu tödten, aber doch in anderer feindseliger Absicht ausgeübt, so ist das Verbrechen ein Todtschlag.

§. 141.

Strafe des räuberischen Todtschlages.

Wenn bei der Unternehmung eines Raubes ein Mensch auf eine so gewaltsame Art behandelt worden, dass daraus dessen Tod erfolgt ist (§. 134), soll der Todtschlag an allen denjenigen, welche zur Tödtung mitgewirkt haben, mit dem Tode bestraft werden.

§. 142.

Kara za proste zabójstwo.

W innych przypadkach ulega zabójstwo karze ciężkiego więzienia od pięciu do lat dziesięciu; jeżeli zaś sprawca w bliskiem zostawał z zabitym pokrewieństwie, lub w innych ku niemu szczególnych obowiązkach, od lat dziesięciu do dwudziestu.

§. 143.

Zabójstwo w bijatyce, lub w gwałtownem obejściu się z jedną lub kilkoma osobami.

Jeżeli kto zabitym został w bijatyce, zaszłej między kilkoma ludźmi, albo w gwałtownem obejściu się z jedną lub kilkoma osobami, wówczas każdy, który mu zadał cios śmiertelny, winnym jest zabójstwa. Jeżeli zaś śmierć nastąpiła tylko z przyczyny wszystkich ogółem ciosów lub krzywd wyrządzonych, lub też, jeżeli się nie da oznaczyć, kto zadał cios śmiertelny, wówczas wprawdzie nikt zabójstwa, atoliż wszyscy, którzy się na zabitego targnęli, winnymi się stają zbrodni ciężkiego uszkodzenia cielesnego (§. 152), i skazani być mają na ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu.

Rozdział szesnasty.

O spędzeniu płodu.

§. 144.

Spędzenie płodu własnego żywota.

Kobieta, przedsiębiorąca umyślnie jakąkolwiekbądź czynność, sprawującą spędzenie jej płodu, lub sprowadzającą porodzenie jej w ten sposób, iż dziecię nieżywe na świat przychodzi, staje się winną zbrodni.

§. 145.

Kara.

Jeżeli spędzenie płodu usiłowanem było, lecz uskutecznionem nie zostało, wówczas orzeczoną być ma kara więzienia od sześciu miesięcy do jednego roku; uskutecznione zaś spędzenie ulega karze ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu.

§. 146.

Na takąż samę karę, atoliż z zaostrzeniem, skazanym być winien ojciec dziecka poronionego, jeźli jest spółwinnym tej zbrodni.

§. 147.

Spędzenie płodu cudzego.

Zbrodni tej staje się winnym także i ten, kto w jakimkolwiekbądź zamiarze, wbrew wiedzy i woli matki, spędzenie płodu jej sprawia, lub sprawić usiłuje.

§. 148.

Kara.

Zbrodniarz takowy ulegnie karze ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu; a jeżeli przez tę zbrodnię matka oraz narażoną została na niebezpieczeństwo śmierci, lub uszczerbek w zdrowiu poniosła, od pięciu do lat dziesięciu.

Rozdział siedmnasty.

O porzuceniu dziecka.

§. 149.

O porzuceniu dziecka.

Kto dziecię, będące w takim wieku, w którym nie jest w stanie samo sobie obmyśleć pomocy dla ocalenia życia, tym celem porzuca, aby je na niebezpieczeństwo

§. 142.

Strafe des gemeinen Todtschlages.

In anderen Fällen soll der Todtschlag mit schwerem Kerker von fünf bis zehn Jahren; wenn aber der Thäter mit dem Entleibten in naher Verwandtschaft, oder gegen ihn sonst in besonderer Verpflichtung gestanden wäre, von zehn bis zwanzig Jahren bestraft werden.

§. 143.

Tödtung bei einer Schlägerei oder bei einer gegen eine oder mehrere Personen unternommenen Misshandlung.

Wenn bei einer zwischen mehreren Leuten entstandenen Schlägerei, oder bei einer gegen eine oder mehrere Personen unternommenen Misshandlung Jemand getödtet wurde, so ist Jeder, der ihm eine tödtliche Verletzung zugefügt hat, des Todtschlages schuldig. Ist aber der Tod nur durch alle Verletzungen oder Misshandlungen zusammen verursacht worden, oder lässt sich nicht bestimmen, wer die tödtliche Verletzung zugefügt habe, so ist zwar Keiner des Todtschlages, wohl aber sind Alle, welche an den Getödteten Hand angelegt haben, des Verbrechens der schweren körperlichen Beschädigung (§. 152) schuldig, und zu schwerem Kerker von einem bis zu fünf Jahren zu verurtheilen.

Sechzehntes Hauptstück.

Von Abtreibung der Leibesfrucht.

§. 144.

Abtreibung der eigenen Leibesfrucht.

Eine Frauensperson, welche absichtlich was immer für eine Handlung unternimmt, wodurch die Abtreibung ihrer Leibesfrucht verursacht, oder ihre Entbindung auf solche Art, dass das Kind todt zur Welt kommt, bewirkt wird, macht sich eines Verbrechens schuldig.

§. 145.

Strafe.

Ist die Abtreibung versucht, aber nicht erfolgt, so soll die Strafe auf Kerker zwischen sechs Monaten und einem Jahre ausgemessen; die zu Stande gebrachte Abtreibung mit schwerem Kerker zwischen einem und fünf Jahren bestraft werden.

§. 146.

Zu eben dieser Strafe, jedoch mit Verschärfung, ist der Vater des abgetriebenen Kindes zu verurtheilen, wenn er mit an dem Verbrechen Schuld trägt.

§. 147.

Abtreibung einer fremden Leibesfrucht.

Dieses Verbrechens macht sich auch derjenige schuldig, der aus was immer für einer Absicht, wider Wissen und Willen der Mutter, die Abtreibung ihrer Leibesfrucht bewirkt, oder zu bewirken versucht.

§. 148.

Strafe.

Ein solcher Verbrecher soll mit schwerem Kerker zwischen einem und fünf Jahren: und wenn zugleich der Mutter durch das Verbrechen Gefahr am Leben oder Nachtheil an der Gesundheit zugezogen worden ist, zwischen fünf und zehn Jahren bestraft werden.

Siebenzehntes Hauptstück.

Von Weglegung eines Kindes.

§. 149.

Weglegung eines Kindes.

Wer ein Kind in einem Alter, da es zur Rettung seines Lebens sich selbst Hilfe zu verschaffen unvermögend ist, weglegt, um dasselbe der Gefahr des Todes auszusetzen, oder

śmierci narazić, lub też tym jedynie końcem, aby ocalenie onegoż losowi zostawić, ten popełnia zbrodnię, bez względu na przyczynę, jaka go do tego spowodowała.

§. 150.

Kara.

Jeźli dziecię w miejscu odległem, zwykle przez ludzi nieuczęszczanem, lub pod takiemi okolicznościami zostało podrzucone, iż nie łatwo mogło być spostrzeżonem i ocalonem, wówczas za to kara jest ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu, a jeżeli nastąpiła śmierć dziecięcia, od pięciu do lat dziesięciu.

§. 151.

Jeżeli zaś dziecię na miejscu, zwykle przez ludzi uczęszczanem, i w taki oraz sposób podrzuconem zostało, iż nie bezuzasadnionej przyczyny spodziewać się można było wczesnego onegoż spostrzeżenia i ocalenia, wówczas podrzucenie to ukaranem być ma więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku. Gdyby zaś pomimo tego śmierć dziecięcia nastąpiła, natedy kara więzienia od jednego roku do lat pięciu ma być orzeczoną.

Rozdział ośmnasty.

O zbrodni ciężkiego uszkodzenia cielesnego.

§. 152.

Zbrodnia ciężkiego uszkodzenia cielesnego.

Kto przeciw człowiekowi, wprawdzie nie w zamiarze zabicia go, atoliż w innym zamiarze nieprzyjacielskim, takiego dopuszcza się czynu, następstwem którego jest naruszenie zdrowia, albo niezdolność pełnienia obowiązku przynajmniej przez ciąg dni dwudziestu, rozstrojenie umysłu, albo też ciężkie nadwerężenie, ten staje się winnym zbrodni ciężkiego uszkodzenia cielesnego.

§. 153.

Tej zbrodni staje się winnym także i ten, kto własnych rodziców swych, albo urzędnika publicznego, księdza, świadka lub znawcę rzeczy, podczas, gdy ci zajętymi są pełnieniem obowiązków swych, albo właśnie z powodu pełnienia tego, rozmyślnie na ciele uszkadza, choćby uszkodzenie to nie miało następstw, w §. 152 wymaganych.

§. 154.

Kara.

Kara za zbrodnię, w §§fach 152 i 153 oznaczoną, jest więzienie od miesięcy sześciu do roku jednego, a przy okolicznościach obciążających aż do lat pięciu.

§. 155.

Jeżeli zaś:

a) zrządzono nadwerężenie, lubo samo przez się lekkie, takim instrumentem i sposobem, z którym pospolicie narażenie życia jest połączone, lub też w inny sposób dowiedziono zamiar sprowadzenia jednego z ciężkich następstw, w §fie 152 namienionych, nawet choćby tylko na usiłowaniu poprzestano; — albo

b) z nadwerężenia nastąpiło naruszenie zdrowia lub niezdolność pilnowania obowiązków przynajmniej przez ciąg dni trzydziestu; albo

c) uczynek połączony był z osobliwemi udręczeniami pokrzywdzonego; — albo

auch nur, um seine Rettung dem Zufalle zu überlassen, begeht ein Verbrechen, was immer für eine Ursache ihn dazu bewogen habe.

§. 150.

Strafe.

Wenn das Kind an einem abgelegenen, gewöhnlich unbesuchtem Orte, oder unter solchen Umständen weggelegt worden, dass die baldige Wahrnehmung und Rettung desselben nicht leicht möglich war, so ist die Strafe schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren, und wenn der Tod des Kindes erfolgt ist, von fünf bis zehn Jahren.

§. 151.

Wenn aber das Kind an einem gewöhnlich besuchten Orte, und auf eine Art weggelegt worden, dass die baldige Wahrnehmung und Rettung desselben mit Grund erwartet werden konnte, so ist die Weglegung mit Kerker zwischen sechs Monaten und einem Jahre zu bestrafen. Wäre der Tod des Kindes dennoch erfolgt, so ist die Strafe Kerker von einem bis fünf Jahre.

Achtzehntes Hauptstück.

Von dem Verbrechen der schweren körperlichen Beschädigung.

§. 152.

Verbrechen der schweren körperlichen Beschädigung.

Wer gegen einen Menschen, zwar nicht in der Absicht, ihn zu tödten, aber doch in anderer feindseliger Absicht auf eine solche Art handelt, dass daraus (§. 134) eine Gesundheitsstörung oder Berufsunfähigkeit von mindestens zwanzigtägiger Dauer, eine Geisteszerrüttung oder eine schwere Verletzung desselben erfolgte, macht sich des Verbrechens der schweren körperlichen Beschädigung schuldig.

§. 153.

Dieses Verbrechens macht sich auch derjenige schuldig, der seine leiblichen Eltern; oder wer einen öffentlichen Beamten, einen Geistlichen, einen Zeugen oder Sachverständigen, während sie in der Ausübung ihres Berufes begriffen sind, oder wegen derselben vorsätzlich an ihrem Körper beschädiget, wenn auch die Beschädigung nicht die im §. 152 vorausgesetzte Beschaffenheit hat.

§. 154.

Strafe.

Die Strafe des in den §§. 152 und 153 bestimmten Verbrechens, ist Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre, der aber bei erschwerenden Umständen bis auf fünf Jahre auszudehnen ist.

§. 155.

Wenn jedoch:

a) die obgleich an sich leichte Verletzung mit einem solchen Werkzeuge, und auf solche Art unternommen wird, womit gemeiniglich Lebensgefahr verbunden ist, oder auf andere Art die Absicht, einen der im §. 152 erwähnten schweren Erfolge herbeizuführen, erwiesen wird, mag es auch nur bei dem Versuche geblieben seyn; — oder
b) aus der Verletzung eine Gesundheitsstörung oder Berufsunfähigkeit von mindestens dreissigtägiger Dauer erfolgte; oder
c) die Handlung mit besonderen Qualen für den Verletzten verbunden war; — oder

d) targnięcie się nastąpiło w spiknieniu się z innymi lub sposobem zdradziecko-podstępnym, a ztąd wyniknęło jedno z następstw, w §. 152 wyszczególnionych; albo

e) ciężkie nadwerężenie życiu zagrażało; — wówczas orzeczoną być ma kara ciężkiego i zaostrzonego więzienia (§. 19) od roku jednego do lat pięciu.

§. 156.

Jeżeli zaś zbrodnia przyprawiła uszkodzonego

a) o utratę lub o trwałe osłabienie mowy, wzroku i słuchu, o utratę zdolności płodzenia, o utratę oka, ramienia lub ręki, albo o inne jakie w oczy uderzające kalectwo lub oszpecenie; — albo

b) o ustawiczną słabowitość, o chorobę nie do uleczenia, albo o rozstrojenie umysłu bez prawdopodobieństwa przywrócenia go; — albo

c) o ustawiczną niezdolność pełnienia obowiązków, — na ówczas wymierzona być winna za nią kara ciężkiego więzienia od pięciu do lat dziesięciu.

§. 157.

Jeżeli przy powstałej między kilkoma ludźmi bijatyce, lub w przedsięwziętem przeciw jednej lub więcej osobom pokrzywdzeniu, kto na ciele swem ciężko uszkodzonym został (§. 152), wówczas każdy, który mu zrządził uszkodzenie takowe, wedle powyższych §§fów 154—156 ma być ukarany.

Jeżeli zaś ciężkie uszkodzenie cielesne wyniknęło li tylko z ogółu działania nadwerężeń lub pokrzywdzeń, od więcej osób pochodzących, albo jeżeli dowieść nie można, kto ciężkie zadał razy, wówczas wszyscy, którzy się na pokrzywdzonego targnęli, także zbrodni ciężkiego uszkodzenia cielesnego za winnych mają być poczytani i więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku ukarani.

Rozdział dziewiętnasty.

O pojedynku.

§. 158.

Pojedynek.

Kto kogo z jakiejkolwiekbądź przyczyny do walki na broń zabójczą wyzywa, i kto na takowe wyzwanie do walki staje, ten popełnia zbrodnię pojedynku.

§. 159.

Kara.

Zbrodnia takowa, jeżeli żadne z niej nie wynikło zranienie, ukaraną być ma więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 160.

Jeżeli w pojedynku nastąpiło zranienie, wówczas orzeczoną być powinna kara więzienia od jednego roku do lat pięciu. Jeżeli zaś w następstwie pojedynku jest jeden ze skutków, w §fie 156. oznaczonych, wówczas takowy ukarany być winien ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu.

§. 161.

Jeżeli z pojedynku wynikła śmierć jednego z pojedynkujących się, natenczas zabójca ukaranym być ma ciężkiem więzieniem od dziesięciu do lat dwudziestu.

d) der Angriff in verabredeter Verbindung mit Anderen, oder tückischer Weise geschehen, und daraus eine der im §. 152 erwähnten Folgen entstanden ist; oder

e) die schwere Verletzung lebensgefährlich wurde; — so ist auf schweren und verschärften Kerker (§. 19) zwischen einem und fünf Jahren zu erkennen.

§. 156.

Hat aber das Verbrechen

a) für den Beschädigten den Verlust oder eine bleibende Schwächung der Sprache, des Gesichtes oder Gehöres, den Verlust der Zeugungsfähigkeit, eines Auges, Armes, oder einer Hand, oder eine andere auffallende Verstümmlung oder Verunstaltung; — oder

b) immerwährendes Siechthum, eine unheilbare Krankheit oder eine Geisteszerrüttung ohne Wahrscheinlichkeit der Wiederherstellung; — oder

c) eine immerwährende Berufsunfähigkeit des Verletzten nach sich gezogen, so ist die Strafe des schweren Kerkers zwischen fünf und zehn Jahren auszumessen.

§. 157.

Wenn bei einer zwischen mehreren Leuten entstandenen Schlägerei, oder bei einer gegen eine oder mehrere Personen unternommenen Misshandlung Jemand an seinem Körper schwer beschädiget wurde (§. 152), so ist Jeder, welcher ihm eine solche Beschädigung zugefügt hat, nach Massgabe der vorstehenden §§. 154—156 zu behandeln.

Ist aber die schwere körperliche Beschädigung nur durch das Zusammenwirken der Verletzungen oder Misshandlungen von Mehreren erfolgt, oder lässt sich nicht erweisen, wer eine schwere Verletzung zugefügt habe, so sollen Alle, welche an den Misshandelten Hand angelegt haben, ebenfalls des Verbrechens der schweren körperlichen Beschädigung schuldig erkannt, und mit Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre bestraft werden.

Neunzehntes Hauptstück.

Von dem Zweikampfe.

§. 158.

Zweikampf.

Wer Jemanden aus was immer für einer Ursache zum Streite mit tödtlichen Waffen herausfordert, und wer auf eine solche Herausforderung sich zum Streite stellt, begeht das Verbrechen des Zweikampfes.

§. 159.

Strafe.

Dieses Verbrechen soll, wenn keine Verwundung stattgefunden hat, mit Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre gestraft werden.

§. 160.

Ist im Zweikampfe eine Verwundung geschehen, so ist die Strafe Kerker von einem bis zu fünf Jahren. Wenn jedoch der Zweikampf eine der im §. 156 bezeichneten Folgen nach sich gezogen hat, so ist derselbe mit schwerem Kerker von fünf bis zu zehn Jahren zu bestrafen.

§. 161.

Ist aus dem Zweikampfe der Tod eines der Streitenden erfolgt, so soll der Todtschläger mit zehn- bis zwanzigjährigem schweren Kerker gestraft werden.

§. 162.

W każdym razie wyzywający na dłuższy czas skazanym być winien, niżeliby był skazanym, gdyby sam był wyzwanym.

§. 163.

Kara na uczestników

Kto do wyzwania albo do rzeczywistego wystąpienia jednej lub drugiej strony na plac bitwy pobudzał, lub w inny sposób rozmyślnie przyczyniał się, albo temu, który starał się odwrócić wyzwanie, wzgardą zagrażał lub ją okazywał, ten ukaranym być winien więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku; a jeżeliby jego wpływ szczególniej ważnym był, i zranienie albo nawet i śmierć nastąpiła, od jednego roku do lat pięciu.

§. 164.

Ci, którzy się za pomocników czyli tak zwanych sekundantów na stronę jednego z pojedynkujących się do boju stawili, ukarani będą więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku, a w miarę wielkości ich wpływu i nastąpionego złego, nawet aż do lat pięciu.

§. 165.

Bezkarność uczynku.

Karygodność zbrodni pojedynku uchyła się:

a) od wyzywającego, jeżeli ten nie stawił się do boju;

b) od tego, równie jak od wyzwanego, jeżeli wprawdzie do boju wystąpili, lecz od pojedynku przed rozpoczęciem onegoż dobrowolnie odstąpili;

c) od wszystkich innych spółwinowajców, jeżeli z czynną gorliwością sprowadzić usiłowali dobrowolne odstąpienie od pojedynku, i tenże w samej rzeczy do skutku nie przyszedł.

Rozdział dwudziesty.

O podpaleniu.

§. 166.

Podpalenie.

Zbrodni podpalenia dopuszcza się ten, kto przedsiębierze czyn, z którego podług jego zamiaru, w cudzej własności pożar powstać ma, chociaż ogień nie wybuchnął, lub żadnej szkody nie zrządził.

§. 167.

Kara.

Kara według następującej różnicy ma być wymierzoną:

a) Gdy ogień wybuchnął, i przez to człowiek życia pozbawionym został, co podpalacz przewidzieć mógł; albo gdy pożar zdziałanym został przez własne na spustoszenia wymierzone skupienie się; na każdy z tych przypadków stanowi się kara śmierci:

b) jeżeli sprawca częściej niż raz jeden, czy to w tych samych, czy w różnych przedmiotach, ogień podkładał, a pożar istotnie, choćby tylko raz jeden, wybuchnął; albo

c) gdy ogień wybuchnął, i dla uszkodzonego znaczna wynikła szkoda; równie też

d) gdy sprawca częściej niż raz jeden, atoliż każdego razu bezskutecznie podpalić usiłował; w tych wszystkich przypadkach ukaranym być winien ciężkiem więzieniem na całe życie;

§. 162.

In jedem Falle ist der Herausforderer auf längere Zeit zu verurtheilen, als er verurtheilt worden seyn würde, wenn er der Herausgeforderte gewesen wäre.

§. 163.

Strafe der Theilnehmer.

Wer zur Herausforderung oder zur wirklichen Stellung des einen oder anderen Theiles auf dem Kampfplatze aufgereizt, oder in anderer Art absichtlich beigetragen, oder demjenigen, der die Herausforderung abzuwenden suchte, Verachtung gedroht oder bezeigt hat, ist mit Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre; wenn aber sein Einfluss besonders wichtig gewesen, und eine Verwundung oder gar der Tod erfolgt ist, von einem bis zu fünf Jahren zu bestrafen.

§. 164.

Diejenigen, die sich als Beistände oder sogenannte Secundanten für einen der Streitenden zum Kampfe gestellt haben, sollen mit Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre, und nach der Grösse ihres Einflusses und des erfolgten Uebels auch bis auf fünf Jahre bestraft werden.

§. 165.

Strafloswerden des Zweikampfes.

Die Strafbarkeit wegen dieses Verbrechens hat zu entfallen:

a) *für den Herausforderer, wenn er sich nicht zum Streite stellt;*

b) *für diesen sowohl, als für den Herausgeforderten, wenn sie sich zwar zum Streite gestellt haben, aber von dem Kampfe vor dessen Beginne freiwillig abgestanden sind;*

c) *für alle übrigen Mitschuldigen, wenn sie sich für das freiwillige Abstehen von dem Kampfe mit thätigem Eifer bestrebt haben, und derselbe wirklich unterblieben ist.*

Zwanzigstes Hauptstück.

Von der Brandlegung.

§. 166.

Brandlegung.

Das Verbrechen der Brandlegung begeht derjenige, der eine Handlung unternimmt, aus welcher nach seinem Anschlage an fremdem Eigenthume eine Feuersbrunst entstehen soll, wenn gleich das Feuer nicht ausgebrochen ist oder keinen Schaden verursacht hat.

§. 167.

Strafe.

Die Strafe ist nach folgendem Unterschiede auszumessen:

a) *Wenn das Feuer ausgebrochen und dadurch ein Mensch, da es von dem Brandleger vorhergesehen werden konnte, getödtet wird; oder wenn der Brand durch besondere auf Verheerungen gerichtete Zusammenrottung bewirkt worden, ist die Strafe der Tod;*

b) *wenn der Thäter mehr als Einmal, sei es an dem nämlichen oder an verschiedenen Gegenständen, Brand gelegt, und das Feuer auch nur Einmal wirklich ausgebrochen ist; oder*

c) *wenn das Feuer ausgebrochen, und ein für den Verunglückten erheblicher Schade entstanden ist, wie auch;*

d) *wenn der Thäter die Brandlegung mehr als Einmal, jedoch jedesmal ohne Erfolg unternommen hat, soll er lebenslang mit schwerem Kerker bestraft werden;*

e) gdy ogień wybychnął, jednak z żadną z wymienionych dotąd okoliczności nie był połączonym, orzeczoną będzie kara ciężkiego więzienia od dziesięciu do lat dwudziestu;

f) jeżeli wprawdzie ogień nie wybuchnął, jednakże w nocy lub w takiem miejscu był podłożony, iż gdyby był wybuchnął, łatwo byłby się mógł szerzeć, albo pod takiemi okolicznościami, iż przytem życie ludzkie na oczywiste niebezpieczeństwo wystawionem było, wówczas sprawca skazanym być winien na ciężkie więzienie od pięciu do lat dziesięciu.

g) jeżeli zbrodnia w dzień i bez wszelkiej osobliwszej niebezpieczności przedsięwziętą była, i podłożony ogień, bez wybuchnienia zgasł, albo pomimo wybuchnienia, bez szkody ugaszonym został, wówczas sprawca ulega karze ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu.

§. 168.

Bezkarność w podłożeniu ognia dla czynnego żalu.

Gdy w przypadku podłożonego ognia sprawca sam z żalu i w dobrej jeszcze porze takiego przyłożył starania, iż wszelkiej szkodzie zapobieżono, natedy wolnym zostaje od wszelkiej kary.

§. 169.

O karygodności tego, który własność swą podpala.

Kto przez podpalenie swojej własności, przedsięwzięte z jakiegobądź złego zamiaru, cudzą także własność na niebezpieczeństwo ognia wystawia, ten staje się równie winnym podpalenia i ulega karom podług wymiaru, w §fie 167. oznaczonego.

§. 170.

Kto własność swoję podpala, a przytem cudza własność nie jest narażoną na niebezpieczeństwo ognia, ten wprawdzie już nie podpalenia, ale oszustwa staje się winnym, jeżeli przez to chciał prawa trzeciej osoby nadwerężyć lub kogo w podejrzenie wprawić.

Rozdział dwudziesty pierwszy.

O kradzieży i przeniewierzeniu się

§. 171.

Kradzież.

Kto dla własnej korzyści swej, cudzą rzecz ruchomą, z posiadania drugiego, bez zezwolenia jego zabiera, ten kradzież popełnia.

§. 172.

Okoliczności, dla których kradzież staje się zbrodnią:

Kradzież staje się zbrodnią, albo z ilości, albo z istoty czynu, albo z własności rzeczy skradzionej, albo z charakteru sprawcy.

§. 173.

a) ilość wyższa;

Z ilości staje się kradzież zbrodnią, jeżeli ilość lub wartość tego, co skradzionem zostało, więcej niż dwadzieścia pięć złotych reńskich wynosi. Przytem nie stanowi różnicy okoliczność ta, czy ilość lub wartość na raz jeden, lub więcej jednoczesnemi lub powtarzanemi razami, czy jednemu lub więcej właścicielom została skradzioną, i czy kradzież na jednym lub na różnych przedmiotach jest dokonaną. Wartość zaś nie podług korzyści złodzieja winna być obliczoną, lecz podług szkody, okradzionemu wyrządzonej.

e) wenn das Feuer ausgebrochen, jedoch mit keinem der bisher angeführten Umstände begleitet ist, soll auf schweren Kerker von zehn bis zwanzig Jahren erkannt werden;

f) wenn das Feuer zwar nicht ausgebrochen, aber zur Nachtzeit, oder an einem solchen Orte, wo es bei dem Ausbrechen sich leicht hätte verbreiten können, oder unter solchen Umständen, wobei zugleich menschliches Leben augenscheinlicher Gefahr ausgesetzt war, angelegt worden, soll der Thäter mit schwerem Kerker von fünf bis zehn Jahren bestraft werden;

g) ist die That bei Tag und ohne besondere Gefährlichkeit unternommen worden, und das gelegte Feuer, ohne auszubrechen, erloschen, oder wenn ausgebrochen, ohne Schaden gelöscht worden, so hat der Thäter schwere Kerkerstrafe zwischen einem und fünf Jahren verwirkt.

§. 168.

Straflosigkeit eines gelegten Brandes wegen thätiger Reue.

Wenn bei einem gelegten Brande der Thäter selbst aus Reue und noch zur rechten Zeit sich so verwendet hat, dass aller Schade verhütet worden ist, so soll er mit aller Strafe verschont werden.

§. 169.

Von der Strafbarkeit desjenigen, der seine eigene Sache in Brand steckt.

Wer durch die, aus was immer für einer bösen Absicht unternommene Ansteckung seines Eigenthumes, auch fremdes Eigenthum der Feuersgefahr aussetzt, wird ebenfalls der Brandlegung schuldig und nach der in dem §. 167 bestimmten Ausmessung zu bestrafen seyn.

§. 170.

Wer sein Eigenthum in Brand steckt, ohne dass dabei fremdes Eigenthum Gefahr läuft, von dem Feuer ergriffen zu werden, ist zwar nicht der Brandlegung, wohl aber des Betruges schuldig, in sofern er dadurch Rechte eines Dritten zu verkürzen oder Jemanden Verdacht zuzuziehen sucht.

Ein und zwanzigstes Hauptstück.

Von dem Diebstahle und der Veruntreuung.

§. 171.

Diebstahl.

Wer um seines Vortheiles willen eine fremde bewegliche Sache aus eines Anderen Besitz, ohne dessen Einwilligung entzieht, begeht einen Diebstahl.

§. 172.

Umstände, wodurch der Diebstahl zum Verbrechen wird:

Der Diebstahl wird zu einem Verbrechen, entweder aus dem Betrage, oder aus der Beschaffenheit der That, oder aus der Eigenschaft der entzogenen Sache, oder aus der Eigenschaft des Thäters.

§. 173.

a) der höhere Betrag;

Der Betrag macht den Diebstahl zum Verbrechen, wenn derselbe oder der Werth desjenigen, was gestohlen worden, mehr als fünfundzwanzig Gulden ausmacht. Dabei macht es keinen Unterschied, ob dieser Betrag oder Werth aus einem oder mehreren, gleichzeitigen oder wiederholten, Angriffen hervorgehe, ob er einem oder mehreren Eigenthümern entwendet, ob der Diebstahl an einem oder an verschiedenen Gegenständen vollbracht worden ist. Der Werth aber ist nicht nach dem Vortheile des Diebes, sondern nach dem Schaden des Bestohlenen zu berechnen.

§. 174.

b) niebezpieczniejsza istota czynu;

Z istoty czynu kradzież staje się zbrodnią:

I. Bez wszelkiego względu na ilość, gdy złodziej w broń lub inne narzędzia, osobistemu bezpieczeństwu zagrażające, był opatrzony; — albo gdy w razie przydybania go na kradzieży, rzeczywistego użył gwałtu lub niebezpiecznej pogróżki przeciw osobie jakiej, by się utrzymał w posiadaniu rzeczy skradzionej.

II. Gdy kradzież więcej niż pięć złotych reńskich wynosi, a zarazem popełnioną została:

a) w czasie pożaru, powodzi, lub w czasie innego ucisku, czy powszechnego, czy w szczególności, osoby okradzionej dotykającego.

b) w towarzystwie jednego lub więcej spólników kradzieży;

c) w miejscu, ku czci Bożej poświęconem;

d) w rzeczach, pod zamknięciem zostających;

e) w drzewie, zabranem albo z ogrodzonych lasów, albo ze znacznem uszkodzeniem lasu;

f) w rybach, zabranych ze stawów;

g) w zwierzynie, zabranej albo z ogrodzonych lasów, albo z szczególniejszą śmiałością, lub też przez sprawcę, z kradzieży tej niejako zwyczajną profesyę prowadzącego.

§. 175.

c) własność skradzionej rzeczy;

Z własności skradzionej rzeczy, kradzież staje się zbrodnią:

I. Bez względu na ilość, — gdy kradzież popełnioną była

a) w rzeczy bezpośrednio służbie Bożej poświęconej, z zelżeniem obrządku religijnego, lub

b) w przedmiotach, wymienionych w §§tach 85 lit. *c)* i 89.

II. Jeżeli wynosi więcej niż pięć złotych reńskich i gdy

a) w płodach na polu, lub w owocach, wiszących na drzewach, a w krajach, w których hodowanie jedwabników stanowi gałęź przemysłu i gospodarstwa, także w liściu, z drzew morwowych zabranem, do żywienia jedwabników służącem;

b) w bydle na paszy lub z wygonu;

c) w sprzętach rolniczych na polu;

d) w minerałach, narzędziach lub sprzętach wewnątrz kopalni, przy powierzchniowem górnictwie, na haldach (górkach gruzów kopalnianych) lub we warsztatach przyrządzających, popełnioną została.

§. 176.

d) charakter sprawcy.

Z charakteru sprawcy kradzież staje się zbrodnią:

I. Bez żadnego względu na ilość, jeżeli sprawca kradzież w zwyczaj u siebie wprowadził.

II. Ze względem na ilość, wyższą nad pięć złotych reńskich:

a) gdy sprawca już dwa razy za zbrodnię lub przestępstwo kradzieży był karanym;

b) gdy kradzież przez służących na ich służbodawcach lub innych domownikach;

c) przez czeladź rzemieślniczą, przez chłopców terminujących lub przez najemników, na ich majstrze lub na tych, którym się do roboty najęli, jest popełnioną.

§. 174.

b) die gefährlichere Beschaffenheit der That;

Aus der Beschaffenheit der That ist ein Diebstahl ein Verbrechen:

I. Ohne alle Rücksicht auf den Betrag, wenn der Dieb mit Gewehr oder anderen der persönlichen Sicherheit gefährlichen Werkzeugen versehen gewesen; — oder wenn er bei seiner Betretung auf dem Diebstahle wirkliche Gewalt oder gefährliche Drohung gegen eine Person angewendet hat, um sich im Besitze der gestohlenen Sache zu erhalten.

II. Wenn der Diebstahl mehr als fünf Gulden beträgt, und zugleich

a) *während einer Feuersbrunst, Wassernoth, oder eines anderen gemeinen oder dem Bestohlenen insonderheit zugestossenen Bedrängnisses;*

b) *in Gesellschaft eines oder mehrerer Diebsgenossen;*

c) *an einem zum Gottesdienste geweihten Orte;*

d) *an versperrten Sachen;*

e) *an Holz, entweder in eingefriedeten Waldungen, oder mit beträchtlicher Beschädigung der Waldung;*

f) *an Fischen in Teichen;*

g) *an Wild, entweder in eingefriedeten Waldungen, oder mit besonderer Kühnheit, oder von einem gleichsam ein ordentliches Gewerbe damit treibenden Thäter verübt worden ist.*

§. 175.

c) die Eigenschaft der gestohlenen Sache;

Aus der Eigenschaft der gestohlenen Sache wird der Diebstahl zum Verbrechen:

I. Ohne Rücksicht auf den Betrag, wenn solcher

a) *an einer unmittelbar zum Gottesdienste gewidmeten Sache mit einer den Religionsdienst beleidigenden Verunehrung, oder*

b) *an den in den §§. 85,* lit. c) *und 89 genannten Gegenständen begangen wird.*

II. Wenn er mehr als fünf Gulden beträgt, und

a) *an Früchten auf dem Felde oder von Bäumen, und in den Ländern, in welchen die Zucht der Seidenwürmer einen Zweig der Industrie und der Landwirthschaft bildet, auch am Laub der Maulbeerbäume, welches zur Fütterung der Seidenwürmer dienet;*

b) *am Viehe auf der Weide oder vom Triebe;*

c) *an Ackergeräthschaften auf dem Felde;*

d) *an Mineralien, Werkzeugen oder Geräthschaften im Innern der Bergwerke, auf Tagbauen, auf Halden oder in Aufbereitungswerkstätten verübt worden ist.*

§. 176.

d) die Eigenschaft des Thäters.

Aus der Eigenschaft des Thäters ist der Diebstahl ein Verbrechen:

I. Ohne alle Rücksicht auf den Betrag, wenn der Thäter sich das Stehlen zur Gewohnheit gemacht hat.

II. Mit Rücksicht auf einen Betrag von mehr als fünf Gulden:

a) *wenn der Thäter schon zweimal, sei es des Verbrechens oder der Uebertretung, des Diebstahles wegen gestraft worden;*

b) *der Diebstahl von Dienstleuten an ihren Dienstgebern oder anderen Hausgenossen;*

c) *von Gewerbsleuten, Lehrjungen oder Taglöhnern an ihrem Meister oder denjenigen, welche die Arbeit bedungen haben, verübt wird.*

§. 177.

Jeżeli kradzież, jedynie z charakteru sprawcy według §fu 176 onemuż za zbrodnię ma być poczytaną, wtenczas ani uczestnictwo ani spólnictwo tej kradzieży za zbrodnię nie ma być uważanem.

§. 178.

Kara za zbrodnię kradzieży.

Jeżeli kradzież, oprócz tego, co w §§. 173—176 do zbrodni jest wymaganem, niczem więcej nie jest obciążoną, wówczas takowa ukaraną będzie ciężkiem więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku; przy obciążających zaś okolicznościach, od jednego roku do lat pięciu.

§. 179.

Jeżeli summa tego, co skradziono, przenosi złotych reńskich trzysta; — albo, jeżeli kradzież z osobliwszą śmiałością, gwałtem lub wielkim podstępem była wykonaną; — albo, jeżeli złodziej, zastany na kradzieży, przeciw osobie jakiej gwałtu lub pogróżek użył niebezpiecznych, celem utrzymania się w posiadaniu rzeczy skradzionej; — albo. jeżeli sprawca kradzież w zwyczaj u siebie wprowadził; we wszystkich tych przypadkach, orzeczoną będzie kara ciężkiego więzienia, od pięciu do lat dziesięciu.

§. 180.

Okoliczność ta, że kradzież nocną porą popełnioną została, sama przez się, jeżeli niezachodzi oraz która z okoliczności, w §§. 173—176 wymienionych, nie stanowi jeszcze zbrodni; atoliż kradzież taka albo przez przedłużenie trwania kary, albo przez jej zaostrzenie surowiej ukaraną być winna, aniżeli, gdyby w dzień, przy podobnych zresztą okolicznościach, popełnioną była.

§. 181.

Przeniewierzenie staje się zbrodnią: a) z istoty czynu;

Przeniewierzenie staje się zbrodnią, gdy kto na mocy publicznego (rządowego lub gminnego) urzędu swego, albo na mocy szczególnego od zwierzchności lub gminy zlecenia, powierzoną sobie rzecz, wartości większej nad złotych reńskich pięć, zatrzymuje lub sobie przywłaszcza.

§. 182.

Kara.

Przeniewierzenie takie ukaranem być ma ciężkiem więzieniem od roku jednego do lat pięciu; a jeżeli wartość przeniewierzonej rzeczy przenosi złotych reńskich sto, od lat pięciu do dziesięciu, a nawet i do dwudziestu.

§. 183.

b) z większej ilości.

Zbrodni przeniewierzenia ten także staje się winnym, kto oprócz przypadku, w §. 181. wyrażonego, powierzoną sobie rzecz, wartości większej nad złotych reńskich pięćdziesiąt, zatrzymuje lub sobie przywłaszcza.

Rzeczy przez wierzyciela w zastaw wzięte, tudzież do zachowania u dłużnika pozostawione, uważane będą także za rzecz, temuż ostatniemu powierzoną.

§. 184.

Kara.

Za takie przeniewierzenie jest kara więzienia od sześciu miesięcy do jednego roku; jeżeli zaś wartość przeniewierzonej rzeczy przenosi złotych reńskich trzysta, kara ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu; a przy okolicznościach, szczególniej obciążających od lat pięciu do dziesięciu.

§. 185.

Uczestnictwo kradzieży lub przeniewierzenia.

Uczestnictwa kradzieży lub przeniewierzenia ten staje się winnym, kto skradzioną lub przeniewierzoną rzecz ukrywa, nabywa lub zbywa.

§. 177.

Wenn der Diebstahl nach §. 176 lediglich aus der Eigenschaft des Thäters diesem als Verbrechen zuzurechnen ist, so ist weder die Theilnahme, noch die Mitschuld an demselben als Verbrechen zu behandeln.

§. 178.

Strafe des Verbrechens des Diebstahles.

Ist der Diebstahl ausser dem, was in den §§. 173—176 zum Verbrechen erfordert wird, nicht weiter beschwert, so soll er mit schwerem Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre; bei erschwerenden Umständen aber, zwischen einem und fünf Jahren bestraft werden.

§. 179.

Beläuft sich aber die Summe des Gestohlenen über dreihundert Gulden; — oder ist der Diebstahl mit besonderer Verwegenheit, Gewalt oder Arglist verübt worden; — oder hat der Dieb bei seiner Betretung auf dem Diebstahle gegen eine Person wirkliche Gewalt oder gefährliche Drohung angewendet, um sich in dem Besitze der gestohlenen Sache zu erhalten; — oder hat sich der Thäter das Stehlen zur Gewohnheit gemacht, so soll auf fünf- bis zehnjährigen schweren Kerker erkannt werden.

§. 180.

Der Umstand, dass ein Diebstahl zur Nachtzeit verübt wurde, macht denselben zwar für sich allein, wenn nicht zugleich einer der in den §§. 173—176 angeführten Umstände hinzutritt, noch zu keinem Verbrechen, jedoch soll ein solcher Diebstahl entweder in der Ausmessung der Dauer oder in der Verschärfung der Strafe strenger bestraft werden, als wenn er unter übrigens gleichen Umständen bei Tag geschehen wäre.

§. 181.

Die Veruntreuung wird zu einem Verbrechen: a) aus der Beschaffenheit der That;

Als ein Verbrechen ist diejenige Veruntreuung zu behandeln, wenn Jemand ein, vermöge seines öffentlichen (Staats- oder Gemeinde-) Amtes oder besonderen obrigkeitlichen oder Gemeindeauftrages ihm anvertrautes Gut im Betrage von mehr als fünf Gulden vorenthält, oder sich zueignet.

§. 182.

Strafe.

Eine solche Veruntreuung soll mit schwerem Kerker von einem bis zu fünf Jahren; wenn sie aber hundert Gulden übersteigt, von fünf bis zehn, und zwanzig Jahren bestraft werden.

§. 183.

b) durch den höheren Betrag.

Des Verbrechens der Veruntreuung macht sich auch derjenige schuldig, welcher ausser dem im §. 181 enthaltenen Falle ein ihm anvertrautes Gut in einem Betrage von mehr als fünfzig Gulden vorenthält oder sich zueignet.

Die vom Gläubiger gepfändeten und in Verwahrung des Schuldners belassenen Sachen sind auch als ein dem Letzteren anvertrautes Gut zu betrachten.

§. 184.

Strafe.

Eine solche Veruntreuung ist mit Kerker von sechs Monaten bis auf ein Jahr; wenn aber der Betrag dreihundert Gulden übersteigt, mit schwerem Kerker von einem bis auf fünf Jahre; und bei besonders erschwerenden Umständen zwischen fünf und zehn Jahren zu bestrafen.

§. 185.

Theilnehmung am Diebstahle oder an Veruntreuung.

Der Theilnehmung am Diebstahle oder an einer Veruntreuung macht sich derjenige schuldig, der eine gestohlene oder veruntreute Sache verhehlt, an sich bringt oder verhandelt.

§. 186.

Kara.

Jeżeli:

a) z ilości lub wartości rzeczy lub z zachodzących poprzedzających okoliczności uczestnikowi wiadomo jest, iż kradzież lub przeniewierzenie popełniono w sposób, zbrodnię stanowiący, o ileby kradzież lub przeniewierzenie nie ściągało się li tylko do osobistej własności sprawcy; albo

b) ilość lub wartość wszystkich, kilką razami ukrytych, nabytych lub zbytych rzeczy, z kradzieży pochodzących, razem złotych reńskich dwadzieścia pięć, z przeniewierzenia zaś pochodzących, razem złotych reńskich pięćdziesiąt przenosi; wówczas karanem być winno uczestnictwo więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku, a podług wielkości summy, podstępu i poparcia szkody zrządzonej, aż do lat pięciu.

§. 187.

Bezkarność kradzieży i przeniewierzenia dla czynnego żalu.

Każda kradzież i każde przeniewierzenie przestaje być karygodnem, jeżeli sprawca z czynnego żalu swego, chociażby na naleganie poszkodowanego, wprzód nim sąd lub inna zwierzchność dowie się o winie jego, sam, a nie kto inny za niego, wynagrodzi całą szkodę, z czynu jego wynikłą.

Toż samo stosuje się także i do uczestnictwa; jednakowoż tu dostatecznem jest do uwolnienia od kary, gdy uczestnik kradzieży lub przeniewierzenia, wprzód nim zwierzchność o tem wiadomości nabyła, wynagrodził całkowitą z uczestnictwa jego wynikającą szkodę, o ile udział jego w tej mierze oznaczonym być może.

§. 188.

Jeżeliby więc poszkodowany doniósł zwierzchności o popełnionej na nim kradzieży, niemogąc atoliż wskazać sprawcy, choćby nawet z odległych tylko poszlak, sprawca zaś wprzód, nim się zwierzchność o tem dowiedziała, że on jest sprawcą, szkodę wynagrodził, w przypadku tym sprawca zupełnie wolnym jest od kary; przeciwnie przepis poprzedniego paragrafu nie ma zastosowania:

a) gdy złodziej, wprzód nim rzecz skradzioną ubezpieczył, przez okradzionego w ucieczce dogoniony, na żądanie onegoż rzecz zwraca lub ją w czasie ścigania, porzuca; albo

b) gdy sprawca, zobowiązawszy się w oznaczonem przeciągu czasu wynagrodzić poszkodowanego, układu względem zobowiązania tego niedotrzymuje, a tak następnie przez poszkodowanego oskarżonym zostaje; albo

c) gdy pod okolicznościami temi przy zawarciu układu część tylko rzeczy skradzionej zwróconą została; albo

d) gdy sprawca część rzeczy skradzionej przed wykryciem urzędowem zwraca, co do reszty zaś ułożyć się chce, lecz poszkodowany układu nieprzyjmuje, i zaaresztowania sprawcy żąda.

§. 189.

Kradzieże i przeniewierzenia, za przestępstwa uważać się mające.

O ile nareszcie z niewyszczególnionemi tu kradzieżami lub przeniewierzeniami i uczestnictwami tychże, tudzież w ogólności z kradzieżami i przeniewierzeniami między małżonkami, rodzicami, dziećmi i rodzeństwem zachodzącemi, dopóki ci węzłem spólnego gospodarstwa połączeni zostają, postępować się winno, jak z przestępstwami; o tem stanowią przepisy, zawarte w drugiej części niniejszej ustawy (§. 463).

§. 186.

Strafe.

Ist dem Theilnehmer:

a) aus dem Betrage oder Werthe der Sache, oder aus dem Vorgange bekannt, dass der Diebstahl oder die Veruntreuung auf eine Art, die sie zum Verbrechen eignet, in soferne dieselbe nicht bloss in der persönlichen Eigenschaft des Thäters liegt, begangen worden sei; oder

b) übersteigen die zu mehreren Malen verhehlten, an sich gebrachten oder verhandelten Sachen zusammen bei dem Diebstahle den Betrag oder Werth von fünf und zwanzig, bei der Veruntreuung aber von fünfzig Gulden, so ist die Theilnehmung mit Kerker von sechs Monaten bis auf ein Jahr, nach der Grösse des Betrages, der Hinterlist und des beförderten Schadens auch bis auf fünf Jahre zu bestrafen.

§. 187.

Straflosigkeit des Diebstahles und der Veruntreuung wegen der thätigen Reue.

Jeder Diebstahl und jede Veruntreuung hört auf strafbar zu seyn, wenn der Thäter aus thätiger Reue, obgleich auf Andringen des Beschädigten, nicht aber ein Dritter für ihn, eher als das Gericht oder eine andere Obrigkeit sein Verschulden erfährt, den ganzen aus seiner That entspringenden Schaden wieder gut macht.

Eben dieses gilt auch von der Theilnehmung; doch reicht es zur Befreiung hin, wenn der Theilnehmer an einem Diebstahle oder an einer Veruntreuung vor der obrigkeitlichen Entdeckung den ganzen aus seiner Theilnehmung entstandenen Schaden, in sofern sich dieser Antheil erheben lässt, gut gemacht hat.

§. 188.

Wenn daher ein Beschädigter bei der Obrigkeit die Anzeige eines an ihm verübten Diebstahles machte, ohne auch nur aus entfernten Inzichten auf einen Thäter deuten zu können, von dem Thäter aber, ehe die Obrigkeit zur Kenntniss gelangt, dass er der Thäter sei, der Schade gut gemacht würde, so ist der Thäter allerdings straflos; dagegen findet die Bestimmung des vorstehenden Paragraphes keine Anwendung:

a) wenn ein Dieb, bevor er das gestohlene Gut in Sicherheit brachte, auf der Flucht von dem Bestohlenen eingeholt wird, und es auf dessen Abforderung zurückstellt, oder es bei der Verfolgung hinwegwirft; oder

b) wenn der Thäter sich verpflichtet, dem Beschädigten binnen einer bestimmten Zeit Vergütung zu leisten, aber den Vergleich nicht hält und dann von dem Beschädigten angezeigt wird; oder

c) wenn unter diesen Verhältnissen bei der Abschliessung des Vergleiches nur ein Theil des entwendeten Gutes zurückgestellt worden ist; oder

d) wenn der Thäter einen Theil des entwendeten Gutes vor der obrigkeitlichen Entdeckung zurückstellt, und in Rücksicht des Ueberrestes einen Vergleich anbietet, der Beschädigte aber keinen Vergleich eingeht, und den Thäter verhaften lässt.

§. 189.

Diebstähle und Veruntreuungen, welche als Uebertretungen behandelt werden.

In wieferne übrigens die hier nicht vorkommenden Diebstähle oder Veruntreuungen und die Theilnehmung an denselben, wie auch überhaupt die unter Ehegatten, Eltern, Kindern und Geschwistern, so lange sie in gemeinschaftlicher Haushaltung leben, vorfallenden Diebstähle und Veruntreuungen als Uebertretungen zu behandeln seien, darüber ist die Vorschrift im zweiten Theile dieses Gesetzes enthalten (§. 463).

Rozdział dwudziesty drugi.

O rozboju.

§. 190.

Rozbój.

Rozboju staje się winnym ten, kto osobie jakiej, w celu owładnięcia ruchomości, do niej samej należących lub też cudzych, gwałt czyni, bądź przez czynne obrażenie, bądź tylko przez zagrożenie.

§. 191.

Kara.

Już samo takie zagrożenie, choćby przez jednego tylko człowieka wywarte było, i bez skutku zostało, karanem być winno ciężkiem więzieniem od pięciu do lat dziesięciu.

§. 192.

Jeżeli zaś zagrożenie wywarte było w towarzystwie jednego lub więcej spólników rozboju, albo z zabójczą w ręku bronią, lub też, jeżeli po zagrożeniu rzeczywiście ruchomość zrabowano; wówczas orzeczone być ma ciężkie więzienie od dziesięciu do lat dwudziestu.

§. 193.

Taka sama kara nastąpi także i wtenczas, gdy się na osobę jaką z użyciem gwałtu porwano, chociażby rozbój nie był dokonanym.

§. 194.

Jeżeli jednak rozbój, z użyciem gwałtu przedsięwzięty, także dokonanym został, wówczas kara jest ciężkie więzienie zaostrzone, od dziesięciu do lat dwudziestu.

§. 195.

Jeżeli zaś w czasie rozboju, kto w ten sposób był zranionym lub skaleczonym, iż takowy ciężkie przezto odniósł na ciele swem uszkodzenie (§. 152); albo gdy kto przez ciągłe mu wyrządzane krzywdy lub miotane nań niebezpieczne pogróżki w udręczeniach pogrążonym był; wówczas każdy, kto w tem udział miał, ukaranym być winien ciężkiem więzieniem na cały życie.

§. 196.

Uczęstnictwo rozboju.

Kto rzecz jaką, o której wiedział, że pochodzi z rozboju, choćby pomniejszej ilości lub wartości, ukrywa, zbywa lub nabywa, ten staje się winnym zbrodni uczestnictwa w rozboju, i ukaranym być ma ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu.

Rozdział dwudziesty trzeci.

O oszustwie.

§. 197.

Oszustwo.

Kto przez chytre przedstawienia lub czyny, drugiego w błąd wprowadza, tak, aby ktobądź, czy to jest państwo, czy gmina lub inna osoba, w własności swej lub w innych prawach szkodę poniósł; albo, kto w tym zamiarze i rzeczonym właśnie sposobem, błędu lub niewadomości drugiego używa, popełnia oszustwo; bez względu, czy do tego

Zwei und zwanzigstes Hauptstück.

Von dem Raube.

§. 190.

Raub.

Eines Raubes macht sich schuldig, wer einer Person Gewalt anthut, um sich ihrer oder sonst einer fremden beweglichen Sache zu bemächtigen: die Gewalt mag mit thätlicher Beleidigung, oder nur mit Drohung geschehen.

§. 191.

Strafe.

Schon eine solche Drohung, wenn sie auch nur von einem einzelnen Menschen geschehen und ohne Erfolg geblieben ist, soll mit fünf- bis zehnjährigem schweren Kerker bestraft werden.

§. 192.

Ist aber die Drohung in Gesellschaft eines oder mehrerer Raubgenossen, oder mit mörderischen Waffen geschehen, oder, ist das Gut auf die Bedrohung wirklich geraubt worden: so soll auf schweren Kerker von zehn bis zwanzig Jahren erkannt werden.

§. 193.

Diese Strafe findet auch Statt, wenn gewaltthätig Hand an eine Person gelegt wurde, obgleich der Raub nicht vollbracht worden.

§. 194.

Ist aber der mit gewaltthätiger Handanlegung unternommene Raub auch vollbracht worden, so ist die Strafe des schweren Kerkers von zehn bis zu zwanzig Jahren mit Verschärfung anzuwenden.

§. 195.

Wenn aber bei dem Raube Jemand dergestalt verwundet oder verletzt worden, dass derselbe dadurch eine schwere körperliche Beschädigung (§. 152) erlitten hat; oder wenn Jemand durch anhaltende Misshandlung oder gefährliche Bedrohung in einen qualvollen Zustand versetzt worden ist; so soll Jeder, der daran Theil genommen, mit lebenslangem schweren Kerker bestraft werden.

§. 196.

Theilnehmung am Raube.

Wer eine Sache, wovon er weiss, dass sie geraubt worden, sei sie auch von geringem Betrage oder Werthe, verhehlt, verhandelt, oder an sich bringt, ist des Verbrechens der Theilnehmung am Raube schuldig, und mit schwerem Kerker zwischen einem und fünf Jahren zu bestrafen.

Drei und zwanzigstes Hauptstück.

Vom Betruge.

§. 197.

Betrug.

Wer durch listige Vorstellungen oder Handlungen einen Anderen in Irrthum führt, durch welchen Jemand, sei es der Staat, eine Gemeinde oder andere Person, an seinem Eigenthume oder anderen Rechten, Schaden leiden soll; oder wer in dieser Absicht und auf die oben erwähnte Art eines Anderen Irrthum oder Unwissenheit benützt, begeht einen Betrug; er mag sich hierzu durch Eigennutz, Leidenschaft, durch die Absicht, Jemanden

uwieść się dał chęcią zysku, namiętnością, zamiarem uwzględnienia kogo nieprawnie, lub innym jakimbądź zamiarem ubocznym.

Okoliczności, które oszustwo zbrodnią stanowią

§. 198.

Oszustwo staje się zbrodnią, albo z istoty czynu, albo z ilości wyrządzonej szkody.

§. 199.

a) istota czynu.

Pod warunkami §fu 197 staje się oszustwo zbrodnią z istoty czynu:

a) gdy kto we własnej sprawie w sądzie oświadczył się do fałszywej przysięgi, lub rzeczywiście złożył fałszywą przysięgę, albo, gdy kto starał się o fałszywe świadectwo, mające być w sądzie złożonem, albo, gdy fałszywe świadectwo sądownie ofiarowanem lub złożonem było, chociażby takowe nie obejmowało zarazem zaofiarowania lub złożenia przysięgi;

b) gdy kto charakter publicznego urzędnika fałszywie przybiera, albo rozkaz od zwierzchności. lub nadane sobie ze strony władzy publicznej szczególne upoważnienie zmyśla;

c) gdy w publicznym jakiem zatrudnieniu, używaną jest fałszywa czyli mniejsza, cymentowana lub niecymentowana miara lub waga;

d) gdy kto publiczny jaki dokument, lub przez publiczny jaki zakład zaprowadzone ocechowanie: stępel, pieczęć lub próbę podrabia albo fałszuje;

e) gdy kto dla oznaczenia granic porobione znaki znosi lub przesuwa;

f) gdy kto przez marnotrawstwo wprawił się w niemożność płacenia, lub podstępami starał się przedłużyć sobie kredyt, albo przez podstawienie zmyślonych wierzycieli,lub też inaczej jak przez zwodnicze porozumienie się lub ukrycie pewnej części majątku swego, prawdziwy stan massy przekręca.

§. 200.

b) wyższa ilość szkody.

Inne oszustwa stają się zbrodnią, jeżeli szkoda, która została zrządzoną, albo, do zrządzenia której zły zamiar był skierowany, więcej wynosi niż dwadzieścia pięć złotych reńskich.

§. 201.

Główne gatunki oszustwa, które się ze względu na wyższą ilość szkody, zbrodnią stają.

Gatunki oszustwa nie mogą wprawdzie, dla wielkiej rozmaitości ich, być wszystkie w niniejszej ustawie wyszczególnione. W szczególności jednak ze względu na ilość dopiero wymienioną, staje się winnym zbrodni ten:

a) kto fałszywe prywatne dokumenta sporządza, lub prawdziwe fałszuje; kto dokumenta, do niego albo wcale nie, albo nie wyłącznie należące, na szkodę drugiego niszczy, uszkadza lub zataja; kto podrobione lub sfałszowane publiczne papiery kredytowe, tudzież, kto fałszywą monetę, bez porozumienia się z fałszerzem lub uczestnikami, świadomie w dalszy obieg puszcza;

b) kto zabobonnem lub innym jakiem podstępnem omamieniem, słabości umysłu drugiego nadużywa, dla szkody tegoż lub też osoby trzeciej;

gesetzwidrig zu begünstigen, oder sonst durch was immer für eine Nebenabsicht haben verleiten lassen.

§. 198.

Umstände, wodurch der Betrug zum Verbrechen wird:

Der Betrug wird zum Verbrechen, entweder aus der Beschaffenheit der That oder aus dem Betrage des Schadens.

§. 199.

a) die Beschaffenheit der That;

Unter den Bedingungen des §. 197 wird der Betrug schon aus der Beschaffenheit der That zum Verbrechen:

a) wenn sich in eigener Sache bei Gericht zu einem falschen Eide erboten, oder wirklich ein falscher Eid geschworen wird, oder wenn sich um ein falsches Zeugniss, so vor Gericht abgelegt werden soll, beworben, oder wenn ein falsches Zeugniss gerichtlich angeboten oder abgelegt wurde, wenn dasselbe auch nicht zugleich die Anerbietung oder Ablegung eines Eides in sich begreift;

b) wenn Jemand den Charakter eines öffentlichen Beamten fälschlich annimmt, oder einen obrigkeitlichen Auftrag, oder ein besonderes von öffentlicher Behörde erhaltenes Befugniss lügt;

c) wenn in einem öffentlichen Gewerbe unechtes oder geringhältiges, sei es zimentirtes oder nicht zimentirtes, Mass oder Gewicht gebraucht wird;

d) wenn Jemand eine öffentliche Urkunde oder eine durch öffentliche Anstalt eingeführte Bezeichnung mit Stämpel, Siegel oder Probe nachmacht oder verfälscht;

e) wenn die zur Bestimmung der Gränzen gesetzten Markungen weggeräumt oder versetzt werden;

f) wenn Jemand durch Verschwendung sich in das Unvermögen, zu zahlen, gestürzt, oder durch Ränke den Credit zu verlängern gesucht hat, oder durch Aufstellung erdichteter Gläubiger, oder sonst durch betrügliches Einverständniss oder Verhehlung eines Theiles von seinem Vermögen, den wahren Stand der Masse verdreht.

§. 200.

b) der höhere Betrag.

Andere Betrügereien werden zum Verbrechen, wenn der Schade, der verursacht, oder, auf welchen die böse Absicht gerichtet worden, sich höher als auf fünf und zwanzig Gulden beläuft.

§. 201.

Hauptarten der Betrügereien, welche bei dem höheren Betrage zum Verbrechen werden.

Die Arten des Betruges lassen sich zwar wegen ihrer zu grossen Mannigfaltigkeit nicht alle in dem Gesetze aufzählen. Insbesondere macht sich aber mit Rücksicht auf den eben erwähnten Betrag eines Verbrechens schuldig:

a) wer falsche Privaturkunden verfertiget oder echte verfälschet; wer Urkunden, welche ihm gar nicht, oder nicht ausschliesslich gehören, zum Nachtheile eines Anderen vernichtet, beschädiget oder unterdrückt; wer nachgemachte oder verfälschte öffentliche Creditspapiere, wie auch, wer verfälschte Münze, ohne Einverständniss mit den Verfälschern oder Theilnehmern wissentlich weiter verbreitet;

b) wer den Schwachsinn eines Anderen durch abergläubische oder sonst hinterlistige Verblendung zu dessen oder eines Dritten Schaden missbraucht;

c) kto znalezione lub przez omyłkę doszłe doń rzeczy rozmyślnie ukrywa, i takowe sobie przywłaszcza, co jednak nie ma zastosowania do ukrywania znalezionego skarbu;

d) kto fałszywie na siebie imię, stan lub charakter przybiera, za właściciela cudzego majątku się udaje, albo innym fałszywym pozorem się osłania, aby sobie nieprawne przywłaszczył zyski, aby komu w majątku lub prawach szkodę zrządził, albo go do szkodliwych czynności uwiódł, którychby tenże bez takowego podstępu nie był przedsiębrał;

e) kto w grze fałszywych używa kostek, fałszywych kart, podstępnego porozumienia się, albo innych wybiegów chytrych.

§. 202.

Kara za zbrodnię oszustwa.

Kara za oszustwo jest w powszechności więzienie od sześciu miesięcy aż do roku, przy obciążających okolicznościach zaś, od jednego roku aż do lat pięciu.

§. 203.

Jeżeli zaś summa lub wartość, którą sprawca przez zbrodnię na swą rzecz obrócił, lub do czego zamiar jego skierowany był, przenosi kwotę złotych reńskich trzysta; albo jeżeli zbrodniarz oszustwo z szczególną popełnił śmiałością, lub chytrością; albo jeżeli oszustwo u siebie w zwyczaj wprowadził, wówczas kara będzie ciężkie więzienie od pięciu do lat dziesięciu.

§. 204.

Jeżeli zbrodnia oszustwa w połączeniu z fałszywą przysięgą popełnioną została (§.199. lit. *a*), powinien oszust skazanym być na karę ciężkiego więzienia, podług wymiaru czasu, w §§. 202 i 203 oznaczonego, a jeżeli przez fałszywą przysięgę znaczną bardzo wyrządził szkodę, aż do lat dwudziestu, wedle okoliczności na całe nawet życie.

§. 205.

Oszustwa, za przestępstwa uważać się mające.

Oszustwa, w których nie zachodzi żadna z wymierzonych w §§. 199 i 200 okoliczności, uważane i ukarane być winny jako przestępstwa, wedle przepisu, w drugiej części niniejszej ustawy zawartego.

Rozdział dwudziesty czwarty.

O dwużeństwie.

§. 206.

Dwużeństwo.

Gdy osoba w stanie małżeńskim zostająca, z drugą jaką osobą małżeństwo zawiera, natenczas zbrodnię dwużeństwa popełnia.

§. 207.

Zbrodnię tę popełnia równie osoba, która, lubo sama jest stanu wolnego, świadomie małżeństwo zawiera z osobą, w stanie małżeńskim zostającą.

§. 208.

Kara.

Kara za tę zbrodnię jest więzienie od jednego roku do lat pięciu. Jeżeli zbrodniarz przed osobą, z którą wszedł w powtórne związki małżeńskie, stan swój małżeński ukrył; wówczas ciężkiem więzieniem ukaranym być winien.

c) *wer gefundene oder ihm irrthümlich zugekommene Sachen geflissentlich verhehlet und sich zueignet, was jedoch auf die Verheimlichung eines aufgefundenen Schatzes nicht anwendbar ist;*

d) *wer sich einen falschen Namen, Stand oder Charakter beilegt, sich für den Eigenthümer fremden Vermögens ausgibt, oder sonst hinter einem falschen Scheine verbürgt, um sich unrechtmässigen Gewinn zuzueignen, Jemandem an Vermögen oder Rechten Schaden zu thun, oder Jemanden zu nachtheiligen Handlungen zu verleiten, zu denen er sich ohne den ihm mitgespielten Betrug nicht würde verstanden haben;*

e) *wer sich in einem Spiele falscher Würfel, falscher Karten, eines hinterlistigen Einverständnisses oder anderer listigen Ränke bedient.*

§. 202.

Strafe des Verbrechens des Betruges.

Die Strafe des Betruges ist insgemein Kerker von sechs Monaten bis zu einem Jahre, bei erschwerenden Umständen aber von einem bis zu fünf Jahren.

§. 203.

Uebersteigt aber der Betrag oder Werth, den sich der Thäter durch das Verbrechen zugewendet, oder worauf die Absicht gerichtet gewesen ist, die Summe von dreihundert Gulden; oder hat der Verbrecher den Betrug mit besonderer Kühnheit oder Arglist verübt; oder die Betrügereien sich zur Gewohnheit gemacht, so ist die Strafe schwerer Kerker von fünf bis zu zehn Jahren.

§. 204.

Wenn das Verbrechen des Betruges durch einen falschen Eid begangen wird (§. 199, lit. a), soll der Betrüger zur schweren Kerkerstrafe, nach der in den §§. 202 und 203 bestimmten Dauer, und wenn er durch den falschen Eid einen sehr wichtigen Schaden verursacht hat, bis zu zwanzigjährigem, nach Umständen auch zu lebenslangem schweren Kerker verurtheilt werden.

§. 205.

Betrügereien, die als Uebertretungen behandelt werden.

Betrügereien, bei welchen kein in den §§. 199 und 200 angeführter Umstand eintritt, sind als Uebertretungen nach der im zweiten Theile dieses Gesetzes vorkommenden Vorschrift zu behandeln.

Vier und zwanzigstes Hauptstück.

Von der zweifachen Ehe.

§. 206.

Zweifache Ehe.

Wenn eine verehelichte Person mit einer anderen Person eine Ehe schliesst, so begeht sie das Verbrechen der zweifachen Ehe.

§. 207.

Gleiches Verbrechen begeht diejenige Person, welche, ob sie gleich selbst unverheirathet ist, wissentlich eine verehelichte Person heirathet.

§. 208.

Strafe.

Die Strafe dieses Verbrechens ist Kerker von einem bis auf fünf Jahre. Hat der Verbrecher der Person, mit welcher er die zweite Ehe geschlossen, seinen Ehestand verhehlet; so soll er zu schwerem Kerker verurtheilt werden.

Rozdział dwudziesty piąty.

O potwarzy.

§. 209.

Potwarz.

Kto kogo przed zwierzchnością o zmyśloną zbrodnię oskarża, lub go w ten sposób obwinia, iż obwinienie jego staćby się mogło powodem do urzędowego śledztwa, lub przynajmniej dochodzenia przeciw obwinionemu, ten staje się winnym potwarzy.

§. 210.

Kara.

Kara na potwarcę jest z reguły ciężkie więzienie od jednego roku do lat pięciu; która atoliż aż do lat dziesięciu winna być przedłużoną, jeżeli

a) potwarca szczególnego użył podstępu, aby obwinienie uczynić wiarygodnem; albo

b) obwinionego na większe wystawił niebezpieczeństwo; albo

c) potwarca jest służącym, domownikiem lub podwładnym spotwarzonego: albo jeżeli urzędnik w urzędzie swym dopuścił się potwarzy.

Rozdział dwudziesty szósty.

O pomocy danej zbrodniarzom.

§. 211.

Pomoc do zbrodni.

Że przyczynienie się do zbrodni ten sam stanowi rodzaj zbrodni, której winnym się staje sprawca bezpośredni, to już w §fie 5. wyrzeczonem zostało. W następnych atoliż przypadkach staje się także zbrodni winnym, kto zbrodniarzowi pomoc daje, a to:

§. 212.

a) przez złośliwe opuszczenie przeszkodzenia.

Przypadek pierwszy. Gdy kto złośliwie zaniedbuje przeszkodzić popełnieniu zbrodni, będąc w możności tego bez narażenia na niebezpieczeństwo siebie samego, swych należących (§. 216), lub osób pod prawną opieką jego zostających.

§. 213.

Kara.

Przy zbrodniach zdrady głównej, śpiegostwa, nieupoważnionego werbowania i postępowania z człowiekiem jak z niewolnikiem, zaniedbanie to wyż wzmiankowane, za spólnictwo ma być uważane i stosownie do §§fów 60, 67, 92 i 95 karane. Przy innych zbrodniach winowajca karanym być ma więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku; jeżeli zaś na zbrodnię postanowioną jest kara śmierci lub więzienie na całe życie, ciężkiem więzieniem od jednego roku do lat pięciu.

§. 214.

b) przez zatajenie.

Przypadek drugi. Gdy kto przed dochodzącą zwierzchnością, prowadzące do odkrycia zbrodni lub sprawcy poszlaki tai, t. j. wyjściu ich na jaw umyślnie przeszkodzić lub takowe przynajmniej utrudnić stara się, albo sprawcę ukrywa; albo wiadomym sobie zbrodniarzom schronienie daje: lub też schadzki onychże ułatwia, którymby był przeszkodzić mógł.

Fünf und zwanzigstes Hauptstück.

Von der Verläumdung.

§. 209.

Verläumdung.

Wer Jemanden wegen eines angedichteten Verbrechens bei der Obrigkeit angibt, oder auf solche Art beschuldiget, dass seine Beschuldigung zum Anlasse obrigkeitlicher Untersuchung, oder doch zur Nachforschung gegen den Beschuldigten dienen könnte, macht sich des Verbrechens der Verläumdung schuldig.

§. 210.

Strafe.

Die Strafe des Verläumders ist in der Regel schwerer Kerker von einem bis auf fünf Jahre; dieser ist aber bis auf zehn Jahre zu verlängern, wenn

a) der Verläumder sich einer besonderen Arglist, um die Beschuldigung glaublich zu machen, bedient; oder

b) den Beschuldigten einer grösseren Gefahr ausgesetzt hat; oder wenn

c) der Verläumder ein Dienstbote, Hausgenosse, oder ein Untergebener des Verläumdeten ist, oder ein Beamter die Verläumdung in seinem Amte ausgeübt hat.

Sechs und zwanzigstes Hauptstück.

Von dem Verbrechern geleisteten Vorschube.

§. 211.

Vorschub zu Verbrechen.

Dass durch Zuthun eben die Gattung von Verbrechen begangen werde, deren sich der unmittelbare Thäter schuldig macht, ist schon in dem §. 5 erklärt. Aber auch derjenige. der einem Verbrecher Vorschub leistet, wird in nachstehenden Fällen selbst eines Verbrechens schuldig:

§. 212.

a) durch boshafte Unterlassung der Verhinderung.

Erster Fall. Wenn Jemand, ein Verbrechen zu hindern, aus Bosheit unterlässt, da er es doch leicht, und ohne sich, seine Angehörigen (§. 216), oder diejenigen Personen, die unter seinem gesetzlichen Schutze stehen, einer Gefahr auszusetzen, hätte verhindern können.

§. 213.

Strafe.

Bei den Verbrechen des Hochverrathes, der Ausspähung, unbefugten Werbung und der Behandlung eines Menschen als Sklaven ist eine so beschaffene Unterlassung für Mitschuld zu achten und auf die in den §§. 60, 67, 92 und 95 bestimmte Art zu behandeln. Bei anderen Verbrechen soll der Schuldige mit Kerker von sechs Monaten bis auf ein Jahr; wenn aber die auf die That gesetzte Strafe der Tod oder lebenslanger Kerker ist, mit schwerem Kerker zwischen einem und fünf Jahren bestraft werden.

§. 214.

b) durch Verhehlung.

Zweiter Fall. Wenn Jemand der nachforschenden Obrigkeit die zur Entdeckung des Verbrechens oder des Thäters dienlichen Anzeigungen verheimlichet, d. h. deren Bekanntwerden absichtlich zu hindern oder wenigstens zu erschweren sucht; oder den Verbrecher vor ihr verbürgt; oder den ihm bekannten Verbrechern Unterschleif gibt; oder ihre Zusammenkünfte, da er sie hindern könnte, begünstiget.

§. 215.

Kara.

Utaiciel taki powinien, o ile zaniedbanie doniesienia nie dotycze zbrodni zdrady głównej, śpiegowstwa i nieprawnego werbowania, ani też spólnictwa tychże zbrodni nie stanowi (§§. 61, 67 i 92), podług niebezpieczności zatajonego zbrodniarza, i podług szkodliwości, pomocą jego popieranej, karanym być więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku; a w razie danego schronienia lub schadzek ułatwianych, ciężkiem więzieniem aż do lat pięciu.

§. 216.

Wszelakož krewni i powinowaci zbrodniarza w linii wstępnej i zstępnej, tudzież jego rodzeństwo, niemniej dzieci rodzeństwa, lub bliżej jeszcze z zim spokrewnieni, jego małżonek, rodzeństwo małżonka jego, równie jak małżonkowie jego rodzeństwa, nie mogą być karanymi dla samego tylko utajenia tego.

§. 217.

c) przez pomoc do ucieczki daną dla zbrodni uwięzionemu.

Przypadek trzeci. Gdy kto dla zbrodni uwięzionemu sposobność do ucieczki podstępem lub gwałtem ułatwia, albo poszukującej zwierzchności w schwytaniu zbiegłego przeszkody czyni.

§. 218.

Kara.

Jeżeli dający pomoc, do staranności około straży jego był obowiązanym, albo jeżeli wiedział, iż aresztowany o zbrodnię zdrady głównej, fałszowania papierów kredytowych albo monety, rozboju albo podpalenia obwinionym, albo za ulegającego karze był uznanym, natenczas winowajca takowy karanym być winien ciężkiem więzieniem, a to, jeżeli pomoc dał komu, dla zbrodni zdrady głównej lub fałszowania papierów kredytowych uwięzionemu, od pięciu do lat dziesięciu, we wszystkich zaś tu wymienionych przypadkach od jednego roku do lat pięciu.

§. 219.

Jeżeli aresztowany dla innej zbrodni jakiej, nie zaś dla zbrodni, w powyższym paragrafie wymienionych, pod śledztwem zostaje, lub karę pełni, a dający onemuž pomoc nie miał szczególnego obowiązku około straży jego, na ten przypadek stanowi się kara więzienia od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 220

d) przez ukrycie lub inną pomoc do ucieczki dezerterowi daną.

Przypadek czwarty. Gdy kto bez uprzedniego porozumienia się (§. 222) zbiegłemu od służby wojskowej żołnierzowi lub słudze wojskowemu (zbiegowi, dezerterowi) przez wskazanie drogi, przebranie onegoż, ukrywanie, przez dozwolenie mu u siebie pobytu, lub innym jakimkolwiekbądź sposobem pomoc daje, i przezto dalszą jego ucieczkę ułatwia, albo wykrycie i schwytanie zbiega utrudnia.

§. 221.

Kara.

Pomocnik taki powinien oprócz tego, że zapłacić ma do kasy wojskowej sto złotych reńskich, ukaranym być więzieniem od sześciu miesięcy do jednego roku. Jezeli jednak takie przyłożenie się do ucieczki dokonanem było przez ukrycie zbiega, dłuższy czas trwające, albo przez odkupienie od niego munduru, broni, konia lub innych przedmiotów uzbrojenia jego, albo z chciwości zysku, lub też pod innemi okolicznościami, szczególniej obciążającemi, na ten przypadek kara jest, ciężkie więzienie od

§. 215.

Strafe.

Ein solcher Verhehler soll, wofern nicht bei den Verbrechen des Hochverrathes, der Ausspähung und Falschwerbung der Fall der unterlassenen Anzeige eintritt, und die Mitschuld an eben diesen Verbrechen begründet (§§. 61, 67 und 92), nach der Gefährlichkeit des verhehlten Verbrechers, und nach der durch seinen Vorschub beförderten Schädlichkeit, mit Kerker von sechs Monaten bis auf ein Jahr; und im Falle des gegebenen Unterschleifes, oder der begünstigten Zusammenkünfte mit schwerem Kerker bis auf fünf Jahre bestraft werden.

§. 216.

Doch können des Verbrechers Verwandte und Verschwägerte in auf- und absteigender Linie, wie auch seine Geschwister, Geschwisterkinder oder die ihm noch näher verwandt sind, sein Ehegenoss, die Geschwister seines Ehegenossen und die Ehegenossen seiner Geschwister wegen einer solchen Verhehlung allein, nicht gestraft werden.

§. 217.

c) durch Hilfe zur Entweichung eines wegen Verbrechens Verhafteten.

Dritter Fall. Wenn Jemand einem wegen eines Verbrechens Verhafteten die Gelegenheit zum Entweichen durch List oder Gewalt erleichtert, oder der nachforschenden Obrigkeit in Wiedereinbringung des Entwichenen Hinderniss legt.

§. 218.

Strafe.

Wenn der Vorschub von Jemanden gegeben wird, der zur Sorge für die Verwahrung verpflichtet ist; oder wenn derjenige, der den Vorschub geleistet, wusste, dass der Verhaftete eines Hochverrathes, einer Verfälschung der Creditspapiere oder Münze, eines Mordes, Raubes oder angelegten Brandes beschuldiget oder straffällig erkannt ist, wird der Verbrecher mit schwerem Kerker, und zwar, wenn der Vorschub einem wegen Hochverrathes oder verfälschter Creditspapiere Verhafteten geleistet worden, zwischen fünf und zehn Jahren, in anderen hier benannten Fällen aber zwischen einem und fünf Jahren zu bestrafen seyn.

§. 219.

Ist der Verhaftete wegen eines anderen Verbrechens, als die in dem vorhergehenden Paragraphe benannt sind, in der Untersuchung oder Strafe, und hat derjenige, der ihm Vorschub gethan, keine besondere Pflicht zu seiner Verwahrung, so ist die Strafe Kerker zwischen sechs Monaten und einem Jahre.

§. 220.

d) durch Verhehlung oder sonstige Begünstigung eines Deserteurs.

Vierter Fall. Wer ohne im Vorhinein getroffenes Einverständniss (§. 222) einen aus dem Militärdienste entwichenen Soldaten oder Dienstmann (Ausreisser, Deserteur) durch Anweisung des Weges, durch Verkleidung, Verbergung, durch einen bei sich gegebenen Aufenthalt, oder auf was immer für eine Art hilfreiche Hand bietet, und dadurch die Fortsetzung seiner Flucht begünstiget oder die Ausforschung und Wiedereinbringung des Ausreissers erschwert.

§. 221.

Strafe.

Ein solcher Beförderer soll nebst dem, dass er einhundert Gulden an die Kriegscasse zu bezahlen hat, mit Kerker zwischen sechs Monaten und einem Jahre bestraft werden. Ist jedoch eine solche Begünstigung durch eine in längerer Zeit fortgesetzte Verhehlung, oder durch Abkaufung der Montur, Waffen, des Pferdes, oder sonstiger Ausrüstungsgegenstände des Ausreissers, oder aus Gewinnsucht, oder unter anderen besonders erschwerenden Umständen verübt worden, so ist die Strafe schwerer Kerker von einem bis zu fünf Jahren.

jednego roku do lat pięciu. Jeżeli winowajca nie jest w stanie uiścić opłaty do kasy wojskowej, wówczas kara więzienia na dłuższy czas wymierzoną albo zaostrzoną być winna, a okoliczność ta, że zbieg znowu schwytanym został, nie zmienia wcale zastosowania niniejszego postanowienia.

§. 222.

Uwiedzenie żołnierza do złamania wojskowej przysięgi służbowej, i danie pomocy do zbrodni wojskowych.

Kto żołnierza, do c. k. służb wojskowych zobowiązanego, choćby nie zostawał sam w żadnem takiem zobowiązaniu, do wiarołomnego opuszczenia służby wojskowej (dezercyi) albo do jakiegokolwiekbądź, podług ustaw karnych, dla c. k. wojska moc mających, za zbrodnię uważać i karać się mającego złamania zaprzesiężonej wierności, posłuszeństwa, czujności, lub innych obowiązków wojskowych uwodzi, wzywa, pobudza lub uwieść usiłuje; albo takowemu przy dopuszczeniu się zbrodni wojskowej jakimkolwiekbądź sposobem pomocnym się staje, ten przez sądy wojskowe podług istniejących w tej mierze osobnych przepisów ma być śledzony i ukarany.

Rozdział dwudziesty siódmy.

O umorzeniu zbrodni i kar.

§. 223.

Sposoby umorzenia zbrodni.

Zbrodnia umarza się:

a) przez śmierć zbrodniarza;

b) przez odcierpienie kary;

c) przez darowanie kary:

d) przez przedawnienie.

§. 224.

a) śmierć zbrodniarza;

Śmierć winowajcy, przed rozpoczęciem dochodzenia, lub potemże (§. 227), przed wydaniem wyroku, lub po wydaniu onegoż nastąpiona, znosi wprawdzie dalsze postępowanie ze zbrodniarzem, i oraz wykonanie kary na nim; wszelakoż ogłoszony już wyrok zachowuje moc swą co do utraconego wedle §fu 27 pod *b)* wolnego majątkiem rozporządzenia.

§. 225.

b) odcierpienie kary;

Jeżeli zbrodniarz odcierpiał karę, na którą był skazany, natenczas zbrodnię już za umorzoną uważać należy. Ukarany wraca do wszystkich spólnych praw cywilnych, o ile utrata takowych, w zasądzenia skutkach, w §§fach 26. i 27. wyrażonych, nie jest objętą, albo wedle §fu 25 z onemże nie jest połączoną. Nie powinien przeto w używaniu praw takowych od nikogo doznawać przeszkody albo ubliżenia. Równie też dopóki dalsze życie swe uczciwie wiedzie, nikt mu już względem tego, co przedtem zaszło, wyrzutu czynić, ani jakimkolwiekbądź sposobem obelg nań miotać, nie powinien.

§. 226.

c) darowanie kary;

O ile kara wyrzeczona darowaną została, darowanie kary ten sam za sobą pociąga skutek, co jej odcierpienie.

§. 227.

d) przedawnienie;

Przez przedawnienie umarza się i zbrodnia i kara, skoro winowajca, licząc od chwili popełnionej zbrodni, albo w razie, gdy już z powodu tejże do dochodzenia był

Kann der Schuldige die Zahlung an die Kriegscasse nicht leisten, so ist die Strafe länger auszumessen oder zu verschärfen, und es kann der Umstand, dass der Ausreisser wieder eingebracht worden, an der Anwendung gegenwärtiger Anordnung nichts ändern.

§. 222.

Verleitung eines Soldaten zur Verletzung militärischer Dienstpflicht und Hilfeleistung zu militärischen Verbrechen.

Wer einen zum k. k. Kriegsdienste verpflichteten Mann, obgleich er selbst in keiner solchen Verpflichtung steht, zur treulosen Verlassung des Kriegsdienstes (Desertion), oder zu was immer für einer, nach den für das k. k. Militär geltenden Strafgesetzen als Verbrechen zu behandelnden Verletzung der eidlich angelobten Treue, des Gehorsames, der Wachsamkeit, oder sonstiger Militärdienstpflichten verleitet, auffordert, aneifert oder zu verleiten sucht; oder demselben bei Begehung eines Militär-Verbrechens auf was immer für eine Weise Beistand leistet, wird von den Militärgerichten nach den darüber bestehenden besonderen Vorschriften untersucht und bestraft.

Sieben und zwanzigstes Hauptstück.

Von Erlöschung der Verbrechen und Strafen.

§. 223.

Erlöschungsarten der Verbrechen.

Das Verbrechen erlischt:

a) durch den Tod des Verbrechers;
b) durch die ausgestandene Strafe;
c) durch Erlassung derselben;
d) durch Verjährung.

§. 224.

a) der Tod des Verbrechers;

Der Tod des Thäters, dieser mag vor, oder nach begonnener Untersuchung (§. 227), vor oder nach geschöpftem Urtheile erfolgen, hebt zwar die Verfolgung des Verbrechers, und die Anwendung der Strafe auf; jedoch hat das bereits angekündigte Urtheil seine Wirkung in Ansehung der nach dem §. 27 unter b) verlorenen freien Verfügung über das Vermögen.

§. 225.

b) die Vollstreckung der Strafe;

Wenn der Verbrecher die wider ihn erkannte Strafe ausgestanden hat, ist das Verbrechen für getilgt anzusehen. Der Bestrafte tritt wieder in alle gemeinschaftliche, bürgerliche Rechte, so weit ihr Verlust nicht unter den in den §§. 26 und 27 ausgedrückten Folgen der Verurtheilung begriffen ist, oder nach dem §. 25 damit verbunden wird. Er kann daher in dem Genusse solcher Rechte von Niemanden gehindert, oder gekränkt werden. Auch soll ihm, so lange er seinen Wandel mit Rechtschaffenheit fortsetzt, über das Vergangene von Niemandem ein Vorwurf gemacht, noch er darüber auf irgend eine Art geschmäht werden.

§. 226.

c) die Nachsicht;

So weit die zuerkannte Strafe nachgesehen worden, hat die Nachsicht eben die Wirkung, wie die ausgestandene Strafe.

§. 227.

d) die Verjährung;

Durch Verjährung erlischt Verbrechen und Strafe, wenn der Thäter von dem Zeitpuncte des begangenen Verbrechens; oder in dem Falle, wenn er desshalb schon in Unter-

pociągnionym, od chwili wyroku, którym prawomocnie uwolnionym został, przez przeciąg czasu, niniejszą ustawą przepisany, do dochodzenia przez sąd karny tutejszokrajowy pociągnionym nie był. Przedawnienie przeto przerwanem jest, gdy przeciw winowajcy z powodu winy jego pozew, rozkaz dostawienia lub uwięzienia go wydano. albo gdy względem wytoczenia śledztwa uchwała zapadła, albo też, gdy jako obwiniony już był przesłuchany lub uwięziony. albo pogonią lub listami gończemi ścigany.

§. 228.

Czas do przedawnienia stanowi się:

a) dla zbrodni, karą więzienia na całe życie zagrożonych, — lat dwadzieścia;

b) dla zbrodni, wedle ustawy ulegających karze od dziesięciu do lat dwudziestu, — lat dziesięć; a dla wszystkich innych zbrodni, — lat pięć.

§. 229.

Przedawnienie atoli jedynie temu tylko przysłuża, który

a) ze zbrodni żadnego więcej już pożytku w ręku nie ma;

b) ile właściwość zbrodni dozwalała, szkodę wedle sił swych wynagrodził;

c) z krajów tych nie uszedł, i

d) w przeciągu czasu, do przedawnienia oznaczonym, żadnej więcej zbrodni nie popełnił.

§. 230.

Skutek.

Przedawnienie ten skutek ma: iż ani dochodzenie ani kara z powodu przedawnionej tak zbrodni już więcej miejsca mieć nie może.

§. 231.

Ograniczenie sposobu umorzenia zbrodni przez przedawnienie.

Co się tycze zbrodni, na które kara śmierci jest postanowioną, nie zasłania żadne przedawnienie od dochodzenia i ukarania.

Jeżeli jednak od chwili popełnienia zagrożonej taką karą zbrodni, upłynęło lat dwadzieścia, i zachodzą warunki, w §§fach 227 i 229 przepisane, wówczas orzeczoną być winna tylko kara ciężkiego więzienia od dziesięciu do lat dwudziestu.

§. 232.

Co się tycze zbrodni, na którą ustawa karę śmierci lub karę więzienia na całe życie orzeka, stanowi się dla osób, które w czasie dopuszczenia się tejże, niedoszły jeszcze do lat ukończonych dwudziestu wieku, za podstawę przedawnienia, tylko przeciąg kary od dziesięciu do lat dwudziestu (§. 228 lit. *b*).

suchung gezogen worden ist, von der Zeit des Urtheiles, wodurch er rechtskräftig freigesprochen worden ist, an zu rechnen, in der vom gegenwärtigen Gesetze bestimmten Zeit von einem inländischen Strafgerichte nicht in die Untersuchung gezogen wurde. Die Verjährung wird daher unterbrochen, wenn gegen den Thäter als Angeschuldigten eine Vorladung, ein Vorführungs- oder Verhaftsbefehl erlassen, oder ein Beschluss zur Einleitung der Untersuchung geschöpft, oder wenn er als Angeschuldigter bereits vernommen oder verhaftet, oder mittelst der Nacheile oder durch Steckbriefe verfolgt worden war.

§. 228.

Die Zeit der Verjährung wird

a) für Verbrechen, worauf lebenslange Kerkerstrafe gesetzt ist, auf zwanzig Jahre;

b) bei solchen, die nach dem Gesetze mit einer Strafe von zehn bis zwanzig Jahren belegt werden sollten, auf zehn Jahre; für alle übrigen Verbrechen auf fünf Jahre bestimmt.

§. 229.

Die Verjährung kommt aber nur demjenigen zu Statten, der

a) von dem Verbrechen keinen Nutzen mehr in Händen;

b) auch, in so weit es die Natur des Verbrechens zugibt, nach seinen Kräften Wiedererstattung geleistet;

c) sich nicht aus diesen Staaten geflüchtet, und

d) in der zur Verjährung bestimmten Zeit kein Verbrechen mehr begangen hat.

§. 230.

Wirkung.

Die Wirkung der Verjährung ist: dass weder Untersuchung noch Strafe wegen eines solchen Verbrechens mehr Statt haben kann.

§. 231.

Einschränkung der Erlöschungsart durch Verjährung.

Bei Verbrechen, worauf die Todesstrafe verhängt ist, schützt keine Verjährung vor der Untersuchung und Bestrafung.

Wenn jedoch von der Zeit eines solchen verübten Verbrechens ein Zeitraum von zwanzig Jahren verstrichen ist, und die in den §§. 227 und 229 angeführten Bedingungen eintreten, ist nur auf schweren Kerker zwischen zehn und zwanzig Jahren zu erkennen.

§. 232.

Bei einem Verbrechen, worauf im Gesetze Todes- oder lebenslange Kerkerstrafe verhängt ist, gilt hinsichtlich derjenigen Personen, welche zur Zeit, als sie daran Theil genommen haben, noch nicht das zwanzigste Jahr zurückgelegt hatten, nur die Strafdauer von zehn bis zwanzig Jahren als Masstab der Verjährung. (§. 228, lit. b.)

CZĘŚC DRUGA.

O wykroczeniach i przestępstwach.

Rozdział pierwszy.

O wykroczeniach i przestępstwach w ogólności i o ich ukaraniu.

§. 233.

Niewiadomość niniejszej ustawy nie służy za wymówkę.

Wykroczenia i przestępstwa, zawarte w niniejszej ustawie karnej, są bez wyjątku takie czynności lub opuszczenia, które, że są niepozwolone, każdy sam poznać może; albo takie, w przedmiocie których winowajca wedle swego stanu, przemysłu, zatrudnienia lub stosunków swojich obowiązanym jest, znać szczególne rozporządzenie, które przestąpionem zostało. Niewiadomością niniejszej ustawy karnej co do wykroczeń i przestępstw, w niej wymienionych, nikt przeto wymówić się nie może.

§. 234.

Obowiązek cudzoziemców.

Także i cudzoziemcy, w cesarstwie austryackiem przebywający, stać się mogą winnymi tychże wykroczeń i przestępstw, albowiem obowiązani są, obeznać się w ogólności z powszechnemi rozporządzeniami, publicznego bezpieczeństwa i porządku dotyczącemi, a jeżeli się oddają zatrudnieniu jakiemu, nie mniej też i z szczególnemi rozporządzeniami, do tegoż się odnoszącemi.

Przeciwnie cudzoziemcy, którzy się w obcem państwie stali winnymi karygodnego czynu jakiego, w niniejszej części ustawy karnej przewidzianego, nie powinni z powodu tego ani za granicę być wydawanymi, ani też w kraju tutejszym karanymi.

§. 235.

O wykroczeniach i przestępstwach, popełnionych przez krajowców za granicą.

Dla wykroczeń i przestępstw, przez krajowca za granicą popełnionych, tenże, jeżeli w kraju tutejszym ujętym zostanie, nigdy za granicę wydanym być nie powinien, lecz wykroczenia i przestępstwa takowe, jeżeli za granicą ani ukarane ani darowane nie zostały, powinny bez względu na ustawy kraju, w którym popełnione były, według niniejszej ustawy być ukarane.

Przepis ten także i wtenczas zastosowanie ma, gdy z powodu wykroczeń lub przestępstw takowych, kara przeciwko krajowcowi za granicą już była orzeczoną, lecz jeszcze nie została wykonaną. W żadnym przypadku wyroki władz karnych zagranicznych, w kraju tutejszym wykonywane być nie mogą.

§. 236.

Przy zbrodniach, w przypadkowym stanie pijaństwa popełnionych, pijaństwo za przestępstwo ma być poczytanem.

Chociaż czyny, inaczej zbrodnię stanowiące, w przypadkowym stanie pijaństwa popełnione, nie mogą być za zbrodnię uważane (§. 2 lit. *c*), wszelakoż pijaństwo w takowym przypadku jako przestępstwo ma być ukaranem (§. 523).

Zweiter Theil.

Von den Vergehen und Uebertretungen.

Erstes Hauptstück.

Von Vergehen und Uebertretungen überhaupt, und deren Bestrafung.

§. 233.

Die Unkenntniss dieses Gesetzes entschuldiget nicht.

Die in diesem Theile des Strafgesetzes vorkommenden Vergehen und Uebertretungen sind insgesammt Handlungen oder Unterlassungen, die jeder als unerlaubt von selbst erkennen kann; oder wo der Thäter die besondere Verordnung, welche übertreten worden, nach seinem Stande, seinem Gewerbe, seiner Beschäftigung, oder nach seinen Verhältnissen zu wissen verpflichtet ist. Die Unkenntniss dieses Strafgesetzes kann also rücksichtlich der in demselben vorkommenden Vergehen und Uebertretungen nicht entschuldigen.

§. 234.

Verbindlichkeit der Ausländer.

Auch Ausländer, die sich in dem österreichischen Kaiserstaate aufhalten, können dieser Vergehen und Uebertretungen schuldig werden, da sie verbunden sind, überhaupt die auf öffentliche Sicherheit und Ordnung sich beziehenden allgemeinen Verordnungen, und wenn sie ein Geschäft unternehmen, auch die besonderen Verordnungen, welche auf dieses Geschäft Beziehung haben, sich bekannt zu machen.

Hingegen sind Ausländer, welche in einem fremden Staate sich einer in diesem Theile des Strafgesetzes vorgesehenen strafbaren Handlung schuldig gemacht haben, desshalb weder an das Ausland auszuliefern, noch im Inlande zu bestrafen.

§. 235.

Von den Vergehen und Uebertretungen der Inländer im Auslande.

Wegen Vergehen und Uebertretungen, die ein Inländer im Auslande begangen hat, ist er bei seiner Betretung im Inlande nie an das Ausland auszuliefern, sondern dann, wenn dieselben im Auslande nicht bestraft oder nicht nachgesehen worden, ohne Rücksicht auf die Gesetze des Landes, wo sie begangen wurden, nach diesem Strafgesetze zu behandeln.

Diese Vorschrift findet auch in denjenigen Fällen Anwendung, wenn gegen einen Inländer wegen derlei Vergehen oder Uebertretungen im Auslande bereits eine Strafe zuerkannt, aber noch nicht vollzogen worden ist. In keinem Falle sind Urtheile ausländischer Strafbehörden im Inlande zu vollziehen.

§. 236.

Bei Verbrechen in zufälliger Trunkenheit verübt, ist die Trunkenheit als Uebertretung zuzurechnen.

Obgleich Handlungen, die sonst Verbrechen sind, in einer zufälligen Trunkenheit verübt, nicht als Verbrechen angesehen werden können (§. 2, lit. c), so wird in diesem Falle dennoch die Trunkenheit als eine Uebertretung bestraft. (§. 523.)

§. 237.

Karygodne czyny dzieci.— Zbrodnie nieletnich od jedenastu do lat czternastu.

Karygodne czyny, popełnione przez dzieci aż do roku dziesiątego skończonego, pozostawione być winny jedynie domowemu skarceniu; wszelako z początkiem roku jedenastego aż do ukończonych lat czternastu, czyny, które tylko dla nieletności sprawcy za zbrodnie poczytane nie zostały (§. 2. lit. *d)*, jako przestępstwa ukarane być winny (§§. 269 i 270).

§. 238.

Czyny nieprawne same przez się, choć bez złego zamiaru i szkody, są wykroczeniami lub przestępstwami.

Już sam czyn wbrew zakazowi popełniony, lub opuszczenie wbrew nakazowi nastąpione, jest wykroczeniem albo przestępstwem, jeżeli tylko przez niniejszą ustawę za takowe jest uznane, chociażby przytem ani zły zamiar niezachodził, ani też żadna z tąd nie wynikła szkoda lub strata.

§. 239.

W ogólności znajdują postanowienia, w §§. 5—11. dla zbrodni przepisane, zastosowanie także do wykroczeń i przestępstw, o ile wyjątki od tego niniejszą ustawą nie są w pojedynczych przypadkach szczególnie zarządzone, albo niewypływają z właściwej istoty wykroczenia albo przestępstwa.

Rozdział drugi.

O karach za zbrodnie i przestępstwa w ogólności.

§. 240.

Rodzaje kar za wykroczenia i przestępstwa

Wykroczenia i przestępstwa niniejszą ustawą objęte, karanemi będą:

a) karą pieniężną;
b) utratą towarów, rzeczy przedajnych lub sprzętów;
c) utratą praw i upoważnień;
d) aresztem;
e) cielesną chłostą;
f) wydaleniem z jakiego miejsca, lub
g) z jakiego kraju koronnego, lub
h) ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa austryackiego.

§. 241.

Pieniądze, towary i sprzęty przepadają na rzecz funduszu ubogich.

Kara w pieniądzach, towarach, rzeczach przedajnych lub sprzętach, za wykroczenia lub przestępstwa orzeczona, przepada każdego razu na rzecz funduszu ubogich tego miejsca, w którem karygodny czyn popełniony został.

§. 242.

Utrata praw i upoważnień, przeciw komu takowa będzie wyrzeczoną.

Utrata praw i upoważnień orzeczoną będzie przeciw osobom, stopnie akademickie posiadającym, lub przeciw osobom urząd albo zatrudnienie jakie na mocy publicznego uwierzytelnienia wykonywającym; tudzież przeciwko tym, którzy się albo jako mieszczanie albo z upoważnienia zwierzchności, trudnią rzemiosłem lub przemysłem jakim. Kara taka albo na czas pewny albo na zawsze będzie orzeczoną.

§. 243.

Jeżeli dla wykroczenia lub przestępstwa orzeczoną być ma utrata profesyi jakiej, wówczas zostającemu pod dochodzeniem żadną miarą dozwolonem być nie może, w

§. 237.

Strafbare Handlungen der Kindheit. — Verbrechen der Unmündigen vom eilften bis zum vierzehnten Jahre.

Die strafbaren Handlungen, die von Kindern bis zu dem vollendeten zehnten Jahre begangen werden, sind bloss der häuslichen Züchtigung zu überlassen; aber von dem angehenden eilften bis zu dem vollendeten vierzehnten Jahre werden Handlungen, die nur wegen Unmündigkeit des Thäters nicht als Verbrechen zugerechnet werden (§. 2, lit. d), als Uebertretungen bestraft. (§§. 269 und 270.)

§. 238.

Gesetzwidrige Handlungen an sich, auch ohne böse Absicht und erfolgten Schaden, sind Vergehen oder Uebertretungen.

Schon die gegen ein Verbot vollbrachte Handlung oder gegen ein Gebot geschehene Unterlassung ist, in soferne sie durch dieses Gesetz dafür erklärt wird, ein Vergehen oder eine Uebertretung, obgleich weder eine böse Absicht dabei mit unterlaufen, noch Schaden oder Nachtheil daraus erfolgt ist.

§. 239.

Im Allgemeinen haben die in den §§. 5—11 über Verbrechen festgesetzten Bestimmungen auch auf Vergehen und Uebertretungen Anwendung zu finden, in soferne nicht Abweichungen hiervon im Gesetze in einzelnen Fällen insbesondere angeordnet sind, oder aus der eigenthümlichen Natur des Vergehens oder der Uebertretung folgen.

Zweites Hauptstück.

Von den Strafen der Vergehen und Uebertretungen überhaupt.

§. 240.

Gattungen der Strafen bei Vergehen und Uebertretungen.

Die in diesem Gesetze vorkommenden Vergehen und Uebertretungen werden bestraft:

a) um Geld;

b) mit Verfall von Waaren, Feilschaften oder Geräthe;

c) mit Verlust von Rechten und Befugnissen;

d) mit Arrest;

e) mit körperlicher Züchtigung;

f) mit Abschaffung aus einem Orte, oder

g) aus einem Kronlande, oder

h) aus sämmtlichen Kronländern des österreichischen Kaiserstaates.

§. 241.

Geld, Waaren und Geräthe verfällt dem Armenfonde.

Die an Geld, an Waaren, Feilschaften oder Geräthe wegen Vergehen oder Uebertretungen verwirkte Strafe verfällt jedesmal dem Armenfonde des Ortes, wo die strafbare Handlung begangen worden.

§. 242.

Verlust von Rechten und Befugnissen; gegen wen solcher verhängt wird.

Der Verlust von Rechten und Befugnissen wird verhängt gegen graduirte oder andere ein Amt oder eine Beschäftigung unter öffentlicher Beglaubigung ausübende Personen, gegen solche, die ein Handwerk oder Gewerbe als Bürger oder unter erhaltener obrigkeitlicher Bewilligung betreiben. Diese Bestrafung wird auf bestimmte Zeit oder für beständig zuerkannt.

§. 243.

Ist wegen eines Vergehens oder einer Uebertretung auf den Verlust eines Gewerbes zu erkennen, so ist dem Untersuchten auf keine Weise zu gestatten, während der Untersuchung

ciągu dochodzenia, lub przed zapadłym wyrokiem zrzekać się takowej. Jeżeli w przypadku tym trudnienie się profesyą jest osobiste, wówczas skazany zupełnie traci prawo do samodzielnego wykonywania onegoż; jeżeli zaś profesya ta do miejsca była przywiązaną, lub przedajną, wówczas skazany pozbawionym zostaje wprawdzie prawa wykonywania onejże, zebrana atoliż w razie jej sprzedaży cena kupna nie ma żadną miarą za przepadłą być uznaną.

§. 244.

Areszt. Stopień pierwszy.

Kara aresztu ma dwa stopnie: pierwszy stopień oznacza się wyrazem „areszt" bez dodatku, i zależy na zamknięciu w domu więziennym bez kajdan, w którym skazanemu, będącemu w stanie utrzymać się z własnego majątku swego, albo z wsparcia od swoich, wolno będzie wybrać sobie zatrudnienie swoje.

§. 245.

Stopień drugi

Areszt stopnia drugiego, oznacza się przez dodatek „areszt ścisły." Także i w tym areszcie, skazany zostawać będzie bez kajdan, a co do opatrywania go w potrzeby, tudzież co do zatrudnienia jego, tak będzie trzymanym, jak tego wymaga urządzenie zakładów karnych, dla takowych winowajców przeznaczonych, stosownie do osobnych przepisów, pod tym względem albo już istniejących, albo się jeszcze wydać mających.

Nie wolno mu będzie z nikim zejść się inaczej, jak tylko w obecności dozorcy więzienia, ani też rozmawiać językiem, dozorcy temu niezrozumiałym.

§. 246.

Areszt domowy.

Oprócz tych dwóch stopni aresztu, może być także orzeczonym areszt domowy, albo za samem tylko zaręczeniem nieoddalenia się, albo z dostawieniem straży. Areszt domowy obowiązuje skazanego do nieoddalenia się pod żadnym pozorem z domu, pod karą odbycia inaczej dalszego jeszcze ciągu aresztu w publicznem miejscu więziennem.

§. 247.

Najdłuższy i najkrótszy przeciąg trwania aresztu.

W powszechności najkrótszy przeciąg trwania aresztu liczy godzin dwadzieścia cztery (§§. 260 i 264), najdłuższy zaś miesięcy sześć.

§. 248.

Cielesna chłosta jako główna kara nie ma miejsca jak tylko w zastępstwie kary aresztu w §. 260 lit. *b)*, przy wykroczeniach tylko i przestępstwach, oznaczonych w §§. 270, 279, 280, 283, 312, 315, 318, 392, 398, 411, 428, 430, 449, 450, 452, 453, 459, 460, 461, 465, 470, 481, 512, 515, 521, 524 i 525, i wykonaną być może wyłącznie tylko na służących, na czeladnikach rzemieślniczych, chłopcach terminujących i na takich osobach, które się utrzymują z zarobku płacy dziennej lub tygodniowej, którymby przeto areszt, chociaż tylko kilkodniowy uszczerbek przynieść mógł, albo w ich zarobku, albo w utrzymaniu ich należących. — Kara chłosty wykonaną będzie na młodzieńcach niżej lat ośmnastu i na niewiastach, rózgami, na osobach dorosłych rodzaju męzkiego, kijami, i ogranicza się w ilości najwięcej do razów dwadzieścia. — Wykonaną być może tylko za uprzedniem oświadczeniem lekarza, iż dla stanu zdrowia winowajcy nie będzie szkodliwą, tudzież, w całym przeciągu kary nie częściej jak raz, i nigdy publicznie.

§. 249.

Wydalenie.

Wydalenie z jakiego miejsca lub kraju koronnego nastąpić może albo na czas oznaczony, albo też według istoty karygodnego czynu i okoliczności także i na czas nieoznaczony.

oder vor dem gefällten Urtheile auf das Gewerbe zu verzichten. Ist in diesem Falle das Gewerbe ein persönliches, so erlischt für den Verurtheilten das Recht zum selbständigen Gewerbsbetriebe gänzlich; war aber das Gewerbe ein radicirtes oder verkäufliches, so ist der Verurtheilte wohl des Ausübungsrechtes verlustig, der für den Fall der Veräusserung dafür eingehende Kaufschilling aber ist keineswegs als verfallen zu erklären.

§. 244.

Arrest. Erster Grad.

Die Strafe des Arrestes hat zwei Grade: der erste wird durch Arrest, ohne Zusatz, bezeichnet, und besteht in Verschliessung in einem Gefangenhause ohne Eisen; wobei dem Verurtheilten, wenn er sich den Unterhalt aus eigenen Mitteln oder durch Unterstützung der Seinigen zu verschaffen fähig ist, die Wahl seiner Beschäftigung überlassen bleibt.

§. 245.

Zweiter Grad.

Der Arrest des zweiten Grades wird durch den Zusatz „strenger Arrest" bezeichnet. Auch in diesem wird der Verurtheilte ohne Eisen, in Beziehung auf Verpflegung und Arbeit aber so gehalten, wie es die Einrichtung der für solche Sträflinge bestimmten Strafanstalten nach den darüber bestehenden oder noch zu erlassenden besonderen Vorschriften mit sich bringt.

Es wird ihm mit Niemanden eine Zusammenkunft ohne Gegenwart des Gefangenwärters, auch keine Unterredung in einer dem letzteren unverständlichen Sprache gestattet.

§. 246.

Hausarrest.

Ausser diesen beiden Graden des Arrestes kann auch auf Hausarrest, entweder gegen blosse Angelobung, sich nicht zu entfernen, oder mit Aufstellung einer Wache erkannt werden. Der Hausarrest verpflichtet den Verurtheilten, sich unter keinem Vorwande vom Hause zu entfernen, bei Strafe, die noch übrige Arrestzeit in dem öffentlichen Verhaftorte zu vollstrecken.

§. 247.

Längste und kürzeste Dauer des Arrestes.

In der Regel ist die kürzeste Dauer des Arrestes von vier und zwanzig Stunden (§§. 260 und 267), die längste von sechs Monaten.

§. 248.

Als Hauptstrafe kann die körperliche Züchtigung nur in Stellvertretung der Arreststrafe (§. 260 lit. b), bloss bei den in den §§. 270, 279, 280, 283, 312, 315, 318, 392, 398, 411, 428, 430, 449, 450, 452, 453, 459, 460, 461, 465, 470, 481, 512, 515, 521, 524 und 525 bezeichneten Vergehen und Uebertretungen und ausschliessend bei Dienstboten, Handwerksgesellen, Lehrjungen und solchen Personen Anwendung finden, die ihren Unterhalt in Tag- oder Wochenlohn erwerben, denen also ein Arrest auch nur von wenigen Tagen an ihrem Erwerbe, oder an dem Unterhalte ihrer Angehörigen Schaden bringen würde. — Sie besteht bei Jünglingen unter achtzehn Jahren und bei Frauenspersonen in Ruthenstreichen, bei erwachsenen Personen des männlichen Geschlechtes in Stockstreichen, und kann höchstens zwanzig Streiche betragen. — Sie darf erst nach vorausgegangener Erklärung des Arztes, dass sie dem Gesundheitszustande des Sträflinges unnachtheilig sei, während der Strafdauer nicht öfter als einmal, und nie öffentlich vollzogen werden.

§. 249.

Abschaffung.

Die Abschaffung aus einem Orte oder aus einem Kronlande findet Statt entweder auf eine bestimmte, oder nach Beschaffenheit der strafbaren Handlung und der Umstände auch auf unbestimmte Zeit.

Wydalenie ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa austryackiego nie może być orzeczonem, jak tylko przeciw cudzoziemcom.

§. 250.

Zaostrzenie kar.

Wyliczone tu gatunki kar mogą także być zaostrzone. Zaostrzenie w powszechności jest, gdy kilka kar pojedynczych razem połączonych będzie. Zaostrzenie to jednak w tych tylko przypadkach, tudzież w ten sposób ma miejsce, w których, i w jaki niniejszą ustawą jest postanowionem.

§. 201.

Osobne postanowienia dla wykroczeń, popełnionych treścią pism drukowych.

Jeżeli wykroczenie popełnionem zostało przez peryodyczne pismo drukowe, zakaucyonowane, wówczas oprócz kary prawnej, orzec należy także przepad kaucyi w ilości złotych reńskich sto aż do pięćset. — Pod ten najniższy wymiar prawny trybunał sądowy nigdy orzeczenia swego co do przepadu kaucyi schylać nie może.

§. 252.

Oprócz tego w tym razie, gdy wykroczenie popełnionem zostało przez peryodyczne pismo drukowe, które już raz powodem było do skarania go za wykroczenie, przy powtórnem osądzeniu go dla wykroczenia, zawieszonem być może dalsze wydawanie pisma drukowego peryodycznego aż do miesięcy trzech.

Nareszcie we wszystkich tych przypadkach, gdzie przez pismo drukowe wykroczenie popełnionem zostało, orzeczonem być może także zniszczenie przedmiotów, w §. 29. oznaczonych.

§. 253.

Zaostrzenie aresztu.

Z aresztem połączonem być może także jedno, lub równocześnie więcej zaostrzeń następujących:

a) post;

b) ciężka robota;

c) wyznaczenie twardego łoża;

d) trzymanie w oddzielnym areszcie;

e) odosobnione zamknięcie w ciemnej celi;

f) chłosta cielesna.

§. 254.

Zaostrzenie aresztu przez post.

Jeżeli zaostrzenie postem przydane jest do aresztu stopnia pierwszego; aresztowany ograniczonym będzie na żywność, jaka jest przy areszcie stopnia drugiego §fem 245 przepisaną. W razie zaostrzenia aresztu stopnia drugiego aresztowany w niektórych dniach o chlebie tylko i wodzie będzie trzymanym; co jednak nie częściej jak dwa razy w tygodniu nastąpić winno.

§. 255.

Twarde łoże.

Ograniczenie aresztowanego na twarde łoże jedynie tylko w dniach, przez inne przegradzanych, i nie częściej jak dwa razy w tygodniu nastąpić może (§. 21).

§. 256.

Oddzielny areszt.

Trzymanie w oddzielnym areszcie (§. 22) nie może trwać nieprzerwanie dłużej, jak dni czternaście, a następnie dopiero po upływie jednego miesiąca, znowu może być zastosowane.

Auf Abschaffung aus sämmtlichen Kronländern des österreichischen Kaiserstaates kann nur gegen Ausländer erkannt werden.

§. 250.

Verschärfung der Strafen.

Die hier aufgezählten Strafarten können auch verschärft werden. Eine Verschärfung im Allgemeinen ist, wenn von den einzelnen Strafen mehrere vereiniget werden. Sie hat jedoch nur in denjenigen Fällen Statt, für welche, und in dem Masse, wie sie in dem gegenwärtigen Gesetze bestimmt ist.

§. 251.

Besondere Bestimmungen bei Vergehen durch den Inhalt von Druckschriften.

Wenn ein Vergehen durch eine periodische Druckschrift, wofür eine Caution bestellt ist, begangen wurde, so ist nebst der gesetzlichen Strafe auch auf den Verfall der Caution in dem Betrage von einhundert bis fünfhundert Gulden zu erkennen. — Unter dieses geringste gesetzliche Ausmass darf der Gerichtshof den Cautions-Verfall nie herabsetzen.

§. 252.

Ausserdem kann in dem Falle, wenn ein Vergehen durch eine periodische Druckschrift begangen wird, welche schon einmal den Anlass zu einer Verurtheilung wegen Vergehen geboten hat, bei abermaliger Verurtheilung wegen eines Vergehens die Einstellung des Erscheinens der periodischen Druckschrift, bis zu einer Dauer von drei Monaten ausgesprochen werden.

Endlich kann in allen Fällen, wo ein Vergehen durch eine Druckschrift begangen wurde, auf die Vernichtung der im §. 29 bezeichneten Gegenstände erkannt werden.

§. 253.

Verschärfung des Arrestes.

Mit dem Arreste können auch eine oder gleichzeitig mehrere der nachfolgenden Verschärfungen verbunden werden:

a) *Fasten;*

b) *schwerere Arbeit;*

c) *Anweisung eines harten Lagers;*

d) *Anhaltung in Einzelnhaft;*

e) *einsame Absperrung in dunkler Zelle;*

f) *körperliche Züchtigung.*

§. 254.

Verschärfung des Arrestes durch Fasten.

Wird die Verschärfung durch Fasten dem Arreste des ersten Grades angehängt; so wird der Sträfling auf die Kost beschränket, welche bei dem Arreste zweiten Grades §. 245 vorgeschrieben ist. Bei Verschärfung des Arrestes des zweiten Grades ist der Sträfling an einigen Tagen bloss auf Brot und Wasser einschränken, doch soll dieses nicht über zweimal in einer Woche geschehen.

§. 255.

Hartes Lager.

Die Beschränkung des Sträflinges auf hartes Lager darf nur an unterbrochenen Tagen, und nicht öfter als zweimal in der Woche stattfinden (§. 21).

§. 256.

Einzelnhaft.

Die Anhaltung in Einzelnhaft (§. 22) darf ununterbrochen nicht länger als durch vierzehn Tage dauern, und dann erst wieder nach einem Zwischenraume von einem Monate in Anwendung gebracht werden.

§. 257.

Ciemna cela.

Osobne zamknięcie w ciemnej celi (§. 23) nie może trwać nieprzerwanie dłużej, jak tylko godzin dwadzieścia cztery, a następnie znowu dopiero po upływie jednego tygodnia, i podczas całego ciągu kary najwięcej dziesięć razy miejsce mieć może.

§. 258.

Cielesna chłosta.

Zaostrzenie przez cielesną chłostę nie może być użytem, jak tylko przeciw osobom, na powrót zapadłym, i tylko pod ograniczeniami, w §. 248 zawartemi.

§. 259.

W powszechności nie mogą rodzaje kar być zamieniane, ani też kara, przez pogodzenie się z uszkodzonym zniesioną. Wyjątki.

Rodzaj kary, na każdy karygodny czyn ustanowiony, nie może być w powszechności zamienionym, ani też kara przez pogodzenie się z poszkodowanym być zniesioną.

§. 260.

Pod następującemi jednak szczególnemi okolicznościami, kara, przez ustawę postanowiona, zmienioną być ma:

a) gdyby kara pieniężna w majątku lub w sposobie utrzymania życia skazać się mającego lub familii jego, dotkliwy uszczerbek przyniosła;

b) gdyby przez długość prawem postanowionego trwania aresztu, zarobek winowajcy lub familii jego na upadek, lub przynajmniej na nieład wystawionym być mógł.

W pierwszym przypadku zamiast kary pieniężnej stosunkowa kara aresztu wymierzoną być powinna, a to, gdzie ustawa niestanowi wyraźnie inaczej, tak, ażeby za każde złotych reńskich pięć, jeden dzień aresztu liczonym był.

W drugim przypadku może trwanie czasu kary pod najniższy stopień, przez ustawę postanowiony, być skróconem, w którym tedy razie areszt stosownie do §. 253 będzie zaostrzony. Cielesna chłosta atoliż w tych tylko przypadkach miejsce aresztu zastępować może (§. 248), w których trwanie tegoż najdalej na dni trzydzieści wymierzonem zostało.

§. 261.

W razie zachodzących okoliczności, na szczególne uwzględnienie zasługujących, może areszt stopnia pierwszego zamienionym być także na karę pieniężną, stosunkom majątkowym karze ulegającego odpowiednią, jednakże taka kary zmiana, nigdy nie może zależeć od wyboru tego, który ukaranym być ma.

§. 262.

Kiedy areszt domowy może być orzeczony.

Zamiast aresztu stopnia pierwszego, może także areszt domowy być orzeczonym, jeżeli karze ulegający nieskażonej jest sławy, a przez oddalenie się z swego pomieszkania doznałby przeszkody w zajmowaniu się swoim urzędem, interesami lub zarobkiem.

§. 263.

Okoliczności obciążające.

Za okoliczności, obciążające tak wykroczenie jak przestępstwo, uważać należy:

a) ciągłe dopuszczanie się karygodnego czynu przez czas dłuższy;

b) powtarzanie onegoż i wtenczas nawet, gdy sprawca za podobne wykroczenie, lub przestępstwo już był karanym;

c) im większe niebezpieczeństwo z popełnienia karygodnego czynu przewidzianem być mogło, lub

d) im większa z tąd rzeczywiście wynikła szkoda;

e) im ważniejszy zachodzi stosunek między winnym a uszkodzonym lub obrażonym;

f) gdy młodzież albo inne uczciwe osoby zostały uwiedzione;

g) gdy przykłady zepsucia we familii dano, albo

§. 257.

Dunkle Zelle.

Die einsame Absperrung in dunkler Zelle (§. 23) darf ununterbrochen nicht länger als vier und zwanzig Stunden, dann erst wieder nach einem Zeitraume von einer Woche, und während der ganzen Strafdauer höchstens zehnmal stattfinden.

§. 258.

Körperliche Züchtigung.

Als Verschärfung darf die körperliche Züchtigung bloss gegen Rückfällige, und nur unter den im §. 248 enthaltenen Beschränkungen in Anwendung kommen.

§. 259.

Strafarten im Allgemeinen können nicht verwechselt, noch die Bestrafung durch Abkommen mit dem Beschädigten ausgeglichen werden. Ausnahmen.

Im Allgemeinen kann die für jede strafbare Handlung bestimmte Strafart nicht verwechselt, noch die Bestrafung durch Abkommen mit dem Beschädigten aufgehoben werden.

§. 260.

Unter folgenden besonderen Umständen aber ist die in dem Gesetze bestimmte Strafe abzuändern:

a) Wenn die Geldstrafe den Vermögens-Umständen oder dem Nahrungs-Betriebe des zu Verurtheilenden, oder seiner Familie zum empfindlichen Abbruche gereichen;

b) wenn durch die Dauer des gesetzlich bestimmten Arrestes die Erwerbung des Sträflinges oder seiner Familie in Verfall, oder doch in Unordnung gerathen könnte.

Im ersten Falle ist anstatt der Geldstrafe auf eine verhältnissmässige Arreststrafe und zwar da, wo das Gesetz nicht etwas Anderes insbesondere vorschreibt, für je fünf Gulden auf einen Tag zu erkennen.

Im zweiten Falle kann die Dauer der Strafzeit selbst unter den gesetzlichen geringsten Strafsatz abgekürzt werden, es ist jedoch der Arrest nach §. 253 zu verschärfen. — Die körperliche Züchtigung kann aber nur in jenen Fällen, in welchen die Arreststrafe höchstens auf dreissig Tage bemessen wurde, an deren Stelle in Anwendung kommen (§. 248).

§. 261.

Bei besonders rücksichtswürdigen Umständen kann der Arrest des ersten Grades auch in eine den Vermögens-Umständen des zu Bestrafenden angemessene Geldstrafe verändert, diese Strafverwechslung aber nie von der Wahl des zu Bestrafenden abhängig gemacht werden.

§. 262.

Wann Hausarrest verhängt werden kann.

Ferner kann anstatt des Arrestes des ersten Grades Hausarrest verhängt werden, wenn der zu Bestrafende von unbescholtenem Rufe ist, und durch die Entfernung von seiner Wohnung gehindert würde, seinem Amte, seinem Geschäfte, oder seiner Erwerbung obzuliegen.

§. 263.

Erschwerende Umstände.

Als erschwerende Umstände eines Vergehens, so wie einer Uebertretung, sind anzusehen:

a) die Fortsetzung der strafbaren Handlung durch längere Zeit;

b) die Wiederholung derselben auch dann, wenn der Thäter wegen eines gleichen Vergehens oder einer gleichen Uebertretung schon gestraft worden ist;

c) je grösser die aus der strafbaren Handlung vorherzusehende Gefahr, oder

d) der hieraus wirklich erfolgte Schade ist;

e) je wichtiger das Verhältniss zwischen dem Schuldigen und dem Beschädigten oder Beleidigten;

f) wenn Jugend oder andere ehrbare Personen verführt;

g) verderbliche Beispiele in Familien gegeben, oder

h) publiczne zgorszenie zrządzonem było;

i) gdy dla wykonania karygodnego czynu potrzeba było więcej czasu lub przygotowania, albo większe przeszkody usunione być musiały;

k) gdy winny był przywódcą, lub w inny jaki sposób sprawcą czynu, przez więcej osób popełnionego;

l) gdy więcej różnego gatunku popełnił wykroczeń albo przestępstw;

m) gdy dochodzenie przez zmyślone okoliczności wstrzymać lub w błąd wprowadzić usiłował, a w szczególności

n) co do wykroczeń i przestępstw przeciw publicznej obyczajności, gdy winny jest osobą, posiadającą wychowanie i większe wykształcenie.

§. 264.

Okoliczności łagodzące.

Przeciwnie za okolicznosci łagodzące uważać się będzie:

a) wiek, nieletności bliski, rozum słabszy, lub bardzo zaniedbane wychowanie;

b) poprzedni sposób życia nieskażony;

c) gdy winowajca przez innych został uwiedziony;

d) gdy z bojaźni, lub uprzedzenia o powadze, albo

e) w gwałtownem umysłu poruszeniu, albo

f) koniecznością okoliczności spowodowany działał;

g) gdy tenże pomimo tego, że w jego mocy było, wykonać czyn karygodny, większą z tąd odnieść korzyść, lub większą wyrządzić szkodę, na samem poprzestał usiłowaniu, lub

h) mniejszą tylko korzyść sobie przywłaszczył, albo

i) dobrowolnie od zrządzenia większej szkody wstrzymał się;

k) gdy szkodę wyrządzoną wedle sił swojich starał się wynagrodzić;

l) gdy w czasie przesłuchania z własnego popędu okoliczności odkrył, których wiadomość przyczyniła się do zupełnego odwrócenia szkody lub do zmniejszenia takowej.

§. 265.

Zastosowanie okoliczności obciążających i łagodzących.

Przy wymiarze kary na zachodzące okoliczności obciążające lub zwalniające, wedle tego, jak jedne lub drugie przeważają, wzgląd mieć należy, jednakowoż kara w powszechności wymierzoną być winna tylko między najwyższym i najniższym stopniem, przez ustawę na poszczególne wykroczenia lub przestępstwa oznaczonym, nie mniej też nie może z reguły dla okoliczności łagodzących lub obciążających żaden inny rodzaj kary być orzekanym. Dla okoliczności obciążających mogą zresztą i postanowienia §§fów 250, 252 i 253 być zastosowanemi.

§. 266.

Nadzwyczajne łagodzenia prawo.

Jeżeli przy wykroczeniu lub przestępstwie jakiem zachodzi więcej, i to takich okoliczności łagodzących, z których niepłonnie spodziewać się można poprawy winowajcy, wówczas tak areszt na lżejszy stopień zamienionym, jako też kara przez ustawę naznaczona, poniżej najkrótszego jej zakresu wymierzoną być może.

§. 267.

O zbiegu więcej wykroczeń lub przestępstw.

Jeżeli obwiniony popełnił więcej wykroczeń lub więcej przestępstw, stanowiących przedmiot jednego a tego samego dochodzenia i osądzenia, albo jeżeli wykro-

h) *öffentliches Aergerniss veranlasst worden;*

i) *wenn zur Vollziehung der strafbaren Handlung mehrere Zeit oder Vorbereitung nöthig war, oder grössere Hindernisse bei Seite geschafft werden mussten;*

k) *wenn der Schuldige der Anführer, oder auf andere Art der Urheber bei einer von Mehreren begangenen strafbaren Handlung war;*

l) *wenn er mehrere Vergehen oder Uebertretungen von verschiedener Art begangen hat;*

m) *wenn er die Untersuchung durch erdichtete Umstände hinzuhalten oder irre zu führen gesucht hat, und insbesondere*

n) *bei Vergehen und Uebertretungen gegen die öffentliche Sittlichkeit, wenn der Schuldige eine Person von Erziehung und mehrerer Bildung ist.*

§. 264.

Mildernde Umstände.

Dagegen sind als mildernde Umstände anzusehen:

a) *ein der Unmündigkeit nahes Alter, schwächerer Verstand oder eine sehr vernachlässigte Erziehung;*

b) *früherer unbescholtener Wandel;*

c) *wenn der Schuldige von Anderen verführt;*

d) *aus Furcht oder Vorurtheil des Ansehens, oder*

e) *in einer heftigen Gemüthsbewegung, oder*

f) *durch Nothumstände veranlasst, gehandelt;*

g) *wenn er, da es in seiner Gewalt stand, die strafbare Handlung zu vollenden, daraus grösseren Vortheil zu ziehen, oder grösseren Schaden zuzufügen, es bei dem Versuche gelassen, oder*

h) *sich nur geringeren Vortheil zugeeignet, oder*

i) *freiwillig von Zufügung grösseren Schadens enthalten;*

k) *wenn er den Schaden nach seinen Kräften gut zu machen gesucht;*

l) *wenn er bei dem Verhöre aus eigenem Antriebe Umstände entdeckt hat, deren Kenntniss in den Stand setzte, einen bevorstehenden Schaden ganz abzuwenden oder zu vermindern.*

§. 265.

Anwendung der Erschwerungs- und Milderungs-Umstände.

Bei Ausmessung der Strafe ist auf die vorhandenen erschwerenden und mildernden Umstände, je nachdem die einen oder anderen überwiegend sind, Rücksicht zu nehmen, jedoch ist die Strafe in der Regel innerhalb des vom Gesetze für die einzelnen Vergehen oder Uebertretungen festgesetzten Strafsatzes auszumessen, so wie auch wegen Milderungs- oder Erschwerungs-Umständen regelmässig auf keine andere Strafart zu erkennen ist. Wegen Erschwerungs-Umständen können überdiess die Bestimmungen der §§. 250, 252 und 253 zur Anwendung kommen.

§. 266.

Ausserordentliches Milderungsrecht.

Wenn bei einem Vergehen oder einer Uebertretung mehrere und zwar solche Milderungs-Umstände zusammentreffen, welche mit Grund die Besserung des Schuldigen erwarten lassen, so kann sowohl der Arrest in einen gelinderen Grad verändert, als die gesetzliche Strafe auch unter den geringsten Strafsatz herabgesetzt werden.

§. 267.

Von dem Zusammentreffen mehrerer Vergehen oder Uebertretungen.

Hat der Untersuchte mehrere Vergehen oder mehrere Uebertretungen begangen, welche Gegenstand der nämlichen Untersuchung und Aburtheilung sind, oder treffen in solcher

czenia i przestępstwa w podobny sposób z sobą się zbiegają; wówczas ustawa, która z pomiędzy odnoszących się do tych karygodnych czynów największą stanowi karę, wszakże z uwagą oraz i na inne, zastosowaną być winna.

Atoliż owe osobne postanowienia §§fów 251. i 252., mają w razie zbiegu więcej wykroczeń lub przestępstw albo wykroczeń z przestępstwami, oprócz innej prawem przepisanej kary, nawet i wtedy być zastosowane, gdy przez pismo drukowe popełniony został choćby tylko jeden z czynów karygodnych zbiegających się. Niemniej też i w tym razie, gdyby tylko na jednę z tych karygodnych czynności zbiegających się, w tej lub innej ustawie postanowioną była kara pieniężna, lub która z kar w §. 240, lit. *b)* i *c)* oznaczonych, orzeczony być ma na winowajcę oprócz innej kary prawnej zawsze i ta kara osobna.

§. 268.

Dalsze skutki osądzenia.

Jakie połączone są dalsze skutki z osądzeniem dla wykroczenia albo przestępstwa, o tem stanowią osobne ustawy i przepisy polityczne i kościelne. W tych przypadkach, w których skazany posiada profesyę, patent okrętowy, albo prawo do prowadzenia statku kabotażowego, zastosowane być winny postanowienia, w §. 30. zawarte, jeżeliby utrata upoważnienia takowego nie była już bez tego w ustawie jako kara zarządzoną.

Rozdział trzeci.

O ukaraniu nieletnich.

§. 269.

Nieletni stają się winnymi z powodu zbrodni, które a) dla nieletności tylko jako przestępstwa poczytane będą; albo b) z powodu wykroczeń lub przestępstw samych przez się.

Nieletni dwojakim sposobem stać się mogą winnymi:

a) z powodu karygodnych czynności, które z istoty swojej stanowiłyby zbrodnię, lecz przez nieletnich popełnione, wedle §. 237. tylko jako przestępstwa karane będą;

b) z powodu takich karygodnych czynności, które już same przez się wykroczeniami tylko są albo przestępstwami.

§. 270.

Kara za pierwsze.

Karygodne czynności gatunku pierwszego, przez nieletnich popełnione, mają zamknięciem w osobnym areszcie, wedle okoliczności od jednego dnia do sześciu miesięcy być karane. Kara ta może podług §fu 253 być zaostrzoną.

§. 271.

Okoliczności, na które przy wymierzaniu kary wzgląd mieć należy.

Okoliczności, na które w oznaczeniu czasu trwania kary i w zaostrzeniu onejże wzgląd mieć należy, są:

a) wielkość i istota karygodnego czynu;

b) wiek winowajcy, wedle tego, jak takowy zbliża się więcej do dojrzałości;

c) usposobienie umysłu jego, według własnowolności, objawiającej się tak z czynu teraźniejszego jako też z poprzedniego zachowania się jego, według szkodliwych więcej skłonności, złośliwości lub niepoprawności.

§. 272.

Z karą połączona być ma stosowna robota i nauka przez duchownego.

Z tą karą na nieletniego, oprócz roboty, siłom jego odpowiedniej, zawsze połączona być winna stosowna nauka albo przez duchownego, opieką dusz się zajmującego albo przez katechetę.

Weise Vergehen und Uebertretungen zusammen, so ist dasjenige Gesetz, welches unter diesen strafbaren Handlungen die höchste Strafe bestimmt, jedoch mit Bedacht auf die übrigen, in Anwendung zu bringen.

Die in den §§. 251 und 252 festgesetzten besonderen Bestimmungen sind jedoch im Falle eines Zusammentreffens von mehreren Vergehen oder Uebertretungen oder von Vergehen mit Uebertretungen nebst der sonstigen gesetzlichen Strafe auch dann in Anwendung zu bringen, wenn auch nur eine der zusammentreffenden strafbaren Handlungen durch eine Druckschrift begangen wurde. Ebenso ist in dem Falle, wenn auch nur auf eine dieser zusammentreffenden strafbaren Handlungen in diesem oder einem anderen Gesetze eine Geldstrafe oder eine der im §. 240, lit. b) und c) bestimmten Strafen festgesetzt ist, nebst der sonstigen gesetzlichen jedenfalls auch diese besondere Strafe gegen den Schuldigen zu verhängen.

§. 268.

Weitere Folgen der Verurtheilung.

Welche weitere Folgen mit der Verurtheilung wegen eines Vergehens oder einer Uebertretung verbunden sind, ist in besonderen Gesetzen, und in politischen und kirchlichen Vorschriften enthalten. In jenen Fällen, wo der Verurtheilte ein Gewerbe, ein Schiffs-Patent oder die Berechtigung zur Führung eines Cabotage-Fahrzeuges besitzt, haben die im §. 30 enthaltenen Bestimmungen in Anwendung zu kommen, in soferne der Verlust eines solchen Befugnisses nicht ohnehin im Gesetze als Strafe angeordnet ist.

Drittes Hauptstück.

Von Bestrafung der Unmündigen.

§. 269.

Unmündige werden schuldig durch Verbrechen, die a) wegen der Unmündigkeit nur als Uebertretungen zugerechnet werden; oder b) durch Vergehen oder Uebertretungen an sich.

Unmündige können auf zweifache Art schuldig werden:

a) *durch strafbare Handlungen, welche nach ihrer Eigenschaft Verbrechen wären, aber wenn sie Unmündige begehen, nach §. 237 nur als Uebertretungen bestraft werden;*

b) *durch solche strafbare Handlungen, welche schon an sich nur Vergehen oder Uebertretungen sind.*

§. 270.

Bestrafung der ersteren.

Die von Unmündigen begangenen strafbaren Handlungen der ersten Art sind mit Verschliessung an einem abgesonderten Verwahrungsorte, nach Beschaffenheit der Umstände von einem Tage bis zu sechs Monaten zu bestrafen. Diese Strafe kann nach §. 253 verschärft werden.

§. 271.

Umstände, worauf bei Bestimmung der Strafe Rücksicht zu nehmen ist.

Die Umstände, worauf bei Bestimmung der Strafzeit und der Verschärfung Rücksicht zu nehmen ist, sind:

a) *die Grösse und Eigenschaft der strafbaren Handlung;*

b) *das Alter des Schuldigen, je nachdem sich dasselbe mehr der Mündigkeit nähert;*

c) *seine Gemüthsart, nach der sowohl aus der gegenwärtigen Handlung als aus dem vorhergehenden Betragen sich äussernden Selbstbestimmung, schädlicheren Neigungen, Boshei' oder Unverbesserlichkeit.*

§. 272.

Mit derselben ist eine angemessene Arbeit und der Unterricht eines Seelsorgers zu verbinden.

Mit dieser Bestrafung der Unmündigen ist nebst einer ihren Kräften angemessenen Arbeit stets ein zweckmässiger Unterricht des Seelsorgers oder Katecheten zu verbinden.

Wykroczenia lub przestępstwa, jako takie same przez się, przez nieletnich popełnione, mają skarceniu domowemu, wedle okoliczności, skarceniu przez władzę bezpieczeństwa, być pozostawione.

§. 273.

Karygodne czynności gatunku drugiego, przez nieletnich popełnione, w powszechności zostawione są skarceniu domowemu, a w braku takowego, lub też, gdyby szczególne przytem zachodziły okoliczności jakie, skarceniu i zaradzeniu przez władzę bezpieczeństwa.

Rozdział czwarty.

O różnych gatunkach wykroczeń i przestępstw.

§. 274.

Podział wykroczeń i przestępstw.

Czyny karygodne, które w miarę ważności swojej i szkodliwego wpływu swego niniejszem za wykroczenia lub przestępstwa poczytane są, dzielą się na gatunki następujące:

§. 275.

1. Karygodne czynności przeciwko publicznemu bezpieczeństwu.

Karygodne czynności przeciwko publicznemu bezpieczeństwu, to jest, przeciwko publicznej spokojności i publicznemu porządkowi, przeciwko publicznym zakładom i urządzeniom dla powszechnego bezpieczeństwa, i przeciwko obowiązkom publicznego urzędu.

§. 276.

2. Przeciwko bezpieczeństwu pojedynczych osób.

Karygodne czynności, które bezpieczeństwu pojedynczym ludziom, to jest osobistemu bezpieczeństwu co do życia, zdrowia lub też ciała; bezpieczeństwu co do własności albo zarobkowania; bezpieczeństwu co do czci i dobrej sławy; lub też bezpieczeństwu co do innych praw, zagrażają i uszczerbek przynoszą.

§. 277.

3. Przeciwko publicznej obyczajności.

Nakoniec wykroczenia i przestępstwa, które publiczną obyczajność rażą.

Rozdział piąty.

O wykroczeniach i przestępstwach przeciw publicznej spokojności i publicznemu porządkowi.

§. 278.

Wykroczenia i przestępstwa przeciw publicznej spokojności i publicznemu porządkowi.

Wykroczenia i przestępstwa przeciw publicznej spokojności i publicznemu porządkowi są:

a) zbiegowisko;

b) uczestnictwo w towarzystwach tajemnych lub związkach zakazanych, i zatajenie członków towarzystw pozwolonych;

c) znieważenie zarządzeń władz i podburzanie przeciw władzom rządowym lub gminnym, albo przeciw pojedynczym organom rządu, przeciw świadkom lub w rzeczy biegłym;

d) podbudzanie do nieprzyjacielskich kroków przeciw narodowościom, społeczeństwom religijnym, korporacyom i t. p.;

e) wyrządzenie obrazy prawnie uznanemu kościołowi lub towarzystwu religijnemu;

f) rozkrzewienie sekty religijnej, przez rząd niedozwolonej;

g) publiczne znieważenie urządzeń co do małżeństwa, familii, własności, albo pochwalenie czynności nieprawnych lub nieobyczajnych;

§. 273.

Von Unmündigen begangene Vergehen oder Uebertretungen an sich sind der häuslichen Züchtigung, nach Umständen der Sicherheitsbehörde zu überlassen.

Die von Unmündigen begangenen strafbaren Handlungen der zweiten Art werden insgemein der häuslichen Züchtigung, in Ermanglung dieser aber oder nach dabei sich zeigenden besonderen Umständen der Ahndung und Vorkehrung der Sicherheitsbehörde überlassen.

Viertes Hauptstück.

Von den verschiedenen Gattungen der Vergehen und Uebertretungen.

§. 274.

Eintheilung der Vergehen und Uebertretungen.

Die strafbaren Handlungen, welche nach Verhältniss ihrer Wichtigkeit und ihres nachtheiligen Einflusses hiermit als Vergehen oder Uebertretungen erklärt werden, theilen sich in folgende Gattungen:

§. 275.

1. Strafbare Handlungen gegen die öffentliche Sicherheit.

Strafbare Handlungen gegen die öffentliche Sicherheit, nämlich gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung, gegen öffentliche Anstalten und Vorkehrungen zur gemeinschaftlichen Sicherheit und gegen die Pflichten eines öffentlichen Amtes.

§. 276.

2. Gegen die Sicherheit einzelner Menschen.

Strafbare Handlungen, die der Sicherheit einzelner Menschen, nämlich der persönlichen Sicherheit am Leben, an der Gesundheit oder sonst an dem Körper; die der Sicherheit des Eigenthumes oder der Erwerbung; der Sicherheit der Ehre und des guten Rufes; oder der Sicherheit anderer Rechte Gefahr und Nachtheil bringen.

§. 277.

3. Gegen die öffentliche Sittlichkeit.

Vergehen und Uebertretungen, welche die öffentliche Sittlichkeit verletzen.

Fünftes Hauptstück.

Von den Vergehen und Uebertretungen gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung.

§. 278.

Vergehen und Uebertretungen gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung.

Vergehen und Uebertretungen gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung sind:

a) Auflauf;

b) Theilnahme an geheimen Gesellschaften oder verbotenen Vereinen, und Verschweigung von Mitgliedern erlaubter Gesellschaften:

c) Herabwürdigung der Verfügungen der Behörden und Aufwieglung gegen Staats- oder Gemeinde-Behörden, oder gegen einzelne Organe der Regierung, gegen Zeugen oder Sachverständige;

d) Aufreizung zu Feindseligkeiten gegen Nationalitäten, Religionsgenossenschaften, Körperschaften u. dgl.;

e) Beleidigung einer gesetzlich unerkannten Kirche oder Religionsgesellschaft;

f) Beförderung einer vom Staate für unzulässig erklärten Religionssecte;

g) Oeffentliche Herabwürdigung der Einrichtungen der Ehe, der Familie, des Eigenthumes, oder Gutheissung von ungesetzlichen oder unsittlichen Handlungen;

h) uszkodzenie miejsc grobowych, otworzenie grobów, wywleczenie lub znieważenie trupów i zabory z przedmiotów takowych;

i) danie pomocy pod względem wykroczenia albo przestępstwa;

k) rozsiewanie fałszywych zatrważających wieści lub przepowiedni;

l) nieprawne rozgłaszanie;

m) zbieranie składek lub subskrypcye do udaremnienia prawnych następstw czynności karygodnych.

§. 279.

a) Zbiegowisko. Kto się tegoż staje winnym.

Wykroczenia zbiegowiska staje się winnym, kto przeciwko jednej z osób, w §fie 68. wymienionych, wykonaniem danego im od władzy zlecenia, albo pełnieniem obowiązku urzędu swego lub służby właśnie zajętych, więcej ludzi do spólnej pomocy lub do dania odporu wzywa. Kara za to jest ścisły areszt od jednego do sześciu miesięcy.

§. 280.

Spółwinni.

Tę samę karę ściąga na siebie, kto takiemu wezwaniu zadosyć czyni, i łączy się z wzywającym dla spólnej pomocy albo oporu.

§. 281.

Obowiązek gospodarza domu w czasie zbiegowiska.

Skoro tylko w czasie publicznej niespokojności rozkaz wydanym został, ażeby każdy wraz z domownikami swymi w domu zostawał, staje się winnym wykroczenia zbiegowiska, ktokolwiek bez ważnej przyczyny z domu wychodzi, a mianowicie gospodarz domu lub też inna głowa familii, jeżeli podległych sobie domowników, wedle możności swej w domu nie zatrzymuje.

§. 282.

Kara na gospodarza lub głowę familii; na tych, którzy w czasie takich okoliczności oddalają się z domu.

Kara na gospodarza lub głowę familii jest areszt od jednego tygodnia do jednego miesiąca. Równie tak ukarani być mają ci, którzy w czasie takich okoliczności z domu wyszli, chociażby do żadnych zawichrzeń porządku nie należeli.

§. 283.

Kara na tych, którzy w czasie zbiegowiska urzędnikom lub straży nie są posłusznymi;

Kto w czasie zbiegowiska, choćby spowodowanego z innej jakiej przyczyny, a nie z tej, przez którą kupienie się zbrodnią jest, urzędnikowi lub straży, rozejście się kupie nakazującym, nie jest posłusznym, ten staje się równie winnym wykroczenia zbiegowiska, i ukaranym być ma aresztem od jednego tygodnia do jednego miesiąca.

§. 284.

na tych, którzy z urzędnikiem lub strażą kłótnię albo sprzeczki rozpoczynają.

Jeżeli kto przy takiem odmówieniu posłuszeństwa, z urzędnikiem lub strażą kłótnie i sprzeczki prowadzi, wówczas będzie kara ścisły areszt jednomiesięczny, który podług zachodzących okoliczności zaostrzonym być ma.

§. 285.

b) Uczestnictwo w tajemnych towarzystwach (tajemnych zawiązaniach).

Wszelkie zawiązania tajemnych towarzystw, któreby w jakimbądź zamiarze ustanowione były, i pod jakąbądź nazwą lub formą czy dawniej czy obecnie istniały, są zakazane. Uczestnictwo w tajemnem towarzystwie stanowi wykroczenie.

§. 286.

Które zawiązania mają za tajemne towarzystwa być uważane.

Za tajemne towarzystwo uważane będzie każde zawiązanie się więcej osób:

a) jeżeli istnienie onegoż przed zwierzchnością umyślnie ukrywanem bywa;

h) *Beschädigung von Grabstätten, Eröffnung von Gräbern, Hinwegnahme oder Misshandlung an Leichen und Entwendungen an derlei Gegenständen;*

i) *Vorschubleistung in Beziehung auf ein Vergehen oder eine Uebertretung;*

k) *Verbreitung falscher beunruhigender Gerüchte oder Vorhersagungen;*

l) *Gesetzwidrige Verlautbarungen;*

m) *Sammlungen oder Subscriptionen zur Vereitlung der gesetzlichen Folgen von strafbaren Handlungen.*

§. 279.

a) Auflauf. Wer sich desselben schuldig mache.

Des Vergehens des Auflaufes macht sich schuldig, wer gegen eine der im §. 68 genannten Personen, wenn sie in Vollziehung eines obrigkeitlichen Auftrages, oder in der Ausübung ihres Amtes oder Dienstes begriffen sind, mehrere Menschen zur Mithilfe oder zur Wiedersetzung auffordert. Die Strafe ist strenger Arrest von einem bis zu sechs Monaten.

§. 280.

Mitschuldige.

Gleiche Strafe verwirkt derjenige, der einer solchen Aufforderung Folge leistet und sich dem Aufforderer in Mithilfe oder Widersetzung zugesellet.

§. 281.

Pflicht des Hausvaters bei einem Auflaufe.

Sobald bei einer öffentlichen Unruhe der Befehl ergangen ist, dass Jedermann sich und seine Hausgenossenschaft zu Hause zu halten habe, macht sich jeder, der ohne erhebliche Ursache aus dem Hause geht, und insbesondere der Hausvater, oder wer sonst einer Familie vorsteht, des Vergehens des Auflaufes schuldig, dafern er die unter ihm stehenden Hausgenossen nicht nach Möglichkeit zu Hause hält.

§. 282.

Strafe des Hausvaters oder Familienvorstehers; derjenigen, die sich unter solchen Umständen vom Hause entfernen.

Die Strafe des Hausvaters oder Familienvorstehers ist Arrest von einer Woche bis zu einem Monate. Ebenso sind diejenigen zu bestrafen, die unter solchen Umständen sich vom Hause entfernten, wenn sie auch an keiner Unordnung Theil nahmen.

§. 283.

Strafe derjenigen, welche bei einem Auflaufe dem Beamten oder der Wache nicht Folge leisten;

Wer bei einem auch aus jeder anderen Ursache, als wodurch eine Zusammenrottung zum Verbrechen wird, veranlassten Auflaufe dem Beamten oder der Wache, wenn diese die Menge auseinander gehen heissen, nicht Folge leistet, macht sich ebenfalls des Vergehens des Auflaufes schuldig, und ist mit Arrest von einer Woche bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 284.

derjenigen, welche sich mit dem Beamten oder der Wache in einen Zank oder Wortstreit einlassen.

Hätte sich Jemand bei einer solchen Weigerung mit dem Beamten oder der Wache in Zank oder Wortstreit eingelassen, so ist die Strafe einmonatlicher strenger Arrest, welcher nach den eingetretenen Umständen verschärft werden soll.

§. 285.

b) Theilnahme an geheimen Gesellschaften (geheimen Vereinen).

Alle Vereinigungen zu geheimen Gesellschaften, in welcher Absicht sie errichtet seyn, und unter welcher Benennung oder Gestalt sie bestanden haben oder bestehen mögen, sind verboten. Die Theilnahme an einer geheimen Gesellschaft macht eines Vergehens schuldig.

§. 286.

Welche Vereinigungen als geheime Gesellschaften anzusehen sind.

Als eine geheime Gesellschaft ist jede Vereinigung mehrerer Personen anzusehen:

a) *wenn das Dasein derselben der Obrigkeit absichtlich verborgen gehalten wird;*

Część XXIX.

Wydana i rozesłana dnia 11. Maja 1852.

101.

Patent cesarski z dnia 6. Maja 1852.

obowiązujący w całym obrębie państwa,

wydany w przedmiocie dochodzenia i karania tych, którzy osoby wojskowe skłaniają do złamania wierności lub przekroczenia innych obowiazków służbowych.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piaceney i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

w sprawach dochodzenia i karania tych, którzy usiłują nakłonić osoby wojskowe do złamania wierności lub przekroczenia innych obowiązków służbowych, uznaliśmy za potrzebę, po wysłuchaniu Naszych ministrów i zasięgnieniu zdania Naszej Rady państwa, w miejsce rozporządzenia cesarskiego z dnia 31. Grudnia 1849 r. (Nr. 23 dz. pr. p. z roku 1850) wydać następujące postanowienia, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych.

§. 1.

Nakłanianie do przekroczenia wojskowych obowiązków służbowych, policzone będzie za zbrodnię przeciw sile wojennej państwa, każdemu, który osobę, przysięgą zwią

XXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. Mai 1852.

101.

Kaiserliches Patent vom 6. Mai 1852,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

betreffend die Behandlung und Bestrafung Derjenigen, welche Militär-Personen zum Treubruche oder zur Verletzung ihrer sonstigen Dienstespflicht verleiten.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

haben in Betreff der Behandlung und Bestrafung Derjenigen, welche Militär-Personen zum Treubruche oder zur Verletzung ihrer sonstigen Dienstespflichten zu verleiten suchen, nach Vernehmung Unserer Minister und Anhörung Unseres Reichsrathes, an die Stelle der kaiserlichen Verordnung vom 31. December 1849 (Nr. 23 des Reichs-Gesetzblattes vom Jahre 1850) folgende, für alle Kronländer giltige Bestimmungen zu beschliessen befunden:

§. 1.

Die Verleitung zur Verletzung militärischer Dienstpflicht wird einem Jeden als Verbrechen wider die Kriegsmacht des Staates zugerechnet, der einen zum k. k. Kriegsdienste

wyrzeczoną będzie podług długości czasu i istoty okoliczności kara ścisłego aresztu od sześciu miesięcy aż do jednego roku.

§. 293.

Karygodność cudzoziemców.

Także i cudzoziemcy stają się winnymi wykroczenia tego, o ile podczas pobytu swego w tutejszych krajach:

a) tajemne towarzystwo założyć usiłują;

b) członków do jakiego towarzystwa tajemnego, krajowego czy zagranicznego zbierają;

c) schadzki tajemnych towarzystw u siebie miewają, albo

d) do schadzek tego rodzaju domu albo mieszkania swego użyczają, albo je w najem wypuszczają;

e) przez korespondencyę lub innemi drogami do zawiązania tajemnych towarzystw krajowych lub ich członków z cudzymi przyczyniają się.

§. 294.

Kara.

Kara na cudzoziemca we wszystkich, w §. 293 wyszczególnionych przypadkach, jest areszt od jednego do miesięcy sześciu, przy okolicznościach obciążających ścisły areszt od sześciu miesięcy do jednego roku. Po odcierpianej karze cudzoziemiec takowy ze wszystkich krajów koronnych wydalonym być winien.

§. 295.

Kara na cudzoziemców, gdy z zagranicy tajemne towarzystwo zakładają, lub do tego członków zbierają.

Równie też cudzoziemiec, który z zagranicy towarzystwo potajemne w tutejszych krajach założyć usiłował, lub członków do towarzystwa tajemnego zbierał, jak skoro zostanie schwytanym, ukaranym być winien karą, w §. 294. oznaczoną.

§. 296.

Obowiązek przełożonych, urzędników i t. p. dotyczący tego, co do towarzystwa należy.

W razie odkrycia jakiego towarzystwa tajemnego, obowiązani są przełożeni i urzędnicy onegoż, wskazać i wydać zwierzchności wszystkie do towarzystwa należące dokumenta i korespondencye. Ktokolwiek zatrzymuje lub ukrywa, co do towarzystwa należy, powinien ukaranym być ścisłym aresztem od jednego tygodnia do jednego miesiąca. Kasy i sprzęty do towarzystwa należące, przepadają.

§. 297.

Wezwanie i zbieranie członków do towarzystwa, któremu pozwolenia odmówiono, lub które rozwiązano, tudzież dalsza działalność jego.

Wezwanie lub zbieranie członków do towarzystwa, któremu pozwolenia odmówiono, albo które wprawdzie już istniało, lecz przez władzę zniesionem zostało, tudzież dalsza działalność towarzystwa w ogólności, przez władzę zniesionego, karane być winny jako wykroczenia aresztem, w razie powtórzenia, ścisłym aresztem od trzech do miesięcy sześciu, o ile czyn takowy nie ulega ostrzejszym postanowieniom §§fów 286 i 288.

§. 298.

Uczestnictwo w takiem stowarzyszeniu.

Jako uczestnik w takiem stowarzyszeniu podpada karze, kto pomimo odmówienia pozwolenia do założenia, albo pomimo nakazanego przez władzę rozwiązania towarzystwa, datkami swemi stowarzyszenie wspiera, lub innym jakim sposobem dla niego działać nieprzestaje, na schadzkach jego obecnym jest, albo na schadzki domu lub mieszkania swego użycza, albo je w najem wypuszcza.

Uczestnictwo takowe karanem być winno jako przestępstwo karą pieniężną od złotych reńskich pięćdziesiąt aż do trzysta, albo aresztem od jednego do miesięcy trzech.

ist nach Länge der Zeit und Beschaffenheit der Umstände die Strafe des strengen Arreste von sechs Monaten bis zu einem Jahre zu verhängen.

§. 293.

Straffälligkeit der Ausländer.

Auch Ausländer werden dieses Vergehens schuldig, dafern sie während ihres Aufenthaltes in diesen Ländern:

a) *eine geheime Gesellschaft zu errichten;*

b) *Mitglieder zu einer inländischen oder auswärtigen geheimen Gesellschaft zu werben unternehmen;*

c) *bei sich Zusammenkünfte geheimer Gesellschaften selbst halten, oder*

d) *zu Zusammenkünften dieser Art ihr Haus oder ihre Wohnung leihen oder vermiethen;*

e) *durch Briefe oder auf anderen Wegen zur Verbindung inländischer geheimer Gesellschaften und ihrer Mitglieder mit Auswärtigen beitragen.*

§. 294.

Strafe.

Die Strafe eines Ausländers ist in allen im §. 293 bezeichneten Fällen, Arrest von einem bis zu sechs Monaten, bei erschwerenden Umständen strenger Arrest von sechs Monaten bis zu einem Jahre. Nach vollendeter Strafzeit ist ein solcher Ausländer aus sämmtlichen Kronländern abzuschaffen.

§. 295.

Bestrafung, wenn Ausländer vom Auslande her eine geheime Gesellschaft errichten, oder dazu Mitglieder werben.

Auch wenn ein Ausländer vom Auslande her eine geheime Gesellschaft in diesen Ländern zu errichten, oder Mitglieder für eine geheime Gesellschaft zu werben unternommen hat, ist derselbe bei seiner Betretung mit der im §. 294 bestimmten Strafe zu belegen.

§. 296.

Pflicht der Vorsteher, Beamten, etc. in Ansehung dessen, was der Gesellschaft gehöret.

Bei Entdeckung einer geheimen Gesellschaft sind die Vorsteher und Beamten derselben verpflichtet, der Obrigkeit sämmtliche der Gesellschaft gehörige Urkunden und Correspondenzen anzuzeigen und auszuliefern. Wer immer etwas, das der Gesellschaft gehört, vorenthält oder unterschlägt, soll mit strengem Arreste von einer Woche bis zu einem Monate bestraft werden. Die Cassen und Geräthschaften der Gesellschaft sind verfallen.

§. 297.

Aufforderung und Anwerbung zu einem Vereine nach verweigerter Bewilligung oder erfolgter Auflösung, und Fortsetzung der Wirksamkeit eines solchen Vereines.

Die Aufforderung oder Anwerbung zu einem Vereine, welchem die Bewilligung verweigert wurde, oder welcher zwar schon bestanden hatte, jedoch von der Behörde aufgelöst wurde, so wie die Fortsetzung der Wirksamkeit eines von der Behörde aufgelösten Vereines überhaupt, ist als Vergehen mit Arrest, im Wiederholungsfalle mit strengem Arreste von drei bis zu sechs Monaten zu bestrafen, in soferne die Handlung nicht unter die strengeren Bestimmungen der §§. 286 und 288 fällt.

§. 298.

Theilnahme an einem solchen Vereine.

Als Theilnehmer an einem solchen Vereine ist Jedermann strafbar, welcher ungeachtet der erfolgten Verweigerung der Bewilligung zur Gründung, oder der von der Behörde angeordneten Auflösung desselben mit der Leistung seiner Beiträge oder sonst mit seiner Wirksamkeit für den Verein fortfährt, den Zusammenkünften derselben beiwohnet, oder hierzu sein Haus oder seine Wohnung leihet oder vermiethet.

Diese Theilnahme ist als Uebertretung mit einer Geldbusse von fünfzig bis dreihundert Gulden oder mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen.

§. 299.

Umyślne zatajenie członków towarzystwa pozwolonego.

Przełożeni towarzystwa pozwolonego, którzy przed wywiadującą się zwierzchnością umyślnie członków tają, winnymi są przestępstwa i karani być winni karą pieniężną od złotych reńskich pięćdziesiąt do trzysta.

§. 300.

c) Znieważenie zarządzeń władz i podburzanie przeciw władzom rządowym lub gminnym, przeciw pojedynczym organom rządu, przeciw świadkom lub w rzeczy biegłym.

Kto publicznie, lub przed więcej ludźmi, albo w dziełach drukowych, rozszerzanych obrazach i wizerunkach, albo w pismach, przez łżenia, wyszydzania, nieprawdziwe objawienia lub przekręcania rzeczy, zarządzenia lub rozstrzygnienia władz w powadze poniżyć, lub takiemiż środkami innych do nienawiści, do pogardy lub do bezzasadnych zażaleń przeciw władzom rządowym lub gminnym, lub też przeciw pojedynczym organom rządu pod względem na ich urzędowanie, albo przeciw świadkom lub znawcom rzeczy pod względem na ich zeznania przed sądem, wzbudzić usiłuje, ten, jeżeli inaczej w działaniu takowem nie ukazuje się czynność, cięższą zagrożona karą, staje się winnym wykroczenia podburzenia, i ukaranym być ma aresztem od jednego do miesięcy sześciu.

Jeżeliby dla otrzymania jednomyślności w takich zażaleniach podpisy lub składki zbierał, albo do takowych wzywał, wówczas kara ta zaostrzoną być winna.

Prócz tego może ułożyciel zażalenia takowego z miejsca albo z całego kraju koronnego, a jeżeli jest cudzoziemcem, nawet ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa być wydalonym.

§. 301.

Przestępstwo wezwania do bezzasadnych zażaleń.

Kto w jakimbądź zamiarze, mianowicie zaś z chciwości zysku, strony do swawolnych, bezzasadnych, w prawnym toku instancyi już załatwionych zażaleń wzywa i nakłania, albo pod tym względem zdzierstw pieniężnych się dopuszcza, ten staje się winnym przestępstwa, i ukaranym być ma aresztem aż do jednego miesiąca.

Kara.

§. 302.

d) Podbudzanie do nieprzyjacielskich kroków przeciw narodowościom, społeczeństwom religijnym, korporacyom i t. p.

Kto innych do nieprzyjacielskich kroków przeciw różnym narodowościom (szczepom ludu), społeczeństwom religijnym lub innym, przeciw pojedynczym klasom lub stanom towarzystwa obywatelskiego, albo przeciw prawnie uznanym korporacyom, albo w ogólności mieszkańców państwa do nieprzyjacielskich przeciw sobie stronnictw wzywa, pobudza lub uwieść usiłuje, ten, jeżeli działanie takowe nie ukazuje się jako czynność, cięższą zagrożona karą, staje się winnym wykroczenia i ukaranym być ma ścisłym aresztem od trzech do miesięcy sześciu.

§. 303.

e) Wyrządzenie obrazy prawnie uznanemu kościołowi, lub towarzystwu religijnemu;

Kto publicznie lub przed więcej ludźmi, albo w dziełach drukowych, rozszerzanych obrazach i wizerunkach, albo w pismach, z nauki, obrządków lub urządzeń uznanego w państwie kościoła lub towarzystwa jakiego religijnego szydzi lub takowe w powadze poniżyć usiłuje, albo religijnego sługę jego w czasie odbywania przez niego czynności, służbie Bożej poświęconych, obraża, albo się podczas publicznego pełnienia obrzędów religijnych w sposób nieprzyzwoity, drugich gorszący, zachowuje, ten, o ile działanie jego nie stanowi zbrodni zgwałcenia religii (§. 122), staje się winnym wykroczenia i karanym być ma ścisłym aresztem od jednego do sześciu miesięcy.

§. 299.

Absichtliche Verschweigung von Mitgliedern einer erlaubten Gesellschaft.

Vorsteher einer erlaubten Gesellschaft, die der nachfragenden Obrigkeit Mitglieder absichtlich verschweigen, sind einer Uebertretung schuldig, und mit einer Geldbusse von fünfzig bis zu dreihundert Gulden zu bestrafen.

§. 300.

c) Herabwürdigung der Verfügungen der Behörden und Aufwieglung gegen Staats- oder Gemeinde-Behörden, gegen einzelne Organe der Regierung, gegen Zeugen oder Sachverständige.

Wer öffentlich. oder vor mehreren Leuten, oder in Druckwerken, verbreiteten bildlichen Darstellungen oder Schriften durch Schmähungen, Verspottungen, unwahre Angaben oder Entstellungen von Thatsachen die Anordnungen oder Entscheidungen der Behörden herabzuwürdigen, oder auf solche Weise andere zum Hasse, zur Verachtung oder zu grundlosen Beschwerdeführungen gegen Staats- oder Gemeinde-Behörden oder gegen einzelne Organe der Regierung in Beziehung auf ihre Amtsführung, oder gegen einen Zeugen oder Sachverständigen in Bezug auf ihre Aussagen vor Gericht aufzureizen sucht, ist, in soferne sich in dieser Thätigkeit nicht eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, des Vergehens der Aufwieglung schuldig, und mit ein- bis sechsmonatlichem Arreste zu bestrafen.

Hätte er zur Einstimmung in derlei Beschwerden Unterschriften oder Geldbeiträge gesammelt, oder zu solchen aufgefordert, so ist die Strafe zu verschärfen.

Auch kann der Verfasser einer solchen Beschwerdeschrift aus dem Orte oder dem ganzen Kronlande, und wenn er ein Ausländer ist, auch aus sämmtlichen Kronländern des Kaiserthumes abgeschafft werden.

§. 301.

Uebertretung der Aufforderung zu grundlosen Beschwerden. Strafe.

Wer aus was immer für einer Absicht, vorzüglich aber aus Gewinnsucht, Parteien zu muthwilligen, grundlosen, im gesetzlichen Instanzenzuge bereits abgethanen Beschwerden auffordert und verleitet, oder in dieser Beziehung Gelderpressungen sich zu Schulden kommen lässt, macht sich einer Uebertretung schuldig, und ist mit Arrest bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 302.

d) Aufreizung zu Feindseligkeiten gegen Nationalitäten, Religionsgenossenschaften, Körperschaften u. dgl.;

Wer Andere zu Feindseligkeiten wider die verschiedenen Nationalitäten (Volksstämme), Religions- oder andere Gesellschaften, einzelne Classen oder Stände der bürgerlichen Gesellschaft oder wider gesetzlich anerkannte Körperschaften, oder überhaupt die Einwohner des Staates zu feindseligen Parteiungen gegen einander auffordert, aneifert oder zu verleiten sucht, ist, in so ferne sich diese Thätigkeit nicht als eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, eines Vergehens schuldig, und soll zu strengem Arreste von drei bis zu sechs Monaten verurtheilt werden.

§. 303.

e) Beleidigung einer gesetzlich anerkannten Kirche oder Religionsgesellschaft;

Wer öffentlich oder vor mehreren Leuten, oder in Druckwerken, verbreiteten bildlichen Darstellungen oder Schriften die Lehren, Gebräuche oder Einrichtungen einer im Staate gesetzlich anerkannten Kirche oder Religionsgesellschaft verspottet oder herabzuwürdigen sucht, oder einen Religionsdiener derselben bei Ausübung gottesdienstlicher Verrichtungen beleidiget, oder sich während ihrer öffentlichen Religionsübung auf eine zum Aergerniss für Andere geeignete Weise unanständig beträgt, macht sich, in so fern diese Handlungsweise nicht das Verbrechen der Religionsstörung bildet (§. 122), eines Vergehens schuldig, und soll mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten gestraft werden.

§. 304.

f) rozkrzewienie sekty religijnej, przez rząd niedozwolonej;

Nie mniej staje się winnym wykroczenia i ukaranym być winien aresztem od jednego aż do miesięcy trzech, kto do założenia albo rozszerzenia towarzystwa jakiego religijnego (sekty), którego uznania rząd nie dozwolił, zgromadzenia zwołuje, mowy miewa, albo rozgłasza, wyznawców zbiera, lub inną jakąbądź do tego celu dążącą czynność przedsiębierze.

§. 305.

g) publiczne znieważenie urządzeń co do małżeństwa, familii, własności, albo zachwalanie czynności nieprawnych lub nieobyczajnych;

Kto w sposób, w powyższym §fie 303 namieniony, urządzenia małżeństwa, familii lub prawne pojęcia o własności poniża, lub zachwiać usiłuje, albo do nieobyczajnych lub przez ustawy zakazanych czynności wzywywa, pobudza albo skłonić usiłuje, albo takowe zachwala, lub usprawiedliwić się stara, ten, jeżeli nie ukazuje się w tem czynność, cięższą zagrożona karą, staje się winnym wykroczenia, i ukaranym być ma aresztem od jednego do sześciu miesięcy. Jeżeli zaś które z wykroczeń, w §§fach 300 i 302—305 namienionych, popełnionem zostało przez pisma drukowe, wówczas, w miarę niebezpieczności i zamierzonego większego rozgłoszenia, orzeczoną być może kara ścisłego aresztu aż do jednego roku, w którym to przypadku winowajcy także z miejsca lub kraju jakiego koronnego, a jeżeli są cudzoziemcami, ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa wydaleni być mogą.

§. 306.

h) uszkodzenie miejsc grobowych, otworzenie grobów, zabranie lub znieważenie trupów i zabory z przedmiotów takowych;

Kto miejsca grobowe, do pochowania zwłoków ludzkich przeznaczone, ze złośliwości lub swawoli uszkadza, bezprawnie groby otwiera, ztąd lub z innych pochowania miejsc ludzkie ciała albo pojedyncze ich części samowolnie wywleka, albo się znieważeń na ludzkich ciałach dopuszcza, ten staje się winnym wykroczenia, i ukaranym być ma ścisłym aresztem od jednego do sześciu miesięcy. Zabory zaś z miejsc grobowych, z grobów lub trupów, w zyskochciwym zamiarze poczynione, mają jako kradzieże być karane (§§. 172 i 460).

§. 307.

i) danie pomocy pod względem wykroczenia albo przestępstwa;

Kto w sposób, w §§fach 214 i 217 namieniony, staje się winnym dania pomocy pod względem wykroczenia albo przestępstwa, ten przestępstwo popełnia, i ukaranym być ma w pierwszym razie, aresztem od dni ośmiu aż do miesięcy trzech, w drugim, aż do jednego miesiąca.

§. 308.

k) rozsiewanie fałszywych zatrważających wieści lub przepowiedni;

Kto sposobem publicznego obwieszczania (przez przybicia na murach, przez publiczne przemowy i rozprawy itp.) fałszywą, publiczne bezpieczeństwo niepokojącą wieść, bez dostatecznych powodów uważania ją za prawdziwą, albo równie tak się mającą udaną przepowiednię rozsiewa, lub dalej rozszerza, ten staje się winnym przestępstwa i ukaranym być ma ścisłym aresztem od dni ośmiu aż do miesięcy trzech.

§. 309.

l) nieprawne rozgłaszania;

Kto w sposób, w powyższym paragrafie rzeczony, głosowania sędziów albo udzielania z rozpraw sądowych albo innych władz publicznych, o ile ogłaszanie ich przez ustawy jest zakazanem, rozpowszechnia, albo jakiebądź rozgłoszenie, fałszywie jako rozrządzenie władzy publicznej rozsiewa, lub dalej rozszerza, którego nieprawdziwość

§. 304.

Ebenso macht sich Derjenige eines Vergehens schuldig, und ist mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen, welcher zur Begründung oder Verbreitung einer Religionsgesellschaft (Sekte), deren Anerkennung von der Staats-Verwaltung für unzulässig erklärt wurde, Versammlungen veranstaltet, Vorträge hält, oder veröffentlichet, Bekenner anwirbt, oder was immer für eine zu diesem Zwecke abzielende Handlung unternimmt.

f) Beförderung einer vom Staate für unzulässig erklärten Religionssekte;

§. 305.

Wer auf die im §. 303 bezeichnete Weise die Einrichtungen der Ehe, der Familie, oder die Rechtsbegriffe über das Eigenthum herabwürdiget, oder zu erschüttern versucht, oder zu unsittlichen oder durch die Gesetze verbotenen Handlungen auffordert, aneifert oder zu verleiten sucht, oder dieselben anpreiset, oder zu rechtfertigen versucht, ist, insoferne sich darin nicht eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, eines Vergehens schuldig, und mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten zu bestrafen. Wenn jedoch eines der in den §§. 300 und 302—305 bezeichneten Vergehen durch Druckschriften begangen wird, so kann, nach Mass ihrer Gefährlichkeit und beabsichtigten grösseren Verbreitung, die Strafe auf strengen Arrest bis zu einem Jahre ausgedehnt werden, und es können in diesem Falle die Schuldigen auch aus dem Orte oder dem Kronlande, und wenn sie Ausländer sind, aus sämmtlichen Kronländern des Kaiserthumes abgeschafft werden.

g) öffentliche Herabwürdigung der Einrichtungen der Ehe, der Familie, des Eigenthumes, oder Gutheissung von ungesetzlichen oder unsittlichen Handlungen;

§. 306.

Wer die für menschliche Leichen bestimmten Grabstätten aus Bosheit oder Muthwillen beschädiget, unbefugt Gräber eröffnet, von daher oder aus anderen Aufbewahrungsorten menschliche Leichname oder einzelne Theile derselben eigenmächtig hinwegbringt, oder an menschlichen Leichen Misshandlungen begeht, macht sich eines Vergehens schuldig, und ist mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten zu ahnden. Entwendungen aber, die an Grabstätten, aus Gräbern oder an Leichen in gewinnsüchtiger Absicht vorgenommen werden, sind als Diebstähle (§§. 172 und 460) zu behandeln.

h) Beschädigung von Grabsätten, Eröffnung von Gräbern, Hinwegnahme oder Misshandlung an Leichen und Entwendungen an derlei Gegenständen;

§. 307.

Wer auf eine in den §§. 214 und 217 bezeichnete Weise sich der Vorschubleistung in Beziehung auf ein Vergehen oder eine Uebertretung schuldig macht, begeht eine Uebertretung, und ist im ersten Falle mit Arrest von acht Tagen bis zu drei Monaten, im zweiten bis zu einem Monate zu bestrafen.

i) Vorschubleistung in Beziehung auf ein Vergehen oder eine Uebertretung;

§. 308.

Wer im Wege öffentlicher Verlautbarung (durch Maueranschläge, öffentliche Reden oder Vorträge u. dgl.) ein falsches, für die öffentliche Sicherheit beunruhigendes Gerücht, ohne zureichende Gründe es für wahr zu halten, oder eine so geartete angebliche Vorhersagung ausstreut, oder weiter verbreitet, ist einer Uebertretung schuldig und mit strengem Arreste von acht Tagen bis zu drei Monaten zu bestrafen.

k) Verbreitung falscher beunruhigender Gerüchte oder Vorhersagungen;

§. 309.

Wer auf die im vorigen Paragraphe bezeichnete Weise die Abstimmung von Richtern oder Mittheilungen aus Verhandlungen der Gerichte oder anderer öffentlicher Behörden, in so weit die Bekanntmachung durch die Gesetze untersagt ist, veröffentlichet, oder irgend eine Verlautbarung fälschlich als Erlass einer öffentlichen Behörde ausstreuet, oder weiter ver-

l) Gesetzwidrige Verlautbarungen;

w całości lub w części mu wiadomą, albo z dostatecznych powodów prawdopodobną się być ukazywała, ten, jeżeli to działanie jego nie stanowi czynności, cięższą zagrożonej karą, staje się winnym przestępstwa i karanym być ma aresztem od jednego do miesięcy trzech.

§. 310.

m) zbieranie składek lub subskrypcye do udaremnienia prawnych następstw czynności karygodnych.

Kto w sposób, §fem 308. wskazany, otwiera lub ogłasza składki lub subskrypcye, do pokrycia lub wynagrodzenia szkody, wynikłej z przepadu kaucyi, lub kar pieniężnych albo do wynagrodzenia z powodu czynności karygodnych, ten staje się winnym przestępstwa i karanym być ma aresztem od dni czternastu aż do miesięcy trzech.

Jeżeli zaś jedna z czynności, w §§fach 308—310 wymienionych, popełnioną jest przez pisma drukowe, wówczas takowa karaną być ma ścisłym aresztem od jednego aż do miesięcy sześciu.

Rozdział szósty.

O przestępstwach przeciwko publicznym zakładom i urządzeniom, do powszechnego bezpieczeństwa ściągającym się.

§. 311.

Przestępstwo uwiedzenia urzędnika do nadużycia władzy urzędowej.

Kara.

Kto urzędnika podarunkami do stronności lub do naruszenia urzędowego obowiązku jego uwieść usiłuje, ten, o ile nie ukazuje się w tem zbrodnia, w §. 105 oznaczona, albo inne przestąpienie ustawy, cięższą zagrożone karą, popełnia przestępstwo i ukaranym być ma aresztem od jednego do miesięcy sześciu.

§. 312.

Uraza wyrządzona publicznym urzędnikom, sługom, straży, ustanowionym przy kolejach żelaznych i t p.

Wszelka słowna lub uczynkowa uraza, wyrządzona której z osób, w §fie 68. wymienionych, właśnie gdy osoby te dokonaniem danego im od zwierzchności zlecenia albo pełnieniem urzędu swego lub służby zajętemi są, karaną być ma jako przestępstwo, jeżeli takowa nie stanowi innej jakiej czynności, cięższą karą zagrożonej.

§. 313.

Kara.

Słowne urazy karane będą aresztem od dni trzech do jednego miesiąca, uczynkowe zaś od jednego do miesięcy sześciu.

Jeżeli zaś uraza skutki za sobą pociągnęła, i dokonaniu danego od zwierzchności zlecenia albo pełnieniu urzędu lub służby rzeczywiście przeszkodziła, wówczas winny skazany będzie na areszt ścisły od trzech do miesięcy sześciu.

§. 314.

Inne wdawania się w wykonanie służb publicznych.

Kto, nie wyrządzając obrazy, w §. 312 wspomnionej, w inny sposób jaki w rzecz się wdaje, aby jednej z osób, tamże właśnie wymienionych, przeszkodzić w pełnieniu urzędu lub służby jej, albo w dokonaniu rozkazu zwierzchniczego, ten staje się winnym przestępstwa, i karanym być ma aresztem od jednego dnia aż do jednego miesiąca.

§. 315.

Znieważenie patentów i rozporządzeń i t.p.

Przestępstwa staje się winnym także i ten, kto patenta, rozporządzenia, pieczęcie władz rządowych lub gminnych, albo inne pod jakiembądź nazwiskiem lub kształtem dla

breitet, deren gänzliche oder theilweise Unechtheit ihm bekannt, oder aus zureichenden Gründen wahrscheinlich war, ist, in so ferne sich darin nicht eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, einer Uebertretung schuldig und mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen.

§. 310.

m) Sammlungen oder Subscriptionen zur Vereitlung der gesetzlichen Folgen von strafbaren Handlungen.

Wer auf die im §. 308 bezeichnete Weise Sammlungen oder Subscriptionen, Behufs der Deckung oder Ersatzleistung für Cautions-Verfall, Geldstrafen oder Entschädigungen wegen strafbarer Handlungen, veranstaltet oder veröffentlichet, macht sich einer Uebertretung schuldig und soll mit Arrest von vierzehn Tagen bis zu drei Monaten gestraft werden.

Wenn aber eine der in den §§. 308—310 genannten Handlungen durch Druckschriften begangen wird, soll sie als Vergehen mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten geahndet werden.

Sechstes Hauptstück.

Von Uebertretungen gegen öffentliche Anstalten und Vorkehrungen, welche zur gemeinschaftlichen Sicherheit gehören.

§. 311.

Uebertretung der Verleitung eines Beamten zum Missbrauche der Amtsgewalt.

Wer einen Beamten durch Geschenke zu einer Parteilichkeit oder zur Verletzung seiner Amtspflicht zu verleiten sucht, begeht, in soferne sich darin nicht das im §. 105 bezeichnete Verbrechen oder eine andere schwerer verpönte Gesetzes-Uebertretung darstellt, eine Uebertretung, und ist mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten zu bestrafen.

Strafe.

§. 312.

Beleidigungen der öffentlichen Beamten, Diener, Wachen, Eisenbahn-Angestellten etc.

Jede wörtliche oder thätliche Beleidigung einer der im §. 68 genannten Personen, wenn diese in Vollziehung eines obrigkeitlichen Auftrages oder in Ausübung ihres Amtes oder Dienstes begriffen sind, ist, wenn sich darin nicht eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, als Uebertretung zu ahnden.

§. 313.

Strafe.

Wörtliche Beleidigungen sind mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, thätliche aber von einem bis auf sechs Monate zu bestrafen.

Wenn jedoch die Beleidigung Folgen nach sich gezogen, und wirklich die Vollstreckung des obrigkeitlichen Auftrages oder die Ausübung des Amtes oder Dienstes verhindert hat, so ist der Schuldige zu strengem Arreste von drei bis zu sechs Monaten zu verurtheilen.

§. 314.

Andere Einmengungen in die Vollziehung öffentlicher Dienste.

Wer sich ohne die im §. 312 vorausgesetzte Beleidigung auf andere Weise einmengt, um eine der ebenda genannten Personen in der Ausübung ihres Amtes oder Dienstes oder in Vollziehung eines obrigkeitlichen Befehles zu hindern, macht sich einer Uebertretung schuldig und ist mit Arrest von einem Tage bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 315.

Verletzung von Patenten und Verordnungen etc.

Strafe.

Einer Uebertretung macht sich auch derjenige schuldig, der Patente, Verordnungen, Siegel der Staats- oder Gemeindebehörden oder unter was immer für Namen und Gestalt

publicznej wiadomości przybite lub wystawione, przez zwierzchność podpisane dokumenta zdziera, zabiera, targa, wala lub innym sposobem znieważa. Jeżeli przestępstwo takowe z lekkomyślności tylko, lub z swawoli popełnionem zostało, wówczas kara jest areszt od dwudziestu czterech godzin do jednego tygodnia. Gdyby atoliż z dochodzenia okazał się zamiar albo zelżenia zwierzchności, albo przeszkodzenia w obwieszczeniu i wykonaniu rozporządzenia, natenczas ma miejsce kara ścisłego aresztu od jednego do miesięcy trzech. Wedle okoliczności przypadku i sprawcy może być ścisły areszt rozciągnionym aż do sześciu miesięcy.

Kara.

§. 316.

Odjęcie publicznych pieczęci urzędowych.

Kara.

Samowładne lub nieprawne odjęcie publicznych pieczęci urzędowych, pod któremi znajdują się pisma lub inne przedmioty, jeżeli to tylko ze swawoli lub płochej ciekawości nastąpiło, karanem być ma jako przestępstwo aresztem od jednego do trzech miesięcy.

Jeżeli zaś przedsięwziętem było dla okazania lekceważenia publicznych rozporządzeń lub w tym zamiarze, aby przezto dopiąć mniemanych własnych praw albo samowładnie niegodziwy jaki zamiar przeprowadzić, wówczas odjęcie takowe ukaranem być winno ścisłym aresztem od jednego do miesięcy sześciu.

Do publicznych pieczęci urzędowych należą zaś, nie tylko pieczęcie władz rządowych, lecz też i pieczęcie gmin, publicznych zakładów naukowych, parafij i publicznych notaryuszów.

§. 317.

Uszkodzenie publicznego oswietlenia.

Kara.

Kto latarnię, dla publicznego oświetlenia wystawioną, rozmyślnie rozbija, lub w inny sposób uszkadza, ten za takie przestępstwo ukaranym być ma aresztem od dni trzech aż do jednego miesiąca.

§. 318.

Uszkodzenie mostów, śluz, grobli i t. p. tudzież przedmiotów w §. 85. lit. c) wspomnionych, niemniej swawolne uszkodzenia pod względem telegrafów rządowych.

Kara.

Swawolne zrzucenie lub uszkodzenie mostu, śluzy, grobli, obwarowania albo poręczy lub innej jakiejbądź budowy, któremi brzegi rzek i strumieni są utwierdzone, albo stoczystości przy gościncach i drogach albo mostach zasłonione, ukaranem będzie jako przestępstwo, w miarę zachodzącej wielkiej swawoli lub zrządzonej szkody, aresztem od jednego do trzech miesięcy.

Tej samej równie karze ulegają także wszelkie uszkodzenia przedmiotów, w §fie 85 lit. *c)* namienionych, tudzież wszelkie, oznaczone w §fie 89 czynności pod względem telegrafów rządowych, jeżeli zrządzone zostały tylko ze swawoli, lekkomyślności albo karygodnego niedbalstwa.

Kradzież, jakaby z tem uszkodzeniem połączoną była, osobno karaną będzie.

§. 319.

Uszkodzenie wystawionych znaków ostrzegających.

Kara.

Zniesienie wreszcie albo umyślne uszkodzenie wszelkich znaków ostrzegających, dla zapobieżenia nieszczęściu wystawionych, przestępstwem jest, sciągającem w powszechności karę aresztu od dni trzech aż do miesięcy trzech, a w razie zachodzącej większej złośliwości i wynikłej szkody, karę ścisłego aresztu, tego samego równie przeciągu.

zur öffentlichen Bekanntmachung angeschlagene oder ausgesetzte von der Obrigkeit unterfertigte Urkunden abreisst, hinwegnimmt, zerreisst, besudelt, oder auf andere Art verletzet. Geschieht diese Uebertretung aus blossem Leichtsinne oder Muthwillen, so ist die Strafe Arrest von vier und zwanzig Stunden bis zu einer Woche. Zeigt sich aber bei der Untersuchung die Absicht, entweder die Behörde zu beschimpfen, oder die Bekanntmachung und Befolgung einer Anordnung zu verhindern; so ist die Strafe strenger Arrest von einem bis zu drei Monaten. Nach Beschaffenheit des Falles und des Thäters kann der strenge Arrest bis zu sechs Monaten ausgedehnt werden.

§. 316.

Eröffnung öffentlicher Amtssiegel.

Strafe.

Eine eigenmächtige oder widerrechtliche Eröffnung öffentlicher Amtssiegel, unter denen schriftliche Aufsätze oder andere Gegenstände verschlossen gehalten werden, ist, wenn sie aus blossem Muthwillen oder leichtfertiger Neugierde verübt wird, als Uebertretung mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen.

Wird sie aber zum Zeichen der Geringschätzung öffentlicher Anordnungen oder in der Absicht verübt, um dadurch das vermeintliche eigene Recht oder irgend eine gehässige Absicht eigenmächtig durchzusetzen, so ist sie mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten zu ahnden.

Zu den öffentlichen Amts-Siegeln gehören aber nicht bloss die Siegel der Staatsbehörden, sondern auch jene der Gemeinden, der öffentlichen Lehranstalten, der Pfarreien und der öffentlichen Notare.

§. 317.

Beschädigung der öffentlichen Beleuchtung.

Strafe.

Wer eine zur öffentlichen Beleuchtung aufgestellte Laterne vorsätzlich zerschlägt oder auf andere Art beschädiget, ist für diese Uebertretung mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 318.

Beschädigung von Brücken, Schleussen, Dämmen etc., sowie der im §. 85, lit. c) erwähnten Gegenstände, und muthwillige Verletzungen in Beziehung auf den Staats-Telegraphen.

Strafe.

Die muthwillige Abwerfung oder Beschädigung einer Brücke, Schleusse, eines Dammes, Beschläges oder Geländers, oder was immer für eines Bauwerkes, wodurch die Ufer der Flüsse und Bäche befestiget, oder Abschüsse an Strassen und Wegen oder Brücken bewahret sind, ist nach Mass des unterlaufenden grossen Muthwillens oder veranlassten Schadens als Uebertretung mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen.

Der gleichen Strafe unterliegt auch jede Beschädigung der im §. 85, lit. c) erwähnten Gegenstände, so wie die in dem §. 89 bezeichnete Handlungsweise in Beziehung auf den Staats-Telegraphen, wenn sie nur aus Muthwillen, Leichtsinn oder schuldbarer Nachlässigkeit geschehen ist.

Die mit einer solchen Beschädigung etwa verbundene Entwendung ist insbesondere zu bestrafen.

§. 319.

Beschädigung aufgestellter Warnungszeichen.

Strafe.

Ferner ist die Hinwegreissung oder absichtliche Beschädigung aller Warnungszeichen, welche, um Unglück zu verhüten, aufgestellt werden, eine Uebertretung, die insgemein mit Arrest von drei Tagen bis zu drei Monaten; bei unterlaufender grösserer Bosheit und erfolgtem Schaden aber mit eben so langem strengen Arreste zu bestrafen ist.

§. 320.

Przestępstwa, przeciwko przepisom o meldowaniu przybywających obcych, i o zmianach mieszkańców, tudzież przeciwko przepisom o innych fałszywych meldunkach lub doniesieniach. Kara na właściciela domu;

W miejscach, w których pod względem donoszenia władzy bezpieczeństwa o wszystkich mieszkańcach i obcych, szczególne istnieją przepisy, niezachowanie przepisów takowych, jeżeli w nich inaczej nie jest postanowiono, karanem być winno jako przestępstwo w przypadkach następujących:

a) Gdy właściciel domu, administrator, sekwestrator, lub ktokolwiekbądź domem zarządzający, o zmianach najemców swych w czasie przepisanym nie donosi. Kara podług różności miejsc i przychodu z domu jest złotych reńskich pięć do pięćdziesięciu.

na podwynajmnjących;

b) Gdy kto, izby tygodniowo lub miesięcznie komu podnajmuje, albo na łóżka przyjmuje, a o każdej zachodzącej zmianie w ciągu dwudziestu czterech godzin doniesienia stosownego nie czyni. Kara jest złotych reńskich pięć, która w razie potwórzonego przestępstwa podwojoną być winna.

na mających prawo do przyjmowania na gospodę;

c) Gdy gospodarz, mający prawo do przyjmowania obcych, o tych, którzy przez noc zostają, przepisanego doniesienia nie czyni. Kara ta sama jest, jaką w przypadku pod *b)* postanowiono.

na gospodarzy do tego prawa nie mających;

d) Gdy w szynkowni, do przyjmowania na gospodę nieupoważnionej, kto na noc przyjętym będzie. Kara za pierwszym razem jest pięć złotych reńskich, za drugim, taka sama kara z aresztem przez jeden tydzień, za trzecim razem usunięcie od szynkarstwa.

Bez względu nawet na te szczegółowe przepisy, jako przestępstwo karanem być ma:

na fałszywie się meldujących;

e) Gdy kto w kartce meldunkowej fałszywe nazwisko przybiera, fałszywy stan, fałszywe zatrudnienie lub inne fałszywe okoliczności podaje, lub też w ogólności władzę policyjną albo inną jaką władzę rządową lub gminną, oprócz przypadku karno-sądowego dochodzenia, względem czego oddzielne istnieją przepisy, fałszywemi podaniami nazwiska swego, miejsca urodzenia, stanu lub innych stosunków swojich w ten sposób podchodzi, iż przez to nadzór publiczny w błąd wprawionym być może. Przytem nie stanowi różnicy okoliczność ta, czy sprawca przez to stał się powodem mylności, zachodzących w paszportach lub innych dokumentach, onemuż przez władze wystawionych, lub też, czy on bez względu na złożone paszporta i dokumenta władzy publicznej, na jej zapytania względem osoby swej, fałszywe odpowiedzi czyni.

Kara jest areszt od trzech dni do jednego miesiąca. Jeżeli zaś okaże się z dochodzenia, iż przestępca rzeczywiście miał zamiar, zwierzchność w błąd wprowadzić, wówczas za to kara będzie areszt taki sam długi, atoliż ścisły. Jeżeliby zaś zachodziła niebezpieczność pod względem okoliczności lub osoby, wówczas przestępca po odbytej karze, z miejsca, a gdy cudzoziemiec, według stanu okoliczności, nawet ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa austryackiego wydalonym być ma.

na podrabiaczy i fałszerzy dokumentów publicznych;

f) Gdy kto publiczny jaki dokument bez złego zamiaru, w §. 197 wymaganego, podrabia lub fałszuje. Kara za to jest areszt od trzech dni do jednego miesiąca.

na tych, którzy używają cudzego wykazu.

g) Gdy kto w celu podróży cudzego używa paszportu lub innego urzędowego wykazu, nie mniej, gdy kto w tymże celu drugiemu wykazów swych użycza, jeżeli

§. 320.

An denjenigen Orten, wo besondere Vorschriften in Beziehung auf die Bekanntgebung aller Einwohner und Fremden an die Sicherheitsbehörde bestehen, ist die Nichtbeobachtung dieser Vorschriften, in soferne in denselben nicht etwas Anderes verfügt wird, in folgenden Fällen, als Uebertretung zu ahnden:

Uebertretungen gegen die Vorschriften in Ansehung der Meldung von ankommenden Fremden und Veränderungen der Einwohner, und in Beziehung auf andere falsche Meldungen oder Angaben. Strafe der Hauseigenthümer;

a) Wenn ein Hauseigenthümer, Administrator, Sequester, oder wer sonst der Verwaltung eines Hauses vorsteht, die mit seinen Bestandnehmern vorgehenden Veränderungen in der vorgeschriebenen Zeit nicht anzeigt. Die Strafe ist nach Verschiedenheit der Orte und des Häuserertrages fünf bis fünfzig Gulden.

der After-Bestandgeber;

b) Wenn Jemand Zimmer wochen- oder monatweise in Afterbestand verlässt oder Bettgeher hält, und nicht binnen vier und zwanzig Stunden bei jedesmaliger Veränderung die vorschriftmässige Anzeige macht. Die Bestrafung ist fünf Gulden, welche Strafe bei wiederholter Uebertretung zu verdoppeln ist.

der zur Beherbergung berechtigten;

c) Wenn ein Gastwirth, der zur Aufnahme von Fremden berechtiget ist, von denjenigen, die über Nacht verbleiben, nicht die vorgeschriebene Anzeige macht. Die Bestrafung ist dieselbe, welche bei b) festgesetzt worden.

der hierzu nicht berechtigten Gastwirthe;

d) Wenn in einem Schankhause, welches zur Beherbergung nicht berechtiget ist, Jemand über Nacht aufgenommen wird. Die Bestrafung ist das erste Mal fünf Gulden, das zweite Mal dieselbe Strafe nebst Arrest von einer Woche, das dritte Mal die Abschaffung von dem Schankgewerbe.

Auch abgesehen von solchen besonderen Vorschriften ist es als Uebertretung zu ahnden:

der sich falsch Meldenden;

e) Wenn Jemand in dem Meldungszettel sich einen falschen Namen beilegt, einen falschen Stand, eine falsche Beschäftigung oder andere fälschliche Umstände angibt, oder überhaupt die Polizei- oder sonst eine Staats- oder Gemeindebehörde ausser dem Falle strafgerichtlicher Untersuchungen, wofür besondere gesetzliche Bestimmungen bestehen, mit falschen Angaben über seinen Namen, seinen Geburtsort, seinen Stand oder sonst über seine Verhältnisse auf eine Weise hintergeht, wodurch die öffentliche Aufsicht irre geführt werden kann. Dabei ist es gleichgiltig, ob er dadurch Unrichtigkeiten in den von den Behörden ihm ausgestellten Pässen oder anderen Urkunden veranlasst, oder endlich, auch abgesehen von beigebrachten Pässen und Urkunden, der öffentlichen Behörde auf Befragen über seine Person falsche Angaben macht.

Die Bestrafung ist Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate. Findet sich bei der Untersuchung, dass der Uebertreter die Irreführung der Obrigkeit wirklich beabsichtigte; so ist die Bestrafung eben so langer strenger Arrest. Bei sich zeigender Bedenklichkeit in Ansehung der Umstände oder Person ist der Uebertreter nach vollendeter Strafzeit aus dem Orte, ein Ausländer aber nach Beschaffenheit der Umstände auch aus sämmtlichen Kronländern des österreichischen Kaiserstaates abzuschaffen.

der Nachmacher oder Verfälscher öffentlicher Urkunden;

f) Wenn Jemand eine öffentliche Urkunde ohne die im §. 197 vorausgesetzte böse Absicht nachmacht oder verfälscht. Die Strafe ist Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate.

derjenigen, die sich eines fremden Ausweises bedienen.

g) Wenn Jemand sich zu seinem Fortkommen eines fremden Reisepasses oder anderen obrigkeitlichen Ausweises bedient oder seine Ausweisung zu diesem Zwecke einem

to nie miało służyć jako środek do popełnienia innego jakiego przestępstwa, wykroczenia lub zbrodni. Kara za to jest ścisły areszt od trzech dni do jednego miesiąca. W razie zachodzącej szczególnej niebezpieczności pod względem na okoliczności lub osobę sprawcy, tenże po odbytej karze, jeżeli jest krajowcem, z miejsca, jeżeli zaś cudzoziemcem, wedle okoliczności nawet ze wszystkich krajów koronnych państwa wydalonym być winien.

§. 321.

Kara na rzemieślników, przyjmujących czeladź bez książeczek wędrownych (kunszaftów).

Rzemieślnik, przyjmujący do roboty czeladnika, niemającego przepisanej książeczki wędrownej, lub też, gdzie książeczek takowych nie ma, nieopatrzonego w należyty list rzemieślniczy, tak zwany kunszaft, ukaranym będzie za takie przestępstwo za pierwszym razem, karą pięciu złotych reńskich, za drugim razem podwójną taką karą pieniężną, za trzecim razem aresztem aż do jednego miesiąca, a w razie zachodzących niebezpieczniejszych okoliczności, nawet i utratą prawa dalszego profesyi prowadzenia.

§. 322.

na pocztmistrzów za przestępne dalsze przesełanie podróżnych.

Pocztmistrz, który podróżującego, nieopatrzonego w należyty paszport (albo w policyjną kartę bezpieczeństwa, lub w przepustkę lub też kartę rodzimej przynależności), w ogólności, albo kogo w kierunku, odmiennym od tego, jaki mu w paszporcie jego lub w przepustce został wskazany, dalej przeseła, popełnia tem samem przestępstwo, i ukaranym być ma, za pierwszym razem pięćdziesięcią złotych reńskich, za drugim razem dwójnasóbną taką summą, a za trzecim razem oddaleniem z poczty.

§. 323.

Powrót ze wszystkich krajów koronnych wygnanego lub wydalonego. Kara.

Kto, będąc z powodu zbrodni wygnanym (§. 25), albo też z powodu wykroczenia lub przestępstwa, przez sąd karny (§. 249), lub z policyjnych względów, przez władze bezpieczeństwa, ze wszystkich krajów koronnych wydalonym, pod jakimkolwiekbądź pozorem w jeden z tychże powraca, ten, przez ten powrót swój przestępstwo popełnia. i ukaranym być ma, za pierwszym razem aresztem od jednego do trzech miesięcy, za drugim razem, ścisłym aresztem od trzech do sześciu miesięcy.

§. 324.

Powrót tego, który wydalonym został z kraju jakiego koronnego lub z miejsca. Kara.

Kto z jakiego kraju koronnego lub z miejsca jakiego, przez sąd karny (§. 249), albo z jakichkolwiekbądź powodów, przez władze rządowe lub gminne na zawsze albo na czas oznaczony wydalonym został, ten przestępstwo popełnia, jeżeli w pierwszym przypadku kiedykolwiekbądź, w drugim zaś przed upływem oznaczonego czasu powraca, i ukaranym być ma aresztem od jednego do miesięcy trzech, za powtórnem dostrzeżeniem go, aresztem ścisłym równie tak długim.

§. 325.

Pozłacanie lub posrebrzanie monet i naśladowanie monet lub fałszywych papierów kredytowych bez zamiaru oszustwa.

Kto monety w obiegu będące, albo też i z obiegu wywołane (wyszłe), bez zamiaru oszukania kogo (§§. 106, 114, 118 i 197), pozłaca lub posrebrza, albo monety na pamiątkę bite, medale, pieniążki do gry albo jakiebądź inne, tym podobne utwory bite; tudzież kto adresy, obwieszczenia lub w ogólności utwory drukowe w ten sposób sporządza, iżby z powierzchownego przypatrzenia się im łatwo uważane być mogły za

Anderen überlässt, in soferne diess nicht als Mittel zur Verübung einer anderen Uebertretung, eines Vergehens oder eines Verbrechens unternommen wird. Die Bestrafung ist strenger Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate. Bei besonderen Bedenken in Ansehung der Umstände oder der Person des Uebertreters ist derselbe nach überstandener Strafe, wenn er ein Inländer ist, aus dem Orte, ein Ausländer aber nach Umständen selbst aus allen Kronländern des Reiches abzuschaffen.

§. 321.

Strafe für Gewerbsleute, die Gesellen ohne Wanderbuch (Kundschaft) aufnehmen.

Ein Gewerbsmann, welcher einen Gesellen, der nicht mit einem vorschriftmässigen Wanderbuche, oder da, wo noch keine Wanderbücher bestehen, mit einer ordentlichen sogenannten Kundschaft versehen ist, in Arbeit nimmt, wird für diese Uebertretung das erste Mal mit fünf Gulden, das zweite Mal mit Verdopplung dieser Geldstrafe, das dritte Mal mit Arrest bis zu einem Monate, nach Massgabe bedenklicher Umstände auch mit dem Gewerbsverluste bestraft.

§. 322.

Für Postmeister wegen vorschriftwidriger Beförderung von Reisenden.

Ein Postmeister, welcher einen Reisenden, der nicht mit einem vorschriftmässigen Passe (oder polizeiämtlichem Geleit- oder Passierscheine oder einem Heimatscheine) versehen ist, überhaupt, oder Jemanden in einer Richtung weiter befördert, die von der ihm in seinem Passe odes Passierscheine vorgezeichneten abweicht, begeht dadurch eine Uebertretung, und ist das erste Mal mit einer Geldstrafe von fünfzig Gulden, das zweite Mal mit dem doppelten Betrage und das dritte Mal mit der Abschaffung vom Posthause zu bestrafen.

§. 323.

Rückkehr eines Verwiesenen oder aus sämmtlichen Kronländern Abgeschafften.

Strafe.

Wenn Jemand, der aus sämmtlichen Kronländern des österreichischen Kaiserstaates wegen eines Verbrechens verwiesen (§. 25), oder wegen eines Vergehens oder einer Uebertretung durch das Strafgericht (§. 249), oder aus polizeilichen Rücksichten durch die Sicherheitsbehörden abgeschafft worden ist, unter was immer für einem Vorwande in eines derselben zurückkehrt, so begeht er durch diese Rückkehr eine Uebertretung, und soll das erste Mal mit Arrest von einem bis zu drei Monaten, bei Wiederholung mit strengem Arreste von drei bis zu sechs Monaten bestraft werden.

§. 324.

Eines aus einem Kronlande oder Orte Abgeschafften.

Strafe.

Derjenige, welcher aus einem Kronlande oder aus einem bestimmten Orte, von dem Strafgerichte (§. 249), oder aus was immer für Gründen durch die Staats- oder Gemeindebehörden auf beständig oder auf eine gewisse Zeit abgeschafft worden, begeht, wenn er im ersten Falle jemals, im zweiten Falle vor Verlauf der gesetzten Frist wiederkehrt, eine Uebertretung, und ist mit Arrest von einem bis zu drei Monaten, bei wiederholter Betretung mit eben so langem strengen Arreste zu bestrafen.

§. 325.

Vergolden oder Versilbern von Münzen und Nachbildung von Münzen oder öffentlichen Creditspapieren ohne betrügerische Absicht.

Wer ohne die Absicht, Jemanden zu hintergehen (§§. 106, 114, 118 und 197), gangbare oder auch ausser Cours gesetzte (verrufene) Münzen vergoldet oder versilbert, oder Denkmünzen, Medaillen, Spielpfennige oder was immer für geprägte Erzeugnisse; ebenso wer Adressen, Ankündigungen oder überhaupt Druckwerke in solcher Art verfertiget, dass sie bei oberflächlicher Betrachtung leicht als gangbare Münzen oder öffentliche Creditspa-

monety obiegowe lub publiczne papiery kredytowe, ten popełnia przestępstwo, i ukaranym być ma aresztem od jednego do miesięcy trzech, przy utracie wszelkich takowych utworów przestępnych.

§. 326.

Nieprawne utrzymywanie stępy lub tłoczarni.

Kara.

Kto utrzymuje tak zwaną stępę lub tłoczarnię, nie otrzymawszy na to od władzy pozwolenia, wyraźnego, lub wynikającego z dozwolenia prowadzenia rzemiosła albo fabryki, do czego stępy lub tłoczarnie są potrzebne, ten staje się winnym przestępstwa, i oprócz utraty stępy lub tłoczarni, ukaranym będzie za pierwszem razem, aresztem od dni ośmiu do jednego miesiąca, za powtórzeniem przestępstwa, oprócz jednomiesięcznego aresztu, jeżeli jest profesyonistą, także i utratą profesyi.

§. 327.

Nieprawne utrzymywanie drukarni pokątnej.

Kto bez pozwolenia władzy utrzymuje prasę drukarską, lub prasę ręczną z czcionkoskładem, albo prasę kopersztycharską, litograficzną, ksylograficzną, lub jakąbądź inną prasę, do mechanicznego lub chemicznego rozmnożenia pism drukowych sposobną (artykuł II. patentu obwieszczającego), ten popełnia przestępstwo, które oprócz utraty prasy, karanem być winno od stu aż do pięciuset złotych reńskich, a w razie zachodzącego przez dłuższy czas użycia, nadto jeszcze aresztem od jednego do miesięcy trzech.

§. 328.

Nieprawne robienie przedmiotów wyż rzeczonych.

Takiej samej karze podlega, kto jedno z narzędzi robi, w §§. 326 i 327 rzeczonych, nie otrzymawszy ani dozwolenia do prowadzenia profesyi lub fabryki, wyrobem przedmiotów takowych się zajmującej, ani też innego dotyczącego zlecenia lub pozwolenia władzy.

§. 329.

Robienie punców, stępli lub modelów do naśladowania monet.

Kara.

Podobnie jako przestępstwo karanem być winno niepozwolone przez władzę robienie i używanie punców, stępli i modeli do odlewów jakiegobądź kształtu, za pomocą których w kruszcu wyrabiane być mogą odbicia lub plastyczne naśladowania monet, według stępla, w kraju lub za granicą prawny obieg mającego, bez względu, czyli takowe służyć mają dla zabawy, ozdoby, lub dla innego jakiegobądź celu, przez się nie zabronionego.

§. 330.

Nieprawne robienie urzędowych stępli.

Kara.

Kto robi pieczęć urzędową (§. 316) bez zlecenia urzędu, dla którego takowa służy, lub zrobioną wydaje komu innemu, nie urzędowi, który zrobienie onejże zarządził, ten dopuszcza się przestępstwa, i karanym być ma za pierwszym razem, aresztem od jednego tygodnia do jednego miesiąca, za powtórnem zaś przestępstwem, skazanym być winien na areszt jednomiesięczny, a nadto, jeżeli jest profesyonistą, także i na utratę profesyi.

Rozdział siódmy.

O przestępstwach przeciw obowiązkom publicznego urzędu.

§. 331.

Kara na publicznego urzędnika, sługę, straż i t. p., któ-

Gdy która z osób, w §. 68. wymienionych, w sprawowaniu urzędu swego lub służby, uraz uczynkowych się dopuszcza (pod któremi szczególnie rozumieć należy

piere angesehen werden können, macht sich einer Uebertretung schuldig, und ist mit Arrest von einem bis zu drei Monaten, und dem Verfalle aller gesetzwidrigen Erzeugnisse zu bestrafen.

§. 326.

Unbefugtes Halten eines Press- oder Stosswerkes. Strafe.

Wer ein sogenanntes Stoss- oder Presswerk hält, ohne von der Behörde dazu ausdrücklich, oder durch die Bewilligung zur Betreibung eines Gewerbes oder einer Fabrikation, wozu Stoss- oder Presswerke nothwendig sind, die Erlaubniss erhalten zu haben, macht sich einer Uebertretung schuldig, und ist nebst dem Verfalle des Stoss- oder Presswerkes das erste Mal mit Arrest von acht Tagen bis zu einem Monate, bei wiederholter Uebertretung nebst einmonatlichem Arreste, wenn er ein Gewerbsmann ist, auch mit dem Verluste des Gewerbes zu bestrafen.

§. 327.

Unbefugtes Halten einer Winkelpresse.

Wenn Jemand eine Buchdruckerpresse, oder eine Handpresse mit Schriftsatz, oder eine Kupferdruck-, Steindruck-, Holzdruckpresse oder was immer für ein Presswerk, das zur mechanischen oder chemischen Vervielfältigung von Druckschriften geeignet ist (Artikel II des K. M. P.) ohne Erlaubniss der Behörde hält, begeht eine Uebertretung, welche mit dem Verfalle des Presswerkes, und mit Geldstrafe von einhundert bis fünfhundert Gulden, und bei länger fortgesetztem Gebrauche auch noch mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu ahnden ist.

§. 328.

Unbefugte Verfertigung eines der vorgenannten Werke.

Eben so ist Derjenige zu bestrafen, welcher eines der in den §§. 326 und 327 bezeichneten Werke verfertiget, ohne die Bewilligung zur Betreibung eines Gewerbes, oder einer Fabrikation, die derlei Werke erzeugen oder den Auftrag oder die Erlaubniss der Behörde dazu erhalten zu haben.

§. 329.

Verfertigung von Punzen, Stämpeln oder Modellen zu Nachbildungen von Münzen. Strafe.

In gleicher Weise ist die ohne Erlaubniss der Behörde geschehene Verfertigung und der Gebrauch von Punzen, Stämpeln oder Guss-Modellen, von was immer für einer Form, mit welchen Abdrücke oder plastische Nachbildungen von Münzen nach einem im In- oder Auslande gesetzlich gangbaren Gepräge in Metallen erzeugt werden können, dieselben mögen zum Spielwerke, zu Verzierungen oder zu sonst was immer für einem obgleich an sich erlaubten Zwecke bestimmt seyn, als Uebertretung zu bestrafen.

§. 330.

Unbefugte Verfertigung ämtlicher Siegel. Strafe.

Wer ein öffentliches Amtssiegel (§. 316) ohne Auftrag des Amtes, für welches dasselbe gehört, verfertiget, oder das verfertigte an jemand anderen verabfolgt, als an das Amt, welches die Verfertigung aufgetragen hat, macht sich einer Uebertretung schuldig, und ist das erste Mal mit Arrest von einer Woche bis zu einem Monate, bei wiederholter Uebertretung nebst einmonatlichem Arreste, und wenn er ein Gewerbsmann ist, auch mit dem Verluste des Gewerbes zu bestrafen.

Siebentes Hauptstück.

Von den Uebertretungen gegen die Pflichten eines öffentlichen Amtes.

§. 331.

Bestrafung der öffentlichen Beamten, Diener,

Wenn eine der im §. 68 bezeichneten Personen sich in ihren Amts- oder Dienstverrichtungen thätliche Beleidigungen erlaubt (worunter insbesondere Verhaftnehmungen in an-

rzy się w czasie sprawowania urzędu swego lub służby, uraz uczynkowych dopuszczają.

aresztowanie, oprócz przypadków ustawami wskazanych), wówczas staje się ona winną przestępstwa, i karaną być ma, za pierwszym razem aresztem od dni trzech aż do jednego miesiąca, za drugim razem równie tak długim aresztem ścisłym.

§. 332.

Okoliczności, karę zaostrzające.

Jeżeliby uraza uczynkowa z takiemi połączona była okolicznościami, któreby były lub przynajmniej być mogły powodem do zbiegowiska, wówczas kara jest ścisły areszt od jednego do trzech miesięcy.

§. 333.

Kara na tego, który bez podstępnego zamiaru udaje się za publicznego urzędnika lub sługę.

Kto, chociażby bez podstępnego zamiaru (§. 199. lit. *b)*, udaje się za urzędnika publicznego lub sługę, albo przez nieprawne noszenie uniformu, nadaje sobie pozór publicznego urzędnika lub wojskowego, ten staje się winnym przestępstwa i ukaranym być ma aresztem od trzech dni do jednego miesiąca.

§. 334.

Nieprawne noszenie orderów lub innych znaków honorowych.

Kto krajowe lub zagraniczne ordery lub znaki honorowe nieprawnie nosi, ten popełnia przestępstwo i podpada karze pieniężnej od dziesięciu do stu złotych reńskich.

Rozdział ósmy.

O wykroczeniach i przestępstwach przeciw bezpieczeństwu życia.

§. 335.

Ogólny przepis co do wykroczeń i przestępw przeciw bezpieczeństwu życia.

Każdy czyn lub każde opuszczenie, które dopuszczający się go, już wedle naturalnych, każdemu łatwo poznać się dających skutków jego, albo wedle szczególnie obwieszczonych przepisów, lub też wedle stanu, urzędu, powołania, rzemiosła, zatrudnienia swego lub w ogólności, wedle szczególnych stosunków swych, uważać może za zdolne do narażenia życia, zdrowia lub cielesnego bezpieczeństwa osób, albo do powiększenia niebezpieczeństwa w tym względzie, powinno, jeżeli z niego wynikło ciężkie cielesne uszkodzenie człowieka (§. 152), na każdym winowajcy karanem być jako przestępstwo aresztem od jednego do miesięcy sześciu; a zaś, jeżeliby z niego śmierć człowieka wynikła, jako wykroczenie ścisłym aresztem od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 336.

Szczególne przypadki.

Przepis poprzedzającego paragrafu, w szczególności zastosowanym być winien, kiedy śmierć lub ciężkie jakie nadwerężenie cielesne nastąpiło przez które z zawinień, poniżej wyszczególnionych, a to:

a) przez nieostrożne utrzymywanie żaru w miejscach zamkniętych;

b) przez opuszczenie potrzebnych srodków przezorności przy jeździe wodnej;

c) przez niezachowanie wydanych przepisów pod względem parostatków, paromachin i parokotłów, lub też przez niezachowanie innej potrzebnej ostrożności;

d) przez nieostrożność przy nakadzaniu siarką i użyciu środków narkotycznych;

e) przez nieumieszczenie znaków ostrzegających przy zastawianiu łapek żelaznych, sideł, dołów wilczych i samostrzałów;

deren als durch die Gesetze bestimmten Fällen begriffen sind), so macht sie sich einer Uebertretung schuldig, und ist das erste Mal mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, das zweite Mal mit eben so langem strengen Arreste zu bestrafen.

Wachen u. s. f., die sich in ihren Amts- oder Dienstverrichtungen thätliche Beleidigungen erlauben.

§. 332.

Umstände zur Verschärfung der Strafe.

Wäre die thätliche Beleidigung unter Umständen geschehen, welche zu einem Auflaufe Anlass gegeben haben oder doch geben konnten, so ist die Strafe strenger Arrest von einem bis zu drei Monaten.

§. 333.

Strafe desjenigen, der sich ohne betrügerische Absicht für einen öffentlichen Beamten oder Diener ausgibt.

Wer sich ohne betrügerische Absicht (§. 199, lit. b) für einen öffentlichen Beamten oder Diener ausgibt, oder sich durch das unbefugte Tragen der Uniform den Anschein eines öffentlichen Beamten oder Militärs anmasst, macht sich einer Uebertretung schuldig, und soll mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate bestraft werden.

§. 334.

Unbefugtes Tragen von Ordenszeichen oder anderen Ehrendecorationen.

Wer unbefugt in- oder ausländische Ordenszeichen oder Ehrendecorationen trägt, begeht eine Uebertretung, und verfällt in eine Geldstrafe von zehn bis hundert Gulden.

Achtes Hauptstück.

Von den Vergehen und Uebertretungen gegen die Sicherheit des Lebens.

§. 335.

Allgemeine Vorschrift in Beziehung auf die Vergehen und Uebertretungen gegen die Sicherheit des Lebens.

Jede Handlung oder Unterlassung, von welcher der Handelnde schon nach ihren natürlichen, für Jedermann leicht erkennbaren Folgen, oder vermöge besonders bekannt gemachter Vorschriften, oder nach seinem Stande, Amte, Berufe, Gewerbe, seiner Beschäftigung, oder überhaupt nach seinen besonderen Verhältnissen einzusehen vermag, dass sie eine Gefahr für das Leben, die Gesundheit oder körperliche Sicherheit von Menschen herbeizuführen, oder zu vergrössern geeignet sei, soll, wenn hieraus eine schwere körperliche Beschädigung (§. 152) eines Menschen erfolgte, an jedem Schuldtragenden als Uebertretung mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten; dann aber, wenn hieraus der Tod eines Menschen erfolgte, als Vergehen mit strengem Arreste von sechs Monaten bis zu einem Jahre geahndet werden.

§. 336.

Besondere Fälle.

Die Vorschrift des vorstehenden Paragraphes ist insbesondere in Anwendung zu bringen, wenn der Tod oder die schwere körperliche Verletzung aus einem der nachstehenden Verschulden eingetreten ist:

a) durch unvorsichtiges Unterhalten von brennenden Kohlen in verschlossenen Räumen;

b) durch Ausseracht lassen der nöthigen Vorsichten bei Wasserfahrten;

c) durch Nichteinhaltung der in Beziehung auf Dampfschiffe, Dampfmaschinen und Dampfkessel gegebenen Vorschriften oder sonst nöthigen besonderen Vorsichten;

d) durch Unvorsichtigkeit bei Schwefelräucherungen und Anwendung von Narkotisirungs-Mitteln;

e) durch Nichtanbringung von Warnungszeichen bei Aufstellung von Fangeisen, Schlingen, Wolfsgruben und Selbstgeschossen;

f) przez niezachowanie szczególnych przepisów co do wyrabiania, przechowania, sprzedaży, transportu i użycia przyboru do ogni sztucznych, preparatów piorunujących, kapsułek zapalnych, zapałek frykcyjnych i drewienek palnych, tudzież wszystkich przez potarcie łatwo się zapalających rzeczy, prochu strzelniczego i istot wybuchających (bawełny strzelniczej), mianowicie także i przez to, gdy tego rodzaju przedmioty potajemnie do ładunku na pocztę rządową lub kolej żelazną przypakowane zostały.

g) przez niezachowanie ostrożności, przepisanych co do prowadzenia kopalni.

§. 337.

Przepisy w razie nastąpionego zabicia lub ciężkiego uszkodzenia cielesnego, wynikającego z zawinienia pod okolicznościami, szczególniej niebezpiecznemi.

Jeżeli dopuszczono się czynności lub opuszczenia, wedle §fu 335 za zawinienie poczytanem być mającego, na przedmiotach, wskazanych §§fami 85 lit. *c*), 87 i 89, lub też pod okolicznościami, tamże wspomnionemi, szczególniej niebezpiecznemi, wówczas czynność lub opuszczenie takowe nawet, gdyby z niego tylko ciężkie uszkodzenie cielesne wyniknęło, karanem być winno jako wykroczenie ścisłym aresztem od sześciu miesięcy do lat dwóch, a w razie wyrządzonego przez to zabicia człowieka aż do lat trzech.

§. 338.

Przeciw kąpaniu się w rzekach, stawach i t. p.

Kto się w rzekach lub stawach kąpie, w miejscach do tego przez władzę nie wyznaczonych, albo w brew zakazowi, przez władzę wydanemu i do powszechnej wiadomości podanemu, tudzież kto się w zimie w takichże miejscach po lodzie ślizga, lub nakoniec, kto się na lód odważa w czasie, w którymto, ze względu na grożące niebezpieczeństwo, zakazanem zostało, ten za przestępstwo takowe ukaranym być ma aresztem od trzech dni aż do jednego miesiąca.

§. 339.

Przepis dla kobiet brzemiennych niezamężnych.

Kobieta niezamężna, która jest w ciąży, obowiązaną jest wezwać akuszerkę, akuszera, lub inną uczciwą białogłowę, do pomocy przy połogu. Gdyby jednak poród zbyt nagle przypadł, lub też zaszła ją przeszkoda w wezwaniu pomocy, i albo poronienie nastąpiło, albo też dziecię, żywe na świat wydane, we dwadzieścia cztery godzin od chwili urodzenia umarło; natenczas obowiązaną jest, o swym połogu doniesienie uczynić albo osobie, upoważnionej do pomocy położniczej, albo, gdyby takowej na zawołanie nie było, osobie urzędowej, i jej płód niewczesny lub dziecko nieżywe pokazać.

§. 340.

Kara za utajenie porodu

Utajenie porodu, przeciwko powyższemu przepisowi nastąpione, karanem będzie na osobie ukrywającej go, za jej przyjściem do zdrowia, jako przestępstwo ścisłym aresztem od trzech do miesięcy sześciu.

§. 341.

Nieostrożne jeżdżenie zaprzęgiem lub wierzchem. Kara.

Kto kogo z nieostrożności przez przejechanie zaprzęgiem albo wierzchem, o życie przyprawia lub na ciele ciężko uszkadza, ten karanym być ma według §fu 335.

§. 342.

Prędkie jeżdżenie zaprzęgiem lub wierzchem. Kara.

Jeżeli z dochodzenia wykrytem zostanie, iż do wydarzonego owego przypadku przyczyniło się prędkie jechanie zaprzęgiem lub wierzchem, wówczas okoliczność ta za obciążającą ma być poczytaną, i przy wymierzeniu kary, na to jeszcze szczególnie wzgląd mieć należy, co przeciw prędkiemu jeżdżeniu zaprzęgiem i wierzchem w §fie 427 jest postanowiono.

f) *durch Ausserachtlassung der besonderen Vorschriften über Erzeugung, Aufbewahrung, Verschleiss, Transport und Gebrauch von Feuerwerkskörpern, Knallpräparaten, Zündhütchen, Reib- und Zündhölzchen und allen durch Reibung leicht entzündbaren Stoffen, Schiesspulver und explodirenden Stoffen (Schiessbaumwolle), insbesondere auch dadurch, dass derlei Gegenstände heimlich den Frachten der Post-Anstalten oder Eisenbahnen beigepackt werden;*

g) *durch Nichtbeobachtung der bei dem Betriebe von Bergwerken vorgeschriebenen Vorsichten.*

§. 337.

Vorschriften bei erfolgter Tödtung oder schwerer körperlicher Beschädigung aus einem Verschulden unter besonders gefährlichen Verhältnissen.

Wenn eine nach §. 335 als Verschulden zuzurechnende Handlung oder Unterlassung in Beziehung auf die in den §§. 85, lit. c), *87 und 89 bezeichneten Gegenstände oder unter den dort erwähnten besonders gefährlichen Verhältnissen begangen wird, so soll dieselbe auch dann, wenn hieraus nur eine schwere körperliche Beschädigung erfolgte, als Vergehen mit strengem Arreste von sechs Monaten bis zu zwei Jahren, und im Falle einer dadurch veranlassten Tödtung bis zu drei Jahren verurtheilt werden.*

§. 338.

Gegen das Baden in Flüssen, Teichen etc.

Wer in Flüssen oder Teichen ausser den von der Behörde dazu bestimmten Orten oder gegen ein von der Behörde erlassenes und zur öffentlichen Kenntniss gebrachtes Verbot badet, ingleichen wer zur Winterszeit ausser den dazu bestimmten Strecken auf dem Eise schleifet, wer endlich zur Zeit, da es wegen eintretender Gefahr verboten worden, sich dennoch über eine Eisdecke wagt, ist für diese Uebertretung mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 339.

Vorschrift für unverehelichte schwangere Frauenspersonen.

Eine unverehelichte Frauensperson, die sich schwanger befindet, muss bei der Niederkunft eine Hebamme, einen Geburtshelfer oder sonst eine ehrbare Frau zum Beistande rufen. Wäre sie aber von der Niederkunft übereilt, oder Beistand zu rufen verhindert worden, und sie hätte entweder eine Fehlgeburt gethan, oder das lebendig geborne Kind wäre binnen vier und zwanzig Stunden, von Zeit der Geburt an, gestorben, so ist sie verbunden, einer zur Geburtshilfe berechtigten, oder wo eine solche nicht zur Hand ist, einer obrigkeitlichen Person von ihrer Niederkunft die Anzeige zu machen, und derselben die unzeitige Geburt oder das todte Kind vorzuzeigen.

§. 340.

Strafe auf die Verheimlichung der Geburt.

Die gegen diese Vorschrift geschehene Verheimlichung der Geburt wird nach Herstellung der Verheimlichenden als Uebertretung mit strengem Arreste von drei bis sechs Monaten bestraft.

§. 341.

Unvorsichtiges Fahren und Reiten.

Strafe.

Wer aus Unvorsichtigkeit Jemand durch Ueberfahren oder Ueberreiten tödtet oder körperlich schwer beschädiget, ist nach §. 335 zu bestrafen.

§. 342.

Schnelles Fahren und Reiten.

Strafe.

Zeigt sich bei der Untersuchung, dass zu dem Vorfalle das schnelle Fahren oder Reiten beigetragen habe; so ist dieser Umstand als erschwerend zu betrachten, und bei Ausmessung der Strafe noch besonders auf dasjenige Rücksicht zu nehmen, was gegen das schnelle Fahren und Reiten im §. 427 verordnet ist.

§. 343.

Nieprawne wykonywanie sztuki lekarskiej lub chirurgicznej, sposobem zarobkowym.

Kara.

Kto, nieodbywszy nauk lekarskich, i niebędąc wedle przepisów prawa jako lekarz lub chirurg upoważnionym do leczenia chorych, leczenie w sposób zarobkowy wykonywa, lub w szczególności zajmuje się niem za pomocą magnetyzmu zwierzęcego lub żywotniego albo za pomocą wyziewów eteru (narkotyzacyi); ten popełnia przestępstwo i ukaranym być ma aresztem, a w miarę długości czasu, przez jaki się zajmował tem nieprawnem zatrudnieniem, tudzież w miarę zrządzonej przez to szkody, ścisłym aresztem od jednego do miesięcy sześciu; w razie wynikłej z jego zawinienia śmierci człowieka ulegać winien karze wykroczenia, podług §fu 335.

§. 344.

Kara na cudzoziemca.

Jeżeli karze uległy jest cudzoziemcem, ten po odbytej karze ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa wydalonym być ma.

§. 345.

Przedaż zakazanych lekarstw.

Przedaż lekarstw, bez zachowania przepisów, jakiemi wydawanie onychże przywiązanem jest do szczególnych ostrożności, wskazanych w ogólnej normie dla aptekarzy lub w szczegółowych postanowieniach, jest przestępstwem, pociągającem za sobą karę nie tylko na właściciela i prowizora apteki, lecz też i na pomocnika aptekarskiego.

Kara na właściciela apteki, jeżeli o tem nic wiedział.

Jeżeli właściciel o przedaży takowej nic nie wiedział, i w ten sposób tylko braku należytego nadzoru winnym się stał, wówczas takowy skazanym być winien na karę pieniężną od dwudziestu pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu, za drugim razem od pięćdziesięciu do stu złotych reńskich. Za trzeciem dopuszczeniem się tego przestępstwa zarząd apteki mu będzie odebranym i prowizor ustanowionym.

§. 346.

Jeżeli o przedaży wiedział.

Jeżeli właściciel o zakazanej przedaży wiedział, natenczas tenże za pierwszym razem przestępstwa karanym być winien karą od pięciudziesiąt do stu złotych reńskich, za drugim od stu do złotych reńskich dwustu; a gdyby kto przez wydanie lekarstwa zakazanego szkodę poniósł, wówczas kara jest, wedle mniej lub więcej ważnych skutków, ścisły areszt od jednego do miesięcy sześciu.

§. 347.

Kara na prowizora.

Jeżeli prowizor niedbałości w dozorze stał się winnym, winien takowy za pierwszym razem być ukaranym aresztem od dni trzech do jednego miesiąca, za drugim, oddaleniem ze służby. Jeżeli o przedaży zakazanego lekarstwa wiadomość miał, wówczas skazanym będzie na areszt ścisły od jednego do miesięcy sześciu, i oraz uznanym za niezdolnego do pełnienia nadal służby w aptece.

§. 348.

Kara na pomocnika aptekarskiego.

Pomocnik aptekarski (subjekt), z wiedzą swego pryncypała lekarstwo zakazane przedający, karanym być winien aresztem od jednego do miesięcy trzech; a jeżeli to uczynił bez wiedzy pryncypała, ulegnie karze ścisłego aresztu od trzech do sześciu miesięcy. W wyroku, za drugiem przestępstwem wydanym, dołożonem być winno, iż skazanemu świadectwo z odbytej nauki zostaje odebranem, i tenże do pełnienia nadal obowiązków subjekta za niezdolnego już ma być uważanym.

§. 343.

Unbefugte Ausübung der Arzenei und Wundarzeneikunst als Gewerbe.

Strafe.

Wer, ohne einen ärztlichen Unterricht erhalten zu haben, und ohne gesetzliche Berechtigung zur Behandlung von Kranken als Heil- oder Wundarzt, diese gewerbsmässig ausübt, oder insbesondere sich mit der Anwendung von animalischem oder Lebensmagnetismus oder von Aetherdämpfen (Narkotisirungen) befasst, macht sich dadurch einer Uebertretung schuldig, und soll mit Arrest, nach der Länge der Zeit, in welcher er dieses unerlaubte Geschäft getrieben, und nach der Grösse des Schadens, den er dadurch zugefügt hat, mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten; im Falle des aus seinem Verschulden erfolgten Todes eines Menschen aber wegen Vergehens nach §. 335 bestraft werden.

§. 344.

Strafe gegen den Ausländer.

Ist der Straffällige ein Ausländer, so ist derselbe nach vollendeter Strafzeit aus den sämmtlichen Kronländern des Kaiserstaates abzuschaffen.

§. 345.

Verkauf verbotener Arzeneimittel.

Der Verkauf von Arzeneimitteln, deren Verabfolgung durch die allgemeine Apothekernorm oder durch specielle Vorschriften an besondere Vorsichten gebunden ist, ohne Beobachtung dieser Vorschriften ist als eine Uebertretung sowohl an dem Eigenthümer und Provisor der Apotheke, als dem Gehilfen zu bestrafen.

Strafe gegen den Eigenthümer der Apotheke, wenn er davon nichts gewusst hat.

Hat der Eigenthümer nicht davon gewusst, so dass ihm nur Mangel der schuldigen Aufsicht zur Last fällt, so ist derselbe zu einer Strafe von fünf und zwanzig bis fünfzig Gulden, bei dem zweiten Falle von fünfzig bis hundert Gulden zu verurtheilen. Bei dem dritten Uebertretungsfalle wird ihm die Führung der Apotheke benommen, und ein Provisor bestellt.

§. 346.

Wenn er davon gewusst hat.

Hat der Eigenthümer von dem verbotenen Verkaufe gewusst, so ist derselbe bei dem ersten Uebertretungsfalle mit einer Strafe von fünfzig bis hundert, im zweiten von hundert bis zweihundert Gulden zu bestrafen; und wäre durch das gegebene Arzeneimittel Jemand zu Schaden gekommen, nach den mehr oder minder wichtigen Folgen, zum strengen Arreste von einem bis zu sechs Monaten zu verurtheilen.

§. 347.

Strafe gegen den Provisor.

Wenn dem Provisor bei der Aufsicht Nachlässigkeit zur Last kommt, ist derselbe das erste Mal mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, das zweite Mal mit Entfernung von seinem Dienste zu bestrafen. Hätte er von dem Verkaufe der verbotenen Arzenei Kenntniss, so ist er mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten zu bestrafen und für unfähig zu erklären, ferner in einer Apotheke zu dienen.

§. 348.

Strafe des Apothekergehilfen.

Der Apothekergehilfe (Subject), welcher verbotene Arzenei mit Vorwissen seines Herrn verkauft, ist mit Arrest von einem bis zu drei Monaten; und wenn es ohne Kenntniss seines Herrn geschah, mit strengem Arreste von drei bis zu sechs Monaten zu bestrafen. Dem Urtheile ist bei einem zweiten Uebertretungsfalle beizusetzen, dass dem Sträfling sein Lehrbrief abgenommen werden, und er weiter als Apothekergehilfe zu dienen nicht mehr fähig seyn soll.

§. 349.

Fałszywe lub złe przyrządzenie lekarstwa. Obowiązek lekarza, o tem wiadomość mającego.

Jeżeli lekarstwo jakie fałszywie, lub z takich materyałów przygotowanem będzie, które już moc swą lekarską utraciły; albo gdy lekarstwo w nieczystem, zdrowiu, ze względu na części składowe, lub ze względu na poprzednie mieszaniny, szkodliwem naczyniu przyrządzonem lub schowanem będzie, wówczas tak subjekt, jak właściciel lub prowizor apteki, o ile jednemu lub drugiemu z pomiędzy tych ostatnich brak należytego dozoru przypisanym być może, staje się winnym przestępstwa. Każdy lekarz, który dostrzeże przy chorym przypadku takowego, obowiązanym jest donieść o tem zwierzchności, pod własną swą odpowiedzialnością.

§. 350.

Kara za to na subjekta;

Pomocnik aptekarski ukaranym być ma za pierwszym razem aresztem jednego tygodnia, za drugim razem, aresztem tak samo długim, lecz zaostrzonym. Za trzecim razem, skazanym być winien, aby tak długo jako uczeń terminował, dopóki przy nowym egzaminie nie da dowodów dostatecznych wiadomości i potrzebnej w przyrządzaniu lekarstw dokładności.

§. 351.

na właściciela;

Właściciel apteki za pierwszym razem na pięćdziesiąt, za drugim razem na sto złotych reńskich ukaranym będzie. Gdyby zaś przypadki tego rodzaju częściej się wydarzały, dodany mu będzie prowizor na czas nieoznaczony.

§. 352.

na prowizora apteki.

Prowizor w przypadku takowym, karanym być winien aresztem przez jeden tydzień, za drugim razem, aresztem przez post zaostrzonym, a gdyby przypadki podobne częściej się wydarzały, usunięciem od służby swej prowizorskiej.

§. 353.

Przemiana lekarstw w aptece. Kara.

Jeżeli w aptece lekarstwa będą przemienione albo nienależycie wydane, wówczas ten, kto je wydaje, z powodu takiego przestępstwa karanym być winien aresztem jednotygodniowym, w razie zachodzącej nieuwagi większej i częstszej, aresztem przedłużonym aż do miesięcy trzech, nawet z zaostrzeniem połączonym.

§. 354.

Nieprawna przedaż lekarstw wewnętrznych lub zewnętrznych. Kara.

Oprócz przedaży w uprawnionych aptekach lub w aptekach domowych, utrzymywanych przez upoważnionych lekarzy i chirurgów po wsiach, przedaż wszelkiego lekarstwa wewnętrznego i zewnętrznego, którego wydawanie pod szczególne przepisowe ograniczenia podciągniętem zostało, jedynie tylko na mocy szczegółowego ku temu upoważnienia od władzy miejsce mieć może. Na takie przestępstwo jest areszt od jednego do trzech miesięcy, a jeżeli przedaż przez więcej miesięcy prowadzoną była, tenże areszt zaostrzony; nareszcie gdyby w dochodzeniu wykazały się szkodliwe skutki z przedaży takich lekarstw, areszt ścisły od jednego aż do miesięcy sześciu.

§. 355.

Przestępcy także wszystek zapas odebranym być ma.

Prócz tego przedawca pod karą zaostrzoną obowiązanym jest, wszystek zapas lekarstwa przygotowanego, materyałów i narzędzi, zwierzchności wydać. Cudzoziemcy, tego przestępstwa się dopuszczający, mają ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa być wydaleni.

§. 349.

Falsche oder schlechte Bereitung der Arzeneien.

Pflicht des Arztes, der davon weiss.

Wenn eine Arzenei falsch, oder aus Materialien, die ihre Arzeneikraft bereits verloren haben, verfertiget, in einem unreinen, der Gesundheit, wegen seiner Bestandtheile oder wegen anderer vorausgegangener Mischungen, nachtheiligen Gefässe verarbeitet oder verwahret wird, begeht der Apothekergehilfe, der Eigenthümer oder Provisor der Apotheke, in soferne einem, oder dem anderen von den Letzteren Mangel der gehörigen Aufsicht zur Last gelegt werden kann, eine Uebertretung. Jeder Arzt, dem ein Fall dieser Art bei einem Kranken vorkommt, ist unter eigener Verantwortung der Obrigkeit davon die Anzeige zu machen verpflichtet.

§. 350.

Strafe für den Apothekergehilfen;

Der Apothekergehilfe ist das erste Mal mit Arrest von einer Woche, das zweite Mal mit eben so langem verschärften Arreste zu bestrafen. Bei dem dritten Falle ist er zu verurtheilen, so lange wieder als Lehrjunge zu dienen, bis er bei einer neuen Prüfung Beweise zureichender Kenntnisse und der in Bereitung der Arzeneien erforderlichen Genauigkeit gegeben hat.

§. 351.

für den Eigenthümer;

Der Eigenthümer der Apotheke wird das erste Mal um fünfzig, bei Wiederholung um hundert Gulden bestraft. Wenn Fälle dieser Art sich öfter ereignen, ist demselben auf unbestimmte Zeit ein Provisor zu setzen.

§. 352.

für den Provisor der Apotheke.

Ein Provisor soll bei einem solchen Falle mit Arrest von einer Woche, das zweite Mal mit Verschärfung des Arrestes durch Fasten bestraft, bei öfteren Fällen von dem Provisordienste entfernt werden.

§. 353.

Verwechslung der Arzeneien in der Apotheke.

Strafe.

Wenn in der Apotheke Arzeneien verwechselt oder unrichtig ausgegeben werden, ist derjenige, welcher sie ausgegeben hat, wegen dieser Uebertretung mit Arrest von einer Woche, bei unterlaufender grösseren oder oftmaligeren Unaufmerksamkeit mit Verlängerung des Arrestes bis zu drei Monaten, auch mit Verschärfung desselben zu bestrafen.

§. 354.

Unberechtigter Verkauf innerer oder äusserlicher Heilmittel.

Strafe.

Ausser den berechtigten, wie auch den Hausapotheken der beglaubigten Heil- und Wundärzte auf dem Lande ist der Verkauf von innerlichen und äusserlichen Heilmitteln, in Beziehung auf deren Verabfolgung besondere beschränkende Anordnungen bestehen, ohne von der Behörde darüber ertheilte besondere Bewilligung verboten. Diese Uebertretung ist mit Arrest von einem bis zu drei Monaten; ist der Verkauf durch mehrere Monate fortgesetzt worden, mit Verschärfung des Arrestes, und zeigen sich in der Untersuchung von dem Verkaufe solcher Arzeneien schädliche Folgen, mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten zu bestrafen.

§. 355.

Dem Uebertreter ist auch aller Vorrath abzunehmen.

Auch ist der Verkäufer bei verschärfter Strafe verbunden, allen Vorrath der zubereiteten Arzeneien, Materialien und Geräthschaften der Obrigkeit einzuliefern. Ausländer, welche dieser Uebertretung schuldig werden, sind aus den sämmtlichen Kronländern des Kaiserstaates abzuschaffen.

§. 356.

Zawinienie lekarza przez nieumiejętność jego.

Lekarz, który przy leczeniu chorego takie popełnił błędy, z których nieumiejętność jego widoczną jest, jeżeli z powodu tego nastąpiło ciężkie uszkodzenie cielesne, staje się winnym przestępstwa, a jeżeli śmierć chorego nastąpiła, staje się winnym wykroczenia, i dla tego też wykonywanie sztuki lekarskiej tak długo sobie wzbronionem mieć będzie, dopóki przy nowym egzaminie nie dowiedzie, iż nabył brakujących mu wiadomości.

§. 357.

Zawinienie chirurga przez nieumiejętność.

Taż sama kara orzeczoną być winna i na chirurga, który przez niezręczne operacye na chorym ściągnął nań skutki, w powyższym paragrafie wymienione.

§. 358.

Zaniedbanie chorego przez lekarzy lub chirurgów.

Kara.

Gdy lekarz lub chirurg, przyjąwszy chorego w kuracyę, o to następnie przekonanym będzie, iż go istotnie z rzeczywistym uszczerbkiem zdrowia jego zaniedbał, za takie przestępstwo skazanym będzie na karę pieniężną od pięćdziesięciu do złotych reńskich dwustu. Jeżeli z tąd wyniknęło ciężkie nadwerężenie albo nawet śmierć chorego, zastosowanym być ma przepis §fu 335.

§. 359.

Niedoniesienie przez osoby leczeniem trudniące się, o podejrzanych przypadkach śmierci lub chorób.

Kara.

Lekarze, chirurdzy, aptekarze, akuszerki, oględacze zmarłych za każdym razem, gdy się im nadarzy taki przypadek choroby, zranienia, porodzenia lub śmierci, z którego się ukazuje podejrzenie o zbrodnię lub o wykroczenie, lub w ogólności podejrzenie o gwałtowne, przez osoby trzecie zrządzone nadwerężenie, obowiązani są bezwłocznie o tem donieść władzy. Zaniedbanie doniesienia takiego karanem będzie jako przestępstwo karą pieniężną od dziesięciu do stu złotych reńskich.

§. 360.

Zaniedbanie chorego ze strony należących jego.

Kara.

Gdy dowiedzionem będzie, iż ci, do których z obowiązku naturalnego lub przyjętego należy staranie o chorym, temuż potrzebnej pomocy lekarskiej, gdzie takowa obmyśloną być mogła, zupełnie nie dali, wówczas dopuszczają się oni przestępstwa, ulegającego karze aresztu wedle stanu okoliczności od jednego do sześciu miesięcy.

§. 361.

Nieprawny handel trucizną.

Kara.

Kto bez wyraźnego pozwolenia zwierzchności arszenikiem albo jakimkolwiekbądź gatunkiem trucizny, lub wreszcie innemi, przez szczególne przepisy na równi z trucizną postawionemi towarami handel prowadzi, ten popełnia przestępstwo, i, o ile w następujących paragrafach nie mają zastosowania w tej mierze inne szczególne postanowienia karne, ukaranym być winien, karą pieniężną od pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu, albo aresztem od jednego do dni ośmiu.

§. 362.

Kara na kupców, do tego nieuprawnionych, choćby nawet przepisy zachowujących.

Kupiec lub kramarz, utrzymujący formalny sklep lub kram, który bez upoważnienia truciznę przedaje, chociażby zachował istniejące, pod względem prawnej przedaży trucizny przepisane ostrożności, za pierwszem dostrzeżeniem skazanym być winien, obok utraty towaru takowego, podług stanu majątku na karę pieniężną od dwudziestu pięciu do stu złotych reńskich, za drugim razem, taką karą pieniężną

§. 356.

Verschulden eines Heilarztes durch Unwissenheit.

Ein Heilarzt, der bei Behandlung eines Kranken solche Fehler begangen hat, aus welchen Unwissenheit am Tage liegt, macht sich, in soferne daraus eine schwere körperliche Beschädigung entstanden ist, einer Uebertretung, und wenn der Tod des Kranken erfolgte, eines Vergehens schuldig, und es ist ihm desshalb die Ausübung der Heilkunde so lange zu untersagen, bis er in einer neuen Prüfung die Nachholung der mangelnden Kenntnisse dargethan hat.

§. 357.

Verschulden eines Wundarztes durch Unwissenheit.

Dieselbe Bestrafung soll auch gegen einen Wundarzt Anwendung finden, der die, im vorhergehenden Paragraphe erwähnten Folgen durch ungeschickte Operationen eines Kranken herbeigeführt hat.

§. 358.

Vernachlässigung eines Kranken von Seite der Aerzte oder Wundärzte.

Wenn ein Heil- oder Wundarzt einen Kranken übernommen hat, und nach der Hand denselben zum wirklichen Nachtheile seiner Gesundheit wesentlich vernachlässiget zu haben überführt werden kann, so ist ihm für diese Uebertretung eine Geldstrafe von fünfzig bis zweihundert Gulden aufzuerlegen. Ist daraus eine schwere Verletzung oder gar der Tod des Kranken erfolgt, so ist die Vorschrift des §. 335 in Anwendung zu bringen.

Strafe.

§. 359.

Nichtanzeige verdächtiger Todesfälle oder Krankheiten von Seite der ärztlichen Personen.

Aerzte, Wundärzte, Apotheker, Hebammen und Todtenbeschauer sind in jedem Falle, wo ihnen eine Krankheit, eine Verwundung, eine Geburt oder ein Todesfall vorkommen, bei welchem der Verdacht eines Verbrechens oder Vergehens, oder überhaupt einer durch Andere herbeigeführten gewaltsamen Verletzung eintritt, verpflichtet, der Behörde davon unverzüglich die Anzeige zu machen. Die Unterlassung dieser Anzeige wird als Uebertretung mit einer Geldstrafe von zehn bis hundert Gulden geahndet.

Strafe.

§. 360.

Vernachlässigung des Kranken von Seite seiner Angehörigen.

Wenn dargethan wird, dass diejenigen, denen aus natürlicher oder übernommener Pflicht die Pflege eines Kranken obliegt, es demselben an dem nothwendigen medicinischen Beistande, wo solcher zu verschaffen war, gänzlich haben mangeln lassen, sind sie einer Uebertretung schuldig, und nach Beschaffenheit der Umstände mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten zu bestrafen.

Strafe.

§. 361.

Unbefugter Handel mit Gift.

Wer ohne ausdrückliche Erlaubniss der Obrigkeit mit Arsenik oder was immer für einer Gattung von Gift oder dem Gifte durch besondere Vorschriften gleichgestellten Waaren Handel treibt, begeht eine Uebertretung, und ist, in soferne in den folgenden Paragraphen nicht besondere Strafbestimmungen vorkommen, mit Geld von fünf bis zu fünfzig Gulden, oder mit Arrest von ein bis zu acht Tagen zu bestrafen.

Strafe.

§. 362.

Strafe für einen dazu nicht berechtigten Handelsmann, wenn er auch die gesetzlichen Vorsichten beobachtet.

Ein Handelsmann oder Krämer, der ein ordentliches Kaufgewölbe oder Laden hat, und unbefugt Gift verkauft, wenn er gleich die für den befugten Giftverkauf bestehenden gesetzlichen Vorsichten beobachtet, ist für diese Uebertretung bei der ersten Betretung nebst dem Verluste der Giftwaare nach Verschiedenheit der Vermögensumstände mit einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis hundert Gulden zu belegen, bei einem zweiten Falle nebst der

podwojoną, a oprócz tego aresztem na jeden miesiąc; za trzecim zaś razem orzeczoną będzie na niego utrata prawa do dalszego jego zarobkowania handlowego.

§. 363.

na k pców, nie zachowujących ostrożności tych.

Jeżeli kupiec lub kramarz, do przedaży trucizny nieuprawniony, truciznę bez zachowania przepisanych w tej mierze ostrożności przedaje, tenże już za pierwszym tego dostrzeżeniem utraca prawo do dalszego zarobkowania handlowego; a jeżeli się okaże zarazem z dochodzenia, iż niedozwolony handel już przez dłuższy czas w ten sposób był prowadzonym, wówczas kara jest areszt ścisły od jednego do miesięcy trzech. Jeżeli zaś kto przez to życia pozbawionym, lub na ciele ciężko uszkodzonym został, wówczas winowajca podług §. 335 ma być ukaranym.

§. 364.

Nieprawny handel trucizną, przez przechodnich kramarzy. — Kara.

Przechodni kramarze czyli tak zwani domokrążcy, którzy arszenik biały lub żółty (złotołusk), truciznę na szczury lub myszy, truciznę na muchy (kobaltokrusz), mąkę arszenikową dla bydła, rybotrój (jagody kokulu indyjskiego), lub innego rodzaju towary, truciznę w sobie zawierające, na przedaż roznoszą, popełniają przestępstwo, i oprócz utraty tak towarów tych, jak wolności domokrążstwa, ukarani być mają, wedle tego, jak zabronioną przedażą przez dłuższy czas trudnili się, i przezto może nawet szkodę zrządzili, ścisłym aresztem od jednego do miesięcy sześciu.

§. 365.

Nieostrożność przy sprzedaży trucizny.

Co się tycze aptekarzy i tych kupców, którzy do handlu truciznami należycie upoważnieni są, wszelkie zaniedbanie ostrożności, rozporządzeniami o przedaży trucizny przepisanych, tudzież wszelka w §§fach 366—368 oznaczona niedbałość, jako przestępstwo karaną być winna.

§. 366.

Wydanie trucizny osobie, nie mającej przepisanego na to pozwolenia. Kara.

W szczególności, jeżeli komu wydaną została trucizna, który się nie wywiedzie przepisanem na to pozwoleniem, stanowi się za pierwszym razem kara pieniężna od pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu, za drugim razem zaś utrata prawa zarobkowania.

§. 367.

Zaniedbanie utrzymywania książki do zapisywania. Kara.

Jeżeli się z dochodzenia okaże, że przy przedaży trucizny, osobna książka do dokładnego zapisywania osób, którym, — czasu, kiedy trucizna wydaną została, — i pozwolenia, za okazaniem którego przedaż trucizny jedynie miejsce mieć może, — nie była utrzymywaną, zaniedbanie to za pierwszym razem karą od dziesięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu, za drugim razem aż do stu złotych reńskich, a za dalszem dopuszczeniem się takowego, utratą prawa zarobkowania ukaranem będzie.

§. 368.

Niedbalstwo w zachowaniu i odłączeniu trucizny. Kara.

Gdy w należytem odłączeniu trucizny od innych towarów, albo w naznaczeniu naczyń lub w zamknięciu onychże okaże się niedbalstwo, odpowiedzialnym jest za to, zarządzający handlem lub apteką. Samo zaniedbanie należnej ostrożności ściąga za pierwszem dostrzeżeniem karę od pięciu do dwudziestu pięciu złotych reńskich, która za dostrzeżeniem dalszem w dwójnasób ma być orzeczoną.

§. 369.

Kara, jeżli kto z powodu tego uszczerbek poniósł.

Gdyby zaniedbanie takie ten za sobą pociągnęło skutek, iżby rzeczywiście przemiana z truciznami nastąpiła, i w skutek tego kto życia został pozbawionym albo na ciele ciężko uszkodzonym, wówczas zaniedbanie takowe karze ulegać będzie, w §fie 335 oznaczonej.

verdoppelten Geldstrafe noch mit Arrest von einem Monate zu bestrafen, das dritte Mal aber seines Gewerbes verlustig zu erklären.

§. 363.

Wenn er sie nicht beobachtet hat.

Hätte ein zum Verkaufe der Giftwaaren nicht berechtigter Handelsmann oder Krämer Gift verkauft, ohne die vorgeschriebenen Vorsichten zu beobachten, so ist derselbe gleich bei der ersten Betretung seines Gewerbes verlustig; und zeigt sich bei der Untersuchung, dass der unerlaubte Handel auf diese Art schon durch längere Zeit fortgesetzt worden, so ist er mit strengem Arreste von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen. Ist aber dadurch Jemand getödtet oder körperlich schwer beschädiget worden, so ist der Schuldtragende nach §. 335 zu behandeln.

§. 364.

Unbefugter Handel mit Gift von wandelnden Krämern.

Strafe.

Wandelnde Krämer oder sogenannte Hausirer, welche weissen oder gelben Arsenik, Ratten- oder Mäusepulver, Fliegensteine, Hüttenrauch (Hüttrich) für das Vieh, Fischkörner (Kokelskörner) oder andere giftartige Waaren zu Kauf tragen, begehen eine Uebertretung und sind nebst dem Verluste der Giftwaaren und des Hausirungsbefugnisses, je nachdem sie den unerlaubten Verkauf durch längere Zeit getrieben, dadurch vielleicht auch Schaden veranlasst haben, mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten zu bestrafen.

§. 365.

Unvorsichtigkeit bei dem Giftverkaufe.

Bei den Apothekern und denjenigen Handelsleuten, die zum Handel mit Giftwaaren ordentlich berechtiget sind, ist jede Unterlassung der Vorsichten, welche durch die Verordnungen über den Giftverkauf vorgeschrieben werden, wie auch jede in den §§. 366—368 bezeichnete Fahrlässigkeit als Uebertretung zu bestrafen.

§. 366.

Verabfolgung von Gift an Jemanden ohne die vorgeschriebene Bewilligung. Strafe.

Insbesondere soll dann, wenn an Jemanden, der sich nicht mit der vorgeschriebenen Bewilligung ausweiset, Gift verabfolgt worden, das erste Mal eine Geldstrafe von fünf bis zu fünfzig Gulden, das zweite Mal der Verlust des Gewerbes eintreten.

§. 367.

Unterlassene Führung des Vormerkbuches.

Strafe.

Wird bei der Untersuchung gefunden, dass über den Giftverkauf kein eigenes Vormerkbuch geführt wurde, in welchem die Personen, an welche, der Zeitpunct, wann Gift verabfolgt wurde, und die Erlaubniss, gegen deren Vorweisung ein Giftverkauf nur stattfinden darf, genau zu verzeichnen sind, so wird die Verabsäumung das erste Mal mit zehn bis fünfzig Gulden, das zweite Mal bis hundert Gulden, bei weiterer Fortsetzung mit dem Verluste des Gewerbes bestraft.

§. 368.

Nachlässigkeit in Aufbewahrung und Absonderung des Giftes.

Strafe.

Wenn in der gehörigen Absonderung der Giftwaaren von den übrigen, oder wenn in der Bezeichnung der Gefässe oder in der Verschliessung derselben Nachlässigkeiten entdeckt werden, bleibt derjenige, welcher der Handlung oder Apotheke vorsteht, dafür verantwortlich. Die blosse Verabsäumung der gehörigen Vorsicht wird bei der ersten Betretung mit fünf bis fünf und zwanzig Gulden zu bestrafen, und diese Strafe bei ferneren Betretungen zu verdoppeln seyn.

§. 369.

Strafe, wenn Jemand dadurch zu Schaden gekommen.

Hätte eine solche Verabsäumung die Folge nach sich gezogen, dass eine wirkliche Verwechslung mit Giftwaaren geschehen, und Jemand dadurch getödtet oder körperlich schwer beschädiget worden ist, so ist diese Verabsäumung nach §. 335 zu bestrafen.

§. 370.

Przepis dla profesyonistów, użytek z trucizny robiących. Kara za niezachowanie onegoż.

Co się tycze rzemiosł, z trucizny, lub z materyałów, truciznę w sobie zawierających, użytek robiących, majster lub ktokolwiek inny kierujący, obowiązany jest, mieć takowe zawsze pod swem zamknięciem, a w razie przesełania ich, zachować istniejące w tej mierze szczególne przepisy. Zaniedbanie tych ostrożności, jeżeli nikt przez nie uszczerbku nie poniósł, karanem będzie jako przestępstwo, aresztem od dni trzech do jednego miesiąca; jeżeli zaś przez nie kto życie postradał lub na ciele ciężko uszkodzonym został, wówczas kara podług §. 335 ma być orzeczoną.

§. 371.

Kara za przedaż materyałów nieznanych.

Karze w §. 368 postanowionej podlega każdy kupiec, który jakibądź tak zwany towar materyalny, chociaż nie z przeznaczeniem do użycia lekarskiego, aczkolwiek rodzaju przedtem wcale nieznanego i przez władzę niezbadanego, w bieg wprawia.

§. 372.

Robienie i poprawianie broni podejrzanych. Kara.

Kto broń szczególnemi przepisami zakazaną, lub zresztą z natury swej podejrzaną, robi, albo, gdy mu taka do poprawy przyniesioną została, takowej nie przytrzymuje i o tem zwierzchności nie donosi, ten za takie przestępstwo aresztem od trzech dni do jednego miesięca, a gdyby bronią taką kto na ciele ciężko uszkodzonym albo zabitym został, wedle §. 335 karanym być winien.

§. 373.

Zaniedbanie schowania nabitej strzelby. Kara.

Strzelec, lub ktokolwiekbądź w domu nabitą strzelbę mający, obowiązany jest, chować takową przed dziećmi i innemi nieostrożnemi lub niedoświadczonemi osobami. Jeżeli ostrożność ta zaniedbaną, i kto z powodu tego uszkodzonym będzie, ulega zaniedbanie takie, jako przestępstwo, karze aresztu od jednego tygodnia do jednego miesiąca, który w miarę większego niedbalstwa jeszcze zaostrzonym być ma. Jeżeliby zaś przez to kto na ciele ciężko uszkodzonym albo zabitym został, nastąpić ma kara, w §fie 335 wyznaczona.

§. 374.

Kara za nieostrożny wystrzał z strzelby.

Równa podobnie kara, w miarę wielkości szkodliwych skutków, orzeczoną być winna na tego, kto bez złego zamiaru, wszelakoż nie przekonawszy się wprzód o tem, że strzelba nie jest nabitą, z niej ku drugiemu wystrzelił.

§. 375.

Niedokładne podanie czasu śmierci. Kara.

Kto przy oględzie zmarłego, niedokładnie podaje czas śmierci czyjej, i przez to przyczyną się staje, iż zmarły wcześniej został pochowanym lub na członki rozebranym, aniżeli tego przepisy dla zapobieżenia pochowaniu i otwieraniu ciał pozornie zmarłych dozwalają, ten za takie przestępstwo ścisłym aresztem karanym będzie od jednego do miesięcy sześciu.

§. 376.

Zaniedbanie należnego dozoru nad dziećmi i osobami takiemi, które nie są w stanie, uchronić się same niebezpieczeństwa.

W ogólności wszyscy ci, którzy z naturalnego lub przyjętego obowiązku, dozór nad dziećmi, lub innemi takiemi osobami mają, które nie są w stanie same przewidzieć i uchronić się niebezpieczeństwa, odpowiedzialnymi są z powodu zaniedbania obo-

§. 370.

Vorschrift für Gewerbsleute, welche Gebrauch von Gift machen.

Strafe der Nichtbeobachtung.

Bei Gewerben, welche Gebrauch von Gift oder giftartigen Materialien machen, ist der Meister, oder wer sonst die Leitung auf sich hat, schuldig, dieselben stets unter seiner Verwahrung zu halten, und bei Versendungen die dafür bestehenden besonderen Vorschriften zu beobachten. Die Unterlassung dieser Vorsichten ist, wenn dadurch Niemand zu Schaden kommt, als Uebertretung mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, wenn aber dadurch Jemand getödtet oder körperlich schwer beschädiget worden ist, nach §. 335 zu bestrafen.

§. 371.

Strafe gegen den Verkauf unbekannter Materialwaaren.

Der im §. 368 bestimmten Strafe unterliegt jeder Handelsmann, der irgend eine sogenannte Materialwaare, deren Gattung, auch ohne eben zum ärztlichen Gebrauche gewidmet zu seyn, vorher ganz unbekannt war, und nicht von der Behörde geprüft worden, in Umlauf setzt.

§. 372.

Verfertigung und Ausbesserung verdächtiger Waffen.

Strafe.

Wer eine durch besondere Vorschriften verbotene oder sonst durch ihre Beschaffenheit verdächtige Waffe verfertiget, oder, wenn ihm eine Waffe von solcher Beschaffenheit zur Ausbesserung gebracht wird, dieselbe nicht anhält, und davon der Obrigkeit Anzeige macht, soll für diese Uebertretung mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate bestraft werden: wäre aber mit einer solchen Waffe Jemand körperlich schwer beschädiget oder getödtet worden, so ist diess nach §. 335 zu ahnden.

§. 373.

Unterlassene Verwahrung geladener Gewehre.

Strafe.

Jäger, oder wer sonst zu Hause geladenes Gewehr hat, sind verpflichtet, dasselbe vor Kindern und anderen unvorsichtigen und unerfahrenen Personen zu verwahren. Wird diese Sorgfalt vernachlässiget, und kommt Jemand dadurch zu Schaden, so ist diese Verabsäumung als Uebertretung mit Arrest von einer Woche bis zu einem Monate zu bestrafen, und der Arrest nach Mass der grösseren Nachlässigkeit noch zu verschärfen; und wenn Jemand am Körper schwer beschädiget oder getödtet worden ist, nach Massgabe des §. 335 zu ahnden.

§. 374.

Strafe auf unvorsichtige Abdrückung eines Gewehres.

Gleiche Strafe ist nach Mass der schädlichen Folge gegen denjenigen zu erkennen, der ohne böse Absicht gegen Jemanden ein Gewehr abdrückt, ohne sich vorher versichert zu haben, dass es nicht geladen ist.

§. 375.

Unrichtige Anzeige der Zeit des Todes.

Strafe.

Wer bei der Todtenbesichtigung die Zeit, wann Jemand gestorben ist, unrichtig anzeiget, und dadurch veranlasst, dass der Verstorbene früher begraben oder zergliedert wird, als, um der Begrabung und Eröffnung der Scheintodten zuvorzukommen, gesetzlich vorgeschrieben ist, soll für diese Uebertretung mit strengem Arreste von einem bis zu sechs Monaten bestraft werden.

§. 376.

Unterlassung der schuldigen Aufsicht bei Kindern und solchen, die sich selbst gegen Gefahr zu schützen unvermögend sind.

Im Allgemeinen sind diejenigen, welche aus natürlicher oder übernommener Pflicht die Aufsicht über Kinder oder andere Menschen führen, die sich selbst gegen die Gefahr vorzusehen und zu schützen unvermögend sind, wegen der in Erfüllung dieser Pflicht unterlaufe-

wiązku takowego. Jeżeli przeto dziecię takie lub osoba taka zabitą lub ciężko na ciele uszkodzoną zostanie, ten, który się stał winnym dowiedzionego zaniedbania należnej staranności, podług przepisu §fu 335. ukaranym być winien.

Kara.

§. 377.

Używanie odwaru z makówek dla dzieci.

Pod takiemi samemi warunkami ulegają w szczególności tej samej karze wzmiankowane właśnie osoby za używanie dla dzieci odwaru makowego.

§. 378.

Kara, gdy dzieci na niebezpiecznych miejscach same sobie zostawione będą.

Tym samym równie karom ulegają także i te osoby, które obowiązane są do pieczy lub dozoru nad dziecięciem, jeżeli dziecię pod ich pieczą lub dozorem zostające, z powodu zostawienia go samego na miejscu, dla dzieci niebezpiecznem, życia pozbawionem lub na ciele ciężko uszkodzonem zostało. Kara ta zaostrzoną być ma, jeżeli wydarzone dziecięciu nieszczęście zatajonem jest.

Zaostrzenie kary w razie zatajenia nieszczęśliwego przypadku.

§. 379.

Kara na mamki sprośną chorobę swą ukrywające.

Kobieta, która wiedząc, że jest dotknięta sromotną lub też nawet chorobą zaraźliwą, takową zamilczając lub ukrywając, przyjęła służbę za mamkę, za takie przestępstwo ukaraną być winna ścisłym aresztem trzymiesięcznym.

§. 380.

Zaniedbanie wystawienia znaków ostrzegających podczas budowy.

Gdy w czasie jakiej budowy przepisane znaki ostrzegające wystawionemi nie będą, budowniczy lub ktokolwiek inny dozór, nad budową mający, za każdem takiem przestępstwem skazanym być ma na karę od dziesięciu do stu złotych reńskich. Jeżeli z powodu zaniedbania tego kto uszkodzonym został, natenczas wedle okoliczności przypadku, oprócz kary pieniężnej, orzeczonym będzie także i areszt od jednego do miesięcy trzech. Jeżeli z powodu zaniedbania tego, kto zabitym albo na ciele ciężko został uszkodzonym, wówczas do takowego przypadku przepis §fu 325 winien być zastosowanym.

Kara.

§. 381.

Zaniedbanie doniesienia o zagrażającem zawaleniu się.

Właściciel domu, budynku, lub ten, komu nad nim dozór jest powierzony, spostrzegając, iż takowy w jakiejkolwiekbądź części zawaleniem się zagraża, obowiązany jest przywołać bezzwłocznie budowniczego dla obejrzenia i tymczasowego ubezpieczenia. Jeżeli się później okaże, iż ostrożność ta, jaka wedle uznania biegłych w sztuce, potrzebną się być ukazywała, zaniedbaną została; natenczas, nawet gdyby zawalenie się nie nastąpiło, zaniedbanie takie jako przestępstwo karanem być winno od dwudziestu pięciu do złotych reńskich dwóchset.

Kara za to, choćby nawet zawalenie nie nastąpiło.

§. 382.

Gdy kto przez zawalenie uszkodzonym albo zabitym został.

Jeżeli zawalenie istotnie nastąpiło, jednak przytem nikt uszkodzonym nie został, wówczas kara na pięćdziesiąt do złotych reńskich pięciuset ma być podwyższoną. Jeżeli zaś przez zawalenie kto zabitym lub na ciele ciężko został uszkodzonym, wówczas znajduje zastosowanie kara, w §fie 335. wyznaczona.

§. 383.

Kara na budowniczego, któremu zwaliło się rusztowanie lub budowa.

Jeżeli przy budowie jakiej zachodzi potrzeba rusztowania, albo też zabezpieczenia części budynku podporami, a rusztowanie to lub budynek zawali się, wówczas

nen Sorglosigkeit verantwortlich. Wenn daher ein solches Kind oder ein solcher Mensch getödtet oder körperlich schwer beschädiget wird, ist derjenige, welchem der erwiesene Mangel der schuldigen Sorgfalt zur Last fällt, nach Vorschrift des §. 335 zu bestrafen.

Strafe.

§. 377.

Anwendung des Absudes von Mohnköpfen bei Kindern.

Unter derselben Voraussetzung sind die erwähnten Personen insbesondere auch für die Anwendung des Absudes von Mohnköpfen bei Kindern zur gleichen Strafe zu verurtheilen.

§. 378.

Strafe, wenn Kinder an gefährlichen Orten sich überlassen werden.

Verschärfung der Strafe bei verheimlichter Verunglückung.

Ebenso sind diejenigen zu behandeln, denen die Pflege eines Kindes oder die Aufsicht darüber obliegt, wenn ein in ihrer Pflege oder Aufsicht stehendes Kind, weil es allein an einem für Kinder gefährlichen Orte sich überlassen worden, dadurch getödtet oder körperlich schwer beschädiget worden ist. Die Strafe ist zu verschärfen, wenn die einem Kinde zugestossene Verunglückung verheimlichet wird.

§. 379.

Strafe gegen mit einer schändlichen Krankheit behaftete und dieselbe verheimlichende Ammen.

Eine Frauensperson, die sich bewusst ist, mit einer schändlichen oder sonst ansteckenden Krankheit behaftet zu seyn, und mit Verschweigung oder Verheimlichung dieses Umstandes als Amme Dienste genommen hat, soll für diese Uebertretung mit dreimonatlichem strengen Arreste bestraft werden.

§. 380.

Unterlassung der Ausstellung der Warnungszeichen bei einem Baue.

Wenn bei einem Baue die Aufstellung der vorgeschriebenen Warnungszeichen unterlassen wird, so ist der Baumeister, oder wer sonst bei dem Baue die Aufsicht führt, für jeden Fall dieser Uebertretung um zehn bis fünfzig Gulden zu bestrafen. Ist Jemand wegen dieser Unterlassung beschädiget worden, so ist nach Beschaffenheit des Vorfalles nebst der Geldstrafe Arrest von einem bis zu drei Monaten zu verhängen. Ist aber hieraus der Tod oder eine schwere körperliche Beschädigung eines Menschen erfolgt, so ist die Vorschrift des §. 335 in Anwendung zu bringen.

Strafe.

§. 381.

Unterlassung der Anzeige des zu besorgenden Einsturzes.

Der Eigenthümer eines Hauses, Gebäudes oder derjenige, welchem darüber die Aufsicht übertragen wurde, ist verbunden, wenn dasselbe in irgend einem Theile Einsturz besorgen lässt, unverzüglich einen Baumeister zur Besichtigung und vorläufigen Sicherung herbeizurufen. Wird nach der Hand entdeckt, dass diese Vorsicht, da sie nach Befinden der Bauverständigen nothwendig war, unterlassen worden, so ist, wenn auch der Einsturz nicht erfolgt, die Unterlassung als Uebertretung mit fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden zu bestrafen.

Strafe, wenn auch der Einsturz nicht erfolgt.

§. 382.

Wenn durch den Einsturz Jemand beschädiget oder getödtet wurde.

Ist der Einsturz wirklich erfolgt, dabei jedoch Niemand beschädiget worden, so ist die Bestrafung auf fünfzig bis fünfhundert Gulden zu erhöhen. Wenn aber Jemand durch den Einsturz getödtet oder körperlich schwer beschädiget worden ist, so hat die Strafe des §. 335 in Anwendung zu kommen.

§. 383.

Strafe gegen den Baumeister, welchem ein Gerüst oder ein Gebäude einstürzt.

Ein Baumeister, welcher einen Bau mit Gerüsten führt, oder Theile des Gebäudes durch Unterstützung zu sichern hat, ist, wenn ein solches Gerüst oder das Gebäude einstürzt,

budowniczy za przestępstwo takie za pierwszym razem na karę od dwudziestu pięciu aż do złotych reńskich pięciuset skazanym być winien. Za drugim razem, oprócz kary pieniężnej, obowiązanym jest jeszcze, na przyszłość przy każdem budowaniu przybierać do pomocy innego budowniczego, pod karą utraty prawa wykonywania sztuki budowniczej.

§. 384.

Gdy kto przez to zabitym lub ciężko na ciele uszkodzonym będzie.

Jeżeli kto przez takie zawalenie zabitym lub na ciele ciężko uszkodzonym zostanie, budowniczy nie tylko na karę pieniężną od pięciudziesiąt do złotych reńskich pięciuset ma być skazanym i oprócz tego postępowaniu wedle §fu 335. poddanym, lecz oraz także i prowadzenie budowy na tak długo winno mu być zabronionem, dopóki się on przed biegłymi w sztuce nie wykaże, iż wiadomości swoje w tej części budownictwa dostatecznie poprawił.

§. 385.

W razie wielkiej nieumiejętności ze strony budowniczego.

Jeżeli z dochodzenia w skutek zdarzonego wypadku, paragrafem poprzedzającym przewidzianego, okaże się wielka ze strony budowniczego nieumiejętność, natenczas mu już za pierwszym przypadkiem zawalenia się, wszelkie dalsze prowadzenie budowy zaraz zabronionem być winno.

§. 386.

Kara na zawczesne wprowadzanie się do świeżo wybudowanych domów lub sklepów.

Kto w miastach, lub gdzie pod tym względem istnieją przepisy, wprowadza się do świeżo wybudowanych domów lub sklepów, wprzód nim zwierzchność, za uprzedniem obejrzeniem, pozwolenie do tego udzieliła, równie jak kto wprowadzenia się w takowe dopuszcza, ten za takie przestępstwo wedle okoliczności, albo aresztem od dni trzech do jednego miesiąca, albo utratą półrocznego czynszu najemnego ukaranym być ma.

§. 387.

Zaniedbanie doniesienia o wściekłem zwierzęciu.

Kara.

Kto spostrzegłszy na psie lub innem zwierzęciu znaki istotnej wścieklizny lub też takie tylko, po których wybuchnienia onejże spodziewać się można, o tem donieść zaniedbuje, ten popełnia przestępstwo i skazanym być ma na areszt, a jeżeli rzeczywiście nastąpiło wybuchnienie wścieklizny i uszkodzenie człowieka lub zwierzęcia, na ścisły areszt od dni trzech do miesięcy trzech. Jeżeli zaś śmierć człowieka lub ciężkie uszkodzenie cielesne nastąpiło, wówczas zaniedbanie doniesienia tego karanem być ma podług §fu 335.

§. 388.

Niepozwolone trzymanie szkodliwych zwierząt.

Kara.

Bez szczególnego pozwolenia zwierzchności niewolno nikomu trymać zwierząt dzikich, lub z natury swej jakbądź szkodliwych. Niezachowanie zakazu tego stanowi przestępstwo i nietylko zwierzę natychmiast szkodliwe ma być oddalone, lecz też i właściciel takowego podług okoliczności karze pieniężnej ulegnie od pięciu do złotych reńskich dwudziestu pięciu.

§. 389.

Jeżeli kto przez to uszkodzonym zostanie.

Jeżeli kto przez takie, bez urzędowego pozwolenia trzymane zwierzę uszkodzonym zostanie, wówczas w miarę wyrządzonej szkody podwyższoną zostanie kara pieniężna na dwadzieścia pięć aż do stu złotych reńskich.

für diese Uebertretung das erste Mal mit fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden zu bestrafen. Bei dem zweiten Falle ist derselbe nebst der Geldstrafe noch verpflichtet, künftig jedes Mal einen anderen Baumeister zu seinem Baue zu Hilfe zu nehmen, unter Strafe, des Baumeisterrechtes verlustig zu werden.

§ 384.

Ward bei einem solchen Einsturze Jemand getödtet, oder körperlich schwer beschädiget, so ist der Baumeister nicht nur zu einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden zu verurtheilen, und ausserdem nach §. 335 zu behandeln, sondern demselben auch die Führung eines Baues so lange zu untersagen, bis er vor Kunstverständigen darthut, über diesen Theil der Baukunst seine Kenntnisse zureichend verbessert zu haben.

Wenn dadurch Jemand getödtet oder körperlich schwer beschädiget wird.

§. 385.

Aeussert sich aber bei der Untersuchung eines im vorhergehenden Paragraphe enthaltenen Falles von Seite des Baumeisters grobe Unwissenheit, so ist demselben sogleich bei dem ersten Falle eines Einsturzes alle fernere Führung eines Baues zu untersagen.

Bei grober Unwissenheit des Baumeisters.

§. 386.

Wer in den Städten, und wo sonst die Vorschrift darüber besteht, ein neuerbautes Haus oder Gewölbe, ohne dass die Obrigkeit nach genommener Einsicht die Erlaubniss ertheilt hat, bezieht, oder durch andere beziehen lässt, soll für diese Uebertretung nach Verschiedenheit der Umstände mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, oder um den Betrag des halbjährigen Miethzinses bestraft werden.

Strafe gegen das zu frühe Beziehen neugebauter Häuser oder Gewölbe.

§. 387.

Wer einen Hund oder sonst ein Thier, an welchem Kennzeichen der wirklichen Wuth oder auch nur solche wahrzunehmen sind, die vermuthen lassen, dass die Wuth erfolgen könne, anzuzeigen unterlässt, ist einer Uebertretung schuldig, und zu Arrest, bei wirklich erfolgtem Ausbruche und Beschädigung von Menschen und Thieren aber zum strengen Arreste von drei Tagen bis zu drei Monaten zu verurtheilen. Ist aber hieraus der Tod oder die schwere körperliche Beschädigung eines Menschen erfolgt, so ist die Unterlassung der Anzeige nach §. 335 zu ahnden.

Unterlassene Anzeige eines mit der Wuth behafteten Thieres.

Strafe.

§. 388.

Ohne besondere Erlaubniss der Obrigkeit ist Niemandem erlaubt, wilde oder ihrer Natur nach sonst schädliche Thiere zu halten. Die Nichtbeachtung dieses Verbotes ist eine Uebertretung, und es soll nicht nur das schädliche Thier sogleich weggeschafft, sondern der Eigenthümer auch nach Beschaffenheit der Umstände mit einer Geldstrafe von fünf bis fünf und zwanzig Gulden belegt werden.

Unbefugtes Halten schädlicher Thiere.

Strafe.

§. 389.

Wird Jemand von einem solchen ohne obrigkeitliche Erlaubniss gehaltenen Thiere beschädiget, so ist nach Mass des Schadens die Geldstrafe auf fünf und zwanzig bis einhundert Gulden zu erhöhen.

Wenn dadurch Jemand beschädiget wird.

§. 390.

Kara za zaniedbanie strzeżenia dzikiego zwierza, za pozwoleniem trzymanego.

Lecz nawet i w tenczas, gdy zwierzchność do trzymania dzikiego zwierza pozwolenie da, właściciel zawsze odpowiedzialnym jest za nienależyte strzeżenie onegoż. Zaniedbanie strzężenia takowego, jeżeli kto z powodu tego uszkodzonym został, ukaranem będzie jako przestępstwo, karą od dziesięciu, do złotych reńskich pięćdziesięciu.

§. 391.

Zaniedbanie strzeże ia złośliwych zwierząt domowych.

Kara.

Każdy właściciel jakiegokolwiekbądź zwierza domowego, którego złośliwa natura jest mu wiadomą, obowiązanym jest, takowe tak w domu, jako też, gdy go za domem używa, tak trzymać lub pilnować, aby nikt nie mógł być uszkodzonym. Niezachowanie tej ostrożności, stanowi przestępstwo, które, gdyby nawet żadne nie wynikło uszkodzenie, ulega karze od pięciu do złotych reńskich dwudziestu i pięciu, w razie wynikłej szkody zaś, od dziesięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu.

§. 392.

Kara za podszczuwanie albo drażnienie onychże.

Jeżeli z dochodzenia z powodu nastąpionego przez zwierzę uszkodzenia, okaże się, iż kto stał się tego przyczyną przez podszczuwanie, drażnienie lub przez inne jakiekolwiekbądź rozmyślne do tego przyłożenie się, sprawca winnym jest przestępstwa, i ukaranym być ma aresztem jednotygodniowym, który według okoliczności zaostrzonym być ma.

Rozdział dziewiąty.

O wykroczeniach i przestępstwach przeciw zdrowiu.

§. 393.

Wykroczenia przeciw zarządzeniom w czasie moru.

W okręgu, w którym dla wstrzymania zagrażającego moru lub innych jakich zaraźliwych i dla ogólnego stanu zdrowia niebezpiecznych chorób, szczególne zarządzenia wydane zostały, każdy dopuszczający się czynności takiej, która według naturalnych swojich, albo przez oddzielnie do wiadomości podane rozporządzenia, każdemu łatwo poznać się dających skutków, złe sprowadzić lub też dalej rozszerzyć może, staje się winnym wykroczenia, bez różnicy, czy czynność ta zależy na działaniu lub opuszczeniu, i czy następuje z umysłu lub z nieuwagi.

Kara atoliż na wykroczenia takowe ustanowioną zostaje w przepisach, ogólnie na takie wypadki wydanych, lub za każdym razem wedle okoliczności wydanemi być mających.

§. 394.

Kara za zatajenie sprzętów po zmarłym na chorobę zaraźliwą.

Kto sprzęt jaki po zmarłym na chorobę zaraźliwą przed urzędowemi co do zdrowia oględzinami ukrywa; kto temu, co przez zarząd zdrowia w przedmiocie zupełnego zniszczenia lub oczyszczenia sprzętów jest nakazanem, zadosyć nie czyni, ten popełnia przestępstwo, i ukaranym być ma wedle ważności stanu rzeczy, aresztem od dni trzech do jednego miesiąca.

§. 390.

Strafe auf die Vernachlässigung der Verwahrung eines mit Erlaubniss gehaltenen wilden Thieres.

Aber auch, wenn die Obrigkeit ein wildes Thier zu halten die Erlaubniss ertheilt, ist der Eigenthümer wegen sicherer Verwahrung desselben stets verantwortlich. Die Vernachlässigung dieser Verwahrung ist als Uebertretung mit zehn bis fünfzig Gulden zu bestrafen, wenn dadurch Jemand beschädiget wurde.

§. 391.

Vernachlässigung bösartiger Hausthiere.

Strafe.

Jeder Eigenthümer eines Hausthieres von was immer für einer Gattung, von welchem ihm eine bösartige Eigenschaft bekannt ist, muss dasselbe sowohl bei Haus, als wenn er ausser dem Hause davon Gebrauch macht, so verwahren oder besorgen, dass Niemand beschädiget werden kann. Die Vernachlässigung dieser Vorsicht ist eine Uebertretung und auch ohne erfolgte Beschädigung mit einer Strafe von fünf bis fünf und zwanzig, bei wirklich erfolgtem Schaden aber von zehn bis fünfzig Gulden zu belegen.

§. 392.

Strafe wider das Anhetzen oder Reizen derselben.

Kommt bei der Untersuchung einer von einem Thiere zugefügten Beschädigung hervor, dass Jemand durch Anhetzen, Reizen oder was immer für absichtliches Zuthun den Vorfall veranlasst hat, so macht sich der Thäter einer Uebertretung schuldig, und ist mit Arrest von einer Woche, der nach Umständen zu verschärfen ist, zu bestrafen.

Neuntes Hauptstück.

Von den Vergehen und Uebertretungen gegen die Gesundheit.

§. 393.

Vergehen gegen die Pestanstalten.

In einem Bezirke, worin zur Hintanhaltung der drohenden Gefahr der Pest oder anderer ansteckender und für den allgemeinen Gesundheitszustand gefährlicher Krankheiten besondere Anstalten getroffen sind, macht man sich eines Vergehens durch jede Handlung schuldig, welche nach ihren natürlichen, oder vermöge der besonders bekannt gemachten Vorschriften für Jedermann leicht erkennbaren Folgen das Uebel herbeiführen oder weiter verbreiten kann; die Handlung mag in einer Unternehmung oder Unterlassung bestehen, sie mag im Vorsatze oder in einem Versehen gegründet seyn.

Die Bestrafung dieser Vergehen wird jedoch in den für derlei Verhältnisse überhaupt bestehenden, oder von Fall zu Fall je nach den Umständen zu ertheilenden besonderen Vorschriften bestimmt.

§. 394.

Strafe auf Verhehlung der Geräthschaften eines an einer ansteckenden Krankheit Verstorbenen.

Wenn bei einem an einer ansteckenden Krankheit Verstorbenen der Gesundheitsbeschau von dessen Geräthe etwas verhehlet; wenn dasjenige, was die Gesundheitsaufsicht wegen gänzlicher Vertilgung oder Reinigung der Geräthschaften verordnet, nicht befolgt wird, begeht der Schuldtragende eine Uebertretung, und ist nach Wichtigkeit des Umstandes mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 395.

Na dozorców chorych, służących i domowników, biorących co z rzeczy takowych.

Dozorcy chorych, służący, domownicy, lub ktokolwiek inny, biorący co z rzeczy do zniszczenia lub oczyszczenia przeznaczonych, popełniają przestępstwo, i ukarani być winni ścisłym aresztem od jednego do miesięcy trzech.

§. 396.

Na parobków szpitalnych.

Parobek szpitalny, który z rzeczy, do zniszczenia przeznaczonych, co dla siebie zatrzymuje lub przedaje, popełnia przestępstwo i podług stanu okoliczności i następstwa złego, podpada karze ścisłego aresztu od jednego do miesięcy trzech.

§. 397.

Na tych, którzy wiadomie co z rzeczy takich kupują.

Ci, którzy co z rzeczy, w powyższych obudwu paragrafach wymienionych, wiadomie kupują, lub innym sposobem nabywają, popełniają przestępstwo, za które ścisłym aresztem karani być mają, od dni trzech do jednego miesiąca.

§. 398.

Zanieczyszczenie studni, stoków i t. p.

Kto w studnię, stok, rzekę lub strumień, których woda w miejscu jakiem służy do napoju lub waru, bydlę nieżywe, lub co takiego wrzuca, przez co woda nieczystą i niezdrową stać się może, ten popełnia przestępstwo, i ukaranym być ma aresztem od dni trzech do jednego miesiąca, a w razie okazującej się wielkiej rozpusty lub złośliwości, także z zaostrzeniem.

Kara

§. 399.

Przedaż mięsa z bydła, podług przepisu nieobejrzanego.

Kto do sprzedaży mięsa surowego albo w jakimbądź sposobie przyrządzonego lub zgotowanego upoważniony, toż z bydła, które według przepisów oglądanem nie było, przedaje, ten za takie przestępstwo, za pierwszym razem, oprócz utraty nieobejrzanego mięsa, lub zebranych za nie pieniędzy, na karę pieniężną od dwudziestu pięciu do złotych reńskich dwustu, za powtórnym razem na karę tę, w dwójnasób wymierzoną, winien być skazanym; za trzecim nareszcie razem przestępca już za utracającego tę profesyę swą, i na zawsze za niezdolnego do niej ma być uznanym.

Kara.

§. 400.

Przestąpienie przepisów, w czasie zarazy na bydło.

Ponieważ rozmaite z bydła pochodzą pokarmy, przeto zachodzi potrzeba przepisu następującego:

Kto w czasie pojawiającej się na bydło choroby, przed lekarzami, do zbadania jej wysłanymi, bydlę chorę ukrywa, albo, w razie, gdy uznanem zostało, iż zaraza na bydło panuje, przepisów nie zachowuje, w tej mierze, tak co do padłego, jak zarażonego lub bydła jeszcze zdrowego, w ogólności wydanych, albo wedle stanu okoliczności szczegółowo ogłoszonych, ten przestępstwo popełnia i ukaranym być ma aresztem od jednego do trzech miesięcy.

Kara.

§. 401.

Karze tej podpadają w szczególności ci:

a) którzy, chociażby ani w tem miejscu, ani w sąsiedztwie zaraza na bydło nie panowała, o wewnętrznej chorobie jednego bydlęcia przełożonemu miejsca donieść, lub też w razie, gdyby więcej bydląt zachorowało, wszystko bydło, do jednego a

§. 395.

Gegen Krankenwärter, Dienstleute und Hausgenossen, die etwas davon entziehen.

Krankenwärter, Dienstleute, Hausgenossen, oder wer sonst immer von dem zur Vertilgung oder Reinigung bestimmten Geräthe etwas entzieht, sind einer Uebertretung schuldig, und sollen mit strengem Arreste von einem bis zu drei Monaten bestraft werden.

§. 396.

Gegen Siechknechte.

Wenn ein Siechknecht von denjenigen Geräthschaften, deren Vertilgung angeordnet ist, etwas für sich zurückbehält oder verkauft, ist die Bestrafung für diese Uebertretung nach Beschaffenheit der Umstände und des Erfolges strenger Arrest von einem bis zu drei Monaten.

§. 397.

Gegen Diejenigen, welche wissentlich etwas davon kaufen.

Diejenigen, welche von den in beiden vorausgehenden Paragraphen bezeichneten Geräthschaften wissentlich etwas ankaufen oder sonst an sich bringen, sind wegen dieser Uebertretung mit strengem Arreste von drei Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 398.

Verunreinigung der Brunnen, Cisternen u. s. w.

Wer in einen Brunnen, eine Cisterne, einen Fluss oder Bach, dessen Wasser einer Ortschaft zum Trunke oder Gebräue dienet, todtes Vieh oder sonst etwas wirft, wodurch das Wasser verunreiniget und ungesund werden kann, begeht eine Uebertretung, und soll mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, bei hervorleuchtendem grossen Muthwillen oder Bosheit auch mit Verschärfung bestraft werden.

Strafe.

§. 399.

Fleischverkauf von einem nicht nach Vorschrift beschauten Viehe.

Wenn bei einem Gewerbe, welches zu dem Verkaufe von rohem oder auf irgend eine Art zubereitetem oder verkochtem Fleische berechtiget ist, etwas von einem nicht nach Vorschrift beschauten Viehe verkauft wird, ist die Strafe dieser Uebertretung das erste Mal, nebst dem Verluste des nicht beschauten Fleisches oder des daraus gelösten Geldes, fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden; bei der zweiten Uebertretung ist die Geldstrafe zu verdoppeln; bei einem dritten Falle soll der Uebertreter seines Gewerbes verlustig und zu einem Gewerbe dieser Art für immer unfähig erklärt werden.

Strafe.

§. 400.

Uebertretung der bei einer Viehseuche gegebenen Vorschriften.

Bei den verschiedenen von dem Viehstande kommenden Nahrungsmitteln wird auch folgende Vorschrift nothwendig:

Strafe.

Wer bei einer unter dem Viehe sich äussernden Krankheit den zur Untersuchung abgeordneten Aerzten ein krankes Vieh verheimlichet, oder sobald erklärt ist, dass eine Viehseuche herrscht, die Vorschriften nicht beobachtet, welche darüber sowohl wegen des gefallenen, als angesteckten, als des noch gesunden Viehes entweder im Allgemeinen bestehen oder nach Beschaffenheit der Umstände insbesondere bekannt gemacht werden, ist einer Uebertretung schuldig, und soll mit Arrest von einem bis zu drei Monaten bestraft werden.

§. 401.

Dieser Strafe unterliegen insbesondere auch diejenigen:

a) welche, auch ohne dass in dem Orte oder dessen Nachbarschaft eine Viehseuche herrscht, die Anzeige der innerlichen Erkrankung eines Stückes Vieh an den Ortsvorsteher, oder bei der Erkrankung mehrerer Stücke die Unterbringung alles demselben Eigenthümer

tego samego właściciela należące, w oddzielnej tymczasowo oborze umieścić i pod osobny dozór, dopóki przeciągiem zupełnie upłynionych dni dziesięciu nie okaże się żaden już więcej ślad choroby, oddać zaniedbują, albo chore bydło razem z innem bydłem gminnem na wygon wypuszczają, albo świeżo wprowadzone bydło bez obejrzenia potajemnie biją lub dalej rozprzedają, albo też środków, na ten przypadek szczególnie zarządzonych, nieprzestrzegają;

b) którzy w czasie panującej na bydło zarazy, potajemnie lub publicznie bydło chore, mięso, mleko, masło, skóry, łój lub inne jakiekolwiekbądź części bydlęcia, czy to ze zdrowego lub chorego, z zabitego lub padłego, z miejsc podejrzanych zakupują, wmycają i w miejsca, zarazą niedotknięte, na sprzedaż lub na własny użytek swój wprowadzają;

c) którzy z miejsc, zarazą dotkniętych, mimo wydanego ostzeżenia, bydło przez granice do miejsc zdrowych prowadzą lub pędzą, skoro bydło to, po zamknięciu onegoż w oddzielnej oborze tymczasowej, w ciągu dni dziesięciu, na chorobę panującą zachoruje; albo którzy niektóre części bydlęcia wmycają, które za pochodzące z bydlęcia, potajemnie bitego, uznanemi będą;

d) ci przełożeni miejsca, którzy, w razie że dwoje lub troje bydła w tydzień w jednej stajni lub ogólnie w miejscu w chorobę zapada, o tem władzy politycznej powiatowej doniesienie uczynić zaniedbują.

§. 402.

Za szerzeniem się zarazy, czy to z przyczyny zatajenia bydła chorego lub z przyczyny niezastosowania się do przepisu, i za nastąpieniem oraz większej z tąd szkody, kara w dwójnasób wymierzoną, podług okoliczności nawet ścisły areszt orzeczonym być ma.

§. 403.

Fałszowanie trunków w sposób, zdrowiu szkodliwy.

Winiarze, piwowarzy i trudniący się pędzeniem gorzałki i innych wódek; tudzież szynkarze wszelkiego rodzaju, u których trunki sposobem zdrowiu szkodliwym, przyrządzone, fałszowane albo zepsute znalezione będą, stają się winnymi przestępstwa.

§. 404.

Ci, którzy się winnymi stają przestępstwa tego, w powyższym paragrafie właśnie wspomnionego, oprócz utraty trunku, w sposób namieniony przyrządzonego, sfałszowanego albo zepsutego, w miarę znalezionej u nich ilości, niemniej długości czasu, przez który się zatrudnieniem tem zajmowali, skazani być winni na karę pieniężną od złotych reńskich stu, aż do pięciuset. Za powtórnem dostrzeżeniem, kara ta w dwójnasób będzie wymierzoną; a za trzecim oprócz kary pieniężnej także i utrata profesyi ma być orzeczoną.

§. 405.

Kara, jeżeli dodatek lub przymieszanie wielce jest szkodliwem.

Jeżeli przy badaniu jakiego trunku wykrytą zostanie mieszanina albo dodatek, który za wielce zdrowiu szkodliwy uznanym będzie, trunek natychmiast zniszczonym być winien, i oprócz utraty prawa do prowadzenia handlu, profesyi lub wyszynku, przy orzeczeniu niezdolności do tegoż na zawsze, przestępstwo to ukaranem być winno aresztem ścisłym trzy- lub sześcio-miesięcznym.

gehörigen Viehes in einen Nothstall und dessen abgesonderte Wartung, bis durch volle zehn Tage keine Spur eines kranken Zustandes mehr zu bemerken ist, vernachlässigen, oder krankes Vieh mit dem übrigen Gemeindeviehe austreiben lassen, oder ein neu eingebrachtes Rind ohne Besichtigung heimlich schlachten oder weiter verkaufen, oder die diessfalls insbesondere getroffenen Massregeln nicht beobachten;

b) welche bei herrschender Viehseuche heimlich oder öffentlich krankes Vieh, Fleisch, Milch, Butter. Häute, Unschlitt oder was immer für andere Theile des Rindviehes, sei es nun von gesunden oder kranken, von geschlachteten oder gefallenen Stücken aus verdächtigen Orten einkaufen, einschwärzen und in nicht angesteckte Ortschaften zum Verkaufe oder eigenem Gebrauche einführen;

c) welche aus angesteckten Ortschaften ungeachtet geschehener Abmahnung über die Gränzen nach gesunden Gegenden Vieh führen oder treiben, wenn dieses Vieh nach seiner Absperrung in den Nothstall binnen zehn Tagen an der herrschenden Viehseuche erkrankt; oder welche Theile des Rindviehes einschleppen, die als von heimlich geschlachten Stücken herrührend erkannt werden;

d) jene Ortsvorsteher, welche, wenn zwei bis drei Stücke Vieh wochentlich in einem Stalle oder im Orte überhaupt erkranken, der politischen Bezirksbehörde die Anzeige zu machen unterlassen.

§. 402.

Bei einer aus der Verheimlichung des kranken Viehes oder Nichtbefolgung der Vorschrift erfolgten Verbreitung des Uebels und grösserem Nachtheile ist die Strafe zu verdoppeln, nach Umständen auch auf strengen Arrest zu erkennen.

§. 403.

Verfälschung der Getränke auf eine der Gesundheit schädliche Art.

Weinhändler, Bierbrauer, Gewerbsleute, die Branntwein und andere gebrannte Wässer verfertigen; wie auch Schankinhaber aller Art, deren Getränke auf eine Art, welche auf die Gesundheit eine schädliche Wirkung haben kann, zubereitet, gefälscht oder verdorben befunden werden, sind einer Uebertretung schuldig.

§. 404.

Diejenigen, die sich der in dem vorangehenden Paragraphe bezeichneten Uebertretung schuldig machen, sollen, nebst dem Verluste des auf die angedeutete Art zubereiteten gefälschten oder verdorbenen Getränkes, nach Mass der vorhandenen Menge und der Zeit, in der sie dieses Geschäft getrieben haben, zu einer Strafe von einhundert bis fünfhundert Gulden verurtheilt werden. Im Wiederholungsfalle ist diese Strafe zu verdoppeln; bei der dritten Uebertretung aber nebst der Geldstrafe der Verlust des Gewerbes zu verhängen.

§. 405.

Strafe, wenn der Zusatz oder die Mischung in hohem Grade schädlich ist.

Zeigt sich bei Untersuchung eines Getränkes eine Mischung oder ein Beisatz, welche als der Gesundheit in einem hohen Grade schädlich erkannt werden, so ist das Getränke sogleich zu vertilgen, und für diese Uebertretung nebst dem Verluste des Handels, Gewerbes oder Ausschankes mit lebenslänglicher Unfähigkeit zu demselben auf drei- bis sechsmonatlichen strengen Arrest zu erkennen.

§. 406.

Fałszowanie naczyń cynowych.

Konwisarz, równie jak każdy w ogólności rzemieślnik, który naczynia kuchenne lub stołowe robi z cyny, z ołowiem zmieszanej, lub za pomocą dodatków ołowianych pobiela, oprócz utraty zapasu, z fałszowanej cyny wyrobionego, pierwszą razą karą pieniężną, od dwudziestu pięciu do pięćdziesięciu złotych reńskich, drugą razą, lub też nawet i za pierwszem dostrzeżeniem takiem, iż szkodliwem tem zarobkowaniem przez dłuższy czas się trudnił, albo że wiele naczyń z fałszywego metalu zrobionych sprzedał, lub też, że kto z powodu tego rzeczywiście na zdrowiu szkodę poniósł, utratą prawa rzemiosła swego ukaranym być winien.

§. 407.

Szkodliwe zdrowiu przyrządzania lub przechowania towarów pożywalnych w ogólności

Wreszcie wszelki dodatek, domieszanie lub fałszowanie, które już albo samo z siebie. lub przez użyte przytem materyały, przez sposób przyrządzenia lub przez naczynia do przyrządzania lub przechowania użyte, rzeczy jakiegokolwiekbądź rodzaju, do pożywienia służącej, szkodliwą dla zdrowia własność nadać może, za przestępstwo ma być uważane, i podług stopnia szkodliwości i długości czasu, przez który takim szkodliwym zarobkiem trudniono się, karane karą pieniężną od dziesięciu aż do złotych reńskich stu, albo aresztem od dni trzech aż do jednego miesiąca, który wedle okoliczności także zaostrzonym być ma; wedle stanu zaś okoliczności niebezpieczniejszych, także kara, w §§fach 404 i 405 postanowiona, na winnych ma być wymierzoną.

§. 408.

Niektóre szczególne przypadki przestępstwa tego.

Do przestępstwa tego rodzaju należą w szczególności:

a) używanie farb mineralnych do artykułów żywności, lub powlekanie tych przedmiotów, które się z ciałem ludzkiem stykać mają, farbami miedzianemi, arszenikowemi, ołowianemi, cynkowemi i innemi mineralnemi, jadowite preparaty metaliczne w sobie zawierającemi, tudzież krochmalenie materyj krochmalem, do którego takie farby mineralne przymieszane są;

b) używanie glejty albo złej glazury do naczyń, służących do jedzenia, picia, gotowania lub do zabawek dziecinnych;

c) przeciwne przepisom wyrabianie z pakfongu naczyń do jedzenia, picia lub do gotowania;

d) niezachowanie ze strony gorzelników i przedawców, policyjnych co do zdrowia przepisów, osobno wydanych pod względem urządzenia aparatów gorzelnianych;

e) używanie naczyń miedzianych przez wędliniarzy i flakarzy, a w ogólności, tych wszystkich profesyonistów, którzy się zajmują gotowaniem i sprzedażą artykułów żywności, przy podobnem zatrudnieniu zachodzących.

Rozdział dziesiąty.

O innych przestępstwach, bezpieczeństwo ciała naruszających lub onemuż zagrażających.

§. 409.

Samowolne kalectwo.

Kara.

Samowolne kalectwo, tudzież wszelkie umyślne nadwerężenie siebie samego, celem usunięcia się od wojskowości, wedle istoty tak czynu jak okoliczności, karanem być winno jako przestępstwo ścisłym aresztem od dni czternastu aż do miesięcy trzech.

§. 406.

Fälschung des Zinngeschirres.

Ein Zinngiesser, so wie überhaupt jeder Gewerbsmann, der Koch- oder Essgeschirre aus Zinn, das mit Blei gefälscht ist, verfertiget, oder mit Bleizusätzen verzinnet, ist nebst dem Verluste des aus dem gefälschten Zinne verfertigten Vorrathes das erste Mal mit einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis fünfzig Gulden zu belegen, bei dem zweiten Male, oder auch sogleich bei der ersten Betretung, wenn er dieses schädliche Gewerbe länger getrieben, oder von dem aus dem gefälschten Metalle verfertigten Geschirre viel verkauft, oder wenn Jemand dadurch an seiner Gesundheit wirklich Schaden gelitten hat, ist er mit dem Gewerbsverluste zu bestrafen.

§. 407.

Gesundheitsschädliche Zubereitungen oder Aufbewahrungen von genussbaren Waaren überhaupt.

Uebrigens ist jeder Zusatz, jede Mischung oder Fälschung, welche schon entweder für sich oder durch die dabei gebrauchten Materialien, durch die Art der Zubereitung, oder die zur Zubereitung oder Aufbewahrung gebrauchten Gefässe einer genussbaren Waare von was immer für einer Gattung eine der Gesundheit schädliche Eigenschaft mittheilen kann, als eine Uebertretung zu behandeln, und nach dem Grade der Schädlichkeit und der Länge der Zeit, durch welche dieses schädliche Geschäft fortgesetzt worden, mit einer Geldstrafe von zehn bis einhundert Gulden oder mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, der nach Umständen auch zu verschärfen ist, zu bestrafen; nach Beschaffenheit bedenklicherer Umstände ist gegen die Schuldigen auch auf die in den §§. 404 und 405 bestimmte Strafe zu erkennen.

§. 408.

Einige besondere Fälle dieser Uebertretung.

Zu dieser Uebertretung gehören insbesondere:

a) Die Verwendung von Mineralfarben bei Esswaaren, oder das Ueberstreichen jener Stoffe, welche den menschlichen Körper berühren sollen, mit Kupfer-, Arsenik-, Blei-, Zink- und anderen, giftige Metallpräparate enthaltenden Mineralfarben, sowie das Stärken von Stoffen mit Stärke, der solche Mineralfarben beigemischt sind;

b) die Anwendung von Bleiglätte oder schlechter Glasur bei Ess-, Trink-, Koch- und Kinderspiel-Geschirr;

c) vorschriftwidrige Verfertigung von Ess-, Trink- oder Kochgeschirr aus Packfong;

d) die Nichtbeobachtung der besonderen für die Einrichtung der Branntweinbrenn-Apparate gegebenen gesundheitspolizeilichen Vorschriften von Seite der Branntwein-Erzeuger und Verschleisser;

e) der Gebrauch von Kupfergeschirren bei dem Geschäfte der Fleischselcher, Flecksieder und überhaupt aller jener Gewerbsleute, welche sich mit dem Sieden und dem Verkaufe der bei ähnlichen Geschäften vorkommenden Nahrungsartikel befassen.

Zehntes Hauptstück.

Von anderen die körperliche Sicherheit verletzenden oder bedrohenden Uebertretungen.

§. 409.

Selbstverstümmlung. Strafe.

Die Selbstverstümmlung, wie auch sonst jede absichtliche Selbstverletzung, um sich dem Militärstande zu entziehen, ist nach Beschaffenheit der That und der Umstände als Uebertretung mit strengem Arreste von vierzehn Tagen bis zu drei Monaten zu bestrafen.

§. 410.

Prócz tego sprawca po odbytej karze mimo to, do tej służby wojskowej ma być oddanym, do jakiej jeszcze za zdolnego będzie uznanym.

§. 411.

Rozmyślne i przy bijatykach zachodzące uszkodzenia cielesne.

Rozmyślne i przy bijatykach zachodzące uszkodzenia cielesne, jeżeli nie stanowią czynności, cięższą zagrożonej karą (§. 152), a przynajmniej widoczne znaki i skutki za sobą pociągnęły, jako przestępstwa ukarane być winny.

§. 412.

Kara.

Kara za to przestępstwo, wedle niebezpieczności i złośliwości uczynku, wedle częstszego powtórzenia go, zwłaszcza ze strony zawadyaków nałogowych, wedle wielkości nadwerężenia i wedle charakteru osoby nadwerężonej, jest areszt od dni trzech do miesięcy sześciu.

§. 413.

Nadużycia domowej karności.

Prawo domowej karności nie powinno być w żadnym razie posunięte do srogości, przez któreby ukarany uszczerbek na ciele poniósł.

Przetoż więc ukrzywdzenia takie dzieci przez rodziców, pupilów przez opiekunów, małżonka jednego przez drugiego, wychowańców i uczniów przez wychowawców (ochmistrzów) i nauczycieli, chłopców terminujących przez majstrów czyli pryncypałów, służących przez służbodawców, jako przestępstwa karane być winny.

§. 414.

Srogie obchodzenie się rodziców z dziećmi.

Kara.

Rodzice, srogo się z dziećmi obchodzący, przez sąd będą wezwani, którym za pierwszym razem nadużywanie władzy i surowość ich postępowania, naturze się sprzeciwiającą, z powagą i dosadnością przedstawić należy; za drugim razem dane im będzie napomnienie, z tem zagrożeniem, iż, gdyby się znowu srogości takowej dopuścili, za utracających władzę rodzicielską będą uznanymi, że dziecię onymże odebranem, i na koszt ich w innem miejscu będzie wychowanem.

§. 415.

Za trzecim przestępstwem takowem, albo nawet, gdyby już pierwsze srogie obejście się, samo przez się nader było ciężkie, lub też gdyby usposobienie umysłu rodziców było takie, iż przyszłoby się obawiać dalszego niebezpieczeństwa dla dziecka, orzeczoną być ma już za pierwszym razem kara wyżej zagrożona, w którym to celu porozumienie z władzą względem zamianowania opiekuna nastąpić winno.

§. 416.

Jeżeli rodzice nie są w stanie ponosić kosztów wychowania, tedy zwierzchność obmyśleć będzie winna umieszczenie dziecięcia, srogość zaś, ukaraną będzie zaostrzonym aresztem, a wedle okoliczności tejże, nawet ścisłym aresztem od jednego tygodnia do miesięcy trzech.

§. 417.

Srogie obejście się z pupilami ze strony opiekunów. Kara.

Kara za srogie obejście się opiekuna z pupilem swym, za pierwszym już razem jest złożenie z opieki, i oraz, jeżeli sprawowanie opieki z korzyścią połączonem było,

§. 410.

Ueberdiess soll der Thäter nach vollstreckter Strafe dennoch zu demjenigen Militärdienste abgegeben werden, zu welchem er noch tauglich befunden wird.

§. 411.

Vorsätzliche und bei Raufhändeln vorkommende körperliche Beschädigungen.

Vorsätzliche und die bei Raufhändeln vorkommenden körperlichen Beschädigungen sind dann, wenn sich darin keine schwerer verpönte strafbare Handlung erkennen lässt (§§. 152 und 153), wenn sie aber wenigstens sichtbare Merkmale und Folgen nach sich gezogen haben, als Uebertretungen zu ahnden.

§. 412.

Strafe.

Die Strafe der Uebertretung ist nach der Gefährlichkeit und Bösartigkeit der Handlung, nach der öfteren Wiederholung, zumal bei Raufern von Gewohnheit, nach der Grösse der Verletzung und nach der Eigenschaft der verletzten Person, Arrest von drei Tagen bis zu sechs Monaten.

§. 413.

Misshandlungen bei häuslicher Zucht.

Das Recht der häuslichen Zucht kann in keinem Falle bis zu Misshandlungen ausgedehnt werden, wodurch der Gezüchtigte am Körper Schaden nimmt.

Daher sind dergleichen Misshandlungen der Eltern an ihren Kindern, der Vormünder an Mündeln, eines Gatten an dem anderen, der Erzieher und Lehrer an ihren Zöglingen und Schülern, der Lehrherren an ihren Lehrjungen, und der Gesindehälter an dem Dienstvolke als Uebertretungen zu bestrafen.

§. 414.

Misshandlungen von Eltern an ihren Kindern.

Strafe.

Bei Misshandlungen der Eltern an ihren Kindern sind die Ersteren vor Gericht zu berufen, und ist ihnen das erste Mal der Missbrauch der Gewalt und die gegen die Natur laufende Lieblosigkeit ihres Betragens mit Ernst und Nachdruck vorzuhalten; bei einem zweiten Falle ist den Eltern ein Verweis zu geben, und die Bedrohung beizusetzen, dass sie bei abermaliger Misshandlung, der elterlichen Gewalt verlustig erklärt, ihnen das Kind abgenommen, und auf ihre Kosten an einem anderen Orte werde erzogen werden.

§. 415.

Bei einem dritten Rückfalle, oder wofern entweder die erste Misshandlung schon an sich sehr schwer oder die Gemüthsart der Eltern so beschaffen wäre, dass für das Kind weitere Gefahr zu besorgen stünde, ist sogleich das erste Mal auf die oben angedrohte Strafe zu erkennen, und in dieser Absicht mit der Behörde wegen Benennung eines Vormundes das Einvernehmen zu pflegen.

§. 416.

Sind die Eltern die Erziehungskosten zu tragen unvermögend, so soll von der Obrigkeit für die Unterbringung des Kindes gesorgt, die Misshandlung aber mit verschärftem Arreste, nach Beschaffenheit der Misshandlung auch mit strengem Arreste von einer Woche bis zu drei Monaten bestraft werden.

§. 417.

Misshandlung der Mündel von Seite der Vormünder.

Strafe.

Die Bestrafung der Misshandlung eines Vormundes an seinem Mündel ist sogleich das erste Mal Entsetzung von der Vormundschaft, und wenn diese mit einem Nutzen verbunden

surowa nagana sądowa, jeżeli zaś bezpłatnem było, areszt od jednego tygodnia do jednego miesiąca.

§. 418.

Jeżeli opiekun dopuścił się jeszcze raz srogości takowej na innym pupilu, albo jeżeli przy pierwszej już srogości zachodzą okoliczności §fu 415., natenczas tenże za niezdolnego do dalszego sprawowania opieki winien być uznanym i oraz na karę skazanym, jaka w takowym razie na rodziców w §. 416. jest postanowioną.

§. 419.

Srogości między małżonkami zachodzące.

Kara.

Gdy jeden małżonek drugiego w sposób, w §fie 413 wymieniony, krzywdzi, mają obiedwie strony być wezwanemi, i po rozpoznaniu krzywdy, stronie krzywdzącej surowa nagana daną być powinna; według okoliczności, strona ta, aresztem od jednego tygodnia do trzech miesięcy, za powtórnem zaś przestępstwem, aresztem zaostrzonym ukaraną być winna. Wszelakoż wolno będzie stronie pokrzywdzonej, żądać złagodzenia kary a nawet zupełnego jej darowania, na co sędzia zawsze należyty wzgląd mieć winien.

§. 420.

Srogości nauczycieli albo wychowawców, na wychowańcach popełnione.

Kara.

Wychowawcy (ochmistrze) i nauczyciele obojej płci, dopuszczający się srogiego z swoimi wychowańcami obchodzenia, ukarani być winni za pierwszym razem, aresztem od dni trzech do jednego miesiąca; w razie powtórnym zaś, oprócz dopiero wymienionej kary, uznanymi być mają za niezdolnych nadal do pełnienia urzędu nauczycielskiego lub zajmowania się wychowaniem.

§. 421.

Srogie obchodzenie się służbodawców lub majstrów ze służącymi lub chłopcami.

Srogie obchodzenie się służbodawcy lub majstra ze służącymi lub terminującymi chłopcami, ukaranem będzie wedle stanu osoby skrzywdzonej i wielkości krzywdy, karą pieniężną od pięciu do stu złotych reńskich, albo aresztem od dni trzech do jednego miesiąca; a gdyby się to częściej wydarzało, lub też, gdyby sposób wyrządzenia krzywdy szczególniejszą poznać dawał surowość, kara zaostrzoną być winna.

§. 422.

Kara na zastawiających drogi wozami, beczkami i t. p. w porę nocną.

Gdy na jakiem publicznem miejscu, na ulicy, albo przed domem lub sklepem, przez noc, jakiegokolwiek gatunku wozy, drzewo budowlowe albo inne materyały budowlowe, towary, beczki, skrzynie lub w ogólności co takiego zostawiono, przez coby przechodzący szkodę ponieść mogli, winny ulegnie za takie przestępstwo albo karze pieniężnej od pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu, albo aresztowi od trzech do dni czternastu; za powtarzanemi razami przestępstwa kara ta zaostrzoną być ma.

§. 423.

Kiedy kara na oberżystę będzie wymierzoną.

Jeżeli przypadek taki zachodzi z wozami podróżnemi lub ładownemi, od których konie w gospodzie postawione są, kara zawsze na oberżystę ma być wymierzoną.

§. 424.

Sposób zachowania się, jeżeli zachodzi potrzeba pozosta-

Jeżeliby w czasie prowadzenia budowy, tudzież przy wielkich przesełkach towarów w czasie jarmarku, lub dla innych szczególnych okoliczności, zachodziła potrzeba po-

war, strenger gerichtlicher Verweis, bei unentgeltlicher Vormundschaft Arrest von einer Woche bis zu einem Monate.

§. 418.

Lässt ein Vormund sich eine solche Misshandlung bei einem anderen Mündel nochmals zu Schuld kommen, oder treten auch bei einer ersten Misshandlung die Umstände des §. 415 ein, so ist derselbe ferner zu Vormundschaften unfähig zu erklären, nebstbei auf die Bestrafung zu erkennen, welche im §. 416 in solchen Fällen für die Eltern festgesetzt worden.

§. 419.

Gegenseitige Misshandlung der Eheleute.

Strafe.

Wenn ein Gatte den anderen auf die in dem §. 413 erwähnte Art misshandelt, sind beide Theile vorzufordern, und nachdem die Misshandlung untersucht worden, ist dem misshandelnden Theile ein strenger Verweis zu geben; nach Umständen ist derselbe mit Arrest von einer Woche bis zu drei Monaten und im Wiederholungsfalle mit Verschärfung des Arrestes zu bestrafen. Doch steht dem misshandelten Theile frei, eine Milderung der Strafe und selbst die Nachsicht derselben anzusuchen, worauf der Richter allezeit gehörig Rücksicht zu nehmen haben wird.

§. 420.

Der Lehrer oder Erzieher an ihren Zöglingen.

Strafe.

Erzieher oder Lehrer von beiderlei Geschlecht, die an ihren Zöglingen Misshandlungen verüben, sind das erste Mal mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen; im wiederholten Falle aber nebst der erst bestimmten Strafe fernerhin zu dem Lehramte oder Erziehungsgeschäfte untauglich zu erklären.

§. 421.

Der Gesindehalter und Lehrherren an Dienstboten oder Lehrjungen.

Die Misshandlung eines Gesindehalters oder Lehrherrn an Dienstboten oder Lehrjungen ist nach Umständen der misshandelten Person und der Schwere der Misshandlung mit einer Geldstrafe von fünf bis einhundert Gulden, oder mit Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen, bei öfteren Rückfällen aber, oder wenn die Art der Misshandlung besondere Härte verräth, ist die Strafe zu verschärfen.

§. 422.

Strafe gegen die Verstellung der Strassen zur Nachtzeit durch Wägen, Fässer etc.

Wenn an einem öffentlichen Platze, auf der Strasse, oder vor einem Hause oder Gewölbe, zur Nachtzeit, was immer für eine Gattung von Wägen, Bauholz oder andere Baumaterialien, Waaren, Fässer, Verschläge oder überhaupt etwas, wodurch die Vorübergehenden Schaden nehmen können, gelassen worden, ist der Schuldtragende wegen dieser Uebertretung um zehn bis fünfzig Gulden oder mit Arrest von drei bis vierzehn Tagen zu bestrafen; bei mehrmaligen Rückfällen ist die Strafe zu verschärfen.

§. 423.

Wann sie gegen den Gastwirth zu verhängen sei.

Wenn diess bei Reisewägen oder bei Frachtwägen geschieht, wovon die Pferde in einem Gasthofe eingestellt sind, so ist die Strafe stets gegen den Gastwirth zu erkennen.

§. 424.

Benehmen bei eintretender Nothwendigkeit, dergleichen Sachen

Wenn aber bei Führung eines Baues, bei grossen Waarenversendungen zur Marktzeit oder wegen anderer besonderer Umstände die Nothwendigkeit eintritt, Baumaterialien,

wienia przez noc takich rzeczy na ulicy. Kara.

zostawienia przez noc na ulicy lub na placach, materyałów budowlowych, towarów lub wozów, natenczas o tem każdego razu władzy bezpieczeństwa miejscowej donieść i przytem znaki ostrzeżenia o jednej lub dwóch latarniach wystawić należy, inaczej bowiem zaniedbanie jednego jak drugiego, jako przestępstwo karanem będzie, karą, w §. 422 ustanowioną.

§. 425.

Kara, gdyby kto szkodę poniósł.

Gdyby kto w przypadkach, w trzech poprzedzających paragrafach wzmiankowanych, już istotnie szkodę poniósł, wówczas kara zaostrzoną, a jeżeli zachodzi który z przypadków, w §. 335 przewidzianych, czyn karygodny wedle tego paragrafu karanym będzie.

§. 426.

Kara za zrzucanie z okien, i t. p., albo za zaniedbanie przymocowania rzeczy, tamże postawionych lub zawieszonych.

Kto przy ulicach, przed oknami, na wystawach, lub gdziekolwiekbądź w mieszkaniu swojem co stawia lub wywiesza, nie ubezpieczywszy tego dostatecznie od spadnięcia; albo, kto z okna, z wystawy lub z kąd inąd co z góry na dół zrzuca, przez co przechodzący uszkodzeni być mogą, ten za takie przestępstwo karanym być winien karą pieniężną, od pięciu do złotych reńskich dwudziestu pięciu, albo aresztem od dni trzech do jednego tygodnia. Jeżeli przez spadnięcie nastąpiło lekkie zranienie, kara pieniężna podwojoną, a areszt zaostrzonym być winien. Jeżeli ciężkie uszkodzenie cielesne nastąpiło, albo kto nawet zabitym został, wówczas czyn ulegnie karze, w §. 335 wymierzonej.

§. 427.

Kara za prędkie i nieostrożne jeżdżenie (zaprzęgiem lub wierzchem). — Na właściciela powozu.

Za przestępstwo prędkiego i nieostrożnego jeżdzenia, zaprzęgiem lub wierzchem, po miastach i innych bardziej zamieszkałych albo licznie zwiedzanych okolicach, właściciel lub używający powozu, jeżeli sam jest obecnym, i woźnicy prędkiego jechania nie wzbrania, lub też, jeżeli sam podobnie tak prędko jedzie, zaprzęgiem czy wierzchem, skazanym będzie na karę od dwudziestu pięciu do stu złotych reńskich.

§. 428.

Na woźnicę lub fornala.

Jeżeli woźnica sam, albo wbrew danego mu zakazu prędko jedzie; równie jeżeli masztalerz lub fornal w miejscach, wielce uczęszczanych sam prędko wierzchem lub zaprzęgiem jedzie, woźnica lub fornal ukaranym być ma aresztem od dni trzech aż do dni czternastu. W razie powtórzonego przestępstwa kara podwojoną być ma.

§. 429.

Na fiakra, który powozić daje woźnicy, w policyi nie przedstawionemu.

Fiakier, który powozić daje woźnicy, w policyi nieprzedstawionemu, lub przez nią za zdolnego nieuznanemu, ulegnie karze za przestępstwo takowe dwudziestu pięciu złotych reńskich aż do pięćdziesięciu. a prócz tego jest jeszcze odpowiedzialnym za wszelką szkodę, przez takiego woźnicę zrządzoną.

§. 430.

Na woźnicę lub fornala, zostawiającego konie bez dozoru na wolnem.

Woźnica lub fornal, który wozy zaprzężone, albo konie niezaprzężone, na wolnem (na dworze) bez dozoru pozostawia, które przez rozbiegnienie się lub w inny jakikolwiekbądź sposób szkodę zrządzić mogą, dopuszcza się przestępstwa i ulega, choćby

Waaren oder Wägen über Nacht auf Strassen und Plätzen zu lassen, muss solches jederzeit der Sicherheitsbehörde des Ortes angezeigt, und dabei ein Warnungszeichen von einer oder zwei beleuchteten Laternen aufgestellt werden, widrigens die Unterlassung des einen oder des anderen als Uebertretung mit der im §. 422 festgesetzten Strafe zu ahnden ist.

über Nacht auf der Strasse zu lassen.

Strafe.

§. 425.

Wäre in den Fällen der drei vorausgehenden Paragraphe Jemand schon wirklich zu Schaden gekommen, so ist die Strafe zu verschärfen, und soferne eine der im §. 335 vorausgesetzten Folgen eingetreten ist, die strafbare Handlung nach jenem Paragraphe zu beurtheilen.

Strafe, wenn Jemand zu Schaden gekommen wäre.

§. 426.

Wer an Strassen, vor Fenstern, Erkern oder sonst in seiner Wohnung etwas stellt oder hängt, ohne es gegen das Herabfallen zureichend gesichert zu haben, oder wer aus dem Fenster, von Erkern oder sonst von oben herab etwas wirft, wodurch die Vorübergehenden beschädiget werden können, soll wegen dieser Uebertretung um fünf bis fünf und zwanzig Gulden oder mit Arrest von drei Tagen bis zu einer Woche bestraft werden. Bei einer durch den Herabsturz erfolgten leichten Verwundung ist die Geldstrafe zu verdoppeln und der Arrest zu verschärfen. Ist eine schwere körperliche Beschädigung erfolgt, oder sogar Jemand getödtet worden, so ist die Handlung nach Massgabe des §. 335 zu ahnden.

Strafe gegen das Herabwerfen von den Fenstern etc. oder die Unterlassung der Befestigung des dahin Gestellten oder Gehängten.

§. 427.

Wegen der Uebertretung des schnellen, unbehutsamen Fahren und Reitens in Städten und anderen stark bewohnten oder zahlreich besuchten Gegenden soll der Eigenthümer oder Benützer des Wagens, wenn er selbst zugegen ist, und dem Kutscher das Schnellfahren nicht untersagt, oder wenn er selbst auf gedachte Art schnell fährt oder reitet, um fünf und zwanzig bis hundert Gulden bestraft werden.

Strafe gegen das schnelle und unbehutsame Fahren und Reiten. Gegen den Eigenthümer des Wagens.

§. 428.

Wenn der Kutscher für sich allein, oder dem ihm gemachten Verbote zuwider, schnell fährt; ingleichen wenn ein Reit- oder Pferdeknecht in stark besuchten Gegenden für sich schnell reitet oder fährt, soll der Kutscher oder Knecht mit Arrest von drei bis zu vierzehn Tagen bestraft werden. Im Wiederholungsfalle ist die Strafe zu verdoppeln.

Gegen den Kutscher oder Knecht.

§. 429.

Ein Lohnkutscher, der einen der Polizei nicht vorgestellten oder von derselben nicht tauglich befundenen Knecht zum Fahren bestellt, soll für diese Uebertretung um fünf und zwanzig bis fünfzig Gulden bestraft werden, und ist noch besonders wegen alles Schadens verantwortlich, welcher durch einen solchen Knecht veranlasst wird.

Gegen den Lohnkutscher, der einen der Polizei nicht vorgestellten Knecht fahren lässt.

§. 430.

Ein Kutscher oder Knecht, welcher bespannte Wägen, oder Pferde ohne Bespannung im Freien, ohne Aufsicht stehen lässt, wo sie durch Ausreissen oder sonst Schaden anrichten können, ist einer Uebertretung schuldig, und soll, wenn gleich kein Schade geschehen, das

Gegen Kutscher oder Knechte, welche ihre Pferde ohne Aufsicht im Freien stehen lassen.

nawet żadna nie wynikła szkoda, za pierwszym razem, karze aresztu od jednego do dni ośmiu, za powtórnem zaś przestępstwem, lub gdyby szkoda istotnie nastąpiła, karze aresztu zaostrzonego aż do jednego miesiąca.

§. 431.

Czyny i opuszczenia przeciwko bezpieczeństwu ciała w ogólności.

Zgoła przestępstwa, przez które bezpieczeństwo ciała narażonem być może, nie mogą być wszystkie wyliczonemi. Dla tego też więc każdy z czynów i opuszczeń, w §§. 335 do 337 wyszczególnionych, nawet, choćby niezrządził żadnej szkody rzeczywistej, jako przestępstwo ukaranym być winien karą pieniężną od pięciu do pięciuset złotych reńskich, albo aresztem od dni trzech do miesięcy trzech.

§. 432.

Wszelako jeżeli zawinienia rodzaju tego dopuszcza się w rzeczach służby osoba jaka przy kolei żelaznej, lub przy innych, w §. 85. lit. *c)* oznaczonych urządzeniach lub przedsiębiorstwach, albo przy telegrafach rządowych ustanowiona, wówczas zawsze kara ścisłego aresztu od dni trzech do miesięcy trzech, a przy nader obciążających okolicznościach, aż do miesięcy sześciu orzeczoną być winna, w miarę tego, jak wyższy stopień niedbalstwa dowiedzionym będzie, niebezpieczeństwo dla więcej osób ztąd wynikło, więcej nadwerężeń nastąpiło, lub też inna jaka większa szkoda zrządzoną została.

§. 433.

W szczególności ulegają tym karom następujące jeszcze przestępstwa osób, przy kolejach żelaznych ustanowionych:

a) otworzenie kolei przed otrzymanem do tego pozwoleniem, lub przed dopełnieniem przepisanych w tej mierze warunków;

b) zaniedbanie postawienia lub utrzymywania przepisanych, od szkody chroniących ogrodzeń, zapór, tablic z zakazami i innych środków ochronnych lub znaków ostrzegających;

c) umieszczenie przy kolei ludzi, którzy usposobienia, jakiego przepisy służbowe wymagają, nie udowodnili, lub którzy, od zajmowania się czynnością, do jakiej przeznaczeni są, przez rząd za wyłączonych uznanymi zostali;

d) przedsiębranie jazdy lub zezwolenie na takową, przy uszkodzonym, niebezpieczeństwem grożącym stanie kolei, albo za pomocą lokomotywów, wozów, lub innych przeprawy środków, w takimże samym stanie będących.

Rozdział jedenasty.

O wykroczeniach i przestępstwach przeciw bezpieczeństwu własności.

§. 434.

Przepisy dla zapobieżenia niedbalstwu w odwróceniu niebezpieczeństwa ognia.

Wielka a częstokroć nieobliczona szkoda, z pożarów wynikająca, wskazuje potrzebę, aby wszelkie zaniedbanie, któregobądź z przepisów, pod względem zapobieżenia niebezpieszeństwu ognia istniejących, za przestępstwo było uważanem i karanem.

erste Mal mit Arrest von einem bis zu acht Tagen, bei wiederholtem Falle aber, oder wenn wirklicher Schade erfolget, bis zu einmonatlichem verschärften Arreste bestraft werden.

§. 431.

Handlungen und Unterlassungen gegen die körperliche Sicherheit überhaupt.

Ueberhaupt lassen sich die Uebertretungen, wodurch die körperliche Sicherheit verletzt werden kann, nicht sämmtlich aufzählen. Es soll daher jede der in den §§. 335 bis 337 bezeichneten Handlungen oder Unterlassungen auch dann, wenn sie keinen wirklichen Schaden herbeigeführt hat, als Uebertretung mit einer Geldstrafe von fünf bis fünfhundert Gulden, oder mit Arrest von drei Tagen bis zu drei Monaten geahndet werden.

§. 432.

Wenn jedoch eine bei dem Betriebe von Eisenbahnen oder von anderen im §. 85 lit. c) bezeichneten Werken oder Unternehmungen, oder bei dem Staats-Telegraphen angestellte Person in ihrem Dienste ein Verschulden dieser Art begeht, so ist immer auf strengen Arrest von drei Tagen bis zu drei Monaten, und bei sehr erschwerenden Umständen bis auf sechs Monate zu erkennen, je nach dem Masse, als ein höherer Grad von Fahrlässigkeit erwiesen wird, eine Gefahr für mehrere Menschen entstanden ist, mehrere Verletzungen zugefügt wurden, oder sonst etwa ein grösserer Schade erfolgt ist.

§. 433.

Insbesondere sind mit diesen Strafen noch folgende Uebertretungen der bei dem Eisenbahnbetriebe angestellten Personen zu ahnden:

a) *die Eröffnung der Bahn vor erhaltener Bewilligung oder vor Erfüllung der dazu vorgeschriebenen Bedingungen;*

b) *die vernachlässigte Aufstellung oder Erhaltung der zur Verhütung von Schaden vorgeschriebenen Einfriedungen, Absperrschranken, Verbotstafeln und anderer Schutzmittel und Warnungszeichen;*

c) *die Bestellung von Individuen, welche die durch die Dienstvorschriften geforderte Befähigung nicht nachgewiesen haben, oder welche von der Verrichtung, zu der sie bestimmt sind, durch die Staatsverwaltung für ausgeschlossen erklärt wurden;*

d) *die Vornahme einer Fahrt oder die Gestattung derselben bei schadhaftem, eine Gefahr drohenden Zustande der Bahn, oder mit Locomotiven, Wägen oder anderen Betriebsmitteln von solcher Beschaffenheit.*

Eilftes Hauptstück.

Von den Vergehen und Uebertretungen gegen die Sicherheit des Eigenthumes.

§. 434.

Vorschriften zur Verhütung der Nachlässigkeit bei Abwendung der Feuersgefahr.

Der grosse oft nicht zu berechnende Schade der Feuersbrünste macht es nothwendig, die Verabsäumung irgend einer der zur Abwendung der Feuersgefahr bestehenden Vorschriften als Uebertretung zu behandeln und zu bestrafen.

§. 435.

Kara na budowniczych, mularzy lub cieśli, uchybiających przepisom przeciwpożarowym lub budowniczym.

Budowniczy, murarz lub cieśla, który przy prowadzeniu budowy lub przy zmianach, w budowie przedsiębranych, coś takiego zakłada, co szczególnemi ustawami przeciw-pożarowemi lub budowniczemi zakazanem jest, jako zagrażające niebezpieczeństwem ognia, dopuszcza się przestępstwa, i oprócz tego, że obowiązanym będzie, rozebrać własnym kosztem swojim, co przeciw regulaminowi wyprowadził, i wystawić według przepisu, ukaranym być winien za pierwszym razem karą pieniężną od dwudziestu pięciu złotych reńskich aż do dwóchset.

§. 436.

Kara za powtórzone przestępstwo.

Gdyby się który z nich powtórnie takiego dopuścił przestępstwa, ulegać winien karze pieniężnej podwójnej; a za trzecim razem wszelkie dalsze prowadzenie budowy zabronionem mu będzie.

§. 437.

Na podmajstrzego i dozorcę przy budowie.

Podmajstrzy lub dozorca przy budowie, przy której coś przeciw przepisom, do uchronienia od niebezpieczeństwa ognia istniejącym, ma być założonem, nie powinien się dać użyć do budowy, przepisom tym przeciwnej, inaczej bowiem za takie przestępstwo ulegnie karze aresztu od trzech do dni czternastu.

§. 438.

Na tych, którzy się robieniem lub stawianiem pieców trudnią.

Gancarz, blacharz lub ślósarz, lub ktokolwiek piece robiący, jeżeli przeciw przepisom, do uchronienia od niebezpieczeństwa ognia istniejącym, stawia piec, albo rurę ciągnie, popełnia przestępstwo i ulega karze od pięciu do złotych reńskich dwudziestu pięciu. W razie powtórnym kara będzie podwojoną, za trzecim razem przestępca profesyę traci.

§. 439.

Na czeladników, stawiających niebezpieczne od ognia piece.

Czeladnik, który otrzymał zlecenie postawienia niebezpiecznego od ognia pieca, lub prowadzenia rury takiej, nie powinien się do tego użyć dać, inaczejby za takie przestępstwo ukaranym był aresztem od trzech do dni czternastu.

§. 440.

Na każdego, kto bez należytego obejrzenia pod względem bezpieczeństwa od ognia, lub bez budowniczego czyni zmiany jakie.

Kiedy kto bez budowniczego izby pod dachem zakłada, lub inną jąką budowę wykonywa, albo kto sam dla siebie zmiany około kominów, czeluści, ognisk, pieców uskutecznia, względem których wprzód według przepisów obejrzenie pod względem bezpieczeństwa od ognia nastąpić było powinno, ten przestępstwo popełnia, i ukarany być ma karą pieniężną od dwudziestu pięciu do złotych reńskich dwóchset. Jeżeli istotnie coś niebezpiecznego od ognia postawił, zobowiązanym będzie to natychmiast znieść i na nowo w sposobie od ognia bezpiecznym postawić.

§. 441.

Kara na czeladników murarskich lub ciesielskich, którzy się tego podejmują.

Czeladnik murarski lub ciesielki, który się uskutecznienia takich zmian podejmuje, za przestępstwo to ukaranym być winien aresztem od trzech do dni czternastu, a jeżeli już raz za takowe był karanym, areszt zaostrzonym być winien.

§. 442.

Na kominiarzy, zaniedbujących doniesienia o przedmiotach, od ognia niebezpiecznych.

Kominiarz, który spostrzeże w piecach, ogniskach lub czeluściach albo w kominach coś od ognia niebezpiecznego, winien o tem donieść majstrowi swemu, a zaś, gdzieby cechów nie było, równie jak w tym razie, gdy przy powtórnem wymiataniu znowu coś od ognia niebezpiecznego znajdzie, obowiązanym jest uczynić o tem do-

§. 435.

Strafe gegen Bau-, Maurer- oder Zimmermeister, welche wider die besonderen Feuerlösch- oder Bau Ordnungen handeln.

Ein Bau-, Maurer- oder Zimmermeister, welcher bei Führung eines Baues oder bei Veränderungen etwas anlegt, was in den besonders gegebenen Feuerlösch- oder Bau-Ordnungen wegen Feuersgefahr verboten wird, ist einer Uebertretung schuldig, und soll nebstdem, dass er verpflichtet ist, den ordnungswidrig angelegten Theil auf seine Kosten abzubrechen und nach der Vorschrift herzustellen, das erste Mal mit einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden belegt werden.

§. 436.

Strafe auf wiederholte Uebertretung.

Wenn er sich eine solche Uebertretung wiederhoit zu Schulden kommen lässt, ist er mit doppelter Geldstrafe zu belegen; und im dritten Falle ihm alle weitere Führung eines Baues zu untersagen.

§. 437.

Gegen Polierer und Aufseher bei einem Baue.

Der Polierer oder Aufseher bei einem Baue, wobei etwas gegen die zur Abwendung von Feuersgefahr bestehenden Vorschriften angelegt wird, soll sich zu dem vorschriftwidrigen Baue nicht gebrauchen lassen, widrigens er für diese Uebertretung mit Arrest von drei bis zu vierzehn Tagen bestraft wird.

§. 438.

Gegen diejenigen welche sich mit der Verfertigung oder Setzung der Oefen beschäftigen.

Ein Töpfer (Hafner), Klempner (Blechschmid), oder Schlossermeister, oder wer immer sonst Oefen verfertiget, begeht, wenn er gegen die zur Verhütung von Feuersgefahr bestehende Vorschrift einen Ofen setzt oder eine Röhre zieht, eine Uebertretung, und ist mit fünf bis fünf und zwanzig Gulden zu bestrafen. Bei wiederholtem Falle ist die Strafe zu verdoppeln; das dritte Mal wird der Uebertreter des Gewerbes verlustig.

§. 439.

Gegen Gesellen, welche feuergefährliche Oefen setzen.

Der Geselle, welcher einen feuergefährlichen Ofen zu setzen, oder eine solche Röhre zu ziehen den Auftrag erhält, soll sich dazu nicht gebrauchen lassen, widrigens er für diese Uebertretung mit Arrest von drei bis zu vierzehn Tagen bestraft wird.

§. 440.

Gegen Jeden, welcher ohne Feuerbeschau oder ohne Baumeister eine Veränderung vornimmt.

Wenn Jemand ohne einen Baumeister Dachzimmer anlegt, oder sonst einen Bau führet, oder wenn er an Rauchfängen, Heizung, Herden, Oefen für sich eine Veränderung vornimmt, worüber nach Vorschrift vorher die Feuerbeschau genommen werden muss, so begeht er eine Uebertretung, und ist mit fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden zu bestrafen. Hat er etwas wirklich Feuergefährliches angelegt, so soll er solches sogleich abzubrechen und feuergefahrfrei herzustellen verhalten werden.

§. 441.

Strafe des Maurer- oder Zimmergesellen, welcher sich dazu gebrauchen lässt.

Der Maurer- oder Zimmergeselle, welcher sich zu einer solchen Veränderung gebrauchen lässt, ist für diese Uebertretung mit Arrest von drei bis zu vierzehn Tagen zu bestrafen, und dieser Arrest zu verschärfen, wenn er desshalb bereits ein Mal bestraft worden.

§. 442.

Gegen Rauchfangkehrer, welche die Anzeige feuergefährlicher Gegenstände unterlassen.

Ein Rauchfangkehrer (Schornsteinfeger), welcher an Oefen, Herd- oder Heizanlagen oder an Rauchfängen (Schornsteinen) etwas Feuergefährliches entdeckt, ist verbunden, solches seinem Meister, oder wo keine Meisterschaften bestehen, so wie in dem Falle, wenn er bei neuerlicher Fegung wieder Feuergefährliches findet, unmittelbar der Sicherheitsbe-

niesienie bezpośrednio władzy bezpieczeństwa. Zaniedbanie doniesienia tego w obudwóch przypadkach stanowi przestępstwo i karanem będzie aresztem od jednego do dni ośmiu.

§. 443.

Na majstrów kominiarskich, nieważających na uczynione przez czeladników doniesienie.

Majster kominiarski, który za uczynionem sobie przez czeladnika doniesieniem, sam naocznie się o tem nie przekona, albo znalazłszy rzeczywiste niebezpieczeństwo ognia, właściciela lub zarządcę domu z tego nie przestrzeże, albo, gdyby tenże temu niezaradził, dalsze doniesienie o tem władzy bezpieczeństwa uczynić zaniedba, za przestępstwo takie skazanym być winien na karę pieniężną od pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu.

§. 444.

Gdy regularnego wycierania kominów dozierać zaniedbują.

Tego samego przestępstwa staje się winnym majster kominiarski, który zaniedbuje, wedle obowiązku rzemiosła swego dozierać lub dozierać kazać od czasu do czasu należytego czyszczenia kominów, w okręgu jego znajdujących się.

§. 445.

Handel prochem strzelniczym.

Kara.

Kupcy i kramarze, którzy prochem strzelniczym, lub innemi od ognia niebezpiecznemi towarami, w §fie 336, lit. *f)* wymienionemi, handlują, i w swoich sklepach albo i w domach swych, większy nad oznaczony dotyczącemi osobnemi przepisami zapas utrzymują, albo którzy dozwolony zapas nie podług przepisów przechowują; popełniają przestępstwo, i za pierwszym razem, na utratę przewyższającego lub nieprzechowanego zapasu, tudzież na karę pieniężną aż do dwudziestu pięciu złotych reńskich; za drugim razem, oprócz rzeczonej utraty na podwójną karę pieniężną, za trzecim razem, na areszt aż do miesiąca i utratę prawa handlowania przedmiotami takowemi skazani być winni.

§. 446.

Rzemiosła, które zapasy materyałów, łatwo zajmujących się, posiadają;

Ci kupcy i rzemieślnicy, którzy utrzymują zapasy materyałów jakiegobądź gatunku, łatwo zająć się mogących, i takowe na strychach, lub innych niebezpiecznych, murem lub stosownem oddzieleniem od ognia niezabezpieczonych miejscach przechowują, stają się winnymi przestępstwa, i skazani być mają podług jakości towarów i wielości zapasu, na karę od dwudziestu pięciu do pięciuset złotych reńskich.

§. 447.

które siano, słomę lub drzewo opałowe utrzymują.

Kto zapasy siana, słomy lub drzewa opałowego, tam gdzie na ich przechowanie znajdują się właśnie przeznaczone do tego sklepy lub schowalnie, nie w tych, lecz w innych miejscach składa, ten za takie przestępstwo ulega karze, w powyższym paragrafie ustanowionej.

§. 448.

Słudzy zapalacze.

Słudzy, przeznaczeni do zapalania, którzy sobie drzewo dla wysuszenia w czeluściach przygotowują, popełniają przestępstwo. za które karani być winni aresztem od jednego do dni trzech. który przy powtórzeniu zaostrzonym będzie.

§. 449.

Chodzenie z gołem światłem po miejscach od ognia niebezpiecznych. Kara.

Parobek, woźnica, służący od koni lub bydła, dziewka, lub ktokolwiek inny, który w stodole, stajni, drwalniach, albo gdzie węgle, słoma, siano lub inne łatwo się zajmujące przedmioty składanemi bywają, z gołem światłem dostrzeżonym będzie, za to przestępstwo ukaranym być ma aresztem od jednego do dni ośmiu, w razie powtórzenia z zaostrzeniem.

hörde die Anzeige zu machen. Die Unterlassung dieser Anzeige ist in beiden Fällen eine Uebertretung, und wird mit Arrest von einem bis zu acht Tagen bestraft.

§. 443.

Gegen Rauchfangkehrermeister, welche die Anzeige der Gesellen unbeachtet lassen.

Der Rauchfangkehrermeister, welcher auf die von einem Gesellen ihm geschehene Anzeige den Augenschein vorzunehmen, und wenn er wirklich Feuersgefahr gefunden, davon sogleich die Anzeige an den Hauseigenthümer oder Verwalter, und wofern dieser nicht Abhilfe getroffen, die weitere Meldung an die Sicherheitsbehörde unterlassen hat, soll für diese Uebertretung um fünf bis fünfzig Gulden bestraft werden.

§. 444.

Wenn sie der richtigen Fegung wegen nachzusehen unterlassen.

Eben dieser Uebertretung ist schuldig ein Rauchfangkehrermeister, der unterlässt, nach Pflicht seines Gewerbes von Zeit zu Zeit in seinem Bezirke wegen richtiger Fegung der Rauchfänge (Schornsteine) nachzusehen oder nachsehen zu lassen.

§. 445.

Handel mit Schiesspulver.

Strafe.

Kaufleute und Krämer, welche mit Schiesspulver oder mit anderen von den im §. 336, lit. f) *genannten feuergefährlichen Waaren handeln, und in ihren Kaufgewölben oder sonst in ihrem Hause davon einen grösseren Vorrath halten, als durch die dafür gegebenen besonderen Vorschriften gestattet ist, oder die den erlaubten Vorrath nicht vorschriftmässig verwahrt haben, sind einer Uebertretung schuldig, und sollen das erste Mal mit Verlust des übermässigen oder unverwahrten Vorrathes und einer Geldstrafe bis zu fünf und zwanzig Gulden; zum zweiten Male nebst diesem Verluste mit Verdopplung der Geldstrafe, bei der dritten Betretung mit Arrest bis zu einem Monate und Verlust des Befugnisses, mit derlei Gegenständen zu handeln, bestraft werden.*

§. 446.

Gewerbe, welche Vorrath von leicht feuerfangenden Materialien,

Diejenigen Handels- und Gewerbsleute, welche von leicht feuerfangendem Materiale von was immer für einer Gattung Vorrath haben, und solchen auf Böden oder sonst unsicheren, nicht durch Mauerwerk oder gehörige Absonderung verwahrten Orten aufbewahren, sind einer Uebertretung schuldig, und nach Beschaffenheit der Waaren und Menge des Vorrathes um fünf und zwanzig bis fünfhundert Gulden zu bestrafen.

§. 447.

von Heu, Stroh oder Brennholz haben.

Wer Vorräthe von Heu, Stroh oder Brennholz dort, wo für deren Aufbewahrung eigens gewidmete Gewölbe oder Behältnisse vorhanden sind, an anderen Orten niederlegt, unterliegt für diese Uebertretung der im vorhergehenden Paragraphe festgesetzten Strafe.

§. 448.

Dienstpersonen bei der Ofenheize.

Dienstpersonen, welche die Heizung über sich haben, und in der Heize Holz zum Dörren zur Hand legen, begehen eine Uebertretung, und sind dafür mit Arrest von einem bis zu drei Tagen, der bei wiederholten Fällen zu verschärfen ist, zu bestrafen.

§. 449.

Betretung feuergefährlicher Orte mit offenem Lichte.

Strafe.

Ein Hausknecht, Kutscher, Pferde- oder Viehwärter, eine Dienstmagd, oder wer immer mit offenem Lichte in einer Scheuer (Stadel), in einem Stalle, in Behältnissen von Holz, oder wo Kohlen, Stroh, Heu oder andere leicht feuerfangende Gegenstände aufbewahrt werden, betreten wird, soll für diese Uebertretung mit Arrest von einem bis zu acht Tagen bestraft und derselbe im Wiederholungsfalle verschärft werden.

§. 450.

Za takie samo przestępstwo, popełnione przez chłopców, czeladników i inne osoby służebne.

Podobnie tak karani być winni chłopcy terminujący lub czeladnicy u kupców albo profesyonistów, tudzież w ogólności wszystkie osoby służebne, udające się z gołem światłem do magazynu lub do innego składu materyałów palnych.

§. 451.

Na służbodawców lub dzierżycieli profesyi, którzy potrzebnych latarń niedostarczają, albo sami jedno z tych przestępstw popełniają.

Jeżeli z dochodzenia wykrytem zostanie, iż służbodawcy lub dzierżyciele profesyi nie są zaopatrzeni w potrzebne latarnie, wówczas także i ci winnymi się stają przestępstwa, i skazani być mają na karę od pięciu do piędziesięciu złotych reńskich; a gdyby służbodawca, kupiec lub profesyę posiadający sam dopuścił się którego z przewinień, w powyższych dwóch paragrafach wyszczególnionych, wówczas skazanym być winien na karę pieniężną od dwudziestu pięciu do pięciuset złotych reńskich.

§. 452.

Za palenie tytuniu w miejscach, od ognia niebezpiecznych.

Kto w stajni, w składzie na siano lub słomę, albo w stodole, lub w ogólności w miejscach, gdzie są przedmioty, łatwo się zapalające, tytuń pali, ten aresztem od jednego dnia do jednego tygodnia ukaranym, i kara ta wedle okoliczności zaostrzoną być ma.

§. 453.

Przeciwko zaniedbaniu ognia na otwartem polu lub w bliskości stodół, stogów i t. d. rozłożonego.

Kto w pobliskości stodoły, stogu lub brogu, albo pola, na którem jeszcze zboże na pniu stoi lub zżęte zostawione jest, ogień rozkłada, ogień w lesie zrobiony zaniedbuje, lub, nie zagasiwszy go zupełnie, takowy opuszcza, ten za to przestępstwo aresztem od jednego dnia do jednego tygodnia, a w razie większej niebezpieczności także z zaostrzeniem ma być ukaranym.

§. 454.

Za jeżdżenie przy pochodniach przez lasy, wsie i t. d.

Gdy kto przy pochodniach podróż lub jazdę odbywa, musi takowe przed drewnianemi mostami i przed miejscami osiadłemi lub lasami zagasić, pod karą od pięciudziesiąt do pięciuset złotych reńskich za każdym przestępstwa razem. Na przepis ten obowiązani są pocztmistrze w szczególności zwracać uwagę obcych, pocztą jadących.

§. 455.

Obowiązek pocztylionów i landkuczerów.

Pocztylioni, landkuczerzy lub powoźnicy najemni obowiązani są, przypomnieć to podróżującym za każdym razem, gdy na takie miejsca przybędą i dopóty z miejsca nie ruszać, dopóki pochodnia nie będzie zgaszoną, w przeciwnym bowiem razie stają się winnymi przestępstwa, i ukarani będą aresztem od jednego do dni ośmiu, który wedle okoliczności zaostrzonym być winien.

§. 456.

Gdyby podróżujący pocztyliona albo woźnicę pogróżkami alko gwałtem do jechania zmusił, wówczas postylion albo woźnica w najbliższem miejscu, gdzie dostateczną pomoc znaleść się spodziewa, o zdarzeniu tem donieść winien. Przełożony gminy w tem miejscu będzie tedy winien przesłuchać podróżującego summarycznie, i jeżeli jest nieznanym, żądać od niego zabezpieczenia kary, w dalszej podróży zaś onemu już potem nieprzeszkadzać, lecz o całym wypadku tym natychmiast sądowi doniesienie uczynić.

§. 457.

Prawo każdej osiadłości, przez którą kto jedzie z pochodniami.

Podobnie każde miejsce osiadłe ma prawo, każdego podróżującego bez wyjątku, który z zapaloną pochodnią przejeżdża, zatrzymać, i o tem natychmiast władzy donieść.

§. 450.

Gegen dieselbe Uebertretung von Seite der Lehrjungen, Gesellen und anderer Dienstpersonen.

Ebenso sind Lehrjungen oder Gesellen der Handels- oder Gewerbsleute, sowie überhaupt alle Dienstpersonen zu bestrafen, welche sich in ein Magazin oder in ein anderes Behältniss von brennbarem Materiale mit offenem Lichte begeben.

§. 451.

Gegen Dienstgeber oder Gewerbsinhaber, welche die nöthigen Laternen nicht anschaffen, oder selbst eine dieser Uebertretungen begehen.

Kommt bei der Untersuchung vor, dass die Dienstgeber oder Gewerbsinhaber die nothwendigen Laternen nicht angeschafft haben, so sind auch diese einer Uebertretung schuldig, und sollen mit fünf bis fünfzig Gulden bestraft; und wenn der Dienstgeber, Handels- oder Gewerbsmann selbst eine der in den vorhergehenden zwei Paragraphen bezeichneten Uebertretungen begehen würde, soll derselbe zu einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis fünfhundert Gulden verurtheilt werden.

§. 452.

Gegen das Tabakrauchen in feuergefährlichen Orten.

Wer in einem Stalle, einem Heu- oder Strohgewölbe, oder in einer Scheuer (Stadel) oder überhaupt an Orten, wo sich leicht feuerfangende Sachen befinden, Tabak raucht, soll mit Arrest von einem Tage bis zu einer Woche bestraft, und diese Strafe nach Umständen auch verschärft werden.

§. 453.

Gegen die Vernachlässigung eines auf freiem Felde, oder in der Nähe von Scheuern, Schobern etc. aufgemachten Feuers.

Wer in der Nachbarschaft einer Scheuer, eines Heu- oder Getreideschobers, oder eines Feldes, wo die Ernte entweder noch steht, oder die geschnittene Ernte noch nicht eingeführt ist, Feuer aufmacht, in einem Walde angezündetes Feuer verwahrlost, oder, ohne es ganz ausgelöscht zu haben, verlässt, soll für diese Uebertretung mit Arrest von einem Tage bis zu einer Woche und bei grösserer Gefährlichkeit auch mit Verschärfung bestraft werden.

§. 454.

Gegen das Reisen mit Fackeln durch Wälder, Ortschaften etc.

Wenn Jemand mit Fackeln reiset oder fährt, müssen diese vor den hölzernen Brücken und vor den Ortschaften oder Wäldern bei Strafe von fünfzig bis zu fünfhundert Gulden für jeden Fall dieser Uebertretung ausgelöscht werden. Auf diese Vorschrift sind die mit der Post reisenden Fremden von den Postmeistern insbesondere aufmerksam zu machen.

§. 455.

Pflicht der Postillone und Landkutscher hiebei.

Die Postillone, Land- oder Miethkutscher sind verbunden, dieses den Reisenden jedes Mal, wenn sie an solche Orte kommen, nochmal anzudeuten, und nicht von der Stelle zu fahren, bis die Fackel ausgelöscht ist, widrigens sie sich einer Uebertretung schuldig machen, und mit Arrest von einem bis zu acht Tagen zu bestrafen sind, der nach Umständen verschärft werden soll.

§. 456.

Sollte ein Reisender den Postillon oder Kutscher mit Drohungen oder Gewalt zu fahren zwingen, so hat letzterer in dem nächsten Orte, wo er genugsamen Beistand zu finden hofft, den Vorfall zu melden. Hier hat der Gemeindevorsteher von dem Reisenden eine summarische Aussage aufzunehmen, und bei unbekannten Reisenden die Sicherstellung der Strafe zu fordern, ihn aber dann in Fortsetzung der Reise nicht zu hindern, sondern den ganzen Vorgang sogleich dem Gerichte anzuzeigen.

§. 457.

Befugniss jeder Ortschaft, durch welche Jemand mit Fackeln reiset.

Ebenso ist jede Ortschaft berechtiget, einen Reisenden, der mit brennender Fackel durchfährt, ohne Ausnahme anzuhalten, und sogleich der Behörde anzuzeigen.

§. 458.

Kara na zatajenie wszczętego pożaru.

Kto wszczęty pożar ukryć usiłuje, lub o wszczynającym się u niego pożarze donieść zaniedbuje, ten za takie przestępstwo wedle różnicy miejsca, i większego lub mniejszego niebezpieczeństwa, z ukrycia wynikłego, podlega karze pieniężnej od dziesięciu do złotych reńskich stu.

§. 459.

Ogólne postanowienia karne co się tycze czynów albo opuszczeń, które zwykle niebezpieczeństwa ognia obawiać się każą.

Oprócz przypadków, w poprzedzających paragrafach wyszczególnionych, w ogólności wszystkie inne czyny lub opuszczenia, z których łatwo niebezpieczeństwo ognia przewidzieć się daje, jako to: międlenie lnu lub konopi przy gołem świetle, strzelanie lub palenie sztucznych ogni w bliskości domów i stodół, niezachowanie szczegółowo przepisanych ostrożności, pod względem wylatywania iskier z lokomotywów na kolejach żelaznych, w czasie przechodu pociągów kolei żelaznych przez miejsca osiadłe, lub w bliskości takowych, pod względem zakładania budynków w bliskości kolei żelaznych, za pomocą siły parowej w ruchu będących i t. p., stanowią także przestępstwa i ukarane będą w miarę tego, jak mniej lub więcej zbliżają się do przypadków wyżej wyszczególnionych.

§. 460.

Pomniejsze kradzieże.

Wszystkie kradzieże, które ze względu na wymogi §§fów 172 aż do 176 nie mogą być jako zbrodnie karane, jako przestępstwa ulegną karze prostego lub ścisłego aresztu, od jednego tygodnia do sześciu miesięcy, który wedle stanu rzeczy także zaostrzonym będzie.

§. 461.

Pomniejsze przeniewierzenia i oszustwa.

Podobna kara ma miejsce na przeniewierzenia i oszustwa, jeżeli pierwsze podług §§fów 181 i 183, drugie podług okoliczności, w §§fach 199, 200 i 201 wymienionych, nie stają się zbrodniami.

§. 462.

Przeciąg trwania i zaostrzenia kary dla tychże przestępstw.

Przeciąg trwania kary i jej zaostrzenie, ustanowionemi być mają podług wielkości kwoty, podług wykrywającego się z czynności podstępu, złośliwości, niebezpieczeństwa i więcej przez to zawiedzionego zaufania.

§. 463.

Kradzieże i przeniewierzenia między małżonkami lub bliskimi krewnymi, zostającymi w spólnym związku gospodarstwa.

Kradzieże i przeniewierzenia między małżonkami, rodzicami, dziećmi lub rodzeństwem, jak długo ci w spólnym związku gospodarstwa żyją, mogą jedynie na żądanie głowy familii karanemi być podług §fu 460.

§. 464.

Uczestnictwo w tychże przestępstwach.

Uczestnictwo kradzieży i przeniewierzeń stanowi przestępstwo, jeżeli takowe nie staje się zbrodnią wedle §§fów 185 i 186.

§. 465.

Kara za uczestnictwo.

Kara za uczestnictwo w powszechności według §fu 460 ma być oznaczoną; w szczególności atoliż surowsza kara na tych ma być wymierzoną, którzy osoby nieletnie, lub inne na rozumie słabe do takich przestępstw uwodzą.

§. 466.

Kiedy przestają być karygodnemi.

Postanowienia w §§fach 187 i 188 zawarte stosują się do kradzieży, i przeniewierzeń, tudzież do uczestnictwa w nich także i wtenczas, gdy takowe jedynie tylko przestępstwami są.

§. 458.

Strafe auf die Verheimlichung einer entstehenden Feuersbrunst.

Wer eine entstehende Feuersbrunst zu verheimlichen sucht, oder wenn sie bei ihm entsteht, sie anzuzeigen unterlässt, soll für diese Uebertretung nach Verschiedenheit des Ortes und der grösseren oder kleineren aus der Verheimlichung entstandenen Gefahr mit einer Geldstrafe von zehn bis hundert Gulden belegt werden.

§. 459.

Allgemeine Strafbestimmungen für Handlungen oder Unterlassungen, woraus sonst Feuersgefahr sich besorgen lässt.

Nebst den in den vorhergehenden Paragraphen insbesondere aufgezählten Fällen sind überhaupt auch alle anderen Handlungen und Unterlassungen, von welchen sich eine Feuersgefahr leicht voraussehen lässt, als: bei offenem Lichte Flachs oder Hanf brechen, in der Nähe von Häusern und Scheuern schiessen oder Feuerwerke abbrennen, die Nichtbeobachtung der insbesondere vorgeschriebenen Vorsichten, hinsichtlich des Ausssprühens von Funken aus den Locomotiven auf Eisenbahnen bei den Fahrten der Eisenbahnzüge durch oder in der Nähe von Ortschaften, hinsichtlich der Anlegung von Gebäuden in der Nähe von mit Dampfkraft betriebenen Eisenbahnen u. dgl. als Uebertretungen, und nach dem Masse zu bestrafen, als sie mit den vorausgeschickten Fällen mehr oder minder übereinkommen.

§. 460.

Diebstähle minderer Art.

Alle Diebstähle, welche nicht nach der Vorschrift der §§. 172 bis 176 als Verbrechen bestraft zu werden geeignet sind, sollen als Uebertretungen mit einfachem oder strengem Arreste von einer Woche bis zu sechs Monaten bestraft, nach Beschaffenheit der Umstände der Arrest auch verschärft werden.

§. 461.

Mindere Veruntreuungen und Betrügereien.

Gleiche Strafe greift auch Platz bei Veruntreuungen und Betrügereien, in soferne die ersten nicht nach den §§. 181 und 183, die zweiten durch die in den §§. 199, 200 und 201 aufgezählten Umstände die Eigenschaft eines Verbrechens erhalten.

§. 462.

Ausmass der Dauer und Verschärfung der Strafe bei diesen Uebertretungen.

Die Dauer der Strafe und ihre Verschärfung ist nach der Grösse des Betrages, der aus der Handlung hervorleuchtenden List, Bosheit, Gefahr und des dadurch mehr hintergangenen Zutrauens zu bestimmen.

§. 463.

Diebstähle und Veruntreuungen zwischen Ehegatten oder nahen Verwandten in gemeinschaftlicher Haushaltung.

Diebstähle und Veruntreuungen zwischen Ehegatten, Eltern, Kindern oder Geschwistern, so lange sie in gemeinschaftlicher Haushaltung leben, können nur, wenn das Haupt der Familie darum ansucht, nach Massgabe des §. 460 zur Strafe gezogen werden.

§. 464.

Theilnehmung an diesen Uebertretungen.

Die Theilnehmung an Diebstählen und Veruntreuungen ist eine Uebertretung, in soferne sie nicht nach den §§. 185 und 186 ein Verbrechen bildet.

§. 465.

Strafe der Theilnehmung.

Die Strafe der Theilnehmung ist insgemein nach §. 460 zu bestimmen; insbesondere aber auf eine strengere Strafe gegen diejenigen zu erkennen, welche Unmündige oder sonst an Verstand geschwächte Personen zu solchen Uebertretungen verleiten.

§. 466.

Wann sie strafbar zu seyn aufhören.

Die in den §§. 187 und 188 vorkommenden Bestimmungen finden auf Diebstähle und Veruntreuungen und die Theilnehmung an denselben auch dann Anwendung, wenn dieselben blosse Uebertretungen sind.

§. 467.

Wykroczenia przeciw własności literackiej i artystycznej.

Kara.

Każdy nieprawny przedruk, i każde za równo z tym przez ustawy uważane rozmnożenie lub naśladowanie dzieła literackiego lub artystycznego, na żądanie poszkodowanego, jako wykroczenie ma być karanem, i nietylko że wynagrodzenie szkody, przez ustawy cywilne wyrzeczone, nastąpić winno, nadto jeszcze każdy, który się wykroczenia takowego dopuścił, lub do jego wykonania wiadomie się przyczynił, lub też utworami ztąd pochodzącemi, wiadomie handel prowadzi, oprócz przepadu (konfiskaty) znajdujących się egzemplarzów, odcisków, odlewów itd., oprócz rozebrania drukoskładu, a przy utworach sztuki, jeżeli między naśladującym a poszkodowanym nie zaszedł układ inny, oprócz zniszczenia także blach, kamieni, form i innych przedmiotów, które wyłącznie do przeprowadzenia rozmnożenia tego służyły, skazanym być winien na karę pieniężną od dwudziestu pięciu aż do złotych reńskich tysiąc, a w razie niemożności zapłacenia, na karę aresztu od dni pięciu do miesięcy sześciu, w przypadkach zaś powtórzenia, lub po uprzedniem przynajmniej dwukrotnem ukaraniu, także i na utratę prawa do trudnienia się przemysłem takowym. Skonfiskowane egzemplarze, jeżeli za porozumieniem przez wykroczenie poszkodowanego nie będą użyte na wynagrodzenie szkody jego, także zniszczonemi być winny.

Podobnież publiczna wystawa sztuki dramatycznej lub muzycznej, w całości lub z skróceniami i nieistotnemi zmianami, wbrew prawu, wyłącznie autorowi lub jego praw następcom służącemu, oprócz zabrania nieprawnie używanego rękopisu (książek tekstowych, partytur, ról), karaną być winna jako wykroczenie karą pieniężną od dziesięciu do złotych reńs. dwóchset, lub w razie niemożności zapłacenia, odpowiednią karą aresztu.

§. 468.

Przestępstwo złośliwego uszkodzenia cudzej własności. Kara.

Złośliwe uszkodzenie cudzej własności, jeżeli takowe wedle przepisu §§-ów 85 i 89 nie stanowi zbrodni, ukaranem być winno jako przestępstwo aresztem od jednego dnia do jednego miesiąca.

§. 469.

Ślósarze itp., którzy wytrychy robią.

Kara.

Ślósarze i inni za pomocą ognia wyrabiający, którzy wytrychy lub klucze jeneralne dla osób nieznajomych, albo klucze podług formy podejrzanej, lub jedynie podług odcisków robią, albo którzy bez użycia ostrożności i należytego wywiedzenia się, ludziom nieznajomym klucze dorabiają, lub zamki otwierają; majstrowie ślósarscy, którzy swoich wytrychów należycie nie chowają, lub w niepewne ręce powierzają; tandeciarze, którzy klucze, wytrychy lub haki do otwierania kupują lub przedają, dopuszczają się przestępstwa, i za pierwszym razem skazani być mają karą pieniężną od dwudziestu pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu; za drugim razem kara będzie podwojoną; za trzeciem zaś przestępstwem, utrata profesyi ma być orzeczoną.

§. 470.

Słudzy profesyjni, czeladnicy rzemieślniczy lub ludzie służebni, bez wiedzy swoich panów takiego przestępstwa dopuszczający się.

Jeżeli sługa profesyjny, czeladnik rzemieślniczy, lub osoba jaka służebna, bez wiedzy pana swego lub majstra, dopuszcza się jednego z wyż wymienionych przestępstw, ukaranym być winien ścisłym aresztem do jednego tygodnia. Za drugim razem areszt ma być zaostrzonym, a jeżeli winny jest cudzoziemcem, ten ze wszystkich krajów koronnych cesarstwa wydalonym być winien.

§. 467.

Vergehen gegen das literarische und artistische Eigenthum.

Strafe.

Jeder unbefugte Nachdruck und jede demselben in den Gesetzen gleichgeachtete Vervielfältigung oder Nachbildung eines literarischen oder artistischen Produktes ist auf Verlangen des Beeinträchtigten als ein Vergehen zu ahnden, und soll nebst dem, dass die vom Gesetze bestimmte civilrechtliche Entschädigung Platz zu greifen hat, an demjenigen, welcher dieselbe veranstaltet, oder zu deren Ausführung wissentlich mitgewirkt hat, oder mit deren Erzeugnissen wissentlich Handel treibt, ausser dem Verfalle (Confiscation) der vorhandenen Exemplare, Abdrücke, Abgüsse u. s. w., der Zerlegung des Drucksatzes, und bei Kunstwerken, in soferne nicht ein Uebereinkommen zwischen dem Nachbilder und dem Beschädigten etwas Anderes festsetzt, auch der Zerstörung der Platten, Steine, Formen und anderer Objecte, welche ausschliessend zur Ausführung dieser Vervielfältigung gedient haben, mit einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis eintausend Gulden, oder im Falle der Zahlungsunvermögenheit mit Arrest von fünf Tagen bis zu sechs Monaten, und in Fällen der Wiederholung oder nach vorangegangener wenigstens zweimaliger Bestrafung auch mit Verlust des Gewerbes bestraft werden. Auch die confiscirten Exemplare sind, in so weit sie nicht durch Uebereinkommen mit dem durch das Vergehen Beschädigten zu dessen Entschädigung verwendet werden, zu vertilgen.

Ebenso ist die dem ausschliessenden Rechte des Autors oder seiner Rechtsnachfolger zuwider veranstaltete öffentliche Aufführung eines dramatischen oder musikalischen Werkes im Ganzen oder mit Abkürzungen und unwesentlichen Abänderungen als Vergehen, ausser der Confiscation der unrechtmässig benützten Manuscripte (Textbücher, Partituren, Rollen), mit einer Geldstrafe von zehn bis zweihundert Gulden oder bei Zahlungsunvermögenheit mit verhältnissmässigem Arreste zu ahnden.

§. 468.

Uebertretung der boshaften Beschädigung fremden Eigenthumes.

Strafe.

Die boshafte Beschädigung eines fremden Eigenthumes ist, in soferne sie nicht nach der Vorschrift der §§. 85 und 89 ein Verbrechen bildet, als Uebertretung mit Arrest von einem Tage bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 469.

Schlosser u. dgl., die Dietriche verfertigen.

Strafe.

Schlosser und andere Feuerarbeiter, welche Dietriche oder Hauptschlüssel für unbekannte Personen, oder welche Schlüssel nach bedenklichen Formen oder blossen Abdrücken verfertigen, oder welche ohne Vorsicht und gehörige Erkundigung nicht bekannten Leuten Schlüssel nachmachen oder Schlösser aufsperren; Schlossermeister, welche das sogenannte Sperrzeug (die Dietriche) nicht gehörig verwahren oder unsicheren Händen anvertrauen; Trödler, welche Schlüssel, Dietriche oder Aufsperrhaken kaufen oder verkaufen, sind einer Uebertretung schuldig, und für den ersten Fall mit einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis fünfzig Gulden zu belegen; bei wiederholter Uebertretung ist die Strafe zu verdoppeln: die dritte Uebertretung soll mit Verlust des Gewerbes bestraft werden.

§. 470.

Gewerbsdiener, Handwerksgesellen oder Dienstpersonen, welche sich ohne Vorwissen ihres Herrn dieser Uebertretung schuldig machen.

Wenn ein Gewerbsdiener, Handwerksgeselle oder eine Dienstperson ohne Vorwissen ihres Herrn oder Meisters sich einer der vorgenannten Uebertretungen schuldig macht, ist derselbe mit strengem Arreste bis zu einer Woche zu bestrafen. Bei einem zweiten Falle ist der Arrest zu verschärfen, und der Sträfling, wenn er ein Ausländer ist, aus sämmtlichen Kronländern des Kaiserstaates abzuschaffen.

§. 471.

Kara na tandeciarzy i domokrążców od nieletnich kupujących.

Tandeciarze, domokrążcy, lub ktokolwiek inny, którzy się trudnią zarobkowaniem i przedażą rzeczy już odłożonych, używanych, przechodzonych lub starych, jeżeli co od nieletnich dzieci kupują albo zamieniają, za takie przestępstwo ukarani być winni wedle okoliczności osoby i stanu rzeczy, karą pieniężną od pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu, albo aresztem od jednego do dni dziesięciu.

§. 472.

Kara za częstszem dostrzeżeniem.

Za powtórzeniem przestępstwa, kara pieniężna będzie podwojoną, lub pojedyncza kara pieniężna aresztem od jednego do dni ośmiu, a wedle okoliczności i sam areszt ten ma być zaostrzonym. Jeżeli z częściej powtarzanego przestępstwa widocznie się pokazuje, iż żadna nie nastąpiła poprawa, wówczas przestępcy, jeżeli prawo miejskiej profesyi lub też pozwolenie od zwierzchności mają, takowe utracają; krajowcy, bez szczególnego pozwolenia handlem się trudniący, wydalonymi być winni na czas nieoznaczony z miejsca, cudzoziemcy zaś na zawsze ze wszystkich krajów koronnych.

§ 473.

Handlujący klejnotami i galanteryjnemi towarami, jubilerzy i złotnicy.

Handlujący klejnotami i tak zwanemi towarami galantaryjnemi, tudzież złotnicy, wyrobami ze złota i srebra trudniący się, którym klejnoty lub złote i srebrne towary na przedaż przyniesione będą przez kogo takiego, który, jak z okoliczości sądzić się daje, nie jest ani właścicielem, ani przez właściciela wysłanym, obowiązani są tak rzeczy jak przedawcę przytrzymać, a jeżeli tenże nie jest w stanie wywieść się dostatecznie, onegoż natychmiast przed władzę dostawić kazać. Niedopełnienie tego przepisu, jest przestępstwem i podlega karze pieniężnej od dwudziestu pięciu do złotych reńskich stu.

Kara.

§. 474.

Kara, gdy towar podejrzany nabyli.

Jeżeli osoby właśnie wspomnione, przyniesiony do nich w tym sposobie towar podejrzany nabywają, wówczas nabywca podług wartości towaru podpada karze od pięćdziesięciu do złotych reńskich pięciuset.

§. 475.

Przepis pod względem topionego złota i srebra.

Złotnicy, trudniący się wyrobami ze złota i srebra, którym przyniesione będzie na przedaż topione złoto i srebro, nie oznaczone imieniem innego, do wyrobów ze złota i srebra upoważnionego, obowiązani są, przedawcę przytrzymać i przed władzę odstawić kazać.

Gdyby to zaniedbali lub takowe nieoznaczone złoto i srebro nabyli, wówczas za przestępstwo takowe, ulegają karze, w poprzedzającym paragrafie postanowionej.

§. 476.

Obowiązek w ogólności, zatrzymania każdego podejrzanego przedawcę.

Nietylko sami handlujący i profesyoniści, lecz też i każdy inny, któremu przedmioty na przedaż lub na zastaw przyniesione będą, z swej właściwości przeciwko przynoszącemu podejrzenie o to sprawiające, iż skradzionemi są, obowiązanym jest podejrzanego takiego wedle możności zatrzymać, i jeżeliby się nie wywiódł, przed władzę dostawić kazać.

Kto obowiązek ten z swej winy zaniedba, ten według §. 473. ukaranym być ma.

§. 477.

Kara na kupującego podejrzane towary.

Podobnie każdy popełnia przestępstwo i podlega podług wartości rzeczy, karze pieniężnej od dwudziestu pięciu do złotych reńskich pięciuset, kto w sposobie, wyż wzmiankowanym, rzecz podejrzaną kupuje lub na nią pożyczając w zastaw bierze.

§. 471.

Strafe, gegen Trödler und Hausirer, die von Unmündigen kaufen.

Trödler (Tandler), Hausirer, oder wer immer mit bereits gebrauchten, abgelegten oder alten Sachen Gewerbe und Handel treibt, sollen, wenn sie von unmündigen Kindern etwas kaufen oder eintauschen, für diese Uebertretung nach Umständen der Person und Sache mit fünf bis fünfzig Gulden oder mit Arrest von einem bis zu zehn Tagen bestraft werden.

§. 472.

Strafe bei öfterer Betretung.

Bei wiederholten Fällen ist die Geldstrafe zu verdoppeln, oder die einfache Geldstrafe durch Arrest von einem bis zu acht Tagen, und nach Umständen auch dieser noch zu verschärfen. Zeigt sich durch öfters fortgesetzte Uebertretungen, dass keine Besserung erfolgt, so sind die Uebertreter, wenn sie ein bürgerliches Gewerbe oder eine obrigkeitliche Erlaubniss haben, derselben verlustig; ohne besondere Erlaubniss handelnde Inländer sind auf unbestimmte Zeit aus dem Orte, Ausländer aber auf beständig aus allen Kronländern des Kaiserstaates abzuschaffen.

§. 473.

Juwelen- und Galanteriehändler, Gold- und Silberarbeiter.

Juwelen- und sogenannte Galanteriewaarenhändler, wie auch Gold- und Silberarbeiter, denen Juwelen oder Gold- und Silberwaaren zum Kaufe von Jemandem angeboten werden, welcher, nach den Umständen zu schliessen, davon nicht der Eigenthümer oder nicht von dem Eigenthümer abgeschickt ist, sind verbunden, die Sache und den Verkäufer anzuhalten, und wenn dieser sich nicht zureichend auszuweisen im Stande ist, seine Stellung vor die Behörde zu veranlassen. Die Unterlassung dieser Vorschrift ist eine Uebertretung, und mit fünf und zwanzig bis hundert Gulden zu bestrafen.

Strafe.

§. 474.

Strafe, wenn sie eine verdächtige Waare an sich gebracht haben.

Wenn sie eine ihnen auf solche Art angebotene verdächtige Waare an sich bringen, ist der Käufer nach Verschiedenheit des Werthes der Waare mit einer Strafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden zu belegen.

§. 475.

Vorschrift in Ansehung des geschmolzenen Goldes und Silbers.

Gold- und Silberarbeiter, welchen geschmolzenes Gold und Silber, das nicht mit dem Namen eines anderen befugten Gold- und Silberarbeiters bezeichnet ist, zu kaufen angeboten wird, sind verbunden, den Verkäufer anzuhalten, und dessen Stellung vor die Behörde zu veranlassen.

Im Falle sie dieses unterlassen, oder dergleichen unbezeichnetes Gold und Silber an sich bringen, findet die auf diese Uebertretung in dem vorhergehenden Paragraphe gesetzte Strafe Statt.

§. 476.

Verbindlichkeit, jeden verdächtigen Verkäufer überhaupt anzuhalten.

Aber nicht Handels- und Gewerbsleute allein, sondern auch sonst Jedermann hat die Verbindlichkeit, wenn ihm Gegenstände zum Kaufe oder um darauf zu leihen, angeboten werden, die nach ihrer Eigenschaft gegen den Anbietenden den Verdacht, dass sie entwendet sind, erwecken, diesen nach Möglichkeit anzuhalten, und wenn er sich nicht ausweiset, seine Stellung vor die Behörde zu veranlassen.

Wer diese Verbindlichkeit zu erfüllen aus seiner Schuld unterlässt, ist nach dem §. 473 zu bestrafen.

§. 477.

Strafe für den Käufer verdächtiger Waaren.

Ebenso begeht Jedermann eine Uebertretung und unterliegt je nach dem Werthe der Sache einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis fünfhundert Gulden, welcher auf vorerwähnte Art eine verdächtige Sache an sich kauft, oder darauf als auf ein Pfand leihet.

§. 478.

Kara za oszustwo przez pokrzywdzenie przeciw ustanowom i porządkom taksalnym.

O ile w pojedynczych miejscach istnieją szczególne ustanowy lub porządki taksalne co do sprzedaży pewnych towarów, lub co do ceny na pewne prestacye (świadczania, roboty), przestąpienie przepisów takowych, czy to przez pokrzywdzenie w użyciu miary i wagi, chociaż one same przez się są sprawiedliwe, czy też przez pokrzywdzenie we własności lub cenie towarów, robót czyli świadczań, karane być winno podług szczególnych przepisów, ku temu wydanych. Trzecie w tym sposobie przestąpienie zaś, jeżeli się już bez tego nie okazuje być karygodnym czynem, cięższą karę ściągającym jako przestępstwo utratą prawa trudnienia się zarobkowaniem dotyczącem, karanem być winno.

§. 479.

Zmowy profesyonistów, przedsiębiorców fabryk i robót, tudzież służbodawców.

Zmowy rzemieślników, przedsiębiorców fabryk lub robót, tudzież służbodawców, dla uskutecznienia zmiany w stosunkach pracy lub płacy, albo dla podniesienia ceny towaru lub roboty ze szkodą publiczności, albo dla zniżenia takowej na swoję własną korzyść, albo dla sprawienia niedostatku, jako przestępstwa karane być winny.

§. 480.

Kara na sprawców.

Sprawcy zmów takowych, podług większej lub mniejszej ważności przedmiotu, karani być winni ścisłym aresztem od jednego do miesięcy trzech, a jeżeli są zarazem

Jeżeli są przełożonymi.

przełożonymi cechu, prócz tego jeszcze złożeniem z urzędu, przy uznaniu ich za niezdolnych do dalszego sprawowania onegoż.

Kara na innych spółwinnych.

Kara na innych spółwinnych, jest areszt zaostrzony od trzech dni do jednego miesiąca, podług tego, jak który większego udziału stał się winnym.

§. 481.

Zmowy robotników

Kara.

Zmowy robotników górniczych i hutniczych, czeladzi rzemieślniczej, pomocników dzielących pracę osób ją udzielających, w §. 479. wspomnionych, tudzież zmowy chłopców, sług albo ogólnie robotników, aby przez spólne odmówienie roboty, lub przez inne środki, wyższą płacę dzienną lub tygodniową, albo inne warunki na swych panach, robotę im udzielających, wymusić, są przestępstwami i karanemi być mają na przywódcach aresztem zaostrzonym od dni ośmiu aż do miesięcy trzech, oprócz czego jeszcze krajowcy z kraju koronnego, cudzoziemcy z całego państwa wydalonymi być mają.

§. 482.

Kara na profesyonistów, zapasy żywności ukrywających, albo wydania onych wzbraniających.

Profesyoniści, towary do codziennych potrzeb życia należące, na publiczne nabycie wystawiający, którzy zapasy swoje kryją, lub komukolwiek nabyć je chcącemu, takowych przedać odmawiają, stają się winnymi przestępstwa, i podług tego jak towar jest potrzebniejszym, za pierwszym razem karą pieniężną od dziesięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu skazanymi być mają, za drugim razem, kara będzie podwojoną, a za trzecim, utrata prawa zarobkowania tego orzeczoną.

§. 483.

Kara gdy przez to zakłócenia spokojności nastąpiły.

Gdyby przypadki §§fów 478, 479, 481 i 482 publiczne zakłócenia spokojności wywołały, wówczas kara prostego aresztu na trzy pierwsze przypadki postanowiona, na ścisły areszt zamienioną, w przypadku zaś, przez §. 482 przewidzianym, utrata prawa trudnienia się tem zarobkowaniem, już za pierwszym razem orzeczoną być winna.

§. 478.

Strafe des Betruges durch Uebervortheilung gegen Satzungen oder Taxordnungen.

In soweit an einzelnen Orten besondere Satzungen oder Taxordnungen für den Verkauf bestimmter Waaren oder den Preis gewisser Leistungen bestehen, ist das Zuwiderhandeln gegen dieselben durch Uebervortheilung entweder in dem Gebrauche von Mass oder Gewicht, wenn diese auch echt sind, oder in der Eigenschaft oder in dem Preise der Waaren oder Leistungen, nach den dafür gegebenen besonderen Vorschriften zu bestrafen. Die dritte so geartete Ueberschreitung aber soll, wenn sie sich nicht ohnehin als eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, als eine Uebertretung mit dem Gewerbsverluste bestraft werden.

§. 479.

Verabredungen von Gewerbsleuten, Fabriks-, Arbeits-Unternehmern oder Dienstgebern.

Verabredungen von Gewerbsleuten, Fabriks- oder Arbeits-Unternehmern oder Dienstgebern, um eine Umänderung in den Arbeits- oder Lohnverhältnissen zu erwirken, oder um den Preis einer Waare oder einer Arbeit zum Nachtheile des Publikums zu erhöhen oder zu ihrem eigenen Vortheile herabzusetzen, oder um Mangel zu verursachen, sind als Uebertretungen zu bestrafen.

§. 480.

Strafe für die Urheber.

Wenn sie Vorsteher sind.

Die Urheber solcher Verabredungen sind nach der grösseren oder minderen Wichtigkeit des Gegenstandes mit strengem Arreste von einem bis zu drei Monaten, und wenn sie zugleich Gewerbsvorsteher sind, nebstdem mit Entsetzung und fernerer Unfähigkeit zum Vorsteheramte zu bestrafen.

Strafe der übrigen Mitschuldigen.

Die Strafe der übrigen Mitschuldigen ist verschärfter Arrest von drei Tagen bis zu einem Monate, je nachdem jedem derselben eine stärkere Mitwirkung zur Last fällt.

§. 481.

Verabredungen von Arbeitern.

Strafe.

Verabredungen von Berg- und Hüttenarbeitern, Handwerksgesellen, Hilfsleuten der im §. 479 erwähnten Arbeitsgeber, von Lehrjungen, Dienstboten oder überhaupt von Arbeitern, um sich durch gemeinschaftliche Weigerung, zu arbeiten, oder durch andere Mittel einen höheren Tag- oder Wochenlohn oder andere Bedingungen von ihren Arbeitsgebern zu erzwingen, sind Uebertretungen, und an den Rädelsführern mit verschärftem Arreste von acht Tagen bis zu drei Monaten zu bestrafen; auch sind dieselben, je nachdem sie Inländer oder Ausländer sind, aus dem Kronlande oder dem ganzen Reiche abzuschaffen.

§. 482.

Strafe gegen Gewerbsleute, welche den Vorrath von Waaren nothwendiger Lebensbedürfnisse verheimlichen oder zu verabfolgen verweigern.

Wenn Gewerbsleute, welche Waaren, die zu den nothwendigen Bedürfnissen des täglichen Unterhaltes gehören, zum allgemeinen Ankaufe feilbieten, ihren Vorrath verheimlichen, oder davon was immer für einem Käufer zu verabfolgen sich weigern, sind dieselben einer Uebertretung schuldig, und nach Beschaffenheit, als die Waare unentbehrlicher ist, das erste Mal mit einer Geldstrafe von zehn bis fünfzig Gulden zu belegen; bei dem zweiten Falle ist die Strafe zu verdoppeln; der dritte Fall zieht den Verlust des Gewerbes nach sich.

§. 483.

Strafe, wenn dadurch Unruhen veranlasst wurden.

Hätten die Fälle der §§. 478, 479, 481 und 482 Veranlassungen zu einer öffentlichen Unruhe gegeben, so ist die für die drei ersten Fälle bestimmte Strafe des einfachen in strengen Arrest zu verwandeln, bei dem Falle des §. 482 aber der Gewerbsverlust sogleich auf das erste Mal zu verhängen.

§. 484.

Jeżeli ukrywanie takowe lub wzbranianie dzieje się w czasie zamieszania publicznego.

Jeżeli ukrywanie albo wzbranianie się w §. 482. wzmiankowane, następuje w czasie publicznego zamieszania, wówczas winę ponoszący, jeżeli czyn jego nie stanowi zbrodni, oprócz utraty prawa zarobkowania, ukaranym być ma ścisłym aresztem od jednego aż do sześciu miesięcy.

§.. 485.

Pokątne trudnienie się dawaniem na zastaw.

Kara.

Kto z wypożyczania pieniędzy na zastaw, robi sobie właściwe zatrudnienie, książki zastawów utrzymuje, karty zastawowe wydaje, ten staje się winnym przestępstwa i skazanym być ma za pierwszym razem na bezpłatne zwrócenie właścicielowi zastawów przyjętych, za drugim razem oprócz tego, także na złożenie summy, na zastawy wypożyczonej, a gdyby jeszcze powtórnie dostrzeżonym został ,nadto aresztem aż do jednego miesiąca.

§. 486.

Zawinienie dłużników, konkursowi podpadłych.

Kara.

Jeżeli dłużnik konkursowi podpadnie, i nie jest w stanie wywieść się, iż jedynie przez nieszczęśliwe wypadki i bezwinnie wpadł w niemożność zupełnego zaspokojenia wierzycieli swojich; albo jeżeli na nim ciąży wina czynienia nadzwyczajnych wydatków; albo gdy pomimo, iż stan bierny większym był od stanu czynnego, nie zgłosił zaraz przed sądem sam konkursu, lecz nowe długi zaciągał, wypłaty uiszczał, zastaw lub fundusze na pokrycie przekazywał; nateneczas dłużnik taki, jeżeli czyn jego nie stanowi zbrodni oszustwa (§. 199 lit. *f.*), staje się winnym wykroczenia, i ukaranym być ma ścisłym aresztem od trzech miesięcy do jednego roku, który wedle okoliczności także zaostrzonym być ma.

Tej samej karze ulegają kupcy bankructwu podpadli, w szczególności także w następujących przypadkach :

a) gdy pospolity dłużnik, będąc już zadłużonym, lub bez posiadania funduszu do otwarcia handlu ustawami wymaganego, i z podejściem władzy względem prawdziwego położenia stanu swego majątkowego, handel rozpoczął;

b) gdy już raz podpadłszy bankructwu, pozyskał pozwolenie do rozpoczęcia na nowo handlu, przez fałszywe podanie warunków, do których pozwolenie to przywiązanem jest według przepisów, wykonywania praw handlowych dotyczących;

c) gdy przepisanych książek handlowych albo zupełnie nie utrzymywał lub też one tak niedokładnie prowadził, iż ani tok interesów, ani stan majątku jego, nie może być według nich ocenionym;

d) gdy w prowadzeniu książek, chociażby tylko co do niektórych pozycyj, umyślnych dopuścił się nierzetelności, gdy książki zupełnie lub częściowo zniszczył, ukrył, lub treść onychże w jakibądź sposób przekręcił;

e) gdy względem przyczyny długów, lub względem użycia odebranych w znaczniejszych ilościach summ, towarów, albo względem innych przedmiotów, żadnego nie jest w stanie dać objaśnienia dostatecznego;

§. 484.

Wenn die Verheimlichung oder Weigerung zur Zeit einer öffentlichen Unruhe geschieht.

Wenn die in dem §. 482 angeführte Verheimlichung oder Weigerung zur Zeit einer öffentlichen Unruhe geschieht, so ist der Schuldige, wenn sich in seiner Handlung nicht ein Verbrechen darstellt, nebst dem Gewerbsverluste mit ein- bis sechsmonatlichem strengen Arreste zu bestrafen.

§. 485.

Winkel-Versatz-Geschäfte.

Strafe.

Wer aus dem Geldausleihen auf Pfänder ein eigenes Gewerbe macht, Pfänderbücher führt, Versatzscheine ausgibt, macht sich einer Uebertretung schuldig, und soll im ersten Falle mit unentgeltlicher Zurückgabe der angenommenen Pfänder an den Eigenthümer, im zweiten Falle nebstdem auch mit dem Erlage des auf die Pfänder geliehenen Betrages, und im wiederholten Betretungsfalle überdiess mit Arrest bis zu einem Monate bestraft werden.

§. 486.

Verschulden von in Concurs verfallenen Schuldnern.

Strafe.

Wenn ein Schuldner in Concurs verfällt, und sich nicht ausweisen kann, dass er nur durch Unglücksfälle und unverschuldet in die Unmöglichkeit gerathen sei, seine Gläubiger vollständig zu befriedigen; oder wenn ihm übermässiger Aufwand zur Last fällt; oder wenn er, nachdem der Passivstand den Activstand bereits überstieg, den Concurs nicht sogleich selbst bei Gericht angemeldet, sondern neue Schulden gemacht, Zahlungen geleistet, Pfand oder Bedeckung angewiesen hat; so ist er, in soferne sich in seiner Handlung nicht das Verbrechen des Betruges (§. 199, lit. f) darstellt, eines Vergehens schuldig, und mit strengem Arreste von drei Monaten bis zu einem Jahre zu bestrafen, der nach Umständen auch zu verschärfen ist.

Derselben Strafe unterliegen in Concurs verfallene Handelsleute insbesondere auch in folgenden Fällen:

a) *wenn der Gemeinschuldner die Handlung schon in verschuldetem Zustande oder, soferne nach den Handelsgesetzen zur Ausübung eines Handlungsbefugnisses ein bestimmter Handlungsfond erforderlich ist, ohne den Besitz desselben und mit Hintergehung der Behörde über die wahre Beschaffenheit seines Vermögensstandes, angetreten hat;*

b) *wenn er schon einmal in Concurs verfallen war, und die Erlaubniss zum Wiederantritte seines Geschäftsbetriebes, in soferne derselbe durch die Vorschriften über die Ausübung der Handelsbefugnisse an bestimmte Bedingungen gebunden ist, durch falsche Angaben über den Bestand derselben erlangt hat;*

c) *wenn er die vorgeschriebenen Handlungsbücher gar nicht oder so mangelhaft geführt hat, dass der Gang seines Geschäftsbetriebes und der Stand seines Vermögens nicht darnach beurtheilt werden kann;*

d) *wenn er bei der Buchführung auch nur in Ansehung einzelner Posten absichtliche Unrichtigkeiten begangen, wenn er die Bücher ganz oder theilweise vernichtet, unterdrückt oder den Inhalt derselben auf was immer für eine Weise entstellt hat;*

e) *wenn er über die Entstehung von Schulden oder über die Verwendung bedeutender Empfänge an Geld, Waaren oder anderen Gegenständen keine befriedigende Aufklärung zu geben vermag;*

f) gdy wchodził w udane, według prawdziwej natury swej, li tylko zakład na celu mające umowy o dostawę papierów kredytowych lub towarów, lub też w inne śmiałe, majątkowemu jego stanowi wcale nieodpowiadające interesa;

g) gdy poznawszy już, że stan bierny jego majątku, wyższym jest od stanu czynnego, ogłoszenie bankructwa przez pozbywanie towarów po cenie niżej rzeczywistej ich wartości lub przez inne, wierzycielom jego szkodliwe, lubo niepodstępne sposoby odwlec się starał.

Jeżeli spółka handlowa bankructwu podpadła, kara na wszystkich członków, którzy się wykrytego zawinienia dopuścili, a jeżeli podpadły bankructwu kupiec, nie prowadził sam interesów, także i na zawiadowcę handlu winę ponoszącego, ma być orzeczoną.

Jeżeli się z dochodzenia przeciwko kupcowi, bankructwu podpadłemu, pokaże, iż tenże dla wykazania posiadania przepisanego funduszu handlowego, potrzebnego do rozpoczęcia handlu, lub do otrzymania na nowo upoważnienia, gdyby już raz był bankructwu podpadł, winnym się stał podejścia władzy pod względem prawdziwości stanu majątku swego, wówczas wszyscy, którzy przez fałszywe poświadczenie podawanego przez zadłużonego kupca stanu majątkowego, przez danie pieniędzy lub efektów dla pozornego wykazania się przez niego z posiadania tychże, przez przyznanie onemuż należytości wymyślonych, a utajenie uroszczeń, onymże nawzajem od niego przypadających, lub innym jakim sposobem do tego podejścia się przyczynili, jako spółwinni wykroczenia tego ukarani będą.

Rozdział dwunasty.

O wykroczeniach i przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu honoru.

§. 487.

Przypadki uraz honoru: a) bezzasadne obwinienie o zbrodnię, wykroczenie lub przestępstwo.

Urazy honoru staje się winnym:

a) Kto kogo fałszywie o zbrodnię obwinia, a obwinienie to jednak nie było tak daleko posuniętem, żeby nabyło własności według §fu 209 do zbrodni potwarzy potrzebnych, albo kto kogo fałszywie wykroczenia lub przestępstwa obwinia.

§. 488.

b) bezzasadne obwinienie dla innych czynności nieuczciwych, lub nieobyczajnych.

b) Gdy kto kogo przez udzielanie zmyślonych lub przekręconych czynów imiennie lub przez znamiona, do niego odnoszące się, fałszywie obwinia o jaki nieuczciwy czyli honor każący, lub taki czyn nieobyczajny, któryby obwinionego w opinii publicznej pogardliwym uczynić lub poniżyć mógł.

§. 489.

c) rozgłaszanie innych obelżywie uwłaczających, chociaż prawdziwych czynów z pożycia prywatnego i familijnego.

c) Kto w dziełach drukowych, rozszerzanych pismach lub przedstawieniach obrazowych, albo kto, nie będąc do tego przez szczególne okoliczności zmuszonym, przeciw komu z pożycia prywatnego lub familijnego publicznie rozgłasza czyny, honorowi uwłaczające, chociażby prawdziwe.

§. 490.

Jak dalece przy powyższych obwinieniach

Rozgłaszający jedno z obwinień, w §§. 487. i 488. wspomnionych, w którykolwiek z sposobów, w §. 489 wyszczególnionych, ulegnie karze, skoro niedowiedzie

f) wenn er sich in verstellte, ihrer wahren Beschaffenheit nach auf blosse Wetten gerichtete Lieferungsverträge über Creditspapiere oder Waaren, oder in andere gewagte, mit seinen Vermögenskräften in keinem Verhältnisse stehende Geschäfte eingelassen hat;

g) wenn er zu einer Zeit, da es ihm bereits bekannt war, dass der Passivstand den Activ-Stand übersteige, die Eröffnung des Concurses durch Verschleuderung seiner Waaren unter ihrem wahren Werthe oder durch andere seinen Gläubigern verderbliche, obgleich nicht betrügliche Mittel zu verzögern gesucht hat.

Wenn eine Handlungs-Gesellschaft in Concurs verfällt, so ist die Strafe gegen alle Mitglieder, welchen das erhobene Verschulden zur Last fällt, und wenn ein in Concurs gerathener Handelsmann die Geschäfte nicht selbst geführt hat, auch gegen den schuldtragenden Verwalter der Handlung zu verhängen.

Zeigt sich bei Untersuchung wider einen in Concurs verfallenen Handelsmann, dass sich derselbe hinsichtlich des Ausweises über den Besitz des vorgeschriebenen Handlungsfondes bei Antritt seines Geschäftsbetriebes oder zur Erlangung der Wiederbefähigung, falls er schon einmal in Concurs verfallen war, einer Hintergehung der Behörde über den wahren Stand seines Vermögens schuldig gemacht hat, so sind alle Personen, welche zu diesem Zwecke durch fälschliche Bestätigung eines von dem Verschuldeten vorgegebenen Vermögenserwerbes, durch Behändigung von Geldern oder Effecten zum scheinbaren Ausweise über den Besitz derselben, durch Anerkennung erdichteter Forderungen, Verheimlichung von Gegenansprüchen oder sonst auf was immer für eine Weise mitgewirkt haben, als Mitschuldige dieses Vergehens zu bestrafen.

Zwölftes Hauptstück.

Von Vergehen und Uebertretungen gegen die Sicherheit der Ehre.

§. 487.

Einer Ehrenbeleidigung macht sich schuldig:

Ehrenbeleidigungen a) ungegründete Beschuldigung wegen eines Verbrechens, Vergehens oder einer Uebertretung:

a) Wer einen Anderen fälschlich eines Verbrechens, ohne dass die Beschuldigung so weit gegangen ist, um die nach dem §. 209 zum Verbrechen der Verläumdung erforderlichen Eigenschaften zu erreichen, oder fälschlich eines Vergehens oder einer Uebertretung beschuldiget.

§. 488.

b) ungegründete Beschuldigung wegen anderer unehrenhafter oder unsittlicher Handlungen:

b) Wer auch sonst durch Mittheilung von erdichteten oder entstellten Thatsachen Jemanden namentlich oder durch auf ihn passende Kennzeichen fälschlich einer bestimmten unehrenhaften oder solchen unsittlichen Handlung beschuldiget, welche diesen in der öffentlichen Meinung verächtlich zu machen oder herabzusetzen geeignet ist.

§. 489.

c) Veröffentlichung von anderen ehrenrührigen, wenn auch wahren Thatsachen des Privat- und Familien-Lebens.

c) Wer in Druckwerken, verbreiteten Schriften oder bildlichen Darstellungen, oder wer, ohne hierzu durch besondere Umstände genöthiget zu seyn, öffentlich wider Jemanden ehrenrührige, wenn auch wahre Thatsachen des Privat- oder Familienlebens bekannt macht.

§. 490.

In wie ferne bei den vorstehenden Beschuldigungen der Beweis der

Wurde eine der in den §§. 487 und 488 erwähnten Beschuldigungen von dem Beschuldiger in einer der im §. 489 bezeichneten Arten veröffentlichet, so tritt seine Strafbar-

dowód prawdziwości przypuszczonymbyć i za wymówkę służyć może.

prawdziwości podania swego, lub też, kiedy obwinienie ściąga się do takiego czynu karygodnego, który tylko na żądanie trzeciego podlegać może postępowaniu karno-sądowemu. W ostatnim przypadku, równie jak, co się tycze czynów, w §fie 489. wspomnionych, obwiniający nigdy do udowodnienia prawdziwości swych podań przypuszczonym być nie może.

Jeżeli zaś jedno z obwinień, w §§fach 487 i 488 wyszczególnionych, rzucono w sposób inny, jak w §fie 489. oznaczony, wówczas obwiniający uwolnionym zostaje od kary, gdy albo prawdziwość podania swego udowodni, albo też przynajmniej takie okoliczności wykaże, z których dostateczne wypływają powody, by uważać za prawdziwe obwinienie rzucone.

§. 491.

d) inne publicznie wyrządzone łżenia.

d) Podobnie popełnia urazę honoru, kto kogo publicznie lub przed więcej ludźmi, w dziełach drukowych, rozszerzonych pismach obelżywych, lub w przedstawieniach obrazowych jakiegobądź rodzaju, czy to imiennie, czy przez znamiona do niego odnoszące się, bez przytoczenia pewnych okoliczności czynu, o pogardliwe przedmioty lub takiż sposób myślenia winuje, albo na publiczny urąg wystawia.

Jeżeli łżący w karno-sądowem przeciw niemu postępowaniu dla poparcia powodu łżenia swego, odwołuje się na hańbiące czyny ze strony zelżonego, winien jest, by został od kary uwolnionym, udowodnić prawdziwość tegoż podania swego.

§. 492.

Czynów karygodnych, w powyższych §§fach 487—491 wymienionych staje się winnym także i ten, który pocisków obelżywych tamże oznaczonych, dopuścił się przeciw familiom, władzom publicznym lub pojedynczym organom rządu ze względu na ich urzędowe działanie, tudzież przeciw prawnie uznanym korporacyom, lub nareszcie przeciw sławie zmarłego.

§. 493.

Kara.

Wszelkie w powyższych §§fach 487—492 oznaczone urazy honoru, w powszechności karane być winny jako przestępstwa aresztem od jednego do sześciu miesięcy, jeżeli zaś popełnione zostały przez pisma drukowe, karane być winny jako wykroczenia, aresztem od sześciu miesięcy do jednego roku.

Karze ulega nie tylko pierwszy sprawca, lecz też każdy, kto taką urazę honorową dalej roznieść usiłuje.

Jeżeli uraza honorowa przez pismo drukowe rozniesioną została, wówczas na żądanie obrażonego, wyrok karny, przeciw winnemu wydany, na koszt tegoż, także przez druk ogłoszonym być winien, a sąd karny oznaczy, w jaki sposób to wedle okoliczności uskutecznionem być ma.

§. 494.

Szczególne okoliczności obciążające.

Jako szczególne okoliczności, urazę honoru obciążające, uważane być winny:

a) jeżeli takowa wymierzoną była przeciw Głowie lub przeciw jakiemu publiczny charakter piastującemu Zastępcy państwa, zostającemu z cesarstwem austryackiem w uznanych prawa narodowego stosunkach, albo

Wahrheit zulässig sei, und als Entschuldigung dienen könne;

keit ein, wenn er nicht die Wahrheit seiner Angabe beweiset, oder wenn die Beschuldigung sich auf eine solche strafbare Handlung bezieht, die nur auf Verlangen eines Dritten strafgerichtlich verfolgt werden kann. In letzterem Falle, gleichwie auch hinsichtlich der im §. 489 erwähnten Thatsachen ist er nie zum Beweise der Wahrheit seiner Angaben zuzulassen.

Wurde aber eine der in den §§. 487 und 488 angeführten Beschuldigungen in anderer als der im §. 489 bezeichneten Weise geäussert, so wird der Beschuldiger straflos, wenn er entweder die Wahrheit seiner Angabe beweiset, oder doch solche Umstände darthut, aus welchen sich hinreichende Gründe ergaben, um die vorgebrachte Beschuldigung für wahr halten zu können.

§. 491.

d) andere öffentliche Schmähungen.

d) *Ebenso begeht eine Ehrenbeleidigung, wer einen Anderen öffentlich oder vor mehreren Leuten, in Druckwerken, verbreiteten Schmähschriften oder bildlichen Darstellungen von was immer für einer Art, es sei namentlich oder durch auf ihn passende Kennzeichen, ohne Anführung bestimmter Thatsachen, verächtlicher Eigenschaften oder Gesinnungen zeiht, oder dem öffentlichen Spotte aussetzt.*

Beruft sich der Schmähende bei der strafgerichtlichen Untersuchung zur Begründung seiner Schmähung auf entehrende Handlungen des Geschmähten, so hat er, um straflos zu werden, die Wahrheit seiner Angabe zu beweisen.

§. 492.

Der in den vorstehenden §§. 487—491 bestimmten strafbaren Handlungen macht sich auch derjenige schuldig, welcher die daselbst bezeichneten Angriffe gegen Familien, öffentliche Behörden oder einzelne Organe der Regierung mit Beziehung auf ihre ämtliche Wirksamkeit, gegen gesetzlich anerkannte Körperschaften, oder gegen den Ruf eines Verstorbenen richtet.

§. 493.

Strafe.

Alle in den vorstehenden §§. 487—492 bezeichneten Ehrenbeleidigungen sind in der Regel als Uebertretungen mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten, wenn sie aber durch Druckschriften begangen werden, als Vergehen mit Arrest von sechs Monaten bis zu einem Jahre zu bestrafen.

Die Strafe verwirkt nicht bloss der erste Urheber, sondern auch jeder, der eine solche Ehrenbeleidigung weiter zu verbreiten sucht.

Wurde die Ehrenbeleidigung durch eine Druckschrift verbreitet, so ist, wenn es der Beleidigte verlangt, das wider den Schuldigen erflossene Straferkenntniss auf dessen Kosten auch durch den Druck zu veröffentlichen, und das Strafgericht hat zu bestimmen, in welcher Weise diess nach Beschaffenheit der Umstände zu geschehen habe.

§. 494.

Besondere Erschwerungs-Umstände.

Als besondere Erschwerungsumstände einer Ehrenbeleidigung sind anzusehen:

a) *wenn dieselbe gegen das Oberhaupt oder gegen einen mit öffentlichem Charakter bekleideten Vertreter eines dem österreichischen Kaiserstaate in anerkannt völkerrechtlichem Verkehre stehenden Staates, oder*

b) jeżeli uraz honoru przeciw komu takiemu się dopuszczono, z którym obrażony w szczególnym zostawał stosunku obowiązkowym, albo ku któremu zachować winien obowiązki uszanowania, albo jeżeli

c) obrażony przez wyrządzenie mu uraz w szkodę albo w niebezpieczeństwo co do wolności swej, co do dalszego obywatelskiego zawodu swego, lub co do zarobku wprawiony został, lub też w przeprowadzeniu praw innych przeszkody doznał.

§. 495.

Karno - sądowe postępowanie w tej mierze miejsce ma tylko na żądanie obrażonego.

We wszystkich §§fami 487—494 wskazanych przypadkach, dochodzenie jednak i ukaranie tylko na żądanie strony obrażonej miejsce mieć może.

Jeżeli pocisk wymierzony był przeciw sławie zmarłego, wówczas krewni jego, małżonek, rodzice przysposobiciele i rodzice wychowawcy, dzieci przysposobione i wychowańcy, pod opieką zostający lub powinowaci w linii wstępnej i zstępnej, rodzeństwo małżonka i małżonkowie rodzeństwa, mają prawo żądać karnosądowego dochodzenia dla ochrony pamięci zmarłego.

§. 496.

Publiczne obelgi lub pokrzywdzenia czynne.

Kto kogo publicznie lub przed kilkoma ludźmi czynnie krzywdzi, albo chociażby w nieobecności jego lży, albo głośno, i tak aby mógł być słyszanym, wyrządzeniem krzywdy zagraża, staje się, jeżeli jego czyn nie ukazuje się być cięższą zagrożony karą, winnym przestępstwa i ukaranym być ma na żądanie obrażonego prostym aresztem od dni trzech do jednego miesiąca. Wszelakoż ścisły areszt aż do miesięcy trzech ma być orzeczony, jeżeli uraza na takiem miejscu nastąpiła, gdzie szczególnie zachowanie przyzwoitości jest wymaganem, albo gdy postąpienie pojawia umyślne ubliżenie całym klasom albo stanom społeczeństwa obywatelskiego, towarzystwom religijnym lub narodowościom.

§. 497.

Zarzuty odbytej lub darowanej kary.

Kto komu w zamiarze zelżenia go z powodu odbytej lub też darowanej kary, albo temu, który po karno-sądowem dochodzeniu za winnego nie został był uznany, jak długo się takowy poczciwie zachowuje, zarzuty czyni, ten za przestępstwo takie na żądanie zelżonego aresztem od jednego dnia do jednego tygodnia karanym będzie.

§. 498.

Wydanie przez lekarzów, chirurgów i t. p. tajemnicy chorych, im się zwierzających.

Lekarz, chirurg, akuszer lub akuszerka, którzy tajemnice osoby ich pieczy powierzającej się, komu innemu, prócz władzy właściwej, urzędownie o to pytającej się, wyjawiają, za pierwszym razem przestępstwa tego zabronieniem praktykowania na trzy miesiące, za drugim razem na rok, a za trzecim razem na zawsze ukaranymi będą.

§. 499.

Kara za to przestępstwo na aptekarzy.

Jeżeli aptekarz poznane z przyniesionych doń recept, tajemnice chorego innym osobom wydaje, prócz władzy, urzędownie o to się zapytującej, wówczas popełnia przestępstwo, i skazanym być ma, jeżeli jest właścicielem lub prowizorem, za każdym razem, na karę od pięciu do złotych reńskich pięćdziesięciu, jeżeli zaś subjektem, na areszt od jednego do dni czternastu, który też wedle okoliczności zaostrzonym być winien.

b) wider Jemanden begangen wurde, zu welchem der Beleidiger in einem besonderen Verpflichtungs-Verhältnisse gestanden ist, oder gegen den er Pflichten der Ehrfurcht zu beobachten hat, oder wenn

c) der Beleidigte dadurch einen Nachtheil oder eine Gefahr an seiner Freiheit, an seinem bürgerlichen Fortkommen oder Erwerbe erlitten hat, oder an der Geltendmachung anderer Rechte gehindert worden ist.

§. 495.

Strafgerichtliche Verfolgung findet nur auf Verlangen des Beleidigten Statt.

In allen durch die §§. 487—494 bezeichneten Fällen hat jedoch die Untersuchung und Bestrafung nur auf Verlangen des beleidigten Theiles stattzufinden.

War der Angriff gegen den Ruf eines Verstorbenen gerichtet, so sind dessen Blutsverwandte, Ehegatten, Wahl- und Zieheltern, Wahl- und Ziehkinder, Mündel oder Verschwägerte in auf- und absteigender Linie, die Geschwister des Ehegenossen und die Ehegenossen der Geschwister berechtiget, zum Schutze des Andenkens des Verstorbenen die strafgerichtliche Verfolgung zu begehren.

§. 496.

Oeffentliche Beschimpfungen oder Misshandlungen.

Wer Jemanden öffentlich oder vor mehreren Leuten thätlich misshandelt, oder, sei es auch in dessen Abwesenheit, mit Schimpfworten belegt, oder laut, und um gehört zu werden, mit Misshandlungen bedroht, ist, wenn sich darin nicht eine schwerer verpönte strafbare Handlung darstellt, einer Uebertretung schuldig, und auf Verlangen des Beleidigten mit einfachem Arreste von drei Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen. Es ist jedoch auf strengen Arrest bis zu drei Monaten zu erkennen, wenn die Beleidigung an einem Orte vor sich gegangen ist, der besondere Anständigkeit vorschreibt, oder wenn das Betragen absichtliche Geringschätzung gegen ganze Classen oder Stände der bürgerlichen Gesellschaft, gegen Religionsgenossenschaften oder Nationalitäten an den Tag legt.

§. 497.

Vorwürfe wegen einer ausgestandenen oder erlassenen Strafe.

Wer Jemandem wegen einer ausgestandenen oder auch durch Nachsicht erlassenen Strafe, oder demjenigen, der nach einer strafgerichtlichen Untersuchung nicht schuldig gesprochen worden ist, so lange er sich rechtschaffen beträgt, in der Absicht, ihn zu schmähen, einen Vorwurf macht, ist für diese Uebertretung, wenn es der Geschmähte verlangt, mit Arrest von einem Tage bis zu einer Woche zu bestrafen.

§. 498.

Aufdeckung der Geheimnisse der Kranken von Seite der Heil-, Wundärzte u. dgl.

Ein Heil- oder Wundarzt, Geburtshelfer oder eine Wehmutter, welche die Geheimnisse der ihrer Pflege anvertrauten Person Jemand Anderem, als der ämtlich anfragenden Behörde entdecken, sollen für diese Uebertretung das erste Mal mit Untersagung der Praxis auf drei Monate, das zweite Mal auf ein Jahr, das dritte Mal für immer bestraft werden.

§. 499.

Bestrafung eben dieser Uebertretung bei Apothekern.

Wenn ein Apotheker die ihm mittelst der einkommenden Recepte bekannt werdenden Geheimnisse eines Kranken anderen Personen, als der ämtlich anfragenden Behörde mittheilt, begeht er eine Uebertretung, und soll, wenn er der Eigenthümer oder Provisor ist, für jeden Fall mit fünf bis fünfzig Gulden, der Gehilfe aber mit Arrest von einem bis zu vierzehn Tagen, der nach Umständen zu verschärfen ist, bestraft werden.

Rozdział trzynasty.

O wykroczeniach i przestępstwach przeciwko publicznej obyczajności.

§. 500.

Wykroczenia i przestępstwa przeciw publicznej obyczajności.

Pieczołowitość prawodawstwa, stosownie do swego zamiaru, nie ogranicza wyobrażenia o naruszeniu publicznej obyczajności jedynie do tych tylko czynów, które same przez się wzbudzić mogą zgrozę i publiczne wywołać zgorszenie; lecz rozciąga je także i do czynów, które wedle istoty swej do rozszerzenia zepsucia obyczajów przyczyniają się, równie jak do czynów takich, których następstwem za zwyczaj jest, nieporządek i rozwiązłość.

Wedle tegoż więc, jako wykroczenia lub przestępstwa przeciwko publicznej obyczajności w przypadkach tu wyrażonych, podlegają ukaraniu: *a)* nierząd; *b)* grube i publiczne zgorszenie sprawiające naruszenie obyczajności lub wstydliwości; *c)* żebranie; *d)* gry zakazane; *e)* pijaństwo; *f)* inne większe nieobyczajności.

§. 501.

Nierząd między krewnymi lub powinowatymi.

Nierząd między bracią i siostrami rodzonymi lub przyrodnimi, z małżonkiem jednego z rodziców, dzieci lub rodzeństwa, karanym być ma jako przestępstwo aresztem od jednego aż do miesięcy trzech, który wedle okoliczności także zaostrzonym będzie.

Ci, którzy z dochodzenia wykażą się jako uwodziciele, skazani być winni na ścisły areszt od jednego do miesięcy trzech. Po odbytej karze z urzędu zaradzić należy, aby związek między winnymi przez ich odłączenie zniesiony był.

§. 502.

Cudzołoztwo.

Kara.

Osoba, w stanie małżeńskim zostająca, która popełni cudzołoztwo, niemniej osoba wolnego stanu, z którą cudzołoztwo popełnionem jest, staje się winną przestępstwa, i ukaraną być ma aresztem od jednego do miesięcy sześciu; kobieta zaś natenczas surowiej ukaraną być winna, jeżeli z popełnionego cudzołoztwa, powstać może wątpliwość pod względem prawości płodu, następnie na świat wydanego.

§. 503.

Kiedy ma miejsce dochodzenie cudzołoztwa.

Cudzołoztwo jednak, wyjąwszy przypadek, w następnym niżej §fie 510 wyrażony, nigdy z urzędu, lecz tylko na żądanie obrażonego małżonka dochodzonem i ukaranem być ma. Wszakże i sam małżonek ten nie będzie mógł już więcej żądać postępowania tego, jeżeliby, dowiedziawszy się o takiej krzywdzie swej, winę wyraźnie darował, lub też od chwili powziętej o cudzołoztwie wiadomości, w ciągu tygodni sześciu skargi w tym przedmiocie nie wyniósł. Nadto nawet i kara już orzeczona ustaje, skoro tylko skrzywdzona tak strona oświadcza, iż ze stroną winną znowu żyć chce. Jednakowoż oświadczenie to nie znosi kary, na spółwinnych już orzeczonej.

§. 504.

Zniesławienie małoletniej krewnej przez domownika.

Domownik, który zniesławi małoletnią córkę, lub inną krewną pana albo pani domu w spólnym związku gospodarstwa zostającą, ukaranym być winien za takie przestępstwo, wedle różnicy stosunku, w jakim do familii stoi, ścisłym aresztem od jednego do miesięcy trzech.

Dreizehntes Hauptstück.

Von Vergehen und Uebertretungen gegen die öffentliche Sittlichkeit.

§. 500.

Vergehen und Uebertretungen gegen die öffentliche Sittlichkeit.

Die Sorgfalt der Gesetzgebung schränkt nach ihrer Absicht den Begriff einer Verletzung der öffentlichen Sittlichkeit nicht bloss auf diejenigen Handlungen ein, welche an sich Abscheu und öffentliches Aergerniss zu erregen fähig sind; sie zieht darunter auch Handlungen, die nach ihrer Eigenschaft zur Verbreitung des Sittenverderbnisses beitragen, wie auch solche, womit Unordnungen und Ausschweifungen als gewöhnliche Folgen verbunden sind.

Nach dieser Bestimmung sind als Vergehen oder Uebertretungen gegen die öffentliche Sittlichkeit in den hier ausgedrückten Fällen zu bestrafen: a) *Unzucht;* b) *gröbliche und öffentliches Aergerniss verursachende Verletzung der Sittlichkeit oder Schamhaftigkeit;* c) *Betteln;* d) *verbotene Spiele;* e) *Trunkenheit;* f) *andere grössere Unsittlichkeiten.*

§. 501.

Unzucht zwischen Verwandten oder Verschwägerten.

Unzucht zwischen voll- und halbbürtigen Geschwistern, mit den Ehegenossen der Eltern, der Kinder oder Geschwister ist als Uebertretung mit ein- bis dreimonatlichem Arreste, der nach Umständen verschärft werden soll, zu bestrafen.

Diejenigen, die durch die Untersuchung als die Verführer erkannt werden, sind zum strengen Arreste von einem bis zu drei Monaten zu verurtheilen. Nach vollendeter Strafzeit ist von Amtswegen Vorsorge zu treffen, dass die Gemeinschaft zwischen den Schuldigen durch ihre Absonderung aufgehoben werde.

§. 502.

Ehebruch.

Strafe.

Eine verheirathete Person, die einen Ehebruch begeht, wie auch eine unverheirathete, mit welcher ein Ehebruch begangen wird, ist einer Uebertretung schuldig, und mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten, die Frau aber alsdann strenger zu bestrafen, wenn durch den begangenen Ehebruch über die Rechtmässigkeit der nachfolgenden Geburt ein Zweifel entstehen kann.

§. 503.

Wann eine Untersuchung gegen Ehebruch Platz greift.

Der Ehebruch kann jedoch, den Fall des folgenden §. 510 ausgenommen, nie von Amtswegen, sondern nur auf Verlangen des beleidigten Theiles in Untersuchung gezogen und bestraft werden. Selbst dieser ist zu einer solchen Forderung ferner nicht berechtiget, wenn er die ihm bekannt gewordene Beleidigung ausdrücklich verziehen, oder von der Zeit an, da ihm solche bekannt geworden, durch sechs Wochen darüber nicht Klage geführt hat. Auch die bereits anerkannte Strafe erlischt, sobald der beleidigte Theil sich erklärt, mit dem Schuldigen wieder leben zu wollen. Doch hebt eine solche Erklärung die schon erkannte Strafe in Ansehung der Mitschuldigen nicht auf.

§. 504.

Entehrung einer minderjährigen Anverwandten durch einen Hausgenossen.

Strafe.

Ein Hausgenosse, der eine minderjährige Tochter oder eine zur Haushaltung gehörige minderjährige Anverwandte des Hausvaters oder der Hausfrau entehrt, soll für diese Uebertretung nach Unterschied seines Verhältnisses zu der Familie mit strengem Arreste von einem bis zu drei Monaten bestraft werden.

§. 505.

Nierząd kobiety służebnej z małoletnim synem lub krewnym, w jednym domu spólnie żyjącym. Kara.

Równa podobnie kara orzeczoną być winna na kobietę, w usługach jakiej familii zostającą, która małoletniego syna lub w tym samym domu będącego małoletniego krewnego, do nierządu uwiedzie.

Dochodzenie atoliż i ukaranie obudwóch tych przestępstw, miejsce ma tylko na żądanie rodziców, krewnych lub opiekunów.

§. 506.

Zniesławienie pod przyrzeczeniem małżeństwa.

Uwiedzenie lub zniesławienie osoby jakiej, pod przyrzeczeniem małżeństwa niedopełnionem, ukaranem być ma jako przestępstwo ścisłym aresztem od jednego do miesięcy trzech. Prócz tego, zachowuje się zniesławionej prawo do wynagrodzenia.

§. 507.

Zawarcie prawu przeciwnego małżeństwa bez dyspensy.

Kara.

Kto utaiwszy wiadomą sobie do zawarcia małżeństwa przeszkodę, bierze śluby małżeńskie, nie pozyskawszy wprzód dyspensy należytej; albo kto udaje się za granicę, dla zawarcia tamże małżeństwa, któreby wedle ustaw w kraju obowiązujących nie mogło mieć miejsca, ten staje się winnym wykroczenia i ukaranym być ma ścisłym aresztem od trzech do miesięcy sześciu; uwodzący zaś, zawsze surowiej ukaranym być winien.

Areszt jeszcze zaostrzonym być powinien, jeżeli przeszkoda przed jedną z stron zatajoną była, i taż tym sposobem bezwinnie do zawarcia nieważnego małżeństwa uwiedzioną została.

§. 508.

Kara na rodziców, którzy zmuszają dzieci do przeciwnego prawu małżeństwa.

Taż sama kara orzeczoną być winna na przestępstwo rodziców, którzy nadużywając władzy rodzicielskiej, zmuszają swe dzieci do zawarcia małżeństwa, według ustaw nieważnego.

§. 509.

Nierząd jako sposób zarobkowania.

Kara.

Ukaranie osób, które ciało swe sposobem zarobkowania lubieżności poddają, pozostawia się policyi miejsca. Jeżeli jednak nierządnica przez jawność nierządu, dawała zgorszenie, w oczy uderzające, uwiodła młodych ludzi, lub wiedząc, że jest dotknięta chorobą weneryczną, nierządnego zarobkowania swego przecież nie poprzestała, wówczas za takie przestępstwo, karaną być winna ścisłym aresztem od jednego do trzech miesięcy.

§. 510.

Nierządne zarobkowanie osoby zamężnej.

Kara.

Osoba zamężna, z nierządu sposób zarobkowania robiąca, ulega wyż wzmiankowanej karze niemniej, jak osoba stanu wolnego, chociażby o to przez męża nie była skarżoną. Okoliczność, iż osoba nierządem zarobkująca, zamężną jest, jako okoliczność obciążająca, zaostrzenie kary za sobą pociąga.

§. 511.

Jeżeli mąż na to zezwala i z tego korzyść odnosi.

Kara.

Jeżeli okaże się z dochodzenia, iż mąż na nierządny zarobek żony zezwalał, i w zarobku udział miał, lub też jakbądź z niego widocznie korzystał, staje się winnym przestępstwa i ukaranym być winien ścisłym aresztem od trzech do sześciu miesięcy, wedle okoliczności nadto jeszcze zaostrzonym.

§. 512.

Stręczenie do nierządu.

Przestępstwa stręczenia do nierządu, stają się winnymi ci:

a) którzy nierządnicom, dla wykonywania zabronionego zatrudnienia, u siebie zwyczajne mieszkanie lub zresztą inny jaki przytułek dają;

§. 505.

Unzucht einer dienenden Frauensperson mit einem minderjährigen im Hause lebenden Sohne oder Anverwandten. Strafe.

Gleiche Bestrafung ist zu verhängen gegen eine in einer Familie dienende Frauensperson, die einen minderjährigen Sohn oder einen im Hause lebenden minderjährigen Anverwandten zur Unzucht verleitet.

Die Untersuchung und Bestrafung dieser beiden Uebertretungen findet aber nur auf Verlangen der Eltern, Anverwandten oder der Vormundschaft Statt.

§. 506.

Entehrung unter der Zusage der Ehe.

Die Verführung und Entehrung einer Person unter der nicht erfüllten Zusage der Ehe soll als Uebertretung mit strengem Arreste von einem bis zu drei Monaten bestraft werden. Ausserdem bleibt der Entehrten das Recht auf Entschädigung vorbehalten.

§. 507.

Eingehung einer gesetzwidrigen Ehe ohne Dispensation. Strafe.

Wer sich mit Verschweigung eines ihm bekannten gesetzlichen Ehehindernisses trauen lässt, ohne vorher die ordentliche Dispensation erhalten zu haben; oder wer sich in ein fremdes Land begibt, um daselbst eine Ehe zu schliessen, die nach den Landesgesetzen nicht stattfinden konnte, ist einer Uebertretung schuldig, und mit strengem Arreste von drei bis zu sechs Monaten, der Verführende aber stets strenger zu bestrafen.

Der Arrest soll noch verschärft werden, wenn einem Theile das Hinderniss verheimlichet, und er solchergestalt schuldlos zu einer nichtigen Ehe verleitet worden.

§. 508.

Strafe der Eltern, die Kinder zu, nach den Gesetzen, nichtigen Ehen zwingen.

Eben diese Strafe ist gegen die Uebertretung der Eltern zu verhängen, die durch Missbrauch der elterlichen Gewalt ihre Kinder zu einer Ehe zwingen sollten, welche nach den Gesetzen nichtig ist.

§. 509.

Unzucht als Gewerbe. Strafe.

Die Bestrafung derjenigen, die mit ihrem Körper unzüchtiges Gewerbe treiben, ist der Ortspolizei überlassen. Wenn jedoch die Schanddirne durch die Oeffentlichkeit auffallendes Aergerniss veranlasst, junge Leute verführt, oder da sie wusste, dass sie mit einer venerischen Krankheit behaftet war, dennoch ihr unzüchtiges Gewerbe fortgesetzt hat, soll dieselbe für diese Uebertretung mit strengem Arreste von einem bis zu drei Monaten bestraft werden.

§. 510.

Unzüchtiges Gewerbe einer verheiratheten Person. Strafe.

Eine verheirathete Person, welche mit der Unzucht Gewerbe treibt, unterliegt der oben gedachten Bestrafung nicht weniger als eine unverheirathete, obgleich von dem Manne desshalb nicht Klage geführt wird. Der Umstand, dass die das Schandgewerbe treibende Person verheirathet ist, ist als erschwerend anzusehen.

§. 511.

Wenn der Mann einwilliget und davon Vortheil zieht. Strafe.

Zeigt sich durch die Untersuchung, dass der Mann zu dem Schandgewerbe des Weibes eingewilliget, und an dem Erwerbe Antheil genommen oder sonst offenbar Vortheil daraus gezogen hat, so ist derselbe einer Uebertretung schuldig, und soll mit strengem Arreste von drei bis zu sechs Monaten, nach Umständen auch mit Verschärfung desselben bestraft werden.

§. 512.

Kuppelei.

Der Uebertretung der Kuppelei machen sich schuldig diejenigen:

a) welche Schanddirnen zur Betreibung ihres unerlaubten Gewerbes bei sich einen ordentlichen Aufenthalt oder sonst Unterschleif geben;

b) którzy doprowadzaniem takich osób zwykle się trudnią;

c) którzy wreszcie są pośrednikami w zabronionych tego rodzaju porozumieniach.

§. 513.

Kara.

Kara za to przestępstwo, jest ścisły areszt od trzech do sześciu miesięcy; takowa jednakże jeszcze zaostrzoną być winna, jeżeli winni przez dłuższy już czas takiem zatrudnieniem się zajmowali.

§. 514.

Kara za powtórzone przestępstwo stręczenia

Osoba, za stręczenie już ukarana, jeżeli jeszcze raz dostrzeżoną zostanie, winna po odbytej karze, z miejsca dotychczasowego pobytu, a jeżeli jest cudzą, ze wszystkich krajów koronnych państwa być wydaloną.

§. 515.

Ułatwienie nierządu przez oberżystów lub szynkarzy i ich służących.

Jeżeli oberzyści lub szynkarze, oprócz oznaczonych w §fie 512. przypadków przestępstwa stręczenia, do nierządu sposobność podają, stają się winnymi przestępstwa i skazani być mają za pierwszym razem karą pieniężną od dwudziestu pięciu do złotych reńskich dwóchset. Gdyby ułatwiania takiego nie poprzestali, będą z oberży lub szynkowni wydalonymi i do utrzymywania nadal profesyi tej za niezdolnych uznanymi. Jeżeli służący bez wiedzy oberżysty lub szynkarza, dopuszczają się przestępstwa tego, karani być winni aresztem od dni ośmiu do miesięcy trzech.

Kara.

§. 516.

Grube i publiczne zgorszenie, sprawiające naruszenie obyczajności lub wstydliwości.

Kto przez obrazowe przedstawienia lub przez nierządne czyny obyczajność lub wstydliwość w sposób gruby i publiczne zgorszenie sprawiający, narusza, staje się winnym przestępstwa i ukaranym być ma ścisłym aresztem od dni ośmiu aż do miesięcy sześciu. Jeżeli zaś naruszenie takowe, popełnionem zostało przez pisma drukowe, wówczas karanem być winno jako wykroczenie ścisłym aresztem od sześciu miesięcy do jednego roku.

§. 517.

Żebractwo.

Środki przeciw żebraniu, są w związku z zakładami zaopatrzenia ubogich, i dla tego w ogólności przeprowadzenie onychże policyi miejscowej pozostawia się. Żebranie jednak staje się przestępstwem, jeżeli mimo istniejących zakładów zaopatrzenia ubogich, wielokrotne na żebraniu dostrzeżenie, okazuje skłonność do próżniactwa i bezskuteczność danego napomnienia lub pierwszego ukarania.

§. 518.

Kara.

W przypadkach tych jest kara, areszt od ośmiu dni do jednego miesiąca, która za częstszem dostrzeżeniem do trzech miesięcy przedłużoną i w miarę okazującej się większej niepoprawności, zaostrzoną być winna.

§. 519.

Żebranie z udawaniem kalectwa.

Żebrak zaś, który dla wzbudzenia większego politowania, udaje niedołężność cielesną, rany, choroby i tym podobne, zaraz za pierwszem dostrzeżeniem na areszt aż do miesiąca skazanym być ma.

§. 520.

Żebractwo przez dzieci.

Kara.

Gdy dziecię niżej lat czternastu wieku na żebraniu dostrzeżonem będzie, natenczas rodzice, albo ci, pod których dozorem lub opieką żebrające dziecię zostaje, jeżeli

b) welche vom Zuführen solcher Personen ein Geschäft machen;

c) welche sonst sich zu Unterhändlern in unerlaubten Verständnissen dieser Art gebrauchen lassen.

§. 513.

Strafe.

Die Strafe dieser Uebertretung ist strenger Arrest von drei bis zu sechs Monaten; sie ist aber zu verschärfen, wenn die Schuldigen das Gewerbe bereits durch längere Zeit fortgesetzt haben.

§. 514.

Strafe auf wiederholte Uebertretung.

Eine wegen Kuppelei schon bestrafte Person ist bei abermaliger Betretung nach vollstreckter Strafe aus dem bisherigen Aufenthaltsorte, und wenn sie eine Fremde ist, aus sämmtlichen Kronländern des Reiches abzuschaffen.

§. 515.

Unterschleif zur Unzucht von Seite der Gast- oder Schankwirthe und ihrer Dienstleute.

Wenn Gast- oder Schankwirthe, ausser den im §. 512 bezeichneten Fällen der Uebertretung der Kuppelei, zur Unzucht Gelegenheit verschaffen, sind sie einer Uebertretung schuldig, und das erste Mal mit einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden zu belegen. Bei weiterer Fortsetzung des Unterschleifes werden sie von dem Gast- oder Schankgewerbe abgeschafft, und zu einem solchen Gewerbe für die Zukunft unfähig erklärt.

Strafe.

Machen sich Dienstleute ohne Wissen des Gast- oder Schankwirthes dieser Uebertretung schuldig, so sind dieselben mit Arrest von acht Tagen bis zu drei Monaten zu bestrafen.

§. 516.

Gröbliches und öffentliches Aergerniss verursachende Verletzung der Sittlichkeit oder Schamhaftigkeit.

Wer durch bildliche Darstellungen oder durch unzüchtige Handlungen die Sittlichkeit oder Schamhaftigkeit gröblich und auf eine öffentliches Aergerniss erregende Art verletzt, macht sich einer Uebertretung schuldig, und soll zu strengem Arreste von acht Tagen bis zu sechs Monaten verurtheilt werden. Wurde aber eine solche Verletzung durch Druckschriften begangen, so ist sie als ein Vergehen mit strengem Arreste von sechs Monaten bis zu einem Jahre zu ahnden.

§. 517.

Betteln.

Die Vorkehrung gegen das Betteln steht mit den Armenversorgungs-Anstalten in Verbindung, und ist im Allgemeinen der Ortspolizei übertragen. Das Betteln wird aber zu einer Uebertretung, wenn bei bestehenden Versorgungs-Anstalten eine mehrmalige Betretung, Hang zum Müssiggange und Fruchtlosigkeit der geschehenen Abmahnung oder ersten Bestrafung bezeugt.

§. 518.

Strafe.

In solchen Fällen ist die Strafe Arrest von acht Tagen bis zu einem Monate, die nach der öfteren Betretung auf drei Monate verlängert, und nach der hervorleuchtenden grösseren Unverbesserlichkeit verschärft werden soll.

§. 519.

Betteln mit verstellten körperlichen Gebrechen.

Ein Bettler hingegen, der, um grösseres Mitleid zu erwecken, Verstellung von körperlichen Gebrechen, Wunden, Krankheiten und dergleichen anwendet, ist sogleich bei der ersten Betretung zu Arrest bis zu einem Monate zu verurtheilen.

§. 520.

Betteln der Kinder. Strafe.

Wenn ein Kind unter vierzehn Jahren im Betteln betreten wird, sind die Eltern, oder Diejenigen, unter deren Aufsicht oder Pflege das bettelnde Kind seht, dafern sie davon

o tem wiadomość mieli, albo sami je do żebrania spowodowali, za takie przestępstwo karani być mają aresztem od dni ośmiu do jednego miesiąca.

§. 521.

Pożyczanie dzieci do żebrania.

Kara.

Rodzice, tudzież wszystkie osoby, którym wychowanie, opieka lub dozór nad dziećmi jest powierzoną, i którzy dzieci pożyczają, ażeby przez drugich za narzędzie do żebrania używanemi były, ukaranymi będą w sposób, w §. 518. przepisany.

§. 522.

Gry zakazane.

Kara.

Gra hazardowna lub czysto-losowa, jako też wszelka inna, przez szczególne przepisy wyraźnie zakazana, ściąga na wszystkich, tak grających, jakoteż i tych, którzy w swem zamieszkaniu grać dozwalają, za każdym razem przestępstwa takiego, karę od dziesięciu do złotych reńskich dziewięciuset, z której ściągniona trzecia donosicielowi przypada, a gdyby tenże sam podlegał karze, nawet i ta onemuż zupełnie darowaną będzie.

Cudzoziemcy, karze za to przestępstwo podpadający, z państwa wydalonymi być winni.

§. 523.

Pijaństwo.

Kara.

Pijaństwo, na tym jako przestępstwo karanem będzie, który w upojeniu dopuścił się jakiego czynu, któryby mu, gdyby nie był pijanym, za zbrodnię był poczytanym (§. 236). Kara jest areszt od jednego do miesięcy trzech. Jeżeli pijany z doświadczenia wiedział, iż za upiciem się podlega gwałtownemu naruszeniu umysłu, areszt zaostrzonym, a jeżeli się dopuścił większych bezprawiów, ścisły areszt aż do sześciu miesięcy, orzeczonym być ma.

§. 524.

Zastarzałe pijaństwo.

Kara.

Zastarzałe pijaństwo rzemieślników i wyrobników, którzy na dachu i rusztowaniu pracują, lub z przedmiotami od ognia niebezpiecznemi do czynienia mają, tudzież służących z takiej klasy, przez których niedbałość, ogień łatwo powstać może, ukaranem być winno jako przestępstwo aresztem, od jednego do dni ośmiu, za powtórzeniem, nawet aż do jednego miesiąca, a wedle okoliczności, także jeszcze zaostrzonym.

Zastarzałe pijaństwo, jeżeli takowe przez swą jawność dojdzie do wiadomości zwierzchności, będzie wprawdzie z urzędu ukaranem, oprócz tego zaś, wtenczas tylko, jeżeli majster lub służbodawca, zażalenie w tej mierze do zwierzchności wniesie.

§. 525.

Przypadki, w których zawinienia, domowej karności ulegające, stają się przestępstwami przeciwko publicznej obyczajności.

Inne czyny więcej nieobyczajne, jako to: kradzieże i przeniewierzenia między krewnymi, nadwerężenia wierności małżeńskiej, czynne naruszenia winnego uszanowania rodzicom od dzieci, panom od służących i tym podobne, dopóki nie wyjdą po za obręb familii, wprawdzie jedynie domowej karności pozostawionemi być powinny.

Jeżeli atoliż uchybienia te tak daleko posunięte są, iż rodzice, opiekunowie, wychowawcy (ochmistrze), krewni, małżonkowie, służbodawcy i t. d. widzą się być zmuszonymi żądać pomocy od władzy, wówczas stają się przestępstwami przeciwko publicznej obyczajności. W przypadkach takich, sądy obowiązane są dać pomoc dla zaradzenia takowym, i po uskutecznionem należytem dochodzeniu, taką orzec karę, jaką według okoliczności za najstosowniejszą do rzeczywistego osiągnienia skutku uważają.

Kenntniss gehabt oder es selbst dazu veranlasst hätten, mit Arrest von acht Tagen bis zu einem Monate für diese Uebertretung zu bestrafen.

§. 521.

Herleihen der Kinder zum Betteln.

Strafe.

Diejenigen Eltern, sowie alle jene Personen, welchen die Erziehung, Pflege oder Obhut über Kinder obliegt, und welche Kinder herleihen, um von Anderen als Werkzeuge des Bettelns gebraucht zu werden, sind auf die im §. 518 ausgedrückte Art zu bestrafen.

§. 522.

Verbotene Spiele.

Strafe.

Das Spiel aller Hazard- oder reinen Glücksspiele, sowie aller derjenigen Spiele, welche durch besondere Vorschriften namentlich verboten sind, unterwirft sowohl alle Spielenden, als Denjenigen, der in seiner Wohnung spielen lässt, für jeden Fall dieser Uebertretung der Strafe von zehn bis neunhundert Gulden, wovon das eingebrachte Drittheil dem Anzeiger zufällt, und wäre er selbst im Falle der Strafe, auch diese ganz nachgesehen wird.

Ausländer, welche wegen dieser Uebertretung in Strafe verfallen, sind aus dem Reiche abzuschaffen.

§. 523.

Trunkenheit.

Strafe.

Trunkenheit ist an demjenigen als Uebertretung zu bestrafen, der in der Berauschung eine Handlung ausgeübt hat, die ihm ausser diesem Zustande als Verbrechen zugerechnet würde (§. 236). Die Strafe ist Arrest von einem bis zu drei Monaten. War dem Trunkenen aus Erfahrung bewusst, dass er in der Berauschung heftigen Gemüthsbewegungen ausgesetzt sei, so soll der Arrest verschärft, bei grösseren Uebelthaten aber auf strengen Arrest bis zu sechs Monaten erkannt werden.

§. 524.

Eingealterte Trunkenheit.

Strafe.

Eingealterte Trunkenheit ist bei Handwerkern und Taglöhnern, welche auf Dächern und Gerüsten arbeiten, oder die mit feuergefährlichen Gegenständen umzugehen haben, sowie bei derjenigen Classe von Dienstpersonen, durch deren Fahrlässigkeit leicht Feuer entstehen kann, als Uebertretung mit Arrest von einem bis zu acht Tagen, bei Wiederholung auch bis zu einem Monate, und nach Umständen auch noch mit Verschärfung zu bestrafen.

Die Bestrafung eingealterter Trunkenheit wird zwar bei Fällen, welche durch ihre Oeffentlichkeit zur obrigkeitlichen Kenntniss gelangen, von Amtswegen verhängt, ausserdem aber nur, wenn Meister oder Dienstherren darüber bei der Behörde Beschwerde führen.

§. 525.

Wann Fälle die sonst der häuslichen Zucht unterliegen, zu Uebertretungen gegen die öffentliche Sittlichkeit werden.

Andere grössere Unsittlichkeiten, als: Diebstähle und Veruntreuungen zwischen Verwandten, Verletzung der ehelichen Treue, thätige Verletzungen schuldiger Ehrerbietung der Kinder gegen die Eltern, der Dienstleute gegen die Dienstherren und dergleichen sind zwar, so lange sie im Inneren der Familien verschlossen bleiben, lediglich der häuslichen Zucht zu überlassen.

Wenn aber diese Unordnungen so weit gehen, dass Eltern, Vormünder, Erzieher, Verwandte, Ehegenossen, Dienstherren u. a. dgl. sich bemüssiget sehen, die Hilfe der Behörden anzurufen, so werden sie Uebertretungen gegen die öffentliche Sittlichkeit. Die Behörden sind in solchen Fällen verpflichtet, zur Abwendung der Unordnung die Hand zu bieten, und nach gehöriger Untersuchung jene Strafe zu verhängen, die sie nach den Umständen zu einem wirksamen Erfolge am zweckmässigsten erachten.

Rozdział czternasty.

O umorzeniu wykroczeń i przestępstw, niemniej kar na nie postanowionych.

§. 526.

Umorzenie wykroczeń i przestępstw, tudzież kar za nie.

Wyszczególnione w niniejszej ustawie karnej wykroczenia i przestępstwa, niemniej kary za nie, umarzane bywają przez śmierć winnego; przez karę odbytą, przez darowanie takowej i przez przedawnienie.

§. 527.

Przez śmierć winę ponoszącego.

Śmierć winę ponoszącego, znosi wszelkie dochodzenie, a nawet i skutek wyroku, jeżeli takowy już był wydanym; wyjąwszy, gdyby wyrokiem tym wynagrodzenie lub bezszkodność orzeczoną była.

§. 528.

Przez odbytą karę.

Odbyta kara, znosi wykroczenia i przestępstwa (§. 225).

§. 529.

Przez darowanie kary.

Darowanie kary, o ile takowe przez publiczną władzę w tej mierze właściwą, lub przez upoważnionego do tego oskarżyciela nastąpiło, ten sam ma skutek, co i kara odbyta.

§. 530.

We wszystkich przypadkach, kiedy sądowe na drodze karnej dochodzenie wykroczenia lub przestępstwa, jedynie tylko na żądanie strony interesowanej, może mieć miejsce, upoważniony z mocy ustawy do takiego żądania, nie ma już więcej do tego prawa, jeżeli wiadomy sobie czyn karygodny, albo wyraźnie przebaczył, albo od chwili, w której o czynie karygodnym dowiedział się, przez sześć tygodni skargi o to nie wnosił, albo jeżeli czyn karygodny, przez przedawnienie już umorzonym został. Jeżeli jednak mający prawo do wyniesienia skargi, żądanie swe o ukaranie, odwoła wprzód nim wyrok zostającemu pod śledztwem ogłoszonym będzie, natenczas tak dalsze dochodzenie i karno-sądowe postępowanie zaniechanem być, jako też wszelki skutek wyroku, jeżeli takowy już zapadł, ustać powinien; przeciwnie zaś, jeżeli odwołanie to dopiero po nastąpionem ogłoszeniu, chociażby nieprawomocnego jeszcze wyroku, uczynionem będzie, takowe w powszechności (§. 503) tylko jeszcze za powód złagodzenia kary przez władzę wyższą, do której wyrok drogą apelacyi wytoczonym został, uważanem być może.

§. 531.

Przez przedawnienie.

Przez przedawnienie, umorzonem zostaje i dochodzenie i kara, gdy winowajca od chwili popełnienia karygodnego czynu, albo, jeżeli z powodu tego, dochodzenie przeciwko niemu już przedsięwziętem było, gdy od dnia wyroku, przez który prawomocnie uwolnionym został, w przeciągu czasu, niniejszą ustawą oznaczonym, przez sąd krajowy pod dochodzenie podciągniętym nie był. Przedawnienie zatem zostaje przerwanem, gdy przeciwko sprawcy jako obwinionemu wydanem było wezwanie, rozkaz doprowadzenia lub aresztowania go, albo gdy sprawca, jako obwiniony, był już badanym, lub aresztowanym, albo też przez pogoń lub listy gończe ściganym.

Vierzehntes Hauptstück.

Von Erlöschung der Vergehen und Uebertretungen und ihrer Strafen.

§. 526.

Erlöschung der Vergehen und Uebertretungen und ihrer Strafen.

Die in diesem Strafgesetze vorkommenden Vergehen und Uebertretungen und ihre Strafen erlöschen durch den Tod des Schuldigen; durch die vollstreckte Strafe; durch Erlassung derselben, und durch Verjährung.

§. 527.

Durch den Tod des Schuldigen.

Der Tod des Schuldigen hebt alle Untersuchung auf, und wenn bereits ein Urtheil ergangen ist, auch alle Wirkung desselben; ausser in soferne dadurch auf Ersatz oder Entschädigung erkannt worden.

§. 528.

Durch die vollstreckte Strafe.

Die vollstreckte Strafe tilgt Vergehen und Uebertretungen (§. 225).

§. 529.

Durch Erlassung der Strafe.

Die Erlassung der Strafe, soweit dieselbe von der dazu berufenen öffentlichen Behörde oder von dem dazu berechtigten Ankläger nachgesehen worden, hat mit der vollstreckten Strafe gleiche Wirkung.

§. 530.

In allen denjenigen Fällen, wo die strafgerichtliche Verfolgung eines Vergehens oder einer Uebertretung nur auf Verlangen eines Betheiligten stattfinden darf, soll derjenige, welcher nach dem Gesetze dieses Ansuchen zu stellen hat, hierzu nicht mehr berechtiget seyn, wenn er die ihm bekannt gewordene strafbare Handlung ausdrücklich verziehen, oder von der Zeit an, wo ihm die strafbare Handlung bekannt geworden ist, durch sechs Wochen darüber nicht Klage geführt hat, oder wenn die strafbare Handlung bereits durch Verjährung erloschen ist. Wenn jedoch der zur Anklage Berechtigte sein Ansuchen um Bestrafung noch vor der Kundmachung des Urtheiles an den Untersuchten widerruft, so hat es von jeder weiteren Untersuchung und strafgerichtlichen Verhandlung sowohl, als auch von jeder Wirkung des etwa bereits gefällten Urtheiles abzukommen; findet dagegen ein solcher Widerruf erst nach erfolgter Kundmachung des wenn auch noch nicht rechtskräftigen Urtheiles statt, so kann derselbe in der Regel (§. 503) nur als ein Grund zur Milderung der Strafe bei der höheren Behörde, an welche das Urtheil im Berufungswege gelangt ist, angesehen werden.

§. 531.

Durch die Verjährung.

Durch die Verjährung erlischt Untersuchung und Strafe, wenn der Schuldige von dem Zeitpuncte der begangenen strafbaren Handlung oder in dem Falle, wenn er desshalb schon in Untersuchung gezogen worden ist, von der Zeit des Urtheiles, wodurch er rechtskräftig freigesprochen wurde, an zu rechnen, in der vom gegenwärtigen Gesetze bestimmten Zeit von einem inländischen Strafgerichte nicht in Untersuchung gezogen worden ist. Die Verjährung wird daher unterbrochen, wenn gegen den Thäter als Angeschuldigten eine Vorladung, ein Vorführungs- oder Verhaftsbefehl erlassen, oder wenn er als solcher bereits vernommen oder verhaftet, oder mittelst der Nacheile oder durch Steckbriefe verfolgt worden war.

Prócz tego, sprawca, aby z przedawnienia korzystać mógł

a) nie powinien mieć z wykroczenia albo przestępstwa, żadnego już więcej pożytku;

b) o ile natura karygodnego czynu tego dozwala, musiał był szkodę wynagrodzić, który to warunek atoliż przy wykroczeniach i przestępstwach przeciwko bezpieczeństwu honoru, nie będzie wymaganym, i

c) nareszcie nie powinien był w czasie na przedawnienie oznaczonym, popełnić ani zbrodni, ani wykroczenia, ani przestępstwa.

§. 532.

Czas do przedawnienia wykroczeń i przestępstw.

Czas, do przedawnienia potrzebny, jeżeli w szczególnych przypadkach, krótszy przeciąg do przeprowadzenia prawa wyniesienia skargi przez ustawę nie jest oznaczonym, co do wykroczeń i przestępstw, na które w ustawie, jako najwyższą karę, areszt pierwszego stopnia bez zaostrzenia, lub karę pieniężną do pięćdziesięciu złotych reńskich postanowiono — jest trzy miesiące; gdzie areszt pierwszego stopnia z zaostrzeniem, albo karę pieniężną do dwóchset złotych reńskich postanowiono — sześć miesięcy; co do wszystkich innych wykroczeń i przestępstw, surowszej karze ulegających, tudzież co do przypadków, gdzie utratę praw i upoważnień, jako karę postanowiono — rok cały.

Nebstbei darf aber der Thäter, um auf die Verjährung Anspruch machen zu können:

a) *aus dem Vergehen oder der Uebertretung keinen Nutzen mehr in Händen haben: ferner muss er*

b) *soweit es die Natur der strafbaren Handlung zugibt, Erstattung geleistet haben, welche Bedingung daher bei den Vergehen und Uebertretungen gegen die Sicherheit der Ehre nicht erforderlich ist, und*

c) *in der zur Verjährung bestimmten Zeit weder ein Verbrechen, noch ein Vergehen oder eine Uebertretung begangen haben.*

§. 532.

Zeit der Verjährung bei Vergehen und Uebertretungen

Die Zeit der Verjährung ist, in soweit nicht in dem Gesetze bei einzelnen Fällen eine kürzere Frist für die Geltendmachung des Klagerechtes insbesondere festgesetzt ist, bei Vergehen und Uebertretungen, worauf im Gesetze als höchste Strafe Arrest des ersten Grades ohne Verschärfung oder eine Geldstrafe bis fünfzig Gulden festgesetzt ist, drei Monate; wo Arrest des ersten Grades mit Verschärfung, oder eine Geldstrafe bis zweihundert Gulden bestimmt ist, sechs Monate: bei den sämmtlichen schwerer verpönten Vergehen und Uebertretungen, wie auch, wo Verlust von Rechten und Befugnissen als Strafe gesetzt ist, ein volles Jahr.

SPIS.

Inhalt.

Część druga.

O wykroczeniach i przestępstwach (§§. 233—532).

118.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 27. Maja 1852,

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 r. moc ma,

którem ustanowioną zostaje dla tych właśnie krajów koronnych, kompetencya sądów karnych.

Aby aż do zaprowadzenia ostatecznej organizacyi sądowej i nowego postępowania karnego, mającego być uregulowanem wedle zasad, w Moich uchwałach z dnia 31. Grudnia 1851 r. ustanowionych, rozporządzenia co do właściwości różnych kategoryj sądów karnych, zawarte w art. VI—X. patentu z dnia 17. Stycznia 1850 r., mocą którego ustawa postępowania karnego zaprowadzoną została, w zgodności ustawić z postanowieniami niniejszej, patentem z dnia dzisiejszego obwieszczonej ustawy karnej na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa, po wysłuchaniu Mojich ministrów i zasiągnieniu zdania Mojej Rady państwa, rozporządzam, co następuje:

Artykuł I.

Począwszy od dnia 1. Września 1852 r. w tych krajach koronnych, w których obecnie jeszcze moc ma prowizoryczna ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850 r. obowięzywać będą, co się tycze właściwości sądownictwa karnego na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa, postanowienia następujące:

Artykuł II.

Do sądów krajowych należy tak rozprawa główna, jak zawyrokowanie w następnych przypadkach zbrodni:

1) obrazy wyrządzonej Członkom Domu cesarskiego i zamieszania publicznej spokojności (§§. 64 aż do 66 ustawy karnej na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa);

2) powstania i rozruchu (§§. 68—73 i 75);

3) gwałtu publicznego;

a) przez gwałtowne działanie przeciw zgromadzeniu jakiemu, przez rząd do rozpraw publicznych powołanemu, przeciw sądowi lub przeciw innej władzy publicznej (§§. 76, 77 i 80);

b) przez gwałtowne działanie przeciw korporacyom prawnie uznanym, albo przeciw zgromadzeniom, pod spółdziałaniem lub nadzorem władzy publicznej odbywającym się (§§. 78, 79 i 80);

c) przez złośliwe uszkodzenie cudzej własności (§§. 85 i 86); lub przez inne złośliwe czyny lub opuszczenia, pod okolicznościami, szczególnie niebezpiecznemi (§. 87); albo przez złośliwe uszkodzenia lub przeszkodzenia w telegrafach rządowych (§. 89); atoliż we wszystkich tych przypadkach, jeżeli wedle ustawy kara więzienia najmniej na pięć do lat dziesięciu wyrzeczoną być winna;

d) przez ludokradztwo (§§. 90 i 91);

e) przez trudnienie się handlem niewolnikami (ustęp końcowy §fu. 95);

118.

Kaiserliche Verordnung vom 27. Mai 1852,

wirksam für diejenigen Kronländer, in welchen die Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Giltigkeit steht,

wodurch für eben diese Kronländer die Competenz der Strafgerichte festgesetzt wird.

Um bis zur Einführung der definitiven Gerichtsorganisation und eines neuen Strafverfahrens, welches nach den mit Unseren Beschlüssen vom 31. December 1851 festgestellten Grundsätzen zu regeln seyn wird, die in den Artikeln VI—X des Patentes vom 17. Jänner 1850, womit die Strafprocess-Ordnung eingeführt wurde, enthaltenen Anordnungen über die Competenz der verschiedenen Arten von Strafgerichten mit den Bestimmungen des mit dem Patente vom heutigen Tage kundgemachten Strafgesetzes über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen in Einklang zu bringen, verordne Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, wie folgt:

Artikel I.

Vom 1. September 1852 angefangen haben in denjenigen Kronländern, in welchen dermal noch die provisorische Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit ist, hinsichtlich der Zuständigkeit der Strafgerichtsbarkeit über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen folgende Bestimmungen zu gelten:

Artikel II.

Vor die Landesgerichte gehört die Hauptverhandlung und Entscheidung über nachstehende Verbrechen:

1. Beleidigungen der Mitglieder des kaiserlichen Hauses und Störung der öffentlichen Ruhe (§§. 64 — 66 des Strafgesetzes über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen);

2. Aufstand und Aufruhr (§§. 68—73 und 75);

3. öffentliche Gewaltthätigkeit:

a) durch gewaltsames Handeln gegen eine von der Regierung zur Verhandlung öffentlicher Angelegenheiten berufene Versammlung, gegen ein Gericht oder eine andere öffentliche Behörde (§§. 76, 77 und 80);

b) durch gewaltsames Handeln gegen gesetzlich anerkannte Körperschaften oder gegen Versammlungen, die unter Mitwirkung oder Aufsicht einer öffentlichen Behörde gehalten werden (§§. 78, 79 und 80);

c) durch boshafte Beschädigung fremden Eigenthumes (§§. 85 und 86); oder durch andere boshafte Handlungen oder Unterlassungen unter besonders gefährlichen Verhältnissen (§. 87); oder durch boshafte Beschädigungen oder Störungen am Staats-Telegraphen (§. 89); jedoch in allen diesen drei Fällen nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

d) durch Menschenraub (§§. 90 und 91);

e) durch Betreibung eines fortgesetzten Verkehres mit Sklaven (Schlussabsatz des §. 95);

f) przez porwanie (§§. 96 i 97), atoliż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy na karę więzienia od pięciu do lat dziesięciu zawyrokować należy;

4) nadużycia władzy urzędowej (§§. 101—103);

5) fałszowania publicznych papierów kredytowych (§§. 106—117);

6) fałszowania monety (§§. 118—121);

7) zgwałcenia religii (§§. 122 i 123);

8) zgwałcenia niewiasty, zhańbienia i nierządu naturze przeciwnego (§§. 125—130), wszelakoż w obudwóch ostatnich przypadkach wtenczas tylko, jeżeli wedle ustawy kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu orzeczoną być ma;

9) morderstwa i zabójstwa (§§. 134—143);

10) spędzenia płodu mimo wiedzy i wbrew woli matki (§§. 147 i 148), atoliż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

11) podrzucenia dziecka (§§. 149 i 150), jednakowoż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

12) ciężkiego uszkodzenia cielesnego (§§. 152—157), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli z mocy ustawy orzeczoną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

13) pojedynku (§§. 158—165), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli podług ustawy wymierzoną być ma kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

14) podpalenia (§§. 166—169), atoliż wtedy tylko, jeżeli według ustawy orzeczoną być winna kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

15) kradzieży (§§. 171—176), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli według §[fu]. 179. zawyrokowaną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

16) przeniewierzenia (§§. 181—184), jednakże wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

17) rozboju (§§. 190—195);

18) oszustwa (§§. 197—204), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

19) potwarzy (§§. 209—210), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli z mocy ustawy orzeczoną być winna kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

20) dania zbrodniarzom pomocy, atoliż w tym tylko przypadku, jeżeli wedle §[fu] 218 orzeczoną być winna kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu.

Artykuł III.

Śledztwo przygotowawcze co do ciężkich tych, w powyższym artykule namienionych zbrodni, należy do sądów powiatowych kolegialnych z przestrzeganiem przepisów, w ustawie o postępowaniu karnem zawartych.

Artykuł IV.

Do sądów powiatowych kolegialnych, należy dalej w okręgu, przekazanym im jako sądom karnym na zbrodnie i wykroczenia, śledztwo przygotowawcze i rozprawa główna, jako też zawyrokowanie w pierwszej instancyi:

1) co do wszystkich zbrodni, artykułem II. sądom krajowym nie przekazanych;

i) durch Entführung (§§. 96 und 97), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

4. Missbrauch der Amtsgewalt (§§. 101 — 103);

5. Verfälschung der öffentlichen Creditspapiere (§§. 106 — 117);

6. Münz-Verfälschung (§§. 118 — 121);

7. Religionsstörung (§§. 122 und 123);

8. Nothzucht, Schändung und Unzucht wider die Natur (§§. 125 — 130), jedoch für die beiden letzteren Fälle nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

9. Mord und Todtschlag (§§. 134 — 143);

10. Abtreibung der Leibesfrucht wider Wissen und Willen der Mutter (§§. 147 und 148), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

11. Weglegung eines Kindes (§§. 149 und 150), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

12. schwere körperliche Beschädigung (§§. 152 — 157), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

13. Zweikampf (§§. 158 — 165), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

14. Brandlegung (§§. 166 — 169), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

15. Diebstahl (§§. 171 — 176), jedoch nur dann, wenn nach dem §. 179 auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

16. Veruntreuung (§§. 181 — 184), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

17. Raub (§§. 190 — 195);

18. Betrug (§§. 197 — 204), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

19. Verläumdung (§§. 209 und 210), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

20. Verbrechern geleisteter Vorschub, jedoch nur in dem Falle, wenn nach §. 218 auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

Artikel III.

Die Voruntersuchung rücksichtlich der im vorstehenden Artikel aufgeführten schweren Verbrechen steht den Bezirks-Collegialgerichten unter Beobachtung der in der Strafprocess-Ordnung enthaltenen Bestimmungen zu.

Artikel IV.

Den Bezirks-Collegialgerichten steht ferner in dem ihnen als Strafgerichten über Verbrechen und Vergehen zugewiesenen Sprengel die Voruntersuchung und Hauptverhandlung, so wie die Entscheidung in erster Instanz zu:

1. Ueber alle im Artikel II nicht den Landesgerichten zugewiesenen Verbrechen:

2) co do wszystkich wykroczeń w niniejszej powszechnej ustawie karnej wyszczególnionych;

3) co do wykroczenia noszenia broni zakazanych, w miarę patentu z dnia 18. Stycznia 1818 *), pierwotnie obwieszczonego tylko dla królestwa Lombardzko-Weneckiego, a następnie także i na Tyrol południowy rozciągnionego.

Artykuł V.

Do sądów powiatowych (pojedynczych), należy postępowanie:

1) co do wszystkich przestępstw, w powszechnej ustawie karnej wyszczególnionych;

2) co do wszelkich przestąpień innych, o ile nie są przekazane sądownictwu władz bezpieczeństwa, władz gminnych, lub też innych.

Artyknł VI.

Począwszy od dnia, w którym niniejsza nowa ustawa karna na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa w życie wchodzi, także i co do czynów karygodnych, przez pisma drukowe popełnionych (artykuł II. patentu obwieszczającego do ustawy karnej), toczyć się będzie postępowanie karne podług powszechnych przepisów, tak ustawy o postępowaniu karnem z d. 17. Stycznia 1850, jak rozporządzenia cesarskiego z d. 11. Stycznia 1852 (Nr. 5. w dzienniku praw państwa), przyczem znoszą się oraz niniejszem przepisy rozdziału XXIV. rzeczonej co dopiero ustawy postępowania karnego, jedynie z wyjątkiem przepisu, tamże właśnie w §fie 500 zamieszczonego.

O ile zajęcie karygodnego pisma drukowego przez władze bezpieczeństwa przeprowadzonem być ma, ustanowionem jest w ustawie drukowej, jednocześnie wydanej. Jeżeli zaś sąd karny widzi się spowodowanym zarządzić zajęcie pism drukowych treści karygodnej, wówczas postępowanie przy tem prowadzonem być winno podług tych powszechnych przepisów ustawy o postępowaniu karnem, jakie ogólnie istnieją dla zajęcia lub sądowego przechowania przedmiotów, do karygodnego czynu odnoszących się.

Artykuł VII.

Powyższe postanowienia, zastosowanie znajdują także do wszystkich w dniu 1-m Września 1852 r. już wiszących przypadków karnych, w których przed tymże dniem ze strony Izby oskarżającej sądu wyższego krajowego, albo ze strony sądu powiatowego kolegialnego, nie zapadł żaden jeszcze z wyroków, oznaczonych w §§ch 228 i 229 ustawy postępowania karnego, albo w których ze strony sądu powiatowego (pojedynczego) nie była jeszcze wytoczoną rozprawa główna (§. 442 ustawy postępowania karnego).

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:
Ransonnet m. p.

---

*) W medyolańskim zbiorze ustaw prowincyonalnych *(Raccolta degli atti ufficiali)* rok 1818. Vol. I. pag. 45 i następ.; we weneckim *(Collezione di leggi e regolamenti)* Vol. V, part. I, pag. 107 i następ., a w tyrolskim tom V, str. 723 i następ.

2. über alle in dem allgemeinen Strafgesetze aufgeführten Vergehen;

3. über das Vergehen des Tragens verbotener Waffen, nach Massgabe des ursprünglich nur für das lombardisch-venetianische Königreich kundgemachten und späterhin auch noch auf Südtirol ausgedehnten Patentes vom 18. Jänner 1818 *).

Artikel V.

Vor die Bezirks- (Einzeln-) Gerichte gehört das Verfahren:

1. über alle in dem allgemeinen Strafgesetze aufgeführten Uebertretungen;

2. über alle anderen Uebertretungen, in soweit sie nicht der Competenz der Sicherheits-, Gemeinde- oder anderer Behörden zugewiesen werden.

Artikel VI.

Von dem Tage angefangen, an welchem das neue Strafgesetz über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen in Wirksamkeit tritt, ist auch in Ansehung derjenigen strafbaren Handlungen, welche durch Druckschriften begangen werden (Artikel II des Kundmachungs-Patentes zum Strafgesetze) das Strafverfahren nach den allgemeinen Vorschriften der Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 und der kaiserlichen Verordnung vom 11. Jänner 1852 (Nr. 5 des Reichsgesetzblattes) zu führen, indem hiermit zugleich die Bestimmungen des XXIV. Hauptstückes der gedachten Strafprocess-Ordnung mit einziger Ausnahme des §. 500 desselben ausser Wirksamkeit gesetzt werden.

In soweit die Beschlagnahme einer strafbaren Druckschrift durch die Sicherheitsbehörden vorzunehmen ist, wird sie durch die unter Einem erlassene Pressordnung geregelt. Findet aber ein Strafgericht die Beschlagnahme von Druckschriften strafbaren Inhaltes einzuleiten, so hat das Verfahren dabei nach jenen allgemeinen Vorschriften der Strafprocess-Ordnung stattzufinden, welche überhaupt für die Beschlagnahme oder gerichtliche Aufbewahrung von solchen Gegenständen bestehen, die auf eine strafbare Handlung Beziehung haben.

Artikel VII.

Die vorstehenden Bestimmungen haben auch auf alle am 1. September 1852 bereits anhängigen Straffälle Anwendung zu finden, über welche vor jenem Tage von der Anklagekammer des Oberlandesgerichtes oder von dem Bezirks-Collegialgerichte noch keines der in den §§. 228 und 229 der Strafprocess-Ordnung bezeichneten Erkenntnisse geschöpft, oder von dem Bezirks- (Einzeln-) Gerichte noch nicht die Hauptverhandlung eingeleitet worden ist (442 der Strafprocess-Ordnung).

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Kraus** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

---

*) In der Mailänder Provinzial-Gesetzsammlung (Raccolta degli atti ufficiali) Jahrgang 1818, Vol. I. pag. 45 e seq.; in der venetianischen (Collezione di leggi e regolamenti) Vol. V, part. I., pag. 107 e seq.; und in der tirolischen V. Band, S. 723 und ff.

119.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 27. Maja 1852,

moc mające w tych krajach koronnych, w których dotąd jeszcze obowiązuje ustawa postępowania karnego z dnia 17. Stycznia 1850 r.

którem w tych właśnie krajach koronnych, aż do zaprowadzenia ostatecznej organizacyi sądowej i nowego postępowania karnego, właściwość sądów karnych i postępowanie karne co do zbrodni zdrady głównej i obrazy Majestatu, uregulowanem, od dnia obwieszczenia rozporządzenia niniejszego w wykonanie wprowadzonem, a zarazem także na zbrodnie zdrady głównej i zamieszania publicznej spokojności, oznaczonego w §. 58. części I. ks. ust. karn. z dnia 3. Września 1803. r., przed wstąpieniem w życie nowej ustawy karnej popełnione, rozciągnionem zostaje.

W dodatku do Mojego rozporządzenia z dnia dzisiejszego, mocą którego, dla tych krajów koronnych, w których dotąd jeszcze obowiązuje ustawa postępowania karnego z dnia 17. Stycznia 1850 r., aż do zaprowadzenia ostatecznej organizacyi sądowej i nowego postępowania karnego, kompetencya sądów karnych uregulowaną zostaje, rozporządzam, po wysłuchaniu Mojich ministrów i po zasiągnieniu zdania Mojej Rady państwa, co następuje:

§. 1.

Od dnia obwieszczenia niniejszego rozporządzenia, należeć będzie, aż do chwili zaprowadzenia nowej ustawy karnej w wyż wspomnionych krajach koronnych, tak rozprawa główna, jak zawyrokowanie co do wszystkich, wedle ustawy karnej procesowej z d. 17. Stycznia 1850. w tych krajach koronnych pod postępowanie karne podciągnąć się mających zbrodni zdrady głównej (§§. 58—62 nowej ustawy karnej na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa) i obrazy Majestatu (§. 63 tamże), do sądu krajowego miasta głównego kraju koronnego, gdzie namiestnik siedzibę swą ma; śledztwo zaś przygotowawcze co do tychże zbrodni, do sądu kolegialnego powiatowego, podług §. 15. ustawy postępowania karnego z grona tegoż właśnie sądu krajowego utworzonego.

§. 2.

Sądownictwo tychże sądów karnych, rozciągać się będzie w przypadku wyż wspomnionym, także i na wszelkie inne przez obwinionego popełnione, a jeszcze nie ukarane zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa.

§. 3.

Sądownictwo karne, w powyższych dwóch paragrafach ustanowione, nie będzie atoliż mieć miejsca w tych przypadkach zdrady głównej, które albo w skutek istniejącego w pewnem jakiem miejscu lub w pewnej jakiej części kraju stanu oblężenia lub stanu wojennego, do kompetencyi sądów wojennych, albo w razie §fu 480. ustawy postępowania karnego z d. 17. Stycznia 1850 r. przed sąd doraźny należą, albo też, które zbiegają się ze zbrodniami: wyśledzania (szpiegowania) lub innych porozumień z nieprzyjacielem (§. 67 nowej ustawy karnej), nieupoważnionego werbowania (§. 92. ustawy karnej, lub nakłonienia żołnierza do złamania wojskowego obowiązku służbowego, nareszcie dania pomocy do zbrodni wojskowej (§. 222 ustawy karnej). W tych ostatnich przypadkach, należy tak śledztwo jak wyrokowanie także i co do zbrodni w §fie 1. rzeczonych, do sądów wojskowych.

119.

Kaiserliche Verordnung vom 27. Mai 1852,

giltig für diejenigen Kronländer, in welchen derzeit noch die Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht,

wodurch für eben diese Kronländer bis zur Einführung der definitiven Gerichts-Organisation und eines neuen Strafverfahrens die Zuständigkeit der Strafgerichte und das Strafverfahren rücksichtlich der Verbrechen des Hochverrathes und der Majestätsbeleidigung geregelt, vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung angefangen in Wirksamkeit gesetzt, und auch auf die vor dem Eintritte der Wirksamkeit des neuen Strafgesetzes begangenen Verbrechen des Hochverrathes und der im §. 58 des I. Theiles des St. G. B. vom 3. September 1803 bezeichneten Störung der öffentlichen Ruhe ausgedehnt wird.

Im Nachhange zu Meiner Verordnung vom heutigen Tage, wodurch für diejenigen Kronländer, in welchen die Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 noch in Wirksamkeit steht, bis zur Einführung der definitiven Justiz-Organisation und eines neuen Strafverfahrens die Competenz der Strafgerichte geregelt wird, verfüge Ich, nach Einvernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, wie folgt:

§. 1.

Vom Tage der Kundmachung der gegenwärtigen Verordnung soll bis zur Einführung einer neuen Strafprocess-Ordnung in den bezeichneten Kronländern die Hauptverhandlung und Entscheidung über alle nach Massgabe der Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in diesen Kronländern zum strafgerichtlichen Verfahren zu bringenden Verbrechen des Hochverrathes (§§. 58 — 62 des neuen Strafgesetzes über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen) und der Majestätsbeleidigung (§. 63 ebenda) dem Landesgerichte der Hauptstadt des Kronlandes, wo der Statthalter seinen Sitz hat, die Voruntersuchung aber rücksichtlich dieser Verbrechen dem nach §. 15 der Strafprocess-Ordnung aus der Mitte eben dieses Landesgerichtes gebildeten Bezirks-Collegialgerichte zustehen.

§. 2.

Die Gerichtsbarkeit dieser Strafgerichte hat sich im vorerwähnten Falle auch auf alle anderen von dem Beschuldigten begangenen und noch nicht bestraften Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen auszudehnen.

§. 3.

Die in den vorstehenden zwei Paragraphen festgesetzte Strafgerichtsbarkeit hat jedoch nicht einzutreten in jenen Fällen des Hochverrathes, welche entweder in Folge des an einem Orte, oder in einem Landestheile bestehenden Belagerungs- oder Kriegszustandes zur Competenz der Kriegsgerichte, oder im Falle des §. 480 der Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 vor das Standgericht gehören, oder welche mit den Verbrechen der Ausspähung (Spionerie) oder anderer Einverständnisse mit dem Feinde (§. 67 des neuen Strafgesetzes), der unbefugten Werbung (§. 92 des Strafgesetzes), oder der Verleitung eines Soldaten zur Verletzung militärischer Dienstpflicht und Hilfeleistung zu einem militärischen Verbrechen (§. 222 des Strafgesetzes) zusammentreffen. In den letzteren Fällen steht die Untersuchung und Entscheidung auch über die im §. 1 genannten Verbrechen den Militärgerichten zu.

§. 4.

Co się tycze śledztwa przygotowawczego i postawienia w stan oskarżenia, zachować się winno przepisy, w tym względzie wskazane w ustawie postępowania karnego z d. 17. Stycznia 1850 r. co do zbrodni, które dawniej należały do sądów przysięgłych, wszelakoż każdej chwili nastąpić ma zawieszenie śledztwa przygotowawczego z powodu zbrodni zdrady głównej i obrazy Majestatu, skoro tego zażąda prokurator rządowy w skutek własnego zlecenia ministra sprawiedliwości. Sąd kolegiałny zlecenie takowe ministra sprawiedliwości, weźmie do należytej wiadomości swej, i w odniesieniu się do niego, zarządzi zawieszenie śledztwa przygotowawczego. Jeżeli jednak zaskarżony w takowym razie sądzi, iż niewinność swą wykazać jest w stanie, wówczas żądać ma prawo, ażeby podane przez niego dowody uniewinnienia, przez sędzię śledczego były dochodzone, i gdyby ztąd, wedle orzeczenia sądu krajowego, któremu rzecz do rozstrzygnienia została przedłożoną, wykazała się niewinność jego, ażeby mu na to zaświadczenie urzędowe wydanem było.

We wszystkich przypadkach innych, może zawieszenie śledztwa przygotowawczego nastąpić tylko za uchwałą sądu krajowego, po uprzedniem wysłuchaniu prokuratora rządowego. Przeciw takiemu wyrokowi, przysłuża prokuratorowi rządowemu zażalenie nieważności, stosownie do §§fów 241—246 ustawy postępowania karnego.

Jeżeli zawieszenie śledztwa przygotowawczego, prawomocnie zarządzonem zostało, zaskarżony ma prawo żądać zaświadczenia urzędowego, wspomnionego w §. 113. ustawy postępowania karnego.

§. 5.

Co się tycze postępowania przy rozprawie głównej i przy zawyrokowaniu, zastosowane być mają w ogólności te same przepisy, które ustanowione zostały Mojem rozporządzeniem z d. 11. Stycznia 1852 (Nr. 5. w dzienniku praw państwa) w przedmiocie postępowania przed sądami krajowemi, w miejsce sądów przysięgłych weszłemi. Tylko że we wszystkich niniejszym przepisem wskazanych przypadkach, sąd krajowy postępować i rozstrzygać winien będzie w zgromadzeniu, złożonem z przewodniczącego, ośmiu sędziów i jednego protokolisty. Do ogłoszenia zaskarżonego za winnego, potrzeba przynajmniej głosów sześć. Zresztą zarządzi sąd krajowy zawieszenie rozprawy głównej, dla którejbądź z rzeczonych dwóch zbrodni bez wszelkiego pytania się o to obwinionego, jak skoro tego zażąda prokurator rządowy za szczególnem zleceniem ministra sprawiedliwości. Jeżeli jednak zaskarżony mniema, iż w stanie jest udowodnić niewinność swą, wówczas wolno mu będzie także i w razie tego zawieszenia rozprawy głównej, zrobić użytek z prawa, zastrzeżonego mu na ten przypadek poprzedzającym §fem 4.

§. 6.

Jeżeliby z rozprawy głównej wykazało się, że czyn na obwinionym ciążący, nie stanowi wprawdzie zbrodni zdrady głównej lub obrazy Majestatu, lecz inną jest czynnością karygodną, wyrok pomimo to przecież należeć będzie do sądu krajowego, wedle §fu 1. powołanie swe w tym przedmiocie już wykonującego.

§. 4.

Hinsichtlich der Voruntersuchung und der Versetzung in den Anklagestand sind die Vorschriften, welche in diesen Beziehungen durch die Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Betreff der früher zu den Geschwornengerichten gehörigen Verbrechen angeordnet sind, zu beobachten, jedoch soll die Einstellung der Voruntersuchung wegen des Verbrechens des Hochverrathes oder der Majestätsbeleidigung jederzeit stattfinden, sobald der Staatsanwalt über besonderen Auftrag des Justizministers sie verlangt. Das Collegialgericht hat einen solchen Auftrag des Justizministers zur Nachricht zu nehmen, und mit Bezug hierauf die Einstellung der Voruntersuchung zu verfügen. Glaubt jedoch der Beschuldigte in einem solchen Falle seine Schuldlosigkeit erweisen zu können, so ist er berechtiget, zu verlangen, dass Entschuldigungsbeweise, die er anzeigt, von dem Untersuchungsrichter erhoben, und dass ihm in dem Falle, als sich hieraus nach dem Erkenntnisse des Landesgerichtes, dem die Sache zur Entscheidung vorzulegen ist, seine Schuldlosigkeit ergeben würde, ein Amtszeugniss ausgefertiget werde.

In allen übrigen Fällen kann nur durch Beschluss des Landesgerichtes, nach vorläufiger Einvernehmung des Staatsanwaltes, die Einstellung der Voruntersuchung erfolgen. Gegen ein solches Erkenntniss steht dem Staatsanwalte die Nichtigkeitsbeschwerde nach Massgabe der §§. 241 — 246 der Strafprocess-Ordnung zu.

Ist die Einstellung der Voruntersuchung rechtskräftig verfügt worden, so ist der Angeschuldigte berechtiget, das im §. 113 der Strafprocess-Ordnung vorgesehene Amtszeugniss zu fordern.

§. 5.

Auf das Verfahren bei der Hauptverhandlung und Entscheidung haben im Allgemeinen diejenigen Vorschriften Anwendung zu finden, welche durch Meine Verordnung vom 11. Jänner 1852 (Nr. 5 des Reichsgesetzblattes), hinsichtlich des Verfahrens vor den an die Stelle der Schwurgeriche getretenen Landesgerichten verfügt worden sind. Nur hat das Landesgericht in allen durch die gegenwärtige Vorschrift vorausgesetzten Fällen in einer Versammlung von einem Vorsitzenden, acht Richtern und einem Protokollsführer zu verfahren und zu entscheiden. Zur Schuldigerklärung des Angeklagten sind wenigstens sechs Stimmen erforderlich. Uebrigens ist von dem Landesgerichte die Einstellung der Hauptverhandlung wegen eines der genannten zwei Verbrechen ohne weiteres Befragen des Beschuldigten zu verfügen, sobald der Staatsanwalt über besonderen Auftrag des Justizministers sie verlangt. Glaubt jedoch der Angeklagte seine Schuldlosigkeit erweisen zu können, so soll ihm das für diesen Fall im vorhergehenden §. 4 vorbehaltene Recht auch aus Anlass einer solchen Einstellung der Hauptverhandlung zustehen.

§. 6.

Ergibt sich aus der Hauptverhandlung, dass die dem Beschuldigten zur Last fallende That zwar nicht das Verbrechen des Hochverrathes oder der Majestätsbeleidigung, aber eine andere strafbare Handlung bildet, so hat sich das nach Massgabe des §. 1 eingeschrittene Landesgericht dennoch der Urtheilsfällung zu unterziehen.

§. 7.

Sąd krajowy orzekać ma także i co się tycze pretensyj, utrzymywanych ze strony Stanu lub osób prywatnych, przeciw osobom, za zbrodnię zdrady głównej skazanym. Do szkody, wyrządzonej ze zbrodni zdrady głównej, policzone być mają nietylko wszystkie bezpośrednio lub pośrednio przez takową sprowadzone uszkodzenia, lecz też i wszelkie koszta, niesione do utłumienia zbrodniczego przedsięwzięcia lub do przywrócenia porządku i bezpieczeństwa. Co się tycze rodzaju i kwoty wydatków, łożonych na ten cel ze skarbu państwa, przyznać winien sąd krajowy zupełną moc dowodu wykazom urzędowym i rachunkom władz administracyjnych, przez właściwą rachunkową władzę rządową rozpoznanym i sprawdzonym, wedle okoliczności nawet samym przez się.

§. 8.

Powyższe postanowienią, zastosowane będą także i do wszystkich dawniej popełnionych zbrodni zdrady głównej, i zamieszania publicznej spokojności, oznaczonego w §. 58. części I. księgi ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 roku, w przedmiocie których przed obwieszczeniem niniejszego rozporządzenia, nie został jeszcze wydany wyrok ostateczny w instancyi pierwszej.

Franciszek Józef m. p.

Hr. **Buol-Schauenstein** m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:
Ransonnet m. p.

120.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 27. Maja 1852,

obowiązujące w królestwach: Węgier, Kroacyi, Slawonii, w województwie Serbskiem i w banacie Temeskim;

którem ustanowioną zostaje dla rzeczonych właśnie krajów koronnych kompetencya sądów karnych.

Aby aż do zaprowadzenia ostatecznej organizacyi sądów i nowego postępowania karnego także i w Mojich królestwach: Węgier, Kroacyi i Slawonii, w województwie Serbskiem i banacie Temeskim, rozporządzenia o kompetencyi różnych kategoryj sądów karnych, zawarte w prowizorycznych przepisach *), obecnie tamże moc jeszcze mających, w zgodność ustawić z postanowieniami obwieszczonej patentem z dnia dzi-

*) *a)* Najwyższe postanowienie z d. 3. Listopada 1849, w dzienniku praw kraj. dla Węgier N. 1.
b) Najwyższe postanowienie z d. 28. Grudnia 1849 r., tamże N. 2.
c) Najwyższe postanowienie z d. 1. Marca 1850 r. w dzienniku praw krajowych dla Kroacyi i Slawonii Nr. 4.
d) Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 30. Czerwca 1850 r. w dzienniku praw państwa Nr. 259.
e) Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 16. Lipca 1850 r., tamże Nr. 303.
f) Cesarskie rozporządzenie z d. 24. Lipca 1850 r., tamże Nr. 312.
g) Rozporządzenie ministra sprawiedliwości z d. 17. Sierpnia 1851 r., tamże Nr. 193.

§. 7.

Das Landesgericht hat auch über die von Seite des Staates oder von Privatpersonen gegen die wegen des Verbrechens des Hochverrathes Verurtheilten geltend gemachten Ansprüche auf Schadenersatz zu erkennen. Zu dem aus dem Verbrechen des Hochverrathes entstandenen Schaden sind aber nicht nur alle unmittelbar oder mittelbar durch dasselbe herbeigeführten Beschädigungen, sondern auch alle zur Unterdrückung der verbrecherischen Unternehmung oder zur Wiederherstellung der Ordnung und Sicherheit aufgewendeten Kosten zu rechnen. Ueber die Art und den Betrag der zu diesen Zwecken aus dem Staatsschatze bestrittenen Auslagen ist den von der competenten Staats-Rechnungsbehörde geprüften und für richtig befundenen Amtsausweisen und Rechnungen der Verwaltungsbehörden von dem Landesgerichte, nach Beschaffenheit der Umstände selbst für sich allein, volle Beweiskraft einzuräumen.

§. 8.

Die vorstehenden Bestimmungen sind auch auf alle früher begangenen Fälle des Verbrechens des Hochverrathes und der im §. 58. I. Theiles des Strafgesetzbuches vom 3. September 1803 bestimmten Störung der öffentlichen Ruhe in Anwendung zu bringen, hinsichtlich welcher vor der Kundmachung dieser Verordnung noch kein Endurtheil erster Instanz ergangen ist.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Krauss** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:
Ransonnet m. p.

120.

Kaiserliche Verordnung vom 27. Mai 1852,

wirksam für die Königreiche Ungarn, Croatien, Slavonien, die serbische Woiwodschaft und das Temeser Banat,
wodurch für eben diese Kronländer die Competenz der Strafgerichte festgesetzt wird.

Um bis zur Einführung der definitiven Gerichts-Organisation und eines neuen Straf-Verfahrens auch in Unseren Königreichen Ungarn, Croatien und Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate die in den dermal daselbst provisorisch bestehenden Vorschriften*) enthaltenen Anordnungen über die Competenz der verschiedenen Arten von Strafgerichten mit den Bestimmungen des mit dem Patente vom heutigen Tage kundge-

*) a) Allerhöchste Entschliessung vom 3. November 1849, im Landesgesetzblatte für Ungarn Nr. 1.
b) Allerhöchste Entschliessung vom 28 December 1849, ebenda Nr. 2.
c) Allerhöchste Entschliessung vom 1. März 1850, im Landesgesetzblatte für Croatien und Slavonien Nr. 4
d) Justizministerial-Verordnung vom 30. Juni 1850, im Reichsgesetzblatte Nr. 259.
e) Justizministerial-Erlass vom 16 Juli 1850, ebenda Nr. 303.
f) Kaiserliche Verordnung vom 24. Juli 1850, ebenda Nr. 312.
g) Verordnung des Ministers der Justiz vom 17. August 1851, ebenda Nr. 193.

siejszego ustawy karnej na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa, po wysłuchaniu Mojich ministrów i po zasiągnieniu Mojej Rady państwa, stanowię, co następuje:

Artykuł I.

Począwszy od dnia 1. Września 1852 r. w wyż rzeczonych właśnie krajach koronnych obowięzywać będą, co się tycze właściwości sądownictwa karnego na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa postanowienia następujące:

Artykuł II.

Do sądów krajowych należy tak rozprawa główna jak zawyrokowanie w następujących przypadkach zbrodni:

1) zdrady głównej, obrazy Majestatu, obrazy wyrządzonej Członkom Domu cesarskiego i zamieszania publicznej spokojności (§§. 58 aż do 66 ustawy karnej na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa);

2) powstania i rozruchu (§§. 68—73 i 75);

3) gwałtu publicznego;

a) przez gwałtowne działanie przeciw zgromadzeniu jakiemu, przez rząd do rozpraw publicznych powołanemu, przeciw sądowi lub przeciw innej władzy publicznej (§§. 76, 77 i 80);

b) przez gwałtowne działanie przeciw korporacyom prawnie uznanym, albo przeciw zgromadzeniom, pod spółdziałaniem lub nadzorem władzy publicznej odbywającym się (§§. 78, 79 i 80);

c) przez złośliwe uszkodzenie cudzej własności (§§. 85 i 86); lub przez inne złośliwe czyny lub opuszczenia, pod okolicznościami, szczególnie niebezpiecznemi (§. 87); albo przez złośliwe uszkodzenia lub przeszkodzenia w telegrafach rządowych (§. 89); atoliż we wszystkich tych trzech przypadkach, jeżeli wedle ustawy kara więzienia najmniej na pięć do lat dziesięciu orzeczoną być winna;

d) przez ludokradztwo (§§. 90 i 91);

e) przez trudnienie się handlem niewolnikami (ustęp końcowy §. 95);

f) przez porwanie (§§. 96 i 97), atoliż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy na karę więzienia od pięciu do lat dziesięciu zawyrokować należy;

4) nadużycia władzy urzędowej (§§. 101—103);

5) fałszowania publicznych papierów kredytowych (§§. 106—117);

6) fałszowania monety (§§. 118—121);

7) zgwałcenia religii (§§. 122 i 123);

8) zgwałcenia niewiasty, zhańbienia i nierządu naturze przeciwnego (§§. 125—130), wszelakoż w obudwóch ostatnich przypadkach wtenczas tylko, jeżeli wedle ustawy kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu orzeczoną być ma;

9) morderstwa i zabójstwa (§§. 134—143);

10) spędzenia płodu mimo wiedzy i wbrew woli matki (§§. 147 i 148), atoliż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

machten Strafgesetzes über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen in Einklang zu bringen, verordne Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, wie folgt:

Artikel I.

Vom 1. September 1852 angefangen haben in den eben genannten Kronländern hinsichtlich der Zuständigkeit der Strafgerichtsbarkeit über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen, folgende Bestimmungen zu gelten:

Artikel II.

Vor die Landesgerichte gehört die Hauptverhandlung und Entscheidung über nachstehende Verbrechen:

1. Hochverrath, Beleidigungen der Majestät und der Mitglieder des kaiserlichen Hauses, und Störung der öffentlichen Ruhe (§§. 58—66 des Strafgesetzes über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen);

2. Aufstand und Aufruhr (§§. 68—73 und 75);

3. öffentliche Gewaltthätigkeit:

a) durch gewaltsames Handeln gegen eine von der Regierung zur Verhandlung öffentlicher Angelegenheiten berufene Versammlung, gegen ein Gericht oder eine andere öffentliche Behörde (§§. 76, 77 und 80);

b) durch gewaltsames Handeln gegen gesetzlich anerkannte Körperschaften oder gegen Versammlungen, die unter Mitwirkung oder Aufsicht einer öffentlichen Behörde gehalten werden (§§. 78, 79 und 80);

c) durch boshafte Beschädigung fremden Eigenthumes (§§. 85 und 86), oder durch andere boshafte Handlungen oder Unterlassungen unter besonders gefährlichen Verhältnissen (§. 87), oder durch boshafte Beschädigungen oder Störungen am Staats-Telegraphen (§. 89); jedoch in allen diesen drei Fällen nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

d) durch Menschenraub (§§. 90 und 91);

e) durch Betreibung eines fortgesetzten Verkehres mit Sklaven (Schlussabsatz des §. 95);

f) durch Entführung (§§. 96 und 97), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

4. Missbrauch der Amtsgewalt (§§. 101—103);

5. Verfälschung der öffentlichen Creditspapiere (§§. 106—117);

6. Münzverfälschung (§§. 118—121);

7. Religionsstörung (§§. 122 und 123);

8. Nothzucht, Schändung und Unzucht wider die Natur (§§. 125—130), jedoch für die beiden letzteren Fälle nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

9. Mord und Todtschlag (§§. 134—143);

10. Abtreibung der Leibesfrucht wider Wissen und Willen der Mutter (§§. 147 und 148), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

11) podrzucenia dziecka (§§. 149 i 150), jednakowoż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

12) ciężkiego uszkodzenia cielesnego (§§. 152—157), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli z mocy ustawy orzeczoną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

13) pojedynku (§§. 158—165), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli podług ustawy wymierzoną być ma kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

14) podpalenia (§§. 166—169), atoliż wtedy tylko, jeżeli według ustawy orzeczoną być winna kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

15) kradzieży (§§. 171—176) wszelakoż wtedy tylko, jeżeli według §. 179. zawyrokowaną być ma kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

16) przeniewierzenia (§§. 181—184), jednakże wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

17) rozboju (§§. 190—195);

18) oszustwa (§§. 197—204); wszelakoż wtedy tylko, jeżeli wedle ustawy orzeczoną być ma kara więzienia najmniej od pięciu do lat dziesięciu;

19) potwarzy (§§. 209—210), wszelakoż wtedy tylko, jeżeli z mocy ustawy orzeczoną być winna kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu;

20) dania zbrodniarzom pomocy, atoliż w tym tylko przypadku, jeżeli wedle §. 218. orzeczoną być winna kara więzienia od pięciu do lat dziesięciu.

Artykuł III.

Śledztwo przygotowawcze co do ciężkich tych, w powyższym artykule namienionych zbrodni, należy do sądów powiatowych pierwszej klasy (sądów powiatowych kolegialnych).

Artykuł IV.

Do sądów powiatowych pierwszej klasy (sądów powiatowych kolegialnych), należy dalej w okręgu, przekazanym im jako sądom karnym na zbrodnie i wykroczenia, śledztwo przygotowawcze i rozprawa główna, jako też zawyrokowanie w pierwszej instancyi:

1) co do wszystkich zbrodni, powyżej (art. II) nie przekazanych sądom krajowym;

2) co do wszystkich wykroczeń, w niniejszej powszechnej ustawie karnej wyszczególnionych.

Artykuł V.

Do sądów powiatowych (pojedynczych), należy postępowanie:

1) co do wszystkich przestępstw, w powszechnej ustawie karnej wyszczególnionych;

2) co do wszelkich przestąpień innych, o ile nie są przekazane sądownictwu władz bezpieczeństwa, władz gminnych lub też innych.

Artykuł VI.

Co się tycze postępowania we wszystkich wyż wymienionych karygodnych czynnościach, rzeczone sądy karne urzędować winny w tychże krajach koronnych tymczasem jeszcze podług przepisów istniejących, z tem dalszem postanowieniem: iż wszelkie uchwały względem odstąpienia od dalszego postępowania przy śledztwach przygo-

11. Weglegung eines Kindes (§§. 149 und 150), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

12. schwere körperliche Beschädigung (§§. 152—157), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

13. Zweikampf (§§. 158—165), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

14. Brandlegung (§§. 166—169), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

15. Diebstahl (§§. 171—176), jedoch nur dann, wenn nach dem §. 179 auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

16. Veruntreuung (§§. 181—184), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

17. Raub (§§. 190—195);

18. Betrug (§§. 197—204), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze mindestens auf Kerkertrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

19. Verläumdung (§§. 209 und 210), jedoch nur dann, wenn nach dem Gesetze auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist;

20. Verbrechern geleisteter Vorschub, jedoch nur in dem Falle, wenn nach §. 218 auf Kerkerstrafe zwischen fünf und zehn Jahren zu erkennen ist.

Artikel III.

Die Voruntersuchung rücksichtlich der im vorstehenden Artikel aufgeführten schweren Verbrechen steht den Bezirksgerichten erster Classe (Bezirks-Collegialgerichten) zu.

Artikel IV.

Den Bezirksgerichten erster Classe (Bezirks-Collegialgerichten) steht ferner in dem ihnen als Strafgerichten über Verbrechen und Vergehen zugewiesenen Sprengel die Voruntersuchung und Hauptverhandlung, so wie die Entscheidung in erster Instanz zu:

1. über alle oben (Art. II) nicht den Landesgerichten zugewiesenen Verbrechen;

2. über alle in dem allgemeinen Strafgesetze aufgeführten Vergehen.

Artikel V.

Vor die Bezirks- (Einzeln-) Gerichte gehört das Verfahren:

1. über alle in dem allgemeinen Strafgesetze aufgeführten Uebertretungen;

2. über alle anderen Uebertretungen, in so weit sie nicht der Competenz der Sicherheits-, Gemeinde- oder anderer Behörden zugewiesen werden.

Artikel VI.

In Beziehung auf das Verfahren über alle vorangeführten strafbaren Handlungen haben die genannten Strafgerichte in diesen Kronländern vorläufig noch nach den bestehenden Vorschriften vorzugehen, mit der weiteren Bestimmung, dass alle Beschlüsse über die Ablassung von dem weiteren Verfahren bei Voruntersuchungen hinsichtlich der in den

towawczych z powodu zbrodni, w §§. 58—66 ustawy karnej oznaczonych, wprzód nim wydane zostaną, przedłożone być winny sądowi wyższemu dystryktualnemu (tabuli banalnej, sądowi wyższemu krajowemu) do potwierdzenia lub stosownego odmienienia, tudzież, iż przepis prowizorycznie istniejących rozporządzeń, wedle którego w ważniejszych przypadkach, procesa karne, jeszcze przed ogłoszeniem wyroku z urzędu wyższemu sądowi dystryktualnemu (tabuli banalnej, wyższemu sądowi krajowemu) do wyższego zadecydowania przedłożone być muszą, zastosowanym być winien do wszystkich w §ch 58—66, 68—73, 76—82, 85 lit. *c)*, 87, 101—104, 106—121, 134—142, 158—170, 190—196, 279—300 i 392—305 ustawy karnej oznaczonych zbrodni i wykroczeń. Jeżelizaś idzie o którę ze zbrodni, oznaczonych w §§ch 58—66, 101—103 i 106—117, wówczas akta wraz z wyrokami sądów niższych, przedłożone być winny przez wyższy sąd dystryktualny najwyższemu trybunałowi sądowemu we Wiedniu, do stanowienia w przedmiocie takowym.

Artykuł VII.

Powyższe postanowienia zastosowanie znajdują także do wszystkich w dniu 1-m Września 1852 r. już wiszących przypadków karnych, w których przed tymże dniem w pierwszej instancyi żaden jeszcze wyrok nie zapadł.

Franciszek Józef m. p.

Hr. **Buol-Schauenstein** m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu,
Ransonnet m. p.

121.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 27. Maja 1852,

obowiązujące w Siedmiogrodzie,

którem ustanowione zostają dla tego Wielkiego-Księstwa, aż do chwili zaprowadzenia tamże ostatecznej organizacyi sądowej i nowego postępowania karno-procesowego, kompetencya i postępowanie sądów karnych.

Aby aż do chwili, kiedy także i w Mojem Wielkiem-Księstwie Siedmiogrodzkiem w życie wejdzie ostateczna organizacya sądowa wraz z nową ustawą o postępowaniu karnem, przepisy i zwyczaje, obecnie tamże jeszcze istniejące, w zgodność postawić z postanowieniami ustawy karnej na zbrodnie, wykroczenia i przestępstwa, z dniem 1-m Września 1852 w całym obrębie cesarstwa w życie wchodzącej, po wysłuchaniu Moich ministrów i po zasięgnieniu zdania Mojej Rady państwa, stanowię, co następuje:

Artykuł I.

Z dniem 1. Września 1852, w całym obrębie Mojego Wielkiego-Księstwa, wykonywane być winno sądownictwo karne co do karygodnych czynów w ustawie karnej za zbrodnie i wykroczenia poczytanych, przez prowizoryczne c. k. sądy krajowe, co do

§§. 58—66 des Strafgesetzes bezeichneten Verbrechen vor ihrer Ausfertigung dem Districts-Obergerichte (der Banal-Tafel, dem Oberlandesgerichte) zur Bestätigung oder angemessen erscheinenden Abänderung vorzulegen sind, und dass die Vorschrift der provisorisch bestehenden Verordnungen, wornach in wichtigeren Fällen die Strafprocesse vor der Veröffentlichung des Urtheiles von Amtswegen dem Districts-Obergerichte (Banal-Tafel, Oberlandesgericht) zur höheren Entscheidung vorgelegt werden müssen, auf alle in den §§. 58—66, 68—73, 76—82, 85 lit. c, 87, 101—104, 106—121, 134—142, 158—170, 190—196, 279—300 und 302—305 des Strafgesetzes bezeichneten Verbrechen und Vergehen Anwendung finden soll. Handelt es sich aber um eines der in den §§. 58—66, 101—103 und 106—117 bestimmten Verbrechen, so sind die Acten von dem Districts-Obergerichte sammt den Urtheilen der unteren Gerichte dem obersten Gerichtshofe in Wien zur Entscheidung vorzulegen.

Artikel VII.

Die vorstehenden Bestimmungen haben auch auf alle am 1. September 1852 bereits anhängigen Straffälle Anwendung zu finden, über welche vor jenem Tage in erster Instanz noch kein Urtheil geschöpft worden ist.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Krauss** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

121.

Kaiserliche Verordnung vom 27. Mai 1852,

wirksam für Siebenbürgen,

womit für dieses Grossfürstenthum, bis zur Einführung der definitiven Justiz-Organisation und einer neuen Strafprocess-Ordnung daselbst, die Competenz und das Verfahren der Strafgerichte bestimmt wird.

Um für die Zeit, bis auch in Meinem Grossfürstenthume Siebenbürgen die definitive Justiz-Organisation und eine neue Strafprocess-Ordnung in Wirksamkeit treten werden, die dermal ebendaselbst noch bestehenden Vorschriften und Uebungen hinsichtlich der Competenz und des Verfahrens der Strafgerichte in Einklang zu bringen mit den Bestimmungen des im ganzen Umfange des Kaiserthumes am 1. September 1852 in Wirksamkeit tretenden Strafgesetzes über Verbrechen, Vergehen und Uebertretungen, verordne Ich, nach Vernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, wie folgt:

Artikel I.

Vom 1. September 1852 angefangen ist im ganzen Umfange Meines Grossfürstenthumes Siebenbürgen die Strafgerichtsbarkeit über die in dem Strafgesetze als Verbrechen und Vergehen bezeichneten strafbaren Handlungen von den provisorischen k. k. Landesgerichten; hinsichtlich der Uebertretungen aber von den provisorischen k. k. Bezirks-Einzeln-

przestępstw zaś, przez prowizoryczne c. k. sądy powiatowe pojedyncze, w tymże kraju koronnym albo już ustanowione, albo jeszcze ustanowić się mające.

Artykuł II.

Od tej samej chwili, prowizoryczny c. k. sąd wyższy krajowy w Hermansztadzie urząd swój pełnić będzie jako sąd wyższy (instancya druga) nad całym obrębem Mojego Wielkiego-Księstwa Siedmiogrodzkiego włącznie kraju Sasów i dawniejszego Pogranicza wojskowego, we wszystkich sprawach karnych, w pierwszej instancyi przez prowizoryczne c. k. sądy krajowe i przez prowizoryczne c. k. sądy powiatowe pojedyncze odbywanych.

Za trzecię (najwyższą) instancyę dla wszystkich praw karnych, uważanym być ma Mój najwyższy trybunał sądowy.

Artykuł III.

Co się tycze postępowania, moc mają tymczasem w całym obrębie Wielkiego-Księstwa Siedmiogrodzkiego co do zbrodni i wykroczeń, przepisy drugiego działu części I.—a co do przestępstw, przepisy drugiego działu części II. księgi ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 r., wraz ze wszystkiemi następnie wydanemi rozporządzeniami, z tem dalszem postanowieniem: iż wszelkie uchwały względem zaniechania dalszego postępowania przy śledztwach przygotowawczych z powodu zbrodni, w §§ch 58—66 ustawy karnej oznaczonych, wprzód nim wydane będą, przedłożone być winny wyższemu sądowi krajowemu do potwierdzenia lub stosownego odmienienia, tudzież, iż przepis §§fów 433 i 442 części I. księgi ustaw karnych z d. 3. Września 1803 roku, wedle którego wyroki sądów karnych pierwszej instancyi w niektórych przypadkach także dla ważności czynów karygodnych, przed ich ogłoszeniem sądowi wyższemu, a znowu w pewnych przypadkach, przez tegoż najwyższemu trybunałowi sądowemu przedłożone być winny, zastosowanym być ma pod pierwszym względem do wszystkich zbrodni i wykroczeń, w §§ch 58—66, 68—73, 76—82, 85 lit. *c)*, 87, 101—104, 106—121, 134—142, 158—170, 190—196, 279—300 i 302—305 ustawy karnej oznaczonych, a zaś co się tycze dalszego przedłożenia najwyższemu trybunałowi sądowemu, do zbrodni i wykroczeń, w §§ch 58—66, 101—103 i 106—117 ustawy karnej oznaczonych.

Artykuł IV.

Powyższe postanowienia zastosowanie znajdują także do wszystkich przed dniem 1. Września 1852 r. popełnionych karygodnych czynów, w których postępowanie karne nie było prawomocnie jeszcze ukończone, w skutek czego więc wszelkie u innych władz wiszące karno-sądowe dochodzenia i rozprawy do dalszego postępowania, odstąpione być winny sądowi karnemu, wedle tego rozporządzenia właściwemu.

Artykuł V.

Wyroki i rozstrzygnienia w sprawach karnych, które przed wyż oznaczonym czasem w drugiej lub w wyższej jeszcze instancyi, przez dotychczasową c. k. prowizoryczną komisyę sądu wyższego w Hermansztadzie, przez królewsko-siedmiogrodzkie gubernium, przez tabulę sądową albo przez uniwersytet narodowy saski orzeczone zostały,

gerichten auszuüben, welche in diesem Kronlande bereits errichtet sind, oder noch errichtet werden.

Artikel II.

Von eben diesem Zeitpuncte angefangen hat als Obergericht (zweite Instanz) für den ganzen Umfang Meines Grossfürstenthumes Siebenbürgen mit Einschluss des Sachsenlandes und des früheren Militär-Gränzgebietes, über alle in erster Instanz von den provisorischen k. k. Landesgerichten und von den provisorischen k. k. Bezirks-Einzelngerichten verhandelten Strafsachen das provisorische k. k. Oberlandesgericht zu Hermannstadt einzuschreiten.

Als dritte (höchste) Instanz für alle diese Strafsachen wird Mein oberster Gerichtshof erklärt.

Artikel III.

In Beziehung auf das Verfahren haben einstweilen im ganzen Umfange des Grossfürstenthumes Siebenbürgen hinsichtlich der Verbrechen und Vergehen die Vorschriften des zweiten Abschnittes des I. Theiles, und hinsichtlich der Uebertretungen die Anordnungen des zweiten Abschnittes des zweiten Theiles des Strafgesetzbuches vom 3. September 1803 sammt den hiezu nachträglich erlassenen Verordnungen mit der weiteren Bestimmung zu gelten, dass alle Beschlüsse über die Ablassung von dem weiteren Verfahren bei Voruntersuchungen hinsichtlich der in den §§. 58 — 66 des Strafgesetzes bezeichneten Verbrechen vor ihrer Ausfertigung dem Oberlandesgerichte zur Bestätigung oder angemessen erscheinenden Abänderung vorzulegen sind, und dass die Vorschrift der §§. 433 und 442 des I. Theiles des Strafgesetzbuches vom 3. September 1803, wornach die Urtheile der Strafgerichte erster Instanz in mehreren Fällen auch wegen Wichtigkeit der strafbaren Handlung vor ihrer Kundmachung an das Obergericht und in gewissen Fällen von diesem an den obersten Gerichtshof vorzulegen sind, in ersterer Beziehung auf alle in den §§. 58 — 66, 68 — 73, 76 — 82, 85 lit. c), 87, 101 — 104, 106 — 121, 134 — 142, 158 — 170, 190 — 196, 279 — 300 und 302 — 305, und in Beziehung auf die weitere Vorlage an den obersten Gerichtshof auf die in den §§. 58 — 66, 101 — 103 und 106 — 117 des Strafgesetzes bezeichneten Verbrechen und Vergehen Anwendung finden soll.

Artikel IV.

Die vorstehenden Bestimmungen haben auch auf alle vor dem 1. September 1852 begangenen strafbaren Handlungen, worüber das Strafverfahren noch nicht rechtskräftig beendiget ist, Anwendung zu finden, wornach alle bei anderen Behörden anhängigen strafgerichtlichen Untersuchungen und Verhandlungen zur Fortsetzung an die nach dieser Verordnung competenten Strafgerichte abzutreten sind.

Artikel V.

Urtheile und Entscheidungen in Strafsachen, welche vor obigem Zeitpuncte in zweiter oder noch höherer Instanz von der bisherigen k. k. provisorischen Obergerichts-Commission zu Hermannstadt von dem königlich-siebenbürgischen Gubernium, von der Gerichstafel oder von der sächsischen Nations-Universität gefällt wurden, haben, in soferne nach den früheren

o ile od nich podług dawniejszych ustaw krajowych dalsze jeszcze służyć mogło odwołanie, mają być do najwyższego trybunału sądowego przesłane, jako do instancyi ostatniej.

Wyroki i decyzye zaś, przez wszystkie inne jakbądź nazwane sądy i władze przed 1. Września 1852 r. w sprawach karnych orzeczone, a jeszcze nie prawomocne, nawet choćby drogą wyższej instancyi były orzeczone, tylko za rozstrzygnienia pierwszej instancyi mają być uważane, a przetoż więc dalsze ich odwołanie, o ile takowe podług dotychczasowych ustaw jeszcze jest wolne, bez wyjątku do c. k. prowizorycznego sądu krajowego jako instancyi drugiej, lub do najwyższego trybunału sądowego, jako instancyi trzeciej, nastąpić winno.

Franciszek Józef m. p.

Buol-Schauenstein m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu.
Ransonnet m. p.

Landesgesetzen dagegen noch ein weiterer Rechtszug zulässig war, an den obersten Gerichtshof als letzte Instanz zu gelangen.

Die von allen übrigen, was immer für Namen habenden Gerichten und Behörden vor dem 1. September 1852 in Strafsachen gefällten, und noch nicht rechtskräftigen Urtheile und Entscheidungen aber sind, wenn sie auch in höherer Instanz gefällt wurden, nur als Entscheidungen erster Instanz anzusehen, und es ist daher der weitere Rechtszug, in soferne ein solcher nach den bisherigen Gesetzen noch offen ist, ohne Ausnahme an das k. k. provisorische Oberlandesgericht als zweite Instanz, und an den obersten Gerichtshof als dritte Instanz zu leiten.

Franz Joseph *m. p.*

Gr. Buol-Schauenstein *m. p.* **Krauss** *m. p.*

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet *m. p.*

122.

Patent cesarski z dnia 27. Maja 1852,

mocą którego dla wszystkich krajów koronnych państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, nowa ustawa drukowa wydaną, taż z dniem 1. Września 1852 r. w życie wprowadzoną, a oraz ustawa przeciw nadużyciu druku z d. 13. Marca 1849 r. (Nr. 161 dziennika praw państwa) uchyloną zostaje.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

zważywszy, iż obwieszczenie uzupełnionej powszechnej ustawy karnej, w skutek Naszego patentu z d. 27. Maja 1852 r. dla całego obrębu państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, nastąpione, równie jak przeświadczenie, o niedostateczności dotychczasowych przeciw nadużyciu druku istniejących postanowień i przepisów powzięte, konieczność rewizyi ich wywołały, postanowiliśmy, po wysłuchaniu Naszych ministrów, i zasięgnieniu oraz zdania Naszej Rady państwa, z jednoczesnem uchyleniem Naszego patentu z dnia 13. Marca 1849 r., wydać następującą ustawę drukową, dla wszystkich krajów koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, z dniem 1. Września 1852 r. w życie wchodzącą.

USTAWA DRUKOWA.

Rozdział I.

Ogólne postanowienia.

§. 1.

Cokolwiek niniejszym patentem o pismach drukowych jest rozporządzonem, odnosić będzie moc swą nietylko do płodów prasy drukarskiej, lecz też i do wszelkich, przez odcisk kamienio-, metalo-, lub drzeworytu, przez wybijanie, odformowanie lub przez

122.

Kaiserliches Patent vom 27. Mai 1852,

wodurch für sämmtliche Kronländer des Reiches, mit Ausnahme des Militär-Gränzgebietes, eine neue Press-Ordnung erlassen, und vom 1. September 1852 angefangen in Wirksamkeit gesetzt, und das Gesetz gegen den Missbrauch der Presse vom 13. März 1849 (Nr. 161 des Reichsgesetzblattes) ausser Geltung gesetzt wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen. Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

haben in der Erwägung, dass die mit Unserem Patente vom 27. Mai 1852 erfolgte Kundmachung des vervollständigten allgemeinen Strafgesetzes für den ganzen Umfang des Reiches mit Ausnahme des Militär-Gränzgebietes, so wie die gewonnene Ueberzeugung von der Unzulänglichkeit der gegen den Missbrauch der Presse bestehenden gesetzlichen Bestimmungen und Vorschriften, die Revision derselben nothwendig gemacht hat, nach Vernehmung Unserer Minister, und nach Anhörung Unseres Reichsrathes unter gleichzeitiger Ausserwirksamkeitsetzung Unseres Patentes vom 13. März 1849 folgende Press-Ordnung für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme des Militär-Gränzgebietes zu erlassen, und selbe vom 1. September 1852 an in Wirksamkeit zu setzen befunden.

Press-Ordnung.

I. Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Alles, was in diesem Patente von Druckschriften angeordnet wird, hat nicht bloss von den Erzeugnissen der Drucker-Presse, sondern auch von allen durch Stein-, Metall- oder Holzdruck, Prägung, Abformung oder durch was immer für mechanische oder chemische

jakiebądź środki mechaniczne lub chemiczne rozmnażanych płodów ducha i utworów sztuki plastycznej (dzieł literackich i artystycznych).

Przeciwnie zaś nie znajdują postanowienia niniejszego patentu żadnego zastosowania do urzędowych pism drukowych, przez władze Nasze wydawanych.

§. 2.

Każde pismo drukowe, opatrzone być winno nazwiskiem drukarza, nakładcy, a jeżeli zachodzi szczególny wydawca, także i nazwiskiem onegoż, tudzież wyszczególnieniem miejsca druku i zwykłem oznaczeniem czasu, kiedy wyszło.

Tenże przepis odnosi się i do każdej pojedynczej części czyli kartki (numeru) lub zeszytu pism drukowych peryodycznych (gazet, czasopismów i t. d.), z tem dalszem postanowieniem, iż część takowa także w sobie mieścić winna nazwisko redaktora lub redaktorów.

W przypadkach, gdzie nakładca w piśmie drukowem albo wcale nie, albo fałszywie jest wymienionym, zawsze drukarz odpowiedzialnym jest za niedopełnienie obowiązków, niniejszym patentem na nakładcę nałożonych.

§. 3.

Jeden egzemplarz każdej pojedynczej kartki (numeru) lub zeszytu peryodycznego pisma drukowego, równie jak każdego dodatku, wraz rozesłać się mającego, zaopatrzony w podpis redaktora odpowiedzialnego, tudzież jeden egzemplarz pism drukowych, do obwieszczeń przeznaczonych, złożyć winien drukarz, albo, jeżeli wydawaniem zajmuje się nakładca zarobkujący, złożyć winien tenże najpóźniej w godzinę przed wydaniem lub rozesłaniem ich w miejscu, gdzie wychodzą, u władzy rządowej, do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa ustanowionej, a w miejscach, gdzie prokurator rządowy siedzibę swą ma, także i u tegoż.

Z każdego innego pisma drukowego, prasę opuszczającego, obowiązanym jest drukarz złożyć jeden egzemplarz u władzy rzeczonej w miejscu wychodzenia pisma, najpóźniej we trzy dni przed tegoż wydaniem lub rozesłaniem.

W poświadczeniu odebrania, przez władzę tę na żądanie wystawić się mającem, czas złożenia owego dokładnie potwierdzić należy.

Wszelkie rozdawanie, wydawanie, jakiekolwiek rozsełanie lub podawanie do rozesłania pisma drukowego, przed upłynieniem wyż wspomnionych terminów, zakazanem jest.

§. 4.

Z każdego w kraju wydanego pisma drukowego, obowiązanym jest nakładca złożyć następujące egzemplarze obowiązkowe, a to: jeden takowy w ministerstwie spraw wewnętrznych, jeden u najwyższej władzy policyjnej, jeden do c. k. biblioteki nadwornej i jeden nareszcie do biblioteki uniwersyteckiej lub krajowej, która w każdym kraju koronnym lub okręgu administracyjnym własnem rozporządzeniem ogłoszoną zostanie za upoważnioną do poboru rzeczonego egzemplarza obowiązkowego.

Co się zaś tycze peryodycznych pism drukowych, nadto jeszcze jeden egzemplarz obowiązkowy przesłanym być ma do namiestnika kraju koronnego, w którym pismo drukowe wychodzi.

Przesełania takowe odbywać się winny przy peryodycznych pismach drukowych regularnemi czasu ich wychodzenia okresami, przy nie peryodycznych zaś

Mittel vervielfältigten Erzeugnissen des Geistes und der bildenden Kunst (literarischen und artistischen Werken) zu gelten.

Dagegen haben die Bestimmungen dieses Patentes keine Anwendung auf ämtliche Druckschriften, welche von Unseren Behörden herausgegeben werden.

§. 2.

Jede Druckschrift muss mit dem Namen des Druckers, des Verlegers, und wenn ein besonderer Herausgeber eintritt, auch mit dem Namen desselben, sowie mit der Angabe des Druckortes und mit der üblichen Bezeichnung der Zeit des Erscheinens versehen seyn.

Eben diese Vorschrift gilt in Ansehung jedes einzelnen Blattes (Nummer) oder Heftes von periodischen Druckschriften (Zeitungen, Zeitschriften u. s. w.) mit der weiteren Bestimmung, dass dasselbe auch noch den Namen des, oder der Redacteure enthalten muss.

In den Fällen, wo ein Verleger auf der Druckschrift nicht oder fälschlich genannt ist, ist stets der Drucker für die Erfüllung der in diesem Patente dem Verleger auferlegten Verbindlichkeiten verantwortlich.

§. 3.

Von jedem einzelnen Blatte (Nummer) oder Hefte einer periodischen Druckschrift, und von jeder mit derselben zu versendenden Beilage, dann von den zu Ankündigungen bestimmten Druckschriften hat der Drucker, oder falls die Herausgabe durch einen gewerbsmässigen Verleger erfolgt, der Verleger spätestens eine Stunde vor der Hinausgabe oder Versendung am Orte des Erscheinens ein, bei periodischen Druckschriften mit der Unterschrift des verantwortlichen Redacteurs versehenes, Exemplar bei der zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellten landesfürstlichen Behörde, und in Orten, wo ein Staatsanwalt seinen Sitz hat, ein Exemplar auch bei diesem zu hinterlegen.

Von jeder anderen, die Presse verlassenden Druckschrift ist der Drucker verpflichtet, ein Exemplar spätestens drei Tage vor ihrer Ausgabe oder Versendung, bei der gedachten Behörde am Orte des Erscheinens zu überreichen.

In dem von dieser Behörde auf Verlangen auszustellenden Empfangsscheine ist der Zeitpunct der Hinterlegung genau zu bestätigen.

Jede Austheilung, Ausgabe, wie immer geartete Versendung oder Uebergabe zur Versendung einer Druckschrift vor Ablauf der gedachten Fristen ist verboten.

§. 4.

Von jeder im Inlande aufgelegten Druckschrift ist der Verleger verpflichtet, nachbezeichnete Pflicht-Exemplare, nämlich eines an das Ministerium des Innern, eines an die oberste Polizeibehörde, eines an die k. k. Hofbibliothek, und eines an jene Universitäts- oder Landesbibliothek zu überreichen, welche durch besondere Kundmachung in jedem Kronlande oder Verwaltungsgebiete, als zum Bezuge dieses Pflicht-Exemplares berechtiget erklärt werden.

Von den periodischen Druckschriften ist überdiess ein Pflicht-Exemplar an den Statthalter des Kronlandes, in welchem die Druckschrift erscheint, einzusenden.

Diese Zusendungen haben bei periodischen Druckschriften in den regelmässigen Zeitabschnitten ihres Erscheinens, bei nicht periodischen Druckschriften binnen längstens acht Tagen, von der Ausgabe der Schrift an gerechnet, zu geschehen, geniessen die Portofrei-

pismach drukowych, najdalej w ciągu dni ośmiu, licząc od wydania pisma takowego, wolne są od portoryum, a przy dziełach drukowych, z szczególniejszym kosztem nakładanych, egzemplarz obowiązkowy wynagrodzony będzie z stosownem procentów potrąceniem od ceny sklepowej.

Od składania egzemplarzy obowiązkowych, są jednakże wyjętemi pisma drukowe, do użytku sprawunkowego i prywatnego przeznaczone, jakiemi są: kartki obwieszczające, adresy, karty rekomendacyjne, blankiety i inne tym podobne podrzędnego rodzaju wyroby prasy drukarskiej.

Papiery rubrykowane i rzeczy ozdobne, rodzaju czysto-przemysłowego, jeżeli nie zawierają ani tekstu ani przedstawień obrazowych, tudzież etykiety i karty wizytne, wolne są od obowiązku dopełnienia formalności, §§mi 2 i 3 przepisanych.

Rozdział II.

O wyrabianiu pism drukowych i ich obrocie.

§. 5.

Ustawy i przepisy przemysłowe stanowią, kto do wyrabiania, wydawania i nakładu pism drukowych, tudzież do handlowania niemi upoważnionym jest.

Te same postanowienia także i o wyrabianiu i rozszerzaniu pism drukowych peryodycznych stanowią.

§. 6.

Rozszerzaniem (odbytem, przedażą i rozdawaniem) pism drukowych, zajmować się mogą tylko osoby, do handlu pismami drukowemi wedle ustaw przemysłowych uprawnione, a to w zwyczajnych tylko przedaży miejscach, w miarę nadanego im prawa, i w sposobie, przepisami przemysłowemi uporządkowanym.

§. 7.

Domokrąztwo czyli obnoszenie pism drukowych po domach, wystawianie ich na sprzedaż, wywoływanie, tudzież rozdawanie tychże po za obrębem oznaczonej lokalności przedaży, zakazane jest.

Równie też zakazane jest wywieszanie i przybijanie pism drukowych po ulicach i innych miejscach publicznych bez szczególnego pozwolenia władzy, do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa ustanowionej.

Zakaz ten plakatów nie dotycze atoliż obwieszczeń treści czysto-miejscowej lub przemysłowej, jakoto: afiszów na teatr, obwieszczeń wynajęć, przedaży, zabaw itp.

Takie mogą być przybijane na miejscach, przez władzę bezpieczeństwa do tego przeznaczonych. Do przybijania plakatów nikt używanym być nie może, kto nie ma przy sobie karty pozwolenia od władzy bezpieczeństwa, w której wyrażonem być musi nazwisko jego.

Rzeczona karta pozwolenia, może w razie nadużycia natychmiast być odebraną.

Zbieranie prenumerantów lub subskrybentów na pisma drukowe, przez osoby nieopatrzone w kartę pozwolenia od władzy bezpieczeństwa, uważanem być ma równie tak, jak domokrąztwo z pismami drukowemi.

§. 8

W miejscach, w których albo wcale nie ma osób, do handlu pismami drukowemi upoważnionych, albo takowe w nienależytej znajdują się liczbie, lub też nie w stano-

heit, und es wird bei Druckwerken von besonders kostspieliger Ausstattung, das Pflicht-Exemplar mit einem angemessenen Procenten-Abschlag vom Ladenpreise vergütet werden.

Von der Einsendung der Pflicht-Exemplare sind jedoch Druckschriften für den Geschäfts- und Privatgebrauch, wie Ankündigungszettel, Adressen, Empfehlungskarten, Blanquette und ähnliche untergeordnete Erzeugnisse der Presse ausgenommen.

Rubricirte Papiere und Verzierungsgegenstände von rein gewerblicher Beschaffenheit, in soferne sie weder Text, noch bildliche Darstellungen enthalten, dann Etiquetten und Visitkarten sind von der Erfüllung der in den §§. 2 und 3 vorgezeichneten Förmlichkeiten enthoben.

II. Abschnitt.

Ueber die Erzeugung von Druckschriften und den Verkehr mit denselben.

§. 5.

Die Gewerbsgesetze und Vorschriften bestimmen, wer zur Erzeugung, zur Herausgabe, zum Verlage von Druckschriften und zum Verkehre mit denselben berechtiget ist.

Diese Bestimmungen sind auch massgebend für die Erzeugung und Verbreitung von periodischen Druckschriften.

§. 6.

Die Verbreitung (Vertrieb, Verschleiss oder Vertheilung) von Druckschriften darf nur von Personen, die zum Handel mit Druckschriften nach den Gewerbsgesetzen berechtiget sind, und zwar nur in ihren regelmässigen Verkaufsstätten nach Massgabe ihres Befugnisses, und auf die durch die Gewerbs-Vorschriften geregelte Weise unternommen werden.

§. 7.

Das Hausiren mit Druckschriften, das Ausbieten derselben zum Verkaufe, das Ausrufen und Vertheilen derselben ausserhalb des Gewerbslocales ist untersagt.

Ebenso ist untersagt das Aushängen oder Anschlagen von Druckschriften in den Strassen und anderen öffentlichen Orten ohne besondere Bewilligung der zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellten Behörde.

Das Verbot der Plakate bezieht sich jedoch nicht auf Kundmachungen rein örtlichen oder gewerblichen Inhaltes, als: Theaterzettel, Ankündigungen von Vermiethungen, Verkäufen, Lustbarkeiten u. dgl.

Solche dürfen an den von der Sicherheitsbehörde dazu bestimmten Plätzen angeschlagen werden. Zum Anschlagen von Plakaten darf Niemand verwendet werden, der nicht einen Erlaubniss-Schein der Sicherheitsbehörde, in dem sein Name ausgedrückt seyn muss, bei sich führt.

Dieser Erlaubniss-Schein kann im Falle eines Missbrauches sogleich eingezogen werden.

Das Sammeln von Pränumeranten oder Subscribenten auf Druckschriften durch Personen, welche nicht mit einem Erlaubniss-Scheine der Sicherheitsbehörde versehen sind, ist dem Hausiren mit Druckschriften gleichzuhalten.

§. 8.

An Orten, wo zum Handel mit Druckschriften berechtigte Personen entweder gar nicht, oder nicht in der erforderlichen Zahl, oder nicht in der entsprechenden Aufstellung vorhan-

wiskach odpowiednich, może namiestnik, przy wykazanej potrzebie, udzielać pojedynczym osobom, zaufania godnym, licencye do przedaży pewnych pism drukowych peryodycznych.

Takowe licencye wystawione być mogą tylko na ciąg miesięcy sześciu, nie są ważnemi dla żadnej osoby innej, ani dla innego sprzedaży miejsca, ani też dla innego pisma drukowego, oprócz tych, które wyraźnie w nich są namienione, i mogą w razie nadużycia ich lub przekroczenia, natychmiast być odebrane.

Podobnych licencyj do sprzedaży obrazów świętych, modlitw i książek do modlenia, czy to na pewne miejsca lub targi, na pewne dni nabożnego pielgrzymowania lub kiermasze, udzielać mogą w miarę ukazującej się potrzeby, władze cesarskie do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku ustanowione, gdzie się takowe znajdują, oprócz tego zaś przełożeni obwodowi, osobom zaufania godnym, w obrębie ich urzędowania zamieszkałym. Władze bezpieczeństwa i porządku w miejscach sprzedaży takowej, obowiązane są czuwać nad tem, ażeby pozwolenie to nie było przekroczonem.

Rozdział III.

O peryodycznych pismach drukowych.

§. 9.

Za peryodyczne pismo drukowe, uważanem będzie pismo albo codziennie, albo przynajmniej raz w miesiąc, chociażby w nierównych czasu okresach wychodzące.

Za części składowe, do pojedynczego numeru (kartki) dziennika lub jego zeszytu należące, uważane będą takie dodatki, które wraz z nim jednocześnie i nierozłącznie bywają wydawane i nie osobno, drogą prenumeracyi lub przedaży oddzielnej, sprzedawane.

Przeciwnie zaś wszelkie części czyli kartki pisma, ukazujące się jako oddzielnie istniejące peryodyczne pisma drukowe, które drogą prenumeracyi lub oddzielnej przedaży osobno przedawane bywają, muszą także z osobna dopełnić warunków wychodzenia ich, którego też obowiązku nie będą mogli ujść przez przybranie spólnego tytułu pisma jakowego.

§. 10.

Do wydawania peryodycznego pisma drukowego, wymaga się osobnego pozwolenia (koncesyi). Udzielanie tegoż należy przy peryodycznych pismach drukowych, kaucyi ulegających (§. 13), do najwyższej władzy policyjnej, przy innych do namiestnika kraju koronnego.

Prożba, która w tym celu podaną być musi przez władzę rządową w miejscu, w którem peryodyczne pismo drukowe wychodzić ma, do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa ustanowioną, zawierać powinna:

1) nazwisko i miejsce pomieszkania nakładcy, a jeżeli szczególny wchodzi wydawca, także i tegoż;

2) wykaz, iż nakładca wedle ustaw przemysłowych posiada prawo do takiego przedsiębiorstwa przemysłowego, tudzież, że ten w miejscu, gdzie pismo wychodzić ma, zwyczajne swe zamieszkanie ma;

3) nazwisko i miejsce pomieszkania odpowiedzialnego redaktora, opatrzonego własnościami prawem wskazanemi, a jeżeli na piśmie więcej redaktorów ma być wymienionych, nazwisko i miejsce pomieszkania wszystkich;

den sind, kann der Statthalter bei nachgewiesenem Bedarfe einzelnen vertrauenswerthen Personen Verkaufslicenzen für bestimmte periodische Druckschriften ertheilen.

Diese Verkaufslicenzen sind immer nur für die Dauer von sechs Monaten auszufertigen, sind für keine andere Person, keinen anderen Verschleissort und für keine andere Druckschrift giltig, als ausdrücklich in derselben genannt sind, und können bei einem Missbrauche oder einer Ueberschreitung sogleich wieder eingezogen werden.

Aehnliche Verkaufslicenzen können, wo eigene l. f. Behörden für Sicherheit und Ordnung aufgestellt sind, von diesen, sonst aber von den Kreisvorstehern, wenn sich das Bedürfniss dazu ausspricht, an vertraute, in dem Umfange ihres Wirkungskreises wohnhafte Personen, zum Verkaufe von Heiligenbildern, Gebeten und Gebetbüchern, entweder für bestimmte Ortschaften oder für Märkte, Wallfahrtstage und Kirchfeste ertheilt werden. Die Behörden für Sicherheit und Ordnung in den Orten, wo der Verkauf geschieht, haben darüber zu wachen, dass ein solches Befugniss nicht überschritten werde.

III. Abschnitt.

Von den periodischen Druckschriften.

§. 9.

Als eine periodische Druckschrift ist jene anzusehen, welche entweder täglich, oder doch zum mindesten Einmal im Monate, wenn auch in ungleichen Zeitabschnitten erscheint.

Als zugehörige Bestandtheile eines Blattes oder Heftes sind solche Beilagen anzusehen, die mit demselben gleichzeitig und ungetrennt ausgegeben, und nicht abgesondert im Pränumerationswege oder Einzelnverkaufe veräussert werden.

Dagegen haben alle Blätter, welche sich ihrem Inhalte nach als selbständige periodische Druckschriften darstellen, und im Pränumerationswege oder Einzelnverkaufe abgesondert veräussert werden, auch die Bedingungen des Erscheinens abgesondert zu erfüllen, und sie können sich dieser Verpflichtung durch die Aufnahme eines gemeinsamen Titels nicht entziehen.

§. 10.

Zur Herausgabe einer periodischen Druckschrift ist eine besondere Bewilligung (Concession) erforderlich. Die Ertheilung derselben steht bei cautionspflichtigen periodischen Druckschriften (§. 13) der obersten Polizei-Behörde, bei den übrigen dem Statthalter des Kronlandes zu.

Das diessfällige, durch die für die Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit in dem Orte, in welchem die periodische Druckschrift erscheinen soll, bestellte landesfürstliche Behörde einzubringende Gesuch muss enthalten:

1. Den Namen und Wohnort des Verlegers, und wenn ein besonderer Herausgeber eintritt, auch desselben;

2. die Nachweisung, dass der Verleger nach den Gewerbsgesetzen zu einer solchen Gewerbsunternehmung berechtiget ist, und im Orte der Herausgabe seinen regelmässigen Wohnsitz hat;

3. den Namen und Wohnort eines mit den gesetzlichen Eigenschaften versehenen Redacteurs, und wenn mehrere Redacteure auf dem Blatte genannt werden sollen, den Namen und Wohnort aller;

4) wykazanie prawem przepisanych, do prowadzenia redakcyi potrzebnych własności każdego redaktora, na piśmie wymienionym być mającego (§. 12);

5) nazwisko i miejsce pomieszkania drukarza;

6) napis (tytuł) peryodycznego pisma drukowego, okresy czasu, kiedy wychodzić ma i wskazanie treści, jaką zamierzono (§. 13).

Rekurs przeciw odmówionej przez namiestnika koncesyi, założony być ma do najwyższej władzy policyjnej.

Kto z pozyskanego pozwolenia do wydawania peryodycznego pisma drukowego użytek robić chce, ten wykazać się ma z takowego, a w razie, gdzie kaucya złożoną być ma, także i ze złożenia tejże, najdalej na dni ośm przed wyjściem pierwszego numeru, przed władzą rządową, do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa tamże ustanowioną, a jeżeli w miejscu wychodzenia pisma, urzęduje prokurator rządowy, winien jest także i temu jednocześnie uczynić o tem oznajmienie.

Koncesya może także i na czas nieoznaczony być udzieloną, a nie wolno jej dalej odstępować bez pozwolenia tej władzy, która ją udzieliła.

§. 11.

Jeżeli wykazanie to zaniedbano, lub takowe przez władzę rządową, do czuwania nad porządkiem i bezpieczeństwem ustanowioną, za niezupełne uznanem zostało, wówczas rzeczona władza wstrzymać winna wydawanie peryodycznego pisma drukowego, dopóki nie będą dopełnione wszystkie warunki, prawem przepisane.

W równy podobnie sposób i pod temi samemi następnościami zaniechania, donieść także należy, a to jeszcze przed dalszem wydawaniem peryodycznego pisma drukowego, o każdej w ciągu jego wydawania zachodzącej zmianie jakiegokolwiek z wymogów, w §. 10. wyszczególnionych.

Jeżeli przeciw rozporządzeniom rzeczonej władzy założonem będzie zażalenie, któremu jednakże odmawia się skutku wstrzymującego, rozstrzygać będzie takowe namiestnik kraju koronnego, a w dalszym toku instancyi, najwyższa władza policyjna.

§. 12.

Każdy redaktor peryodycznego pisma drukowego, musi w miejscu wychodzenia pisma zamieszkiwać, liczyć najmniej lat dwadzieścia cztery i być obywatelem austryackim.

Musi też mieć prawo wolnego zarządu tak sobą samym, jak majątkiem swym, być moralności nieskażonej, i posiadać taki stopień wykształcenia umiejętnego, jakiego wymaga kierowanie przedsiębiorstwa literackiego. Urzędnicy rządowi, nie będą mogli brać udział w redakcyi, jak tylko za uprzedniem na to zezwoleniem ze strony ich władzy przełożonej.

Osoby, znajdujące się w więzieniu dochodzenia lub kary, wyłączeni zostają od wydawania i redakcyi pism drukowych peryodycznych podczas ciągu uwięzienia.

§. 13.

Od każdego peryodycznego pisma drukowego, zajmującego się chociaż tylko ubocznie dziennemi dziejami politycznemi, lub rozprawami nad kwestyami polityczne-

4. die Nachweisung über die gesetzlichen Eigenschaften jedes auf dem Blatte zu nennenden Redacteurs zur Führung der Redaction (§. 12);

5. den Namen und Wohnort des Druckers;

6. die Bezeichnung (den Titel) der periodischen Druckschrift, die Zeitabschnitte ihres Erscheinens und die Angabe des beabsichtigten Inhaltes (§. 13).

Der Recurs gegen die von dem Statthalter verweigerte Ertheilung einer Concession geht an die oberste Polizei-Behörde.

Wer von einer erhaltenen Bewilligung zur Herausgabe einer periodischen Druckschrift Gebrauch machen will, hat sich mit derselben, und in dem Falle, wo eine Caution zu leisten ist, über den Erlag der letzteren spätestens acht Tage vor dem Erscheinen des ersten Blattes, bei der für die Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit daselbst bestellten landesfürstlichen Behörde auszuweisen, und wenn am Orte des Erscheinens ein Staatsanwalt seinen Sitz hat, diesem die Anzeige hievon gleichzeitig zu überreichen.

Die Concession kann auch auf eine unbestimmte Zeitdauer verliehen und darf ohne Bewilligung derselben Behörde, die solche verliehen, nicht abgetreten werden.

§. 11.

Wird diese Ausweisung unterlassen, oder solche von der für Ordnung und Sicherheit bestellten landesfürstlichen Behörde für nicht vollständig erklärt, so ist die Herausgabe der periodischen Druckschrift von der genannten Behörde bis zur Erfüllung aller gesetzlichen Bedingungen einzustellen.

Auf gleiche Weise und unter denselben Folgen eines Versäumnisses ist auch jede während der Herausgabe einer periodischen Druckschrift eintretende Veränderung an einem der im §. 10 angeführten Erfordernisse, noch vor der weiteren Herausgabe anzuzeigen.

Im Falle einer gegen die Verfügungen der gedachten Behörde erhobenen Beschwerde, welche jedoch keine aufschiebende Wirkung hat, steht die Entscheidung dem Statthalter des Kronlandes und im weiteren Instanzenzuge der obersten Polizei-Behörde zu.

§. 12.

Jeder Redacteur einer periodischen Druckschrift muss an dem Orte des Erscheinens wohnhaft, wenigstens vier und zwanzig Jahre alt und österreichischer Staatsbürger seyn.

Auch muss derselbe das freie Dispositionsrecht über seine Person und sein Vermögen, eine tadellose Moralität und jenen Grad wissenschaftlicher Bildung besitzen, welcher die Leitung eines literarischen Unternehmens voraussetzt. Staatsbeamte dürfen sich bei einer Redaction nur dann betheiligen, wenn sie die vorläufige Ermächtigung hiezu von ihrer vorgesetzten Behörde erhalten haben.

Personen, die sich in Untersuchungs- oder Strafverhaft befinden, sind während der Dauer ihrer gefänglichen Anhaltung von der Herausgabe und Redaction periodischer Druckschriften ausgeschlossen.

§. 13.

Für jede periodische Druckschrift, welche, sei es auch nur nebenbei, die politische

mi, religijnemi lub socyalnemi, albo będącego ogólnie treści politycznej, musi przepisana kaucya być złożoną.

Niemniej też i inne peryodyczne pisma drukowe podpadną obowiązkowi złożenia kaucyi, jak tylko z powodu ich treści, albo z powodu przestąpienia niniejszego patentu sądownie na karę skazane zostały.

Rozstrzygnienie w tej mierze, czy peryodyczne pismo drukowe kaucyi podlega lub nie, w razie wyniesionej przeciw temu reklamacyi, należy do namiestnika kraju koronnego, a w dalszym instancyi toku, do najwyższej władzy policyjnej.

Gazety urzędowe, wolne są od składania kaucyi.

§. 14.

Kaucya od peryodycznych pism drukowych, wychodzących w miejscach, liczących przeszło sześćdziesiąt tysięcy mieszkańców, lub w dwumilowym okręgu ich, wynosi dziesięć tysięcy złotych reńskich mon. konwen., w miejscach zaś, liczących nad trzydzieści tysięcy mieszkańców, — siedm tysięcy złotych reńskich mon. konw., we wszystkich zaś innych miejscach, — pięć tysięcy złotych mon. kon.; od pism peryodycznych, mniej jak trzy razy w tydzień wychodzących, złożoną być winna tylko połowa wyż rzeczonej kaucyi.

§. 15.

Kaucya złożoną być ma, wedle wyboru składającego, albo w gotowiźnie, albo w cesarsko-austryackich zapisach długu Stanu, na ukaziciela brzmiących, w monecie konw. procentujących podług kursu giełdowego w dniu złożenia, wszelakoż nie nad wartość nominalną porachowanych. W pierwszym przypadku opłacona będzie prowizya od kaucyi, wedle stopy procentowej, w c. k. funduszu umorzenia przyjętej.

W każdym kraju koronnym, osobno do wiadomości podane zostaną kasy, w których kaucya składaną być winna.

Przy ustaniu wychodzenia peryodycznego pisma drukowego, będzie kaucya składającemu zwrócona w sześć miesięcy po wydaniu ostatniego numeru, za przedłożeniem poświadczenia ze strony prokuratora, że z powodu tegoż peryodycznego pisma drukowego, nie zachodzi żadne dochodzenie sądowe.

§. 16.

Kaucya służy do pokrycia wszelkich kar pieniężnych, z powodu pisma drukowego wraz z dodatkami, dla którego złożoną była, orzeczonych, tudzież do pokrycia kosztów dochodzenia, bez względu na osobę skazanego.

§. 17.

Jeżeli wyrokiem prawomocnym orzeczonem zostało, iż kaucya w całości lub w części przepada, wówczas strony interesowane obowiązane są, w ciągu dni trzech po nastąpionej prawomocności wyroku, wykazać się przed władzą rządową, do strzeżenia publicznego porządku i bezpieczeństwa ustanowioną, a niemniej i przed prokuratorem rządowym, iż kwotę na przepad osądzoną, tudzież koszta postępowania, jakieby przytem wymierzono, odwiozły do kasy, do której kary wpływają; w przeciwnym bowiem razie zarządzi prokurator rządowy odwiezienie takie z kaucyi, bez dalszego wdawania się w to sądu.

Tagesgeschichte behandelt, politische, religiöse oder sociale Fragen bespricht, oder überhaupt politischen Inhaltes ist, muss die vorgeschriebene Caution erlegt werden.

Auch andere periodische Druckschriften verfallen der Cautionspflicht, sobald wegen ihres Inhaltes oder wegen Uebertretung des gegenwärtigen Patentes eine gerichtliche Verurtheilung erfolgt.

Die Entscheidung, ob eine periodische Druckschrift der Cautionspflicht unterliege, steht im Falle einer dagegen erhobenen Einsprache, dem Statthalter des Kronlandes und im weiteren Instanzenzuge der obersten Polizei-Behörde zu.

Die ämtlichen Zeitungen sind von dem Cautions-Erlage befreit.

§. 14.

Die Caution beträgt für periodische Druckschriften, welche an Orten von mehr als sechzigtausend Einwohnern oder in deren Umkreise von zwei Meilen erscheinen, zehntausend Gulden Conv. Münze, in Orten von mehr als dreissigtausend Einwohnern siebentausend Gulden Conv. Münze, in allen übrigen Orten fünftausend Gulden Conv. Münze; für periodische Schriften, welche weniger als dreimal in der Woche erscheinen, ist nur die Hälfte dieses Cautionsbetrages zu erlegen.

§. 15.

Die Caution ist nach der Wahl des Erlegers entweder in barem Gelde, oder in auf Ueberbringer lautenden, in Conv. Münze verzinslichen kaiserlichen österreichischen Staatsschuldverschreibungen nach dem Börsecourse des Erlagstages, jedoch nicht über den Nennwerth berechnet, zu erlegen. Im ersteren Falle wird der Cautionsbetrag nach dem bei dem k. k. Tilgungsfonde bestehenden Zinsfusse verzinset.

In jedem Kronlande werden die Cassen besonders bekannt gemacht werden, bei welchen der Erlag stattzufinden hat.

Die Caution wird beim Aufhören des Erscheinens einer periodischen Druckschrift sechs Monate nach Ausgabe der letzten Nummer gegen Beibringung einer Bescheinigung des betreffenden Staatsanwaltes, dass aus Anlass dieser periodischen Druckschrift kein gerichtliches Verfahren anhängig ist, dem Erleger zurückgestellt.

§. 16.

Die Caution hat für alle aus Anlass der Druckschrift sammt Beilagen, für welche sie bestellt wurde, verhängten Geldstrafen, und für die Untersuchungskosten, ohne Rücksicht auf die Person des Verurtheilten zu haften.

§. 17.

Ist durch ein rechtskräftiges Erkenntniss der Verfall der Caution im Ganzen, oder in einem Theile derselben ausgesprochen worden, so haben sich die Betheiligten binnen drei Tagen nach eingetretener Rechtskraft bei der zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellten landesfürstlichen Behörde und bei dem Staatsanwalte über die Abfuhr des in Verfall gesprochenen Betrages und der etwa erkannten Kosten des Verfahrens an die Casse, der die Strafen verfallen, auszuweisen; im widrigen Falle verfügt der Staatsanwalt diese Abfuhr aus der Caution ohne weiteres Einschreiten des Gerichtes.

Jeżeli kaucya nie była w gotowiznie złożoną, wówczas potrzebna na ten cel część obligacyj rządowych, na kaucyę złożonych, także bez wchodzenia w to sądu, drogą giełdową przedaną będzie. W taki sam sposób i koszta procesu ściągnione być winny.

§. 18.

Jeżeli kaucya, z powodu opłat z niej zarządzonych, zmniejszoną została, musi uzupełnienie onejże najdalej w ciągu dni trzech być wykazanem, pod następstwami inaczej, w §. 11. postanowionemi.

Skutki w §. 11. wyrzeczone, także i wtedy nastąpić mają, gdy od peryodycznego pisma drukowego kaucyi nie ustanowiono, i zasądzonych kar pieniężnych lub opłat kosztów procesu w ciągu dni trzech nie złożono.

§. 19.

Wydawcom pism drukowych peryodycznych, obecnie już wychodzących, zostaje dozwolonym termin trzymiesięczny do złożenia kaucyi według wymiaru niniejszem ustanowionego. Też peryodyczne pisma drukowe będą już jako należycie ukoncesyonowane uważane, wszelakoż będą one winny wykazać przed władzami wyż rzeczonemi w ciągu dni trzydziestu, szczegóły, §fem 10. od 1. aż do 6. wymienione. Termina te bieżeć będą dopiero od chwili działalności patentu niniejszego.

§. 20.

Peryodyczne pismo drukowe musi bezpłatnie zamieścić każde urzędowe sprostowanie okoliczności, w onemże przywiedzionych, a to w najbliższej, po odebraniu sprostowania tegoż bezpośrednio wychodzącej kartce (numerze) lub zeszycie.

Inne sprostowania okoliczności przez interesowanych poczynione, powinny w taki sam sposób, atoliż o tyle tylko bezpłatnie być zamieszczone, o ile objętość odpowiedzi nie przechodzi w dwójnasób objętości artykułu, do którego się odpowiedź odnosi.

Jeżeli zaś objętość tę przechodzi, opłacić należy za większą ilość wierszy zwyczajną od umieszczenia należytość.

W razie odmówienia, zamieszczenie przez prokuratora rządowego uskutecznionem będzie. Oprócz tego może pismo drukowe peryodyczne, obwieszczenia (inseraty) przyjmujące, nawet i oprócz przypadku szczególnego do tego zobowiązania kontraktowego, na żądanie władzy bezpieczeństwa, zniewolonem być do umieszczenia w najbliższym numerze rozporządzeń urzędowych, za wynagrodzeniem zwykłych umieszczenia kosztów.

§. 21.

Jeżeli przeciw peryodycznemu pismu drukowemu postępowanie karne wytoczonem zostało, powinny na rozkaz władzy, wszelkie w ciągu tejże rozprawy karnej wydawane rozporządzenia, jako też i wyrok karny, podane być do wiadomości według zupełnej treści i bez wszelkiej zmiany, w najbliższej zaraz kartce (numerze) lub zeszycie tegoż peryodycznego pisma drukowego.

Przy takiem zamieszczeniu nie wolno czynić żadnych jakichkolwiekbądź dodatków lub uwag, bez różnicy, ani w tym numerze, gdzie się rzeczone podanie znajduje,

Ist die Caution nicht im Baren geleistet worden, so wird zu diesem Ende der erforderliche Theil der zu diesem Zwecke erlegten Staatsschuldverschreibungen gleichfalls ohne Einschreiten des Gerichtes börsemässig veräussert. Auf die gleiche Weise ist auch der Ersatz der Kosten des Verfahrens hereinzubringen.

§. 18.

Wenn die Caution in Folge der aus derselben verfügten Ersätze vermindert wird, so muss die Ergänzung unter den im §. 11 festgesetzten Folgen binnen längstens drei Tagen ausgewiesen werden.

Die im §. 11 festgesetzten Folgen haben auch einzutreten, wenn für die periodische Druckschrift eine Caution nicht bestellt war, und die erkannten Geldstrafen oder der Ersatz der Kosten des Verfahrens nicht binnen drei Tagen erlegt werden.

§. 19.

Den Herausgebern der gegenwärtig schon bestehenden periodischen Druckschriften wird zur Leistung der Caution nach dem dermalen festgesetzten Ausmasse ein Termin von drei Monaten bewilliget. Diese periodischen Druckschriften werden als ordnungsmässig concessionirt angesehen, und haben binnen dreissig Tagen die im §. 10 von 1 bis 6 angeführten Daten den bezogenen Behörden nachzuweisen. Diese Fristen haben von dem Zeitpuncte zu laufen, von welchem dieses Patent in Wirksamkeit tritt.

§. 20.

In eine periodische Druckschrift muss jede ämtliche Berichtigung von darin mitgetheilten Thatsachen in das zunächst nach deren Empfang erscheinende Blatt (Nummer) oder Heft kostenfrei aufgenommen werden.

Andere Berichtigungen von Thatsachen von Seite der Betheiligten müssen in gleicher Art, jedoch nur insoferne unentgeltlich aufgenommen werden, als der Umfang der Entgegnung den Umfang des Artikels, auf welchen sich die Entgegnung bezieht, nicht um das Zweifache übersteigt.

Ist diess der Fall, so sind für die mehreren Zeilen die gewöhnlichen Einrückungsgebühren zu zahlen.

Im Falle der Verweigerung ist die Aufnahme durch den Staatsanwalt zu erwirken. Ausserdem kann eine periodische Druckschrift, welche Anzeigen (Inserate) annimmt, auch ausser dem Falle besonderer vertragsmässiger Verpflichtungen verhalten werden, auf Verlangen der Sicherheitsbehörde ämtliche Erlässe gegen Vergütung der üblichen Einrückungsgebühren, der nächsten Nummer einzurücken.

§. 21.

Wird gegen eine periodische Druckschrift ein Strafverfahren anhängig gemacht, so sind über Auftrag der Behörde die in dieser Strafverhandlung ergangenen Verordnungen vollständig und unverändert in dem nächst erscheinenden Blatte (Nummer) oder Hefte derselben periodischen Druckschrift, und ebenso das Straferkenntniss mitzutheilen.

Bei einer solchen Mittheilung sind Zusätze und Bemerkungen jeder Art unzulässig, ohne Unterschied, ob diess in der Nummer, welche die Mittheilung bringt, oder in einer an-

ani też w innym numerze późniejszym. Równie też nie wolno nigdy pisma drukowego, pod zajęciem jeszcze zostającego, lub za karygodne orzeczonego, ani dalej rozszerzać, ani drukiem choćby tylko ubocznie i sposobem opowiadającym ogłaszać.

§. 22.

Jeżeli peryodyczne pismo drukowe ustawicznie postępuje w kierunku nieprzyjacielskim, podkopującym tron, formę rządu monarchiczną, jedność i całość państwa, zasadę monarchiczną, religię, obyczajność publiczną, lub w ogólności podstawy związku społeczeńskiego, lub w kierunku, niezgodnym z utrzymaniem publicznej spokojności i porządku, wówczas, po uprzedniem dwukrotnem a bezskutecznem ostrzeżeniu na piśmie, mocen będzie namiestnik kraju koronnego, w którym peryodyczne pismo drukowe wychodzi, zawiesić dalsze jego wydawanie na ciąg miesięcy trzech.

Zawieszenie na czas dłuższy, lub też zupełny zakaz pisma czyli odebranie koncesyi, orzeczonem być może tylko przez najwyższą władzę policyjną.

Także i inne nieperyodyczne pisma drukowe, w kraju tutejszym wychodzące, a w podobnym niebezpiecznym kierunku występujące, zakazanemi być mogą przez najwyższą władzę policyjną, a w przypadkach naglących, i przez namiestnika kraju koronnego, w którym były drukowane lub wydawane. Przeciw zarządzeniom namiestnika wolna jest droga rekursu do najwyższej władzy policyjnej, atoliż nie ze skutkiem wstrzymującym.

Rozdział IV.

O pismach drukowych zagranicznych.

§. 23.

Zagraniczne pisma drukowe mogą przez najwyższą władzę policyjną na cały obręb cesarstwa być zakazane.

Zakaz pisma drukowego zagranicznego obejmuje w sobie także i zakaz wydawania i rozpowszechniania wszelkiego w krajach tutejszych lub za granicą sporządzonego przekładu, lub też innego jakiego wydania pisma zakazanego, czy to w całości treści jego lub tylko w części.

C. k. zakład pocztowy nie będzie przyjmować ani prenumeraty na zakazane zagraniczne lub za równe z niemi uważane pisma drukowe, ani też zresztą i przesełki ich; a zakazuje się oraz powszechnie sprowadzać je, handel niemi prowadzić, ogłaszać lub takowe rozszerzać.

Rozdział V.

O karygodnem rozszerzaniu pism drukowych.

§. 24.

Za karygodnego szerzyciela uważanym i ukaranym będzie każdy księgarz lub handlarz utworami sztuki, antykwarz, drukarz, nakładca, lub ktokolwiek trudni się sposobem zarobkowym przedażą pism drukowych, który pisma drukowe treści karze ulegającej, lub też zakazane na mocy szczególnego, do jego wiadomości doszłego rozporządzenia, pisma rozseła, lub rozsełanie takowych przez zamówienie zarządza, lub takie pisma drukowe z przekroczeniem przepisów, dla wprowadzenia towarów istniejących, z zagranicy do państwa austryackiego wprowadza lub wprowadzić każe; tudzież, kto takowemi pismami

deren Nummer geschieht. Auch darf niemals eine noch mit Beschlag belegte oder als strafbar erklärte Druckschrift weiter verbreitet, oder durch den Druck veröffentlicht werden. selbst wenn dieses nur nebenher und erzählungsweise geschehen sollte.

§. 22.

Wird bei einer periodischen Druckschrift beharrlich eine dem Throne, der monarchischen Regierungsform, der staatlichen Einheit und Integrität des Reiches, dem monarchischen Principe, der Religion, der öffentlichen Sittlichkeit, oder überhaupt den Grundlagen der Staatsgesellschaft feindselige, oder mit der Aufrechthaltung der öffentlichen Ruhe und Ordnung unvereinbare Richtung verfolgt, so kann nach vorausgegangener zweimaliger schriftlicher fruchtloser Verwarnung die weitere Herausgabe einer solchen periodischen Druckschrift von dem Statthalter des Kronlandes, in welchem dieselbe herausgegeben wird, bis auf drei Monate eingestellt werden.

Die auf längere Zeit dauernde, oder die gänzliche Einstellung oder Concessions-Entziehung kann nur von der obersten Polizei-Behörde ausgesprochen werden.

Auch andere nicht periodische Druckschriften, welche im Inlande erscheinen, können, wenn sie eine solche gefährliche Richtung verfolgen, von der obersten Polizei-Behörde und in dringenden Fällen von dem Statthalter des Kronlandes, in welchem sie gedruckt oder ausgegeben wurden, verboten werden. Gegen die Verfügungen des Statthalters steht der Recurs an die oberste Polizei-Behörde, jedoch ohne aufschiebende Wirkung, offen.

IV. Abschnitt.

Von den ausländischen Druckschriften.

§. 23.

Ausländische Druckschriften können von der obersten Polizei-Behörde für den ganzen Umfang des Kaiserstaates verboten werden.

Das Verbot einer ausländischen Druckschrift fasst auch das Verbot der Herausgabe und Verbreitung jeder im In- oder Auslande verfassten Uebersetzung oder sonstigen Ausgabe jener Schrift, es mag selbe den ganzen Inhalt oder nur einen Theil enthalten, in sich.

Die k. k. Postanstalt hat auf verbotene ausländische, oder ihnen gleichgehaltene Druckschriften keine Pränumeration, noch sonst selbe zur Beförderung anzunehmen, und es ist die Einfuhr, der Handel, die Ankündigung und die Verbreitung derselben Jedermann untersagt.

V. Abschnitt.

Von der strafbaren Verbreitung von Druckschriften.

§. 24.

Als strafbarer Verbreiter ist zu behandeln jeder Buch- oder Kunsthändler, Antiquar, Buchdrucker, Verleger, oder wer immer den Verschleiss mit Druckschriften gewerbsmässig betreibt, wenn er Druckschriften strafbaren Inhaltes, oder die durch eine besondere ihm bekannt gewordene Verfügung verboten wurden, versendet, oder deren Versendung durch Bestellung veranlasst, oder derlei Druckschriften mit Uebertretung der für die Waaren-Einfuhr bestehenden Vorschriften aus dem Auslande in das österreichische Staatsgebiet

drukowemi handel zakazany lub tajemny prowadzi, albo je w miejscach publicznych, czytelniach, bibliotekach pożyczalnych i t. p. rozkłada, lub jakbądź celem dalszego rozszerzania odstępuje.

Rozdział VI.

O zajęciu.

§. 25.

Władza do utrzymania publicznego porządku i bezpieczeństwa ustanowiona, obowiązaną jest położyć zapowiedzenie na każde zakazane pismo drukowe, nie mniej na każde pismo drukowe, z zaniechaniem przepisów niniejszego patentu wydane, albo wedle treści swej stanowiące karygodny czyn, z urzędu dochodzić się mający. Za każdem zapowiedzeniem nastąpić ma postępowanie właściwe, przepisami wskazane.

Rekurs przeciw zarządzonemu przez władzę bezpieczeństwa zajęciu, założony być ma do namiestnika, a w dalszym toku instancyj do najwyższej władzy policyjnej. Tenże nie ma jednak mocy wstrzymującej. Zniesienie zajęcia takowego tylko na drodze politycznej może być uskutecznionem.

Rozdział VII.

O karach za przekroczenia przepisów ustawy drukowej.

§. 26.

Przestąpienie przepisów §§. 2, 3 i 4 niniejszego patentu karanem będzie karą pieniężną od dwudziestu pięciu do dwóchset złotych reńskich mon. konw., która w razie powtórzenia podwojoną być może.

Za uczynione fałszywe z więdzą podanie w szczegółach, w §fie 2. przepisanych, ulega drukarz, lub ktokolwiek inny, w tem winę ponoszący, karze aresztu od dni ośmiu do jednego miesiąca.

§. 27.

Przestąpienia przepisów §§fów 5 do 8 niniejszego patentu, ulegają, prócz postępowania, jakieby może wedle przepisów przemysłowych nastąpić miało, albo karze pieniężnej od pięciu do złotych reńskich dwóchset mon. konw., albo karze aresztu od jednego dnia do jednego miesiąca, wykonanej nietylko na bezpośrednim sprawcy, lecz także i na tym, który go do tego zamówił.

Pisma drukowe, w obnoszeniu ich po domach albo przy innem zakazanem rozszerzaniu lub w obrocie pokątnym przydybane, albo przeciw przepisom publicznie przybijane, przepadają.

§. 28.

Wydawanie peryodycznego pisma drukowego wbrew rozporządzeniom §§fów 9 aż do 19, oprócz skutków, w §§. 11 i 18 wyrażonych, karane być winno na nakładcy i drukarzu, karą pieniężną od pięciudziesiąt do pięciuset złotych reńskich mon. konw.

§. 29.

Odmówienie wydrukowania obwieszczeń, przez prokuratora rządowego lub przez władzę (§§. 20 i 21) doręczonych, ulega karze pieniężnej od dwudziestu pięciu do dwóchset złotych reńskich monety konwencyjnej.

einbringt oder einbringen lässt; ferner wer immer mit derlei Druckschriften unbefugten oder geheimen Handel treibt, oder sie an öffentlichen Orten, Lesezirkeln, Leihbibliotheken u. dgl. auflegt, oder sonst zum Zwecke weiterer Verbreitung an Andere abtritt.

VI. Abschnitt.

Von der Beschlagnahme.

§. 25.

Die zur Aufrechthaltung der öffentlichen Ordnung und Sicherheit bestellte Behörde hat jede verbotene Druckschrift, so wie jede Druckschrift, welche mit Ausserachtlassung der Vorschriften des gegenwärtigen Patentes ausgegeben wird, oder deren Inhalt eine von Amtswegen zu verfolgende strafbare Handlung begründet, mit Beschlag zu belegen. Ueber jede Beschlagnahme ist die vorschriftmässige Behandlung einzuleiten.

Der Recurs gegen eine von der Sicherheitsbehörde verfügte Beschlagnahme geht an den Statthalter und weiter an die oberste Polizei-Behörde. Er hat keine aufschiebende Wirkung. Die Aufhebung einer solchen Beschlagnahme kann nur im politischen Wege stattfinden.

VII. Abschnitt.

Von den Strafen wegen Uebertretung der Press-Ordnung.

§. 26.

Die Uebertretung der Vorschriften der §§. 2, 3 und 4 dieses Patentes ist mit einer Geldbusse von fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden Conventions-Münze, welche im Wiederholungsfalle verdoppelt werden kann, zu bestrafen.

Eine wissentlich falsche Angabe in dem im §. 2 vorgeschriebenen Vormerke ist an dem Drucker oder sonst Schuldtragenden überdiess mit Arrest von acht Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen.

§. 27.

Die Uebertretungen der Vorschriften der §§. 5 bis 8 dieses Patentes sind, abgesehen von der nach den Gewerbsvorschriften allenfalls eintretenden Behandlung, mit einer Geldstrafe von fünf bis zweihundert Gulden Conventions-Münze, oder mit Arrest von einem Tage bis zu einem Monate, sowohl an dem unmittelbaren Thäter, als auch an demjenigen, der ihn hiezu bestellte, zu bestrafen.

Die im Hausirhandel oder sonst in der unerlaubten Verbreitung oder im Winkelverkehre ergriffenen oder vorschriftwidrig öffentlich angeschlagenen Druckschriften unterliegen dem Verfalle.

§. 28.

Die Herausgabe einer periodischen Druckschrift gegen die Anordnungen der §§. 9 bis 19, ist abgesehen von den in den §§. 11 und 18 ausgedrückten Folgen an dem Verleger und an dem Drucker mit einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden Conventions-Münze zu bestrafen.

§. 29.

Die Verweigerung des Abdruckes der von dem Staatsanwalte oder der Behörde zugestellten Veröffentlichungen (§§. 20 und 21) ist mit einer Geldstrafe von fünf und zwanzig bis zweihundert Gulden Conventions-Münze zu bestrafen.

Przy ciągłem takowem opieraniu się może dalsze wychodzenie peryodycznego pisma drukowego być zawieszonem, aż do dopełnienia obowiązku nałożonego.

Oprócz tego użytemi być mogą dalsze jeszcze prawne środki przymusu celem uskutecznienia rzeczonego powyżej obowiązku.

§. 30.

Zamieszczanie dodatków lub uwag do rozporządzeń lub też względem nich, przez władzę do ogłoszenia doręczonych, tudzież dalsze rozgłaszanie lub rozpowszechnianie pisma drukowego zajętego, lub za karygodne orzeczonego (§. 21), karanem będzie karą pieniężną od pięćdziesięciu do pięciuset złotych reńskich mon. konw., a w razie szczególnej złośliwości, nadto jeszcze aresztem od dni ośmiu do jednego miesiąca.

Pisma drukowe, przedmiot przestępstwa tego stanowiące, nie mniej czcionkoskład, do uskutecznienia onychże służący, tudzież inne przyrządy, mają być zniszczone.

§. 31.

Dalsze rozgłaszanie peryodycznego pisma drukowego, którego wydanie przez władzę zawieszonem zostało, czy pod tym samym czy odmiennym tytułem, oprócz zarządzić się mającego uchylenia go, karanem być winno karą pieniężną od pięciudziesiąt do pięciuset złotych reńskich mon. konw., w razie zachodzących okoliczności obciążających na redaktorze, nakładcy lub drukarzu aresztem od jednego do miesięcy trzech, a pod okolicznościami, szczególniej obciążającemi na drukarzu i nakładcy samą nawet utratą ich zarobkowania.

§. 32.

Wprowadzanie, handel, obwieszczanie i rozszerzanie pism drukowych zakazanych, lub za równo z niemi uważanych, karanem będzie karą pieniężną od pięćdziesięciu do pięciuset złotych reńskich mon. konw., a przy okolicznościach obciążających, aresztem od jednego do miesięcy trzech.

Takowe na rozszerzaniu przydybane pisma drukowe przepadają. Jeżeli rozszerzenie pism drukowych, z zagranicy do cesarstwa sprowadzonych, nastąpiło przed wydaniem zakazu, wówczas, jeżeli z powodu ich treści nie jest wytoczonem postępowanie sądowe, wydalenie takowych z kraju zarządzić i uskutecznić należy.

Tej samej karze podciągnionem będzie wszelkie usiłowanie samowolnego wydawania pisma, doczasowo zawieszonego albo zupełnie zniesionego, równie jak rozszerzanie takowego.

Rozdział VIII.

O odpowiedzialności za karygodną treść pism drukowych.

§ 33.

Ktokolwiek przez pisma drukowe dopuszcza się czynu jakiego, podług powszechnych ustaw karnych pod karę podciągnionego, ulega karom temiż ustawami postanowionym.

§. 34.

Osoby w ułożeniu, wydrukowaniu lub rozszerzeniu karygodnego pisma drukowego udział mające, jeżeli takowe według postanowień powszechnej księgi ustaw karnych nie stały się winnemi zbrodni lub wykroczenia, przez pismo drukowe popełnionego, w przypadkach następujących za treść karygodną jednocześnie odpowiedzialnemi zostają

Bei fortgesetzter Weigerung kann das weitere Erscheinen der periodischen Druckschrift bis zur Erfüllung der obliegenden Verpflichtung eingestellt werden.

Ausserdem bleibt die Anwendung anderweitiger gesetzlicher Zwangsmittel zur Erfüllung obiger Verbindlichkeit vorbehalten.

§. 30.

Die Aufnahme von Zusätzen oder Bemerkungen zu oder über zur Veröffentlichung zugestellte behördliche Erlässe, dann die weitere Veröffentlichung oder Verbreitung einer mit Beschlag belegten oder als strafbar erklärten Druckschrift (§. 21) ist mit einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden Conventions-Münze, und bei besonderer Böswilligkeit überdiess mit Arrest von acht Tagen bis zu einem Monate zu bestrafen.

Die Druckschriften, welche den Gegenstand dieser Uebertretung bilden, sowie der zu ihrer Erzeugung bestimmte Satz oder sonstige Vorrichtungen sind zu vernichten.

§. 31.

Die weitere Veröffentlichung einer periodischen Druckschrift, deren Herausgabe von der Behörde eingestellt wurde, unter dem gleichen oder veränderten Titel, ist abgesehen von der zu verfügenden Einstellung mit einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden Conventions-Münze, und bei erschwerenden Umständen an dem Redacteur, dem Verleger oder Drucker mit Arrest von einem bis zu drei Monaten und unter besonders erschwerenden Umständen an dem Drucker und Verleger selbst mit dem Gewerbsverluste zu bestrafen.

§. 32.

Die Einfuhr, der Handel, die Ankündigung und die Verbreitung verbotener oder ihnen gleichgehaltener Druckschriften ist mit einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden Conventions-Münze, und bei erschwerenden Umständen mit Arrest von einem bis zu drei Monaten zu bestrafen.

Derlei in der Verbreitung ergriffene Druckschriften unterliegen dem Verfalle. Hat die Verbreitung aus dem Auslande in den Kaiserstaat eingebrachter Druckschriften vor Erlassung des Verbotes stattgefunden; so ist die Ausserlandesschaffung dieser Druckschriften zu bewirken, insoferne nicht wegen ihres Inhaltes ein gerichtliches Verfahren eingeleitet wird.

Dieselbe Strafe ist gegen jeden Versuch der eigenmächtigen Herausgabe eines zeitweilig oder gänzlich eingestellten Blattes, sowie auf die Verbreitung eines solchen Blattes zu verhängen.

VIII. Abschnitt.

Von der Verantwortlichkeit für den strafbaren Inhalt der Druckschriften.

§. 33.

Wer sich durch Druckschriften einer nach den allgemeinen Strafgesetzen für strafbar erklärten Handlung schuldig macht, verfällt in die durch diese Gesetze bestimmten Strafen.

§. 34.

Die bei Abfassung, Drucklegung oder Verbreitung einer strafbaren Druckschrift mitwirkenden Personen sind, in soferne sie nicht nach den Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzbuches des durch die Druckschrift begangenen Verbrechers oder Vergehens schuldig befunden werden, in nachstehenden Fällen für den strafbaren Inhalt gleichzeitig ver-

i za zaniedbanie powinnej baczności i staranności podług postanowień, niżej wymienionych, karanemi być mają, a to:

a) autor, tłumacz lub wydawca, o ile nie udowodni, iż wydrukowanie pisma, mimo jego wiedzy i winy, uskutecznionem zostało;

b) przy peryodycznych pismach drukowych, każdy w nich wymieniony redaktor, jeżeli nie wykaże, iż wydrukowanie artykułu karygodnego, wbrew wyraźnej woli jego nastąpiło, tudzież, że zawiadomił o tem władzę właściwą najdalej aż do chwili przedłożenia egzemplarza na próbę (§. 3);

c) nakładca, bądź że sposobem zarobkowym trudnił się nakładem pism drukowych, bądź tylko w tym szczególnym przypadku takowego się podjął.

§. 35.

Oprócz powyższych osób, odpowiedzialnym jest za treść pisma drukowego, drukarz (drukarnią zarządzający):

a) jeżeli na piśmie drukowem albo wcale nie jest wymieniony nakładca przemysłowo uprawniony, albo takowy pod fałszywym nazwiskiem tamże jest podany;

b) jeżeli pismo drukowe podług formy swej zewnętrznej, ukazuje się jako plakat lub jako pismo ulotne, to jest jako płód prasy drukarskiej, z pojedynczych kartek się składający, lub nie nad arkusz drukowy wynoszący;

c) jeżeli druk uskutecznionym został z przestąpieniem §§fów 2. i 3. patentu niniejszego.

§. 36.

Rozprzedaży zawiadowca, sprzedawca lub rozszerzacz, odpowiedzialnym jest za treść pisma drukowego:

a) przy zagranicznych pismach drukowych, jeżeli miejsce wychodzenia, albo autor, albo nakładca pisma drukowego, albo sposób nadesłania jego, zdolnemi są zwrócić uwagę, podejrzenie o treść onegoż wzniecającą, albo jeżeli się brak powszechnie przepisanych lub przynajmniej zwykłych oznaczeń pokazuje, to jest, brak miejsca i czasu wyjścia, tudzież nazwiska nakładcy pisma drukowego, albo gdy oznaczenia takowe fałszywie podane są, albo nareszcie, jeżeli przedaż odbywa się sposobem potajemnym;

b) przy takowych pismach drukarskich, które z przestąpieniem §§. 5 aż do 8. patentu niniejszego w obrót wprowadzone zostały;

c) przy plakatach i pismach ulotnych (§. 35).

§. 37.

Odpowiedzialność osób, w wydawaniu pism drukowych karygodnych udział mających (§§. 34 aż do 36), odnosi się do zupełnej treści pisma drukowego, i do załączeń doń należących.

Wszelkie zastrzeżenia i oświadczenia redakcyi lub wydawcy przeciw treści zamieszczeń, albo też przejęta przez inne osoby odpowiedzialność, nie znoszą odpowiedzialności, niniejszą ustawą przepisanej.

antwortlich, und wegen Vernachlässigung pflichtmässiger Aufmerksamkeit und Obsorge nach den weiter unten folgenden Bestimmungen zu bestrafen, und zwar:

a) *der Verfasser, Uebersetzer oder Herausgeber, in soferne er nicht den Beweis herstellt, dass die Drucklegung ohne sein Wissen und Verschulden stattfand;*

b) *bei periodischen Druckschriften jeder auf dem Blatte genannte Redacteur, wenn er nicht beweiset, dass die Drucklegung des strafbaren Artikels wider seinen ausdrücklichen Willen erfolgt ist, und dass er die Anzeige hievon an die gehörige Behörde längstens bis zur Uebergabe des Probe-Exemplares (§. 3) gemacht hat;*

c) *der Verleger, er mag den Verlag von Druckschriften gewerbsmässig betrieben, oder nur in dem besonderen Falle unternommen haben.*

§. 35.

Nebst diesen Personen ist der Drucker (Geschäftsleiter der Druckerei) für den Inhalt der Druckschrift verantwortlich:

a) *wenn ein gewerbsmässig berechtigter Verleger auf der Druckschrift nicht, oder fälschlich genannt ist;*

b) *wenn die Druckschrift ihrer äusseren Form nach, sich als ein Plakat oder Flugblatt, das ist ein Erzeugniss der Presse, welches aus einzelnen Blättern besteht, oder doch nicht über einen Druckbogen umfasst, darstellt;*

c) *wenn der Druck mit Uebertretung der §§. 2 und 3 dieses Patentes stattfand.*

§. 36.

Der Vertriebsbesorger, Verschleisser oder Verbreiter ist für den Inhalt der Druckschrift verantwortlich:

a) *bei ausländischen Druckschriften, wenn der Ort des Erscheinens oder der Verfasser, oder der Verleger der Druckschrift, oder die Art der Zusendung geeignet sind, die Aufmerksamkeit zu erregen, um Verdacht über den Inhalt derselben zu erwecken, oder wenn die allenthalben vorgeschriebenen, oder wenigstens üblichen Bezeichnungen, nämlich Ort und Zeit des Erscheinens, dann der Name des Verlegers der Druckschrift fehlen, oder unrichtig angegeben sind, oder endlich, wenn der Verkauf auf heimliche Weise geschieht;*

b) *bei solchen, die mit Uebertretung der §§. 5 bis 8 dieses Patentes in Verkehr gesetzt werden;*

c) *bei Plakaten und Flugblättern (§. 35).*

§. 37.

Die Verantwortlichkeit der bei Herausgabe von strafbaren Druckschriften mitwirkenden Personen (§§. 34 bis 36) bezieht sich auf den vollen Inhalt der Druckschriften und der dazu gehörigen Beilagen.

Verwahrungen und Erklärungen der Redaction oder des Herausgebers gegen den Inhalt aufgenommener Einrückungen oder die von anderen Personen übernommene Haftung heben diese gesetzliche Verantwortlichkeit nicht auf.

§. 38.

Jeżeli treść pisma drukowego czyn stanowi, w ustawie za zbrodnię uznany, wówczas każdy za taką treść jego, odpowiedzialność na sobie mający, (§§. 34 aż do 36), któremu udział jego nie został za zbrodnię poczytany, ukaranym być ma aresztem od jednego do miesięcy sześciu, a przy okolicznościach obciążających, ciężkim aresztem od miesięcy sześciu do lat dwóch.

Oprócz tego przy peryodycznych pismach drukowych, dla których kaucyę ustanowiono, orzec należy przepad kaucyi, podług wymiaru, w §. 28. powszechnej księgi ustaw karnych ustanowionego.

Jeżeli dla pisma drukowego nie ustanowiono kaucyi, wówczas nakładca, zarobkowaniem tem się trudniący, a, jeżeli ten w piśmie drukowem albo wcale nie jest wymienionym, albo pod fałszywym nazwiskiem był podanym, wówczas drukarz (zarządca drukarni), w razie, że spółdziałanie jednego jak drugiego nie było za zbrodnię im poczytanem, oprócz kary aresztu, skazanym być ma na karę pieniężną od pięciuset do jednego tysiąca złotych reńskich mon. konw.

§. 39.

Jeżeli treść pisma drukowego wykroczenie stanowi, wówczas każdy, w myśl §§. 34 aż do 36 odpowiedzialność na sobie mający, wykroczenia tego za winnego nie uznany, ukaranym być winien aresztem od dni czternastu aż do miesięcy trzech, albo karą pieniężną od pięćdziesięciu do złotych reńskich pięciuset. Przy okolicznościach obciążających, zawyrokować należy na areszt do sześciu miesięcy.

§. 40.

Także i w przypadku §fu 39. orzec należy przy peryodycznych pismach drukowych, za kaucyą ustanowionych, jednocześnie także i przepad kaucyi, podług wymiaru, §fem 251 powszechnej księgi ustaw karnych wyznaczonego.

Jeżeli zaś dla pisma drukowego kaucyi nie ustanowiono, wówczas nakładca zarobkowaniem takowem się trudniący, a, jeżeli ten w piśmie drukowem albo wcale nie jest wymienionym, albo pod fałszywem nazwiskiem był podanym, wówczas drukarz (zawiadowca drukarni), w razie, że spółdziałanie jednego jak drugiego nie było za wykroczenie im poczytanem, skazanym będzie na karę pieniężną od stu aż do pięciu set złotych reńskich mon. konw.

§. 41.

Co się tycze sposobu ściągnienia kar pieniężnych, w rzeczach drukowych zasądzonych, dalej, co się tycze funduszu, do którego takowe wpływać winny, nareszcie, co się tycze przemienienia kary pieniężnej na areszt, zastosowane będą postanowienia powszechnej księgi ustaw karnych.

Rozdział IX.

O właściwości władz w rzeczach drukowych.

§. 42.

Postępowanie, stanowienie i wykonanie wyroku karnego z powodu przestąpień §§fów 2 aż włącznie 32, należy do władzy rządowej, do utrzymania porządku i bez-

§. 38.

Bildet der Inhalt einer Druckschrift eine vom Gesetze als Verbrechen bezeichnete Handlung, so ist jeder für diesen Inhalt Verantwortliche (§§. 34 bis 36), dem seine Mitwirkung nicht als ein Verbrechen zugerechnet wurde, mit Arrest von einem bis zu sechs Monaten, und bei erschwerenden Umständen, mit strengem Arreste von sechs Monaten bis zu zwei Jahren zu bestrafen.

Ueberdiess ist bei periodischen Druckschriften, wofür eine Caution bestellt wurde, auf den Verfall derselben, nach dem im §. 28 des allgemeinen Strafgesetzbuches festgesetzten Ausmasse zu erkennen.

War aber für die Druckschrift eine Caution nicht bestellt, so ist gegen den gewerbsmässigen Verleger, oder in soferne ein solcher auf der Druckschrift nicht oder fälschlich genannt wurde, gegen den Drucker (Geschäftsleiter der Druckerei), falls ihnen ihre Mitwirkung nicht als ein Verbrechen zugerechnet wurde, nebst der Arreststrafe auf eine Geldstrafe von fünfhundert bis Eintausend Gulden Conv. Münze zu erkennen.

§. 39.

Bildet der Inhalt einer Druckschrift ein Vergehen, so ist jeder für diesen Inhalt im Sinne der §§. 34 bis 36 Verantwortliche, der nicht desselben Vergehens schuldig befunden wird, mit Arrest von vierzehn Tagen bis zu drei Monaten, oder einer Geldstrafe von fünfzig bis fünfhundert Gulden zu bestrafen. Bei erschwerenden Umständen ist auf Arrest zu sechs Monaten zu erkennen.

§. 40.

Auch in dem Falle des §. 39 ist bei periodischen Druckschriften, wofür eine Caution bestellt wurde, zugleich auf den Verfall der Caution nach dem im §. 251 des allgemeinen Strafgesetzbuches vorgesehenen Ausmasse zu erkennen.

War aber für die Druckschrift eine Caution nicht bestellt, so ist gegen den gewerbsmässigen Verleger, und in soferne ein solcher auf der Druckschrift nicht oder fälschlich genannt ist, gegen den Drucker (Geschäftsleiter der Druckerei), falls ihnen ihre Mitwirkung nicht als ein Vergehen zugerechnet wurde, auf eine Geldstrafe von einhundert bis fünfhundert Gulden Conv. Münze zu erkennen.

§. 41.

Ueber die Art der Einbringung der in Press-Sachen erkannten Geldstrafen, über den Fond, in den dieselben einzufliessen haben, so wie über die Umwandlung der Geldstrafe in Arrest haben die Bestimmungen des allgemeinen Strafgesetzes in Anwendung zu kommen.

IX. Abschnitt.

Von der Zuständigkeit der Behörden in Press-Sachen.

§. 42.

Das Verfahren, die Entscheidung und Vollziehung des Straf-Erkenntnisses wegen Uebertretungen der §§. 2 bis einschliessig 32, steht der zur Aufrechthaltung der Ordnung

pieczeństwa ustanowionej, we wszystkich zaś innych przypadkach, do zwyczajnej władzy sądowej, a to w krajach, gdzie i dopóki ustawa postępowania karnego z dnia 17. Stycznia 1850 r. ma moc obowiązującą, do sądów powiatowych kolegialnych, we wszystkich zaś innych częściach monarchii, do cesarskich sądów karnych kolegialnych.

Jeżeli przez treść pisma drukowego, przy którem zachodzi przestąpienie ustawy drukowej, dopuszczono się zarazem czynu jakiego, przez się karygodnego, wówczas sąd, do którego należy sądownictwo nad czynem karygodnym, przez treść pisma drukowego popełnionym, orzekać będzie także i co do przestąpienia ustawy drukowej.

§. 43.

O karach z powodu karygodnej treści pisma drukowego (§§. 33 aż do 40), orzec się mających, stanowią sądy, które ogólnie powołane są do stanowienia względem zbrodni i wykroczeń, przez treść pisma popełnionych.

Rozdział X.

O odjęciu prawa zarobkowania.

§. 44.

Profesyonistom, którzy z powodu popełnionych w wykonywaniu prawa zarobkowania przestąpień ustaw, przeciw nadużyciu druku wydanych, po dwa kroć już na karę skazanymi zostali, może przy nastąpionem dalszem znowu ich skazaniu, odjętem być prawo ich zarobkowania.

Rozdział XI.

O przedawnieniu.

§. 45.

I dochodzenie i ukaranie, z powodu przestąpienia niniejszego patentu, już więcej miejsca mieć nie będzie, jak skoro przez ciąg sześciu miesięcy, licząc od dnia popełnionego przestępstwa, postępowania nie rozpoczęto, albo rozpoczętego przez taki sam długi czas dalej nie prowadzono.

Ministrowie spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, w porozumieniu z najwyższą władzą policyjną, mają sobie poleconem wykonanie niniejszego patentu, i upoważnieni zostają do wydawania rozporządzeń, do przeprowadzenia jego potrzebnych.

Dan w Naszem cesarskiem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu na dniu 27. Maja 1852.

Franciszek Józef.

Hr. **Buol-Schauenstein** m. p. **Bach** m. p. **Krauss** m. p.

Z Najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

und Sicherheit bestellten landesfürstlichen Behörde, in allen übrigen Fällen der ordentlichen Gerichtsbehörde zu, und zwar in den Ländern, wo und so lange die Strafprocess-Ordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit besteht, den Bezirks-Collegialgerichten, in allen übrigen Theilen der Monarchie aber den landesfürstlichen Collegial-Strafgerichten zu.

Ist durch den Inhalt der Druckschrift, bei welcher eine Uebertretung der Press-Ordnung stattfand, zugleich eine an sich strafbare Handlung begangen worden, so hat dasjenige Strafgericht, welchem die Gerichtsbarkeit über die durch den Inhalt der Druckschrift begangene strafbare Handlung zusteht, auch über die Uebertretung der Press-Ordnung zu erkennen.

§. 43.

Ueber die Strafen, welche aus Anlass des strafbaren Inhaltes einer Druckschrift (§§. 33 bis 40) einzutreten haben, erkennen jene Gerichte, welche überhaupt über das durch den Inhalt begründete Verbrechen oder Vergehen zur Entscheidung berufen sind.

X. Abschnitt.

Von der Entziehung des Gewerbsbefugnisses.

§. 44.

Gewerbetreibenden, welche wegen in Ausübung ihres Gewerbes begangener Uebertretungen der gegen den Missbrauch der Presse erlassenen Gesetze bereits zweimal verurtheilt wurden, kann im Falle einer weiteren erfolgenden Verurtheilung das Gewerbsbefugniss entzogen werden.

XI. Abschnitt.

Von der Verjährung.

§. 45.

Die Untersuchung und Bestrafung wegen der Uebertretung des gegenwärtigen Patentes hat zu entfallen, wenn binnen sechs Monaten nach begangener Uebertretung ein Verfahren nicht eingeleitet, oder das begonnene Verfahren durch eben so lange Zeit nicht fortgesetzt wurde.

Die Minister des Innern und der Justiz, im Einvernehmen mit der obersten Polizei-Behörde, sind mit der Vollziehung dieses Patentes beauftragt, und zur Erlassung der, zu dessen Durchführung erforderlichen Anordnungen ermächtiget.

So gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 27. Mai 1852.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p. **Krauss** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

Sprostowanie omyłek.

Stronica	§	wiersz	* margines ** napis	zamiast:	poprawnie:
497	2	16		wnosić	zasadnie wnosić
500	23		*	osobnione	odosobnione
501	26 *f)*	14		wszelkiego zastępstwa	wszelkiego stron zastępstwa
502	28	ostat.		orzeczenie swe	orzeczenia swego
„	29	2		być przez ciąg miesięcy	być aż do miesięcy
„	30	1		ze	dla
504	46 *c)*	5		drugiego z	drugiego, z
509	61	6		niema	nie ma
„	65	ostat.		karze od	karze ciężkiego więzienia od
510	66	„		obciążających, od	obciążających, ciężkiem więzieniem od
„	„	8		jeżeli szczególnemi onegoż ustawami lub traktatami	jeżeli onegoż nstawami lub szczególnemi traktatami
511	70	1		uśmierzeni	uśmierzenia
„	76	3		działaniu zamieszki	działaniu gwałtownym sposobem zamieszki
514	93		*	osobiste	osobistej
515	97	4		liczyła przynajmniej	liczyła już przynajmniej
517	106		**	O fałszowaniu papierów	O fałszowaniu publicznych papierów
524	151	2		bezuzasadnionej	bez uzasadnionej
„	152	2		którego jest	którego (§. 134) jest
„	„	3		zdrowia, albo	zdrowia albo
532	199 *c)*	10		publicznym jakiem zatrudnieniu	publicznem jakiem zarobkowem zatrudnieniu
„	201 *b)*	9		innym	innem
533	205	1		wymierzonych	wymienionych
534	209	1		o zmyśloną zbrodnię	o zmyśloną nań zbrodnię
535	217		*	uwięzionemu	*c)* przez pomoc do ucieczki daną dla zbrodni uwięzionemu
538	236		*	poczy m	poczytanem
539	240		**	O karach za zbrodnie i	O karach za wykroczenia i
540	247	2		(§§. 260 i 264)	(§§. 260 i 267)
„	248	2		w §. 2.0 lit. *b)*	(§. 260 lit. *b)*)
541	253 *b)*	4		cieżka	cieższa
543	263 *k)*			czynu,	czynu karygodnego,
551	310	6		ma ścisłym	ma jako wykroczenie ścisłym
555	326	4		pierwszem	pierwszym
563	380	3		stu	pięćdziesięciu
564	383	4		pięciuset	dwóchset
569	411	2		(§. 152),	(§§. 152 i 153),
570	422	5		od pięciu do	od dziesięciu do
585	507	4		wykroczenia	przestępstwa